

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA
KRÁSNÁ LÍPA,
příspěvková organizace**

HREJ SI, UČ SE, POZNÁVEJ

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
PLATNOST OD 4 .9. 2017
č.j. 5/2017

I. díl

V Krásné Lípě 31. 8. 2017

podpis ředitele školy

razítko školy

ŠVP ZV HUP - 1

OBSAH

I.díl	1. Identifikační údaje školy	3
	2. Charakteristika školy	4
	3. Charakteristika ŠVP	8
	4. Učební plán školy	32
II. díl	5. Učební osnovy 1. - 5. ročník	
	5.1.1 Český jazyk.....	39
	5.1.2. Cizí jazyk.....	59
	5.1.3 1. období.....	60
	5.1.4 2. období	66
	5.1.3 Matematika	77
	5.1.4. Informatika.....	91
	5.1.5 Člověk a jeho svět.....	94
	5.1.6 Umění a kultura	118
	5.1.7 Pracovní činnosti.....	137
	5.1.8 Člověk a zdraví.....	147
	5.2. Učební osnovy tříd s inovativní výukou	159
	5.2.1. Český jazyk	159
	5.2.2. Matematika	183
	5.2.3. Svět člověka	195
	5.2.4. Člověk a zdraví	215
III.díl	6. Učební osnovy 6. - 9. ročník	
	6.1 Český jazyk.....	220
	6.2 Cizí jazyk.....	233
	6.2.1 Anglický jazyk.....	235
	6.2.2 Německý jazyk	244
	6.3 Druhý cizí jazyk.....	252
	6.3.1 Anglický jazyk 2.....	254
	6.3.2 Německý jazyk 2	258
	6.4 Matematika	264
	6.5 Informatika	277
	6.6 Dějepis.....	280
	6.7 Výchova k občanství.....	292
	6.8 Fyzika.....	304
	6.9 Chemie.....	319
	6.10 Přírodopis.....	326
	6.11 Zeměpis.....	341
	6.12 Umění a kultura	358
	6.13 Výchova ke zdraví.....	374
	6.14 Tělesná výchova.....	384
	6.15 Praktické činnosti.....	392
	6.16 Člověk a povolání.....	395
	6.17 Volitelné předměty	
	6.17.1 Etická výchova.....	397
	6.17.2 Výtvarné činnosti.....	403
	6.17.3 Logické hry.....	406
	6.17.4 Sportovní hry.....	409
	6.17.5 Konverzace v cizím jazyce	412
	6.17.6 Sborový zpěv.....	415
	6.17.7 Praktické činnosti.....	417
	6.17.8 Domácnost a podnikání	420
	6.17.9 Informatika.....	423
	6.20. Nepovinné předměty	
	6.20.1 Ekoškola	425
I.díl	7. Hodnocení žáků	429

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KRÁSNÁ LÍPA,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Právní forma PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Adresa: Obec KRÁSNÁ LÍPA
Ulice ŠKOLNÍ 558/10
PSČ 407 46
Kraj ÚSTECKÝ
Telefon 731 506 939
E –mail podatelna@zskrasnalipa.cz

IČ: 72742526

DIČ: CZ72742526

ZŘIZOVATEL

Název: MĚSTO KRÁSNÁ LÍPA

Adresa: Obec KRÁSNÁ LÍPA
Ulice MASARYKOVA 246/6
PSČ 407 46

Datum zřízení: 1. 1. 2003

Poslední aktualizace v síti škol: 1. 9. 2015

IZO právnické osoby: 600 076 334

IZO školy: 102 065 250

ŘEDITEL ŠKOLY

Jméno: RNDR. IVANA PREYOVÁ

Kontakt: telefon 731 506 939
e-mail preyova@zskrasnalipa.cz

Jmenování do funkce: 1.1.2003

KOORDINÁTOR TVORBY ŠVP ZV

Jméno: MGR. EVA SALOVOVÁ

Kontakt: telefon 731 506 939

2. 1 Velikost a úplnost školy

Základní škola a Mateřská škola Krásná Lípa, příspěvková organizace je škola úplná s devíti postupnými ročníky. V 1. - 5. postupném ročníku jsou obvykle 2 třídy, na druhém stupni jsou třídy v ročníku slučovány vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídě. Ve škole je tedy celkem 15 až 16 tříd. Kapacita školy je 500 žáků, v průměru se počet žáků denního studia pohybuje kolem 300.

2. 2 Umístění a vybavení školy

Škola je umístěna poblíž centra města v klidném a hezkém prostředí. Na školu navazuje oplocený areál s travnatými plochami, altánem, venkovní tělocvičnou a hřištěm s umělým povrchem.

Ke své činnosti využívá škola celkem tři budovy. V hlavní budově je šestnáct kmenových tříd a devět odborných učeben (pracovní činnosti - školní dílny a kuchyňka, informatika I a II, 1 učebna jazyků, výtvarná dílna, odborné učebny pro výuku hudební výchovy, fyziky a chemie). Jsou zde kanceláře ředitele a zástupkyně ředitele pro ZŠ, sborovna, kabinety, sklady, kotelna.

Ve škole máme od roku 2009 školní poradenské pracoviště.

V budově školní družiny jsou tři oddělení školní družiny. Ve druhém patře je mateřské centrum Beruška a dvě třídy Základní umělecké školy Rumburk. Na zahradě školní družiny byla vybudována venkovní učebna, žáci zde mají k dispozici výukové tabule, zvěrokruh, altán, skleník a vyvýšené bylinkové záhony.

V budově školní jídelny se nachází kuchyň, dvě jídelny, kancelář vedoucího školní jídelny, kancelář účetní, sklady, spisovna. V odpoledních hodinách zde probíhají aktivity Schrödingerova institutu.

Součástí školy jsou dvě mateřské školy a od roku 2010 i sportovní areál s tělocvičnou, 3 kurty, nafukovací halou a beach volejbalovým hřištěm.

Podmínky pro výuku jsou v hlavní budově vyhovující. Efektivitu výuky příznivě ovlivňuje využívání odborných učeben a postupně se zlepšující vybavení pomůckami a novým školním nábytkem.

Jednou z priorit školy ve výuce i v běžném chodu školy je využívání informačních a komunikačních technologií. Z toho vychází vybavenost školy touto technikou. Pro výuku nejen ICT, ale i dalších předmětů jsou určeny učebna informatiky a multimediální učebna. Pro práci žáků a učitelů máme celkem 70 počítačů a notebooků. V celé škole máme připojení na internet.

Ve škole máme 11 interaktivních tabulí, které jsou umístěny v kmenových třídách I. stupně nebo v odborných učebnách. Ve všech třídách na II. stupni máme dataprojektor s plátnem a PC. Učebna jazyků je plně digitalizována.

Škola po technické stránce disponuje vybavenou učebnou dílnou, zmodernizovanou učebnou domácích prací i výtvarnou dílnou. Škola je dobře vybavena učebnicemi a učebními pomůckami, při výuce různých předmětů je využíván výukový SW. Pro další studium a práci žáků i pedagogů je

k dispozici školní knihovna. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový SW jsou průběžně doplňovány o nové. Na odborné učebny navazují kabinety a sbírky učebních pomůcek.

V době volna a přestávek žáci mohou využívat všech prostorů školy včetně sportovního areálu (od jara do podzimu), ve třídách mají odpočinkové zóny. V I. patře mají žáci k dispozici dotykový panel s informačním kanálem.

2. 3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří:

- ředitel,
- zástupce ředitele (statutární zástupce)
- zástupce ředitele
- přibližně 23 učitelů vč. výchovné poradkyně, speciální pedagožky
- 3 vychovatelky školní družiny
- 4-5 asistentů pedagoga.

Sbor je smíšený s většinou převahou žen, věkově je pestrý – od mladých spolupracovníků až po zkušené kolegy. Vysokoškolské pedagogické vzdělání má 15 učitelů. Někteří učitelé 1. i 2. stupně a vychovatelky v družině mají středoškolské vzdělání. Pedagogický sbor se průběžně zdokonaluje ve schopnosti týmové práce formou různých seminářů ve své pedagogické odbornosti.

Plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a celkovým trendem školy je systematické – cílené vzdělávání jak jednotlivců, tak celé sborovny, zaměřené na nové metody ve výuce a práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a komunikaci.

2. 4 Charakteristika žáků

Do školy dochází převážně žáci z Krásné Lípy, ale naši školu navštěvují i žáci dojíždějící z okolních obcí (Staré Křečany, Doubice, Varnsdorf).

Problémy žáků řeší třídní učitel na tzv. třídnických chvilkách, snaží se vést žáky k demokracii a odpovědnosti. Třídní kolektivy pracují na projektech zaměřených na tvorbu kolektivu, týmu a respektování druhých.

Na škole také pracuje Ekotým (ve složení dospělí a žáci). Žáci tak mají možnost podílet se na chodu školy, vznášet připomínky a náměty. Schází se pravidelně, pořádají vlastní akce a pravidelně vyhlašují celoroční soutěž zaměřenou na aktivitu žáků.

Na škole působí tým dětských mediátorů, kteří dokážou řešit konflikty mezi žáky, řídit vyjednávání ve třídách a pozitivně působit na klima třídy. Setkání mediátorů jsou zaměřena na rozvíjení nabytých dovedností a vyškolení nových mediátorů.

Žákům naší školy navíc nabízíme celou škálu volnočasových aktivit - kroužků: dramatický, pěvecký, keramický, sportovní atd.

Pro žáky od 3. ročníků nabízíme v rámci Akademie příslibu volnočasové aktivity.

Velkou pozornost věnujeme žákům se speciálními vzdělávacími potřebami i žákům nadaným.

2. 5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Důležitým prvkem aktivace žáků je jejich zapojení do mezinárodního programu EKOŠKOLA.

Na začátku každého školního roku je vyhlášen celoroční projekt zaměřen na jedno z témat Ekoškoly (Prostředí školy, Energie, Voda, Odpady, Doprava, Šetrný spotřebitel, Biodiverzita, Klimatická změna a Jídlo) .

Velmi významným prvkem výuky se staly projektové dny, které v sobě zahrnují přednášky, exkurze, práci ve skupinách, soutěže:

- den životního prostředí
- den Země
- den za zdravý životní styl

Téma projektů volíme podle věkových skupin, podle náplně učiva nebo reagujeme na aktuální dění ve společnosti. Některé projekty jsou třídní, jiné ročníkové či školní. O rozsahu zapojení třídy do školního projektu rozhodují žáci se svým třídním učitelem.

Škola má mezinárodní titul Ekoškola.

Škola od roku 2003 pravidelně spolupracuje s Naturschutzzentrum v Neukirchu a jeho prostřednictvím také s Grundschule Putzkau. Předmětem jsou pravidelné vzájemné návštěvy a spolupráce v některých oblastech (př. oblast environmentální výchovy a vzdělávání).

Ve školním roce 2016-2017 byla škola zapojena do projektu Mediace ve škole, jako jedna z deseti pilotních škol.

2. 6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek, škola pořádá pro rodiče přednášky, dny otevřených dveří, adventní trhy, školní akademii a výstavy.

Při škole pracuje

- Občanské sdružení rodičů – „Rodiče pro školu“, jehož základním cílem je podporovat školu v mimoškolních aktivitách a vyžití žáků a k větší podpoře rozvoje jejich talentu ve všech oblastech a „Spolek na podporu inovativního vzdělávání na škole v Krásné Lípě“
- Školská rada, která byla zřízena ze zástupců obce, učitelů a rodičů v roce 2002. Její členové projevují o dění ve škole zájem a svými podněty přispívají k jejímu neustálému vylepšování.

Základem vzdělávání a výchovy integrovaných žáků je úzká spolupráce s PPP Rumburk a SPC Rumburk, SPC Varnsdorf a SPC Liberec.

V oblasti EVVO spolupracujeme se Správou NPČŠ, Obecně prospěšnou společností České Švýcarsko a Naturschutzzentrum Neukirch.

Velmi dobrou spolupráci má škola se Schrödingerovým institutem, Gymnáziem Varnsdorf a základními školami v Rumburku a Jiříkově, dále pak s příspěvkovou organizací Kostka Krásná Lípa.

O dění ve škole dává škola pravidelně vědět ve čtrnáctideníku Vikýř, na webových stránkách města. Škola má rovněž vlastní internetové stránky www.zskrasnalipa.cz

3. 1 Zaměření školy

Východiskem pro tvorbu ŠVP HUP byl Modelový školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Tvořivá škola, který se zaměřuje se na uplatnění principů českého činnostního učení ve vzdělávacím procesu, a tím navazuje jak na Komenského tradice v naší zemi, tak na vynikající snahy českých reformních škol a jejich učitelů.

Specifikem ŠVP je pestrá nabídka vzdělávání pro žáky, ať již jde o vzdělávání ve třídách uplatňujících činnostní učení nebo ve třídách s inovativními prvky vzdělávání. Využíváme vnitřní diferenciaci, aniž bychom žáky diskriminovali, neboť pro úspěšný rozvoj žáka má velký význam život v populačně přirozené skupině, kde jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi.

Atmosféra školní práce zdůrazňuje především pozitivní vztah mezi učitelem a žákem. Žák je aktivním subjektem výchovně vzdělávacího procesu, ve kterém vždy sledujeme dva základní cíle – výchovný a vzdělávací.

Cílem výchovným je naučit žáka eticky nejlepším způsobem jednat a dát mu prostor pro osvojení si souboru potřebných kompetencí pro takovéto jednání.

Vzdělávacím cílem je dosáhnout, aby si žák osvojil soubor základních vědomostí ve vzájemných vztazích, při zdůraznění jejich aktivního logického a správného používání v široké praxi a při řešení problémů.

Příznivé atmosféře vyučovacího procesu napomáhá schopnost učitele docílit, aby:

- činnosti při vyučování měly klidný průběh;
- žák pracoval svým tempem a postupně je podle svých maximálních možností přizpůsoboval tempu třídy;
- žáci neprožívali pocity úzkosti, strachu, křivdy aj.;
- zpětná vazba „žák – učitel“ byla využívána v každé vyučovací hodině, neboť upozorňuje na prvopočáteční problémy žáka, které je možné řešit vhodnou diferenciací průběžně a individuálně přímo ve vyučování;
- žáci dostávali dostatečný prostor na pochopení učiva a jeho procvičení.

Záměr pozitivní změny v atmosféře školy vyžaduje od vyučujících zamýšlet se nad svojí výchovnou prací a formulovat svou pedagogickou činnost z různých pohledů:

Přístup učitele k žákovi:

- ke každému je třeba přistupovat s úctou, s náklonností, s vírou v jeho síly a možnosti, s patřičnou pozorností
- se zásadovostí v případě, že se v chování žáka objeví odchylky od běžných norem

Je třeba dodržovat vzájemnou úctu a definovat jasné základní požadavky na kázeň.

Příznivé mikroklima ve třídě se utváří:

- již příchodem učitele – tónem, jakým třídu osloví

- řečí učitele – je-li klidná, ale bez lhostejnosti
- schopností vést žáky tak, aby se nebáli zkoušení a sami své vědomosti prezentovali
- tím, že žák dostává možnost vyjádřit se k učenému a že je mu dáván prostor ukázat to, co si sám připravil

Máme-li dítě naučit dobrým způsobům jednání, musíme je průběžně vést k poznání základních etických principů.

- a) Uvědomme si, že ze zkušenosti víme, že každé dítě usiluje o pěkné citové zážitky (např. večerníčky nebo pohádky).
- b) Uvědomme si, že si dítě vybírá ty hodnoty, které jsou pozitivní, nechce představovat při hře zlou postavu, raduje se z toho, když všechno dobře dopadne.
- c) Uvědomme si obsah citového života dítěte – jak na dítě negativně působí, když se setkává s hrubostí a násilím, které vítězí.
- d) Uvědomme si, že člověk ve svém mládí vstřebává náladu okolí a nese ji dále svým životem. Psychologie dokládá, že u člověka trvají ty formy citění, které u něho převažovaly v době prepubertální, pubertální i postpubertální.

Dokážeme-li dát žákům ve škole mnoho zážitků citově kladné povahy, jak si to většina z nich žádá, přispějeme k tomu, že v celkovém charakteru citění dítěte nabudou převahu tendence tvůrčí – optimismus, radost, jistota.

Ve tvořivé škole by ve vyučování i mimo něj měl být prostor pro dostatek dětské radosti.

Z uvedeného logicky vyplývá také motivační název našeho školního vzdělávacího programu, který zní
„HREJ SI, UČ SE, POZNÁVEJ“, dále jen ŠVP HUP

ŠVP HUP vychází v souladu s RVP ZV z poznatků, že:

- v základním vzdělávání jde o to, aby si žáci osvojili základní poznatky o životě kolem sebe, (nelze naučit vše, k čemu lidstvo v poznání došlo);
- k učení je třeba žáky motivovat a činit je zajímavým a přiměřeným jejich věku;
- nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout na základě porozumění určitému jevu, k tomu lze dospět tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíc smyslů, když bude provádět činnosti, pozorovat, hovořit o nich, vyslovovat závěry – objevovat;
- chceme-li dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, musíme jim dát prostor pro učení, protože stejných výsledků nelze dosáhnout u všech žáků za stejnou dobu;
- kvalitu vzdělávání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život;
- efektivitu vzdělávání nelze založit jen na posuzování chyb žáků a na přípravě (připravenosti) pro přijímací zkoušky, ale je nutné využít nové mechanismy k hodnocení výsledků vzdělávání postavené na průběžném hodnocení činností žáků, na ověřování schopnosti řešit problémy komplexně a na celkovém posunu žáka nejen v kvalitě vědomostí a rozvoji dovedností, ale zejména v komplexním rozvoji osobnosti žáka;

→ pozitivně laděné hodnotící soudy, užívané průběžně, mají vyšší motivační hodnotu a vedou k celkově dobrému zvládnání učiva.

3.1.1 Specifika vzdělávání ve třídách s inovativními prvky

V roce 2014 vznikl z iniciativy rodičů zajímajících se o alternativní vzdělávání projekt s cílem vytvořit možnost vzdělávání žáků v tomto směru minimálně od 1. do 9. ročníku. 1. září 2015 byla otevřena třída s inovativními prvky vzdělávání. Město Krásná Lípa usnesením ZM č. 14-36/2017 se seznámilo s Dlouhodobým záměrem školy a doporučilo realizovat inovativní vzdělávání s Montessori prvky otvíráním třídy postupně ve všech ročnících.

Třídy s inovativními prvky realizují vzdělávání žáků podle ŠVP HUP. Specifika a odlišnosti tříd s inovativními prvky jsou předmětem této kapitoly. Vše, co v této kapitole není vysloveně uvedeno, odpovídá kapitolám ŠVP HUP.

Charakteristika třídy

Třídy s inovativními prvky jsou kmenovými třídami Základní školy a Mateřské školy v Krásné Lípě.

Třídy jsou prostorově upravené do menších pracovních koutků. Tyto koutky jsou různě tematicky zaměřené a vybavené tak, aby podněcovaly děti k učení. Pomůcky jsou snadno přístupné v otevřených nízkých policích. V centrech se děti učí přímou zkušeností. Poskytují prostor jak pro samostatnou práci, tak pro práci ve skupinách. Děti se v nich učí od sebe navzájem, nápodobou a pozorováním. Tím, že pracují v malých skupinách, mohou spolu přirozeně komunikovat, řešit problémy, rozhodovat se, procvičovat si vyjadřovací schopnosti apod.

Personální zajištění

Pedagogické kolegium tříd s inovativními prvky tvoří angažovaní pedagogové, včetně asistenta pedagoga a vychovatelky školní družiny. Pedagogičtí pracovníci si průběžně rozšiřují svoje vzdělání - doplňují si svoji kvalifikaci, navštěvují semináře.

Pedagog zabezpečuje připravené prostředí školní třídy a je garantem volného prostoru pro samostatnou práci žáků a tvůrčí práci s celou třídou. Pedagog připravuje pro žáka a jeho rozvoj vhodné materiály, uspořádané a připravené prostředí, které podporuje přirozenou zvědavost žáků v učení. Pedagog věnuje pozornost tomu, aby materiály a pomůcky měly možnost vlastní kontroly.

V práci pedagoga je důležitá diagnostická složka - pozorování žáka při práci, poznání jeho individuálních možností a vedení záznamů o jeho postupu v učení. Pozorování práce žáků tvoří základ pro individuální práci pedagoga s žákem. Záznamy o postupu a vývoji každého žáka ve vzdělávacích oblastech si pedagog zajišťuje vlastním způsobem.

Spolupráce s rodiči

Pravidelná spolupráce s rodiči je velmi důležitá pro jednotné působení a práci s žáky ve škole i doma. Škola je rodičům otevřena a umožňuje jim přístup v době i mimo vyučování (v době konzultačních hodin). Informace o třídách s inovativními prvky mohou zájemci z řad rodičů získávat z internetových stránek a formou samostatných přednášek a besed.

Spolupráce s rodiči probíhá formou:

- pravidelných třídních schůzek s ukázkou prací žáků ve škole,
- rodiče mají možnost (po předchozí domluvě s pedagogem) se zúčastnit školního dne, výletů a exkurzí v rámci vyučování,
- setkávání a společných programů rodičů a žáků mimo vyučování

Principy inovativní výuky

Nové metody pedagogické práce jsou uplatňovány v souladu s principy:

- variability činnosti žáků (tj. střídání tradiční formy hromadného vyučování s jinými formami),
- variability počtu žáků (tj. rozdělování žáků jedné třídy do menších skupin nebo naopak spojování žáků dvou tříd),
- přístupu žáků k informačním zdrojům (tj. možnost volného přístupu žáků do knihovny a použití informačních zdrojů kdykoliv před, během i po vyučování).

Ve výuce je kladen důraz na:

- osobnost žáka a jeho potřebu samostatnosti a nezávislosti,
- posilování vnitřní motivace žáka k poznávání a učení
- vlastní samostatnou vzdělávací činnost žáka, která je vedena jeho zájmem,
- proces vzdělávání, kdy žák postupuje v souladu se svými individuálními a vývojovými možnostmi,
- na žáka a jeho aktivní podíl na učení, žák není jen pasivním příjemce poznatků,
- na práci s chybou a pochvalou, vedení k sebekontrolě a sebehodnocení

Připravené prostředí zahrnuje:

- osobnost učitele
- věcné prostředí (materiál, specifické pomůcky, vybavení a zařízení třídy)
- další výukové programy, které lze přizpůsobovat individuálním potřebám žáka
- pro osvojování poznatků a dovedností.

Organizace vzdělávání ve třídě

- **Ranní kruh** den začíná povídáním v kruhu (na koberci), ve kterém si žáci vzájemně sdělí své nové zážitky či pocity a seznámí se s plány na nový den. Podoba výuky v daném dni nebo týdnu (dle výukového plánu) záleží na učiteli, ale obecně by žáci měly být co nejaktivněji zapojeny (hry, diskuse, zajímavé úkoly, práce v různě velkých skupinách...)
- **Samostatná práce**, po ranním kruhu zpravidla následuje probírání učiva z českého jazyka, matematiky apod. Děti pracují samostatně, ve dvojicích či malých skupinách ale i frontálně (celá skupina). V podstatě se v této části dne jedná o učební aktivity, při kterých celá třída pracuje na společném zadání. Připravované úkoly však mohou být odstupňovány podle obtížnosti, od takových, které předpokládají zvládnutí základního učiva až po úlohy nadstandardní.

- **Práce v centrech učení**, Učivo ve všech centrech se vztahuje vždy po určitou dobu (např. týden) k jednomu tématu a je vybíráno tak, aby se naplňovaly požadavky školního vzdělávacího programu. Každé dítě si vybírá do kterého centra který den půjde, ale během týdne musí vystřídat všechna centra. V každém centru děti plní zadané úkoly – některé samostatně, jiné skupinově, svým tempem i vlastním způsobem. Učitel rozvíjí dětskou tvořivost tím, že nabízí úkoly s mnoha řešeními. Pokud jsou některé děti dříve hotovy, mohou plnit náročnější dobrovolné úkoly navíc, pomáhat ostatním nebo si najít libovolnou jinou činnost (např. čtení). Učitel má čas na děti, které vyžadují větší pozornost. Hotové práce si děti nejprve samy hodnotí, poté je dávají zhodnotit učiteli nebo hodnotí všichni společně, a nakonec je zařadí do své složky (tzv. portfolia), kde se postupně hromadí práce během celého pololetí (roku) a rodič či učitel se mohou kdykoli podívat na pokroky dítěte.

Metody výuky

- **Kooperativní vyučování**, využívá přirozené tendence spolupracovat a přirozeného zájmu zjišťovat a zkoumat. Základem je nejenom rozčlenění do malých skupin, ale především uspořádání sociálních vztahů mezi dětmi.
- **Metoda učení hrou**, přispívá k rozvíjení kompetencí k řešení problémů. Při vyučování jsou žákům nabízeny různé úkoly, např. formou pracovních listů. Tyto úkoly mohou nabízet různé varianty řešení a podněcovat k hledání vhodných postupů. Žáci se učí odhadovat a řešit problémy.
- **Metoda problémového vyučování**, neboli heuristická metoda. Žákům nejsou sdělovány hotové vědomosti, ale ve výuce jsou vedeni k tomu, aby samostatně nebo s pomocí pedagoga dospěli k novým poznatkům na základě vlastní myšlenkové činnosti a s využitím dosavadních vědomostí. Problémové vyučování vytváří předpoklady pro to, aby si žáci osvojovali určité metody řešení problémů a byli si schopni v budoucnu osvojovat i to, čemu se přímo neučili.
- **Projektová výuka**, navazuje na metodu řešení problémů. Řeší se při ní většinou komplexní praktická úloha (problém, téma), která je spojena se životní realitou. Projekt se realizuje buď jako práce ve skupinách, nebo jako individuální úkol v rámci širšího projektu. Může mít různý časový rozsah i rozmanitý počet účastníků (např. skupina žáků, celá třída, škola, několik škol). Práce s projekty umožňuje vytvářet různé varianty, např. tzv. projektové dny. Výuka dramatem je úzce spojena s aktivizačními metodami. Žáci jsou vedeni k představování si, hraní (předvádění), prožívání a reflektování lidské zkušenosti (charakterů, situací). Drama ve vzdělávacím procesu umožňuje vytvářet životní příběhy a rozvíjí představivost.
- **Hejného metoda výuky matematiky**, výuka matematiky dle 12 klíčových principů které skládá do uceleného konceptu tak, aby dítě objevovalo matematiku samo a s radostí. Vychází ze 40 let experimentů a prakticky využívá historické poznatky, které se v dějinách matematiky objevují od starověkého Egypta až do dnešních dnů. Hejného metoda posiluje u žáků schémata, napojuje na sebe a vyvozuje z nich konkrétní úsudky. Dochází zde k prolínání témat, kdy informace nepředáváme žáku samostatně, ale vždy jsou uloženy ve známém schématu, které

si žák kdykoliv vybaví. Neodtrhává od sebe matematické jevy a pojmy, ale zapojuje při nich různé strategické řešení. Žák si pak sám vybere, co mu lépe vyhovuje a je mu více přirozené.

Formy výuky

- **Individuální práce žáků**, je samostatnou prací žáků, popřípadě individuálně řízenou činností. Pedagog žáky koordinuje a využívá své pedagogické dovednosti, aby pomohl najít žákovi činnost, která ho zaujme.
- **Práce s vlastní zodpovědností**, žák se učí chápat souvislost mezi zodpovědností a volbou. Učí se respektovat domluvená pravidla soužití, domluvené způsoby práce, využití času ve vyučování, práce podle individuálního i společných plánů a činností. Pokud se žák rozhodne pracovat s určitým materiálem je jeho zodpovědností dodržet daná pravidla. Pro dodržení pravidla "pracovat na osobní maximum a dokončit práci do konce" je vhodné žákům kritéria individuálně upravit tak, aby úkol mohli opravdu dokončit.
- **Vlastní plánování a organizace práce žáků**, zahrnuje volbu činností žáka podle svého zájmu nebo domluvených termínů dokončení, rozdělování práce pro činnost ve škole nebo domácí úkoly. Pedagog vede žáky postupně k přemýšlení nad rozvržením svého času. Žákům, kteří to potřebují pomáhá v plánování a organizaci času týdenním plánem.
- **Práce s chybou a sebekontrolou**, žáci jsou vedeni k sebekontrolě tím, že pomůcky a materiály, se kterými pracují, porovnávají se vzorovým řešením nebo předem stanovenými kritérii a vlastní chyby si vyhledávají a opravují.
- **Vedení žáků k sebehodnocení**, zahrnuje respektování pravidel třídy, práci s chybou a sebekontrolou, připravené prostředí. Žáci se učí popisovat svou práci, vlastní spokojenost s ní, porovnat svoji práci a chování k ostatním, respektování pravidel třídy. Žáci se postupně učí ústní i písemnou formulaci.
- **Prezentace vlastní práce**, je velmi důležitá pro učení se žáků navzájem. Žáci získávají nové informace od svých spolužáků, mají možnost učit se z jejich způsobu práce, poučit se z chyb, inspirovat se z originálních nápadů a společně hledat nejlepší řešení. Prezentace práce pomáhá při vedení žáků k sebehodnocení.
- **Vedení portfolia, vlastní práce**, žáci si během učení vytvářejí vlastní materiály a spolu s dalšími výsledky své práce si je zakládají podle zadaných pravidel. Učí se materiály třídit a portfolio školní práce je také součástí sebehodnocení žáka a podkladem pro hodnocení práce pedagogem.

3. 2 Výchovné a vzdělávací strategie

Společné postupy na úrovni školy, dodržované všemi učiteli ve výuce i mimo ni.

Prostřednictvím těchto strategií a postupů škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků.

KOMPETENCE K UČENÍ	Vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
<ul style="list-style-type: none">• Žák ví, že se může učit různými způsoby, umí si zvolit vhodnou pracovní a studijní metodu.• Informace umí vyhledat a třídít jak s pomocí učitele, tak i samostatně. Získané informace umí roztřídit, propojit a efektivně využít v procesu učení.• Dokáže používat jednoduché znaky a symboly, chápe propojení širších celků z různých vzdělávacích oblastí.• Podle návodu připraví experiment a vyhodnotí ho, chápe využití experimentu v praxi.• Získává pozitivní vztah k učení, dokáže si vybrat z nabídky aktivit, posoudí vlastní pokrok má možnost zažít úspěch.• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a připravujeme je na celoživotní učení.• Dáváme jim příležitost zúčastnit se různých soutěží a olympiád.• Ve výuce při zavádění nových pojmů se zaměřujeme na činnostní učení.• Při výuce využíváme učební pomůcky ke snazšímu porozumění a naučení nového učiva.	

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
<ul style="list-style-type: none">• Žák dokáže rozpoznat problémovou situaci a diskutovat o ní.• Při řešení problémových situací dokáže využít zkušeností z řešení problému ve škole i mimo ní.• Dokáže vyhledat informace k řešení problému, zvolit vhodnou variantu a vyhodnotí vhodnost zvolené varianty k vyřešení problému.• Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.• Při řešení problémů učíme žáky používat metodu „brainstormingu“.• Učíme žáky, jak některým problémům předcházet.• Nabízíme pomoc výchovného poradce a metodika školní prevence.• K řešení problémů využíváme často<ul style="list-style-type: none">• mediaci• činnostní učení s konkrétním názorem• metodu dramatické výchovy.	

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.
<ul style="list-style-type: none"> • Zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Žák umí naslouchat druhým, respektovat názory ostatních. Zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje. • Zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků. • Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. • Vedeme žáky k tomu, aby jejich vyjadřování bylo souvislé a kultivované v písemném i ústním projevu. • Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání výpočetní techniky. • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Vedeme žáky k tomu, aby uměli prezentovat výsledky své práce před ostatními spolužáky • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci svojí školy na veřejnosti. • Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. 	

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých. • Uplatňujeme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. • Vytváříme příjemnou atmosféru ve škole a dobré mezilidské vztahy. • Napomáháme rozpoznávání nevhodného a rizikového chování a jeho možných důsledků. • Dbáme na dodržování společně stanovených pravidel chování. • Vedeme žáky k posilování vlastního sebevědomí na základě poznání sebe a druhých • Diskutujeme nad problémy, učíme žáky asertivně vyjádřit a obhájit svůj názor. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Netolerujeme projevy rasizmu, xenofobie a nacionalismu. • Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. 	

KOMPETENCE OBČANSKÉ	Vést žáky k respektu, ústě a sebeúctě. Rozvíjet u žáků pozitivní postoj ke kulturnímu a historickému dědictví.
<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k tomu, aby se řídili podle předem daných a domluvených pravidel. • Rozpozná ohrožující vztahy v kolektivu a umí je řešit s pomocí dospělého. • Pomáhá druhým podle svých možností ve škole i mimo ní, dokáže se zastat slabších. • Aktivně zapojujeme žáky do kulturního dění školy, města a regionu. • Vedeme žáky k tomu, aby se dle svých schopností a možností zapojovali do výtvarných, sportovních a vědomostních soutěží. • Připravujeme různá vystoupení pro veřejnost. • Realizujeme akce se zapojováním žáků, rodičů a veřejnosti. • Realizujeme projekty s ekologickou výchovou a zaměřené na zdravý životní styl. • V rámci projektů motivujeme žáky k ochraně zdraví a životního prostředí. • Organizujeme sběr papíru a PET lahví, kaštanů, třídíme odpad ve školní budově. • Vedeme žáky k tomu, aby dle svých možností upravovali a udržovali školní areál. • Organizujeme výlety, exkurze. 	

KOMPETENCE PRACOVNÍ	Vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Získané zkušenosti využívat ve své přípravě na budoucí profesi.
<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme –slovně i písemnou formou. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. • Vedeme žáky k samostatnosti (plánování, organizace, realizace, dokončení práce, ohodnocení práce a úklid, tématické referáty). • Různými formami (exkurze, film, beseda, apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi. 	

3. 3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje pomocí podpůrných opatření. Spolupráci se školským poradenským pracovištěm je pověřen výchovný poradce.

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory žáka (PLPP). PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga školy. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření je PLPP zúčastněnými pedagogickými pracovníky vyhodnocen.

Na základě odborného posudku školského poradenského zařízení vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka, zpracovává pro něj škola individuální vzdělávací plán (IVP). IVP sestavuje třídní učitel za pomoci výchovného poradce. IVP má písemnou podobu, jeho struktura vychází z platné legislativy. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku, jedenkrát ročně je vyhodnocen. Vyhodnocení provádí třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétních předmětů a výchovným poradcem. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka zaznamená informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP do školní matriky.

Předmět speciálně pedagogické péče (PSPP)

Podpora pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. PSPP zajišťuje kompenzaci obtíží žáků, přispívá ke kvalitnímu vzdělávání s přihlédnutím k specifickým potřebám žáků.

Výuka PSPP pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními na základě doporučení školského poradenského zařízení (PPP, SPC) jako forma další péče o žáky ve škole. Jedná se o druh intervence ke zlepšení aktuálních obtíží žáků zaměřené na rozvoj grafomotorických dovedností žáků, na podporu při reedukaci specifických poruch učení, rozvoj percepčně-motorických funkcí, rozvoj jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, rozvoj prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti, k zajištění logopedické péče atd.

PSPP nemá povahu povinné vyučovací hodiny, v této formě nemá osnovy, není uveden na vysvědčení a nehodnotí se.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni na základě individuálních vzdělávacích plánů s využitím kompenzačních metod a pomůcek.

Dále škola poskytuje služby školní speciální pedagožky, případně asistenta pedagoga.

→ *Vzdělávání žáků s tělesným postižením*

Škola není plně bezbariérová, jsme připraveni poskytnout vzdělávání žákům s lehčí formou postižení. Cílem je maximální možná míra integrace do běžné třídy.

Škola zajistí:

- individuální péči ve třídě
- pomoc při rozvoji sociálních a komunikačních dovedností žáka
- pomoc při přípravě na vyučování, pomoc při přípravě pomůcek
- dopomoc při samostatné práci

→ ***Vzdělávání žáků se zrakovým postižením***

Vzdělávání těchto žáků se uskutečňuje v úzké spolupráci s odborníky.

Škola zajistí:

- nácvik prostorové orientace a samostatný pohyb
- zrakovou stimulaci
- práci s optickými pomůckami
- pomoc při přesunech mimo školu, zapojení do mimoškolních aktivit

→ ***Vzdělávání žáků se sluchovým postižením***

Škola zajistí:

- logopedickou péči
- pomoc při komunikaci ve škole
- respektování pravidel komunikace se žákem se sluchovým postižením

→ ***Vzdělávání žáků s vadami řeči***

Nedostatky v oblasti řeči významnou měrou ovlivňují školní úspěšnost a začlenění do kolektivu vrstevníků.

Škola zajistí:

- individuální nebo skupinovou logopedickou péči
- pomoc při začlenění do kolektivu

→ ***Vzdělávání žáků s autismem***

Škola zajistí:

- individuálně uspořádané strukturované pracovní prostředí
- práci s kompenzačními pomůckami
- individuální způsoby hodnocení

→ ***Vzdělávání žáků se specifickou vývojovou poruchou učení***

Svým obsahem se vzdělávací proces u žáků se specifickými poruchami učení zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků. Prognóza žáka se specifickými poruchami učení je vždy individuální. Při výuce je třeba podporovat schopnost koncentrace žáků, usměrňovat jejich hyperaktivitu a impulzivní jednání, které většinou poruchy učení provázejí.

Škola zajistí:

- individuální práci s žákem, respektování jeho pracovního tempa
- využívání reedukačních postupů podle druhu a stupně poruchy
- využití kompenzačních pomůcek
- přehledné a strukturované prostředí, pravidelnou relaxaci a režim dne jednotný přístup všech vyučujících

→ *Vzdělávání žáků se specifickou vývojovou poruchou chování*

Aby tito žáci co nejlépe naplnili školní vzdělávací program školy, kterou navštěvují, je nutné diferencovat výchovně vzdělávací postupy, formy a metody výchovné a vzdělávací práce.

Škola zajistí:

- možnost změn v uspořádání třídy pro skupinové vyučování a výchovné činnosti
- širší možnosti sportovního vyžití k uvolnění psychického a fyzického napětí
- spolupráci s odborným pracovištěm

Minimální doporučená úroveň výstupů vychází z RVP ZV a přiznaných podpůrných opatření a je specifikována v IVP konkrétního žáka.

Na škole aktivně působí školní speciální pedagožka, je k dispozici žákům, rodičům i vyučujícím.

Poskytuje tyto služby:

Služby poskytované žákům:

- ✓ diagnostika výukových a výchovných problémů
- ✓ péče o integrované žáky
- ✓ logopedická péče
- ✓ screeningy, ankety, dotazníky
- ✓ individuální případová práce se žáky v osobních problémech (konzultace, vedení)
- ✓ kariérové poradenství
- ✓ prevence školních neúspěchů (náprava, vedení)
- ✓ techniky a hygiena učení
- ✓ skupinová a komunitní práce se žáky
- ✓ krizová intervence

Služby poskytované učitelům:

- ✓ metodická podpora
- ✓ programy pro třídy
- ✓ zjišťování sociálního klimatu ve třídách
- ✓ podpora spolupráce třídy a třídního učitele

Služby poskytované rodičům:

- ✓ konzultace se zákonnými zástupci při řešení výukových a výchovných problémů
- kontakty na návazné služby.

3.4 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Škola chce vyhledávat a rozvíjet talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků bude spolupracovat s poradenským pracovištěm.

Pro podporu nadání a mimořádného nadání využívá škola podpůrná opatření v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory nadaného žáka. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření je PLPP zúčastněnými pedagogickými pracovníky vyhodnocen. Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu. IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se školským poradenským zařízením a s rodiči mimořádně nadaného žáka. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka zaznamená informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP do školní matriky.

Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným poradcem a speciální pedagožkou.

Jako podpůrná opatření pro nadané a mimořádně nadané žáky jsou v naší škole využívána zejména:

- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- výuku v diferencovaných skupinách podle nadání žáka
- příprava a účast na soutěžích
- nabídka zájmových aktivit

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Od roku 2014 má škola vypracovaný Plán inkluzivního vzdělávání.

3. 5 Začlenění průřezových témat

ŠVP – 1. stupeň

Zkratky vzdělávacích předmětů

ČJ - Český jazyk

NJ - Německý jazyk

AJ - Anglický jazyk

M - Matematika

INF – Informatika

ČaJS- Člověk a jeho svět

UaK - Umění a kultura

ČaZ - Člověk a zdraví

Pč - Pracovní činnosti

Zkratky průřezových témat

OSV - Osobnostní a sociální výchova

VDO - Výchova demokratického občana

EGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MUV - Multikulturní výchova

ENV - Environmentální výchova

MEV - Mediální výchova

1) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA a) OSOBNOSTNÍ ROZVOJ	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností poznávání	ČJ, ČaJS	M, ČaJS	ČJ, AJ, NJ	ČJ, M, ČaJS, NJ, AJ	AJ, NJ, M, ČJ, ČaJS
Sebepoznání a sebepojetí	ČJ, ČaJS, UaK	ČaJS			ČaJS
Seberealizace a sebeorganizace					
Psychohygienu	ČaJS, ČaZ				
Kreativita	ČaJS, UaK	UaK	AJ, NJ, UaK	UaK, AJ, NJ, INF	UaK, Pč, AJ, INF
b) SOCIÁLNÍ ROZVOJ	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Poznávání lidí	AJ, NJ, ČJ, ČaJS	ČJ, ČaJS	AJ, NJ		ČaJS
Mezilidské vztahy	ČJ, M, ČaJS	ČaJS, UaK, ČaZ		AJ, NJ, INF	ČJ, ČaJS, INF
Komunikace	ČJ, M, ČaJS	ČJ, UaK	ČJ	AJ, NJ, ČJ, INF	AJ, NJ, ČJ, INF
Kooperace a kompetice	ČJ, M, ČaJS, ČaZ		Pč		M
c) MORÁLNÍ ROZVOJ	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ, ČaJS	ČJ, ČaJS		ČaJS	M, ČaJS
Hodnoty, postoje praktická etika		ČaJS			

2) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	ČaJS	ČaJS		ČaJS	ČaJS
Občan, občanská společnost a stát				ČaJS	ČaJS
Formy participace občanů v politickém životě				ČaJS	ČaJS
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				ČaJS	ČaJS

3) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá		ČJ, ČaJS		ČJ, AJ, NJ, ČaJS	AJ, NJ, ČJ, ČaJS
Objevujeme Evropu a svět			AJ, NJ	AJ, NJ, ČaJS, UaK	AJ, NJ, ČaJS
Jsme Evropané			AJ, NJ		AJ, NJ, ČJ, ČaJS

4) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference	ČJ, ČaJS, UaK	ČaJS		ČJ, AJ, NJ, ČaJS	ČJ, AJ, NJ, ČaJS
Lidské vztahy	ČJ, ČaJS, UaK	ČJ, ČaJS, UaK		AJ, NJ, ČaJS	AJ, NJ, ČaJS
Etnický původ				ČaJS	ČaJS
Multikulturalita	ČaJS, UaK			ČaJS	ČaJS
Principy sociálního smíru a solidarity	ČaJS			ČaJS	ČaJS

5) ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	ČaJS, UaK	ČaJS, UaK Ekoškola	ČaJS, Ekoškola	ČaJS, UaK, ČJ Ekoškola	ČaJS, Ekoškola
Základní podmínky života	ČaJS, UaK, Ekoškola	ČaJS, Ekoškola	ČaJS, Ekoškola	ČaJS, Ekoškola	ČaJS, Ekoškola
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČJ, ČaJS, Ekoškola	ČaJS, Ekoškola	ČaJS, Ekoškola	ČaJS, ČJ, UaK Ekoškola	ČaJS, Ekoškola
Vztah člověka k prostředí	ČaJS, UaK, Ekoškola	ČJ, ČaJS, UaK Ekoškola	ČaJS, Ekoškola	ČaJS, Pč Ekoškola	ČaJS, Ekoškola

6) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA a) RECEPTIVNÍCH ČINNOSTÍ	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ			ČJ	ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		ČJ		ČJ	ČJ
Stavba mediálních sdělení				ČJ	ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení					ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ, UaK			INF	ČJ, INF
6) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA b) PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Tvorba mediálního sdělení	ČJ, UaK				ČJ
Práce v realizačním týmu			projekt Ekoškola	projekt Ekoškola	ČJ, projekt Ekoškola

ŠVP – začlenění průřezových témat - 2. stupeň

Zkratky vzdělávacích předmětů

ČJ – Český jazyk

AJ – Anglický jazyk

NJ – Německý jazyk

M – Matematika

Inf – Informatika

D – Dějepis

VkO – Občanská výchova

F - Fyzika

CH – Chemie

Př – Přírodopis

Z – Zeměpis

UaK – Umění a kultura

TV – Tělesná výchova

VkZ – Výchova ke zdraví

PČ – Praktické činnosti

EV - Etická výchova

ČaP - Člověk a povolání

Zkratky průřezových témat

OSV - Osobnostní a sociální výchova

VDO - Výchova demokratického občana

EGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MUV - Multikulturní výchova

ENV - Environmentální výchova

MEV - Mediální výchova

1) OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA a) OSOBNOSTNÍ ROZVOJ	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Rozvoj schopností poznávání	VkO, VkZ, D, M, F, Z, TV, Př,	OV, D, Z, Př, TV	D, F, Z, Př, CH, TV	D, Z, Př, CH, TV
Sebepoznání a sebepečení	VkZ, NJ, AJ Z,	VkZ, Z, Př, HV, ČJ	VkO, TV, ČaP	VkO, D, Z,
Seberealizace a sebeorganizace	M, Inf	VkZ, M, Inf	VkO, D,	D, ČaP
Psychohygiena	VkO, TV, VV	VkZ, D, TV	VkO, D,	VkZ, D
Kreativita	UaK, Inf, VkO	VkO, UaK, Inf	VkO, ČaP, TV, UaK, PČ	VkO, TV, UaK,
b) SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
Poznávání lidí	Inf, AJ, NJ	Inf	VkO, ČaP	
Mezilidské vztahy	VkO, Inf	VkZ, D, Inf, VkO	VkO, D,	VkO, D
Komunikace	VkO, VkZ, Inf, ČJ	VkO, VkZ, Inf, ČJ, Z	VkO, D, Z, EV	VkO, D, Z, EV
Kooperace a kompetice	VkO, D, M, Inf	VkO, D, UaK, M, Inf	VkO, D, TV, Z	VkO, D, TV, Z

c) MORÁLNÍ ROZVOJ				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, F	VkO, VkZ, D,	CH, F, Z, UaK	CH, Z, D, VkO
Hodnoty, postoje praktická etika	VkO, TV	VkO, D, TV	D, TV	ČaP, TV

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
2) VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Občanská společnost a škola	D, Ekoškola	VkO, Ekoškola	Ekoškola	Ekoškola
Občan, občanská společnost a stát	Z, D	Z, D	Z, D	VkO, D, Z
Formy participace občanů v politickém životě	VkO, Z	VkO	VkO, D	VkO, D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D, Z, Ekoškola	VkO, Ekoškola	Projekt Ekoškola	D, Projekt Ekoškola

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
3) VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Evropa a svět nás zajímá	Př, AJ, NJ, D	Př, AJ, NJ, Z, D	Př, AJ, NJ, D	Př, D, AJ, NJ
Objevujeme Evropu a svět	Z	Z	ČJ	AJ, NJ
Jsme Evropané	D, výjezdy	D, Z, výjezdy	D,	D, ČJ,

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
4) MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
Kulturní diference	D, Z	D	D	UaK, D
Lidské vztahy	VkZ	VkO, D	D	Z, D
Etnický původ	D, Z	D, Z	D, Př	D
Multikulturalita	AJ, NJ, UaK	AJ, NJ	AJ, NJ, Př	AJ, NJ
Principy sociálního smíru a solidarity			D	VkO, D

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
5) ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Ekosystémy	Z, Př, Ekoškola	Z, Př, Ekoškola	Z, Př, Ekoškola	Z, Př, Ekoškola
Základní podmínky života	Z, Př, Ekoškola	Z, Př, Ekoškola	Z, Př, Ekoškola	Z, Př, Ekoškola
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z, Ekoškola	Z, Ekoškola	CH, F, Z, Ekoškola	CH, TV, Z, Ekoškola
Vztah člověka k prostředí	Z, Ekoškola	Z, Ekoškola	CH, Z, Ekoškola	CH, Z, Ekoškola

6) MEDIÁLNÍ VÝCHOVA a) RECEPTIVNÍCH ČINNOSTÍ	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Inf	Inf	ČJ	ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Inf	Inf	D	ČJ, D
Stavba mediálních sdělení	ČJ, Inf	ČJ, Inf	ČJ	D
Vnímání autora mediálních sdělení	Inf	Inf	ČJ	D
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ, Inf	Inf	UaK	D
b) PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI				
Tvorba mediálního sdělení	ČJ, Ekoškola	Ekoškola	Ekoškola	UaK, Ekoškola
Práce v realizačním týmu	Ekoškola	Ekoškola	Ekoškola	ČJ, UaK, Ekoškola

4. 1 Ročníkový učební plán

Základní vzdělávání žáků se realizuje v průběhu povinné devítileté školní docházky.

Vzdělávací a výchovný proces je v RVP ZV rozdělen na 3 období:

1. období – 1. - 3. ročník;
2. období – 4. - 5. ročník;
3. období – 6. - 9. ročník.

Každé vzdělávací období má své specifické cíle a stanovené očekávané výstupy, které jsou pro 2. a 3. období závazné.

V případech nerovnoměrného stupně rozvoje dovedností u žáků prvního ročníku bude učivo prvního ročníku rozčleněno dle stupně rozvoje žáků od prvního do třetího ročníku. Výstupy na konci 1. období jsou závazné.

V rámci podpory čtenářské gramotnosti a komunikačních dovedností žáků začíná každý týden Komunitním kruhem na 1. stupni a Etickou výchovou na 2. stupni.

Výuka probíhá první dvě vyučovací hodiny v bloku (90 min.), další vyučovací hodiny jsou 45 minutové.

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					minimální časová dotace	dispon. hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk	7+2	7+2	7+2	6+1	6+1	33	8
	anglický jazyk	+1	+1	3	3	3	9	2
	německý jazyk							
matematika a její aplikace	matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20	4
Informační a komunikační technologie	informatika	0	0	0	+1	1	1	1
člověk a jeho svět	člověk a jeho svět	2	2	2			12	1
					3	3+1		
umění a kultura	umění a kultura	2	2	3	3	2	12	0
člověk a zdraví	člověk a zdraví	2	2	2	2	2	10	0
člověk a svět práce	pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
	minimum	18	18	22	22	22		
Týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		22	22	26	26	26		
Hodinová dotace upraveného učebního plánu		21	22	25	25	25	102	16
Celkový týdenní počet hodin (maximum týdně)		118						

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník				dotace zš	minimální časová dotace	dispon.hodiny 18
		6.	7.	8.	9.			
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk	4	4	4	3+2	17	15	2
	cizí jazyk	3	3	3	3	12	12	
	další cizí jazyk	0	2	2	2	6	6	
matematika a její aplikace	matematika	4	4	4	3	15	15	
Informační a komunikační technologie	informatika	1	+1			2	1	1
člověk a společnost	dějepis	2	2	2	2	8	11	
	výchova k občanství	1	1	+1	1	4		1
člověk a příroda	fyzika	2	2	1	+1	6	21	1
	chemie			2	2	4		
	přírodopis	2	2	2	1	7		
	zeměpis	2	2	1	+2	7		2
umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	11	10	1
	výtvarná výchova	2	1	2	1+1			
člověk a zdraví	výchova ke zdraví	1	1			2	10	
	tělesná výchova	2	2	2	2	8		
člověk a svět práce	praktické činnosti			1		1	3	
	člověk a povolání			1	1	2		
disponibilní časová dotace vázaná	volitelné předměty	2	2	3	3	10		10
	minimum (maximum)	28 (30)	28 (30)	30 (32)	30 (32)			
Hodinová dotace upraveného učebního plánu		29	30	32	31	122	104	18
Celkový týdenní počet hodin (maximum týdně)		122						

Volitelné předměty	Ročník
Etická výchova	6.-9.roč.
Výtvarné činnosti	6.-9.roč.
Sportovní hry	6.-7.roč.
Logické hry	6.-7.roč.
Sborový zpěv	8.-9.roč.
Praktické činnosti	8.-9.roč.
Informatika	8.-9.roč.
Domácnost a podnikání	8.-9.roč.
Konverzace v cizím jazyce	8.-9.roč.

4. 1.1 Poznámky k učebnímu plánu

Navýšení hodinových dotací u jednotlivých předmětů z disponibilní časové dotace je uvedeno v tabulkách učebních plánů pro I. a II. stupeň. Disponibilní časová dotace je vyznačena v textu symbolem + a číslicí, která označuje počet hodin.

Na 1. stupni jsme posílili hodinové dotace vyučovacím předmětům

- Matematika o 4 hodiny,
- Český jazyk o 8 hodin,
- Cizí jazyk o 2 hodiny,
- Informatika o 1 hodinu,
- Člověk a jeho svět o 1 hodinu.

Ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět je zahrnuta problematika aktuálních celoškolních projektů. Předměty Umění a kultura, Praktické činnosti a Člověk a jeho svět si podle potřeby může vyučující poskládat v rámci dané hodinové dotace.

Ve všech ročnících se realizují jednotlivá průřezová témata, která jsou začleněna do vyučovacích předmětů.

Na 2. stupni jsme posílili hodinovou dotaci v rámci povinných vyučovacích předmětů o 10 hodin.

- Český jazyk o 2 hodiny,
- Informatika o 1 hodinu,
- Výchova k občanství o 1 hodinu,
- Fyzika o 1 hodinu,
- Zeměpis o 2 hodiny,
- Umění a kultura o 1 hodinu.

V rámci volitelných předmětů nabízíme žákům možnost vybrat si v každém ročníku z aktuální nabídky. V 6. a 7. ročníku se vyučuje v bloku 2 hodiny 1x za 14 dní předměty Výtvarné činnosti, Sportovní hry a Logické hry.

V 8. a 9. ročníku se vyučuje v 2 blocích vždy 2 hodiny. Bloky se střídají v týdnu A (1. blok) a týdnu B (2. blok).

1. blok - Praktické činnosti

- Výtvarné činnosti
- Informatika

2. blok - Domácnost a podnikání

- Sborový zpěv
- Konverzace v anglickém jazyce.

Konverzace v cizím jazyce dle aktuální nabídky a stupně dovednosti rozvoje žáků může být vyučovaná v bloku 2 vyučovacích hodin, nebo může být rozdělena na 2x 1 vyučovacích hodina.

4. 2 Ročníkový učební plán tříd s inovativními prvky

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					minimální časová dotace	dispon. hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk	7+2	7+2	7+2	6+1	6+1	33	8
	anglický jazyk	+1	+1	3	3	3	9	2
německý jazyk								
matematika a její aplikace	matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20	4
Informační a komunikační technologie	informatika	0	0	0	+1	1	1	1
člověk a jeho svět	svět člověka	2	2	2	3	3+1	12	1
umění a kultura	umění a kultura	2	2	3	3	2	12	0
člověk a zdraví	člověk a zdraví	2	2	2	2	2	10	0
člověk a svět práce	pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
	minimum	18	18	22	22	22		
Týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		22	22	26	26	26		
Hodinová dotace upraveného učebního plánu		21	22	25	25	25	102	16
Celkový týdenní počet hodin (maximum týdně)		118						

4. 2.1 Poznámky k učebnímu plánu tříd s inovativními prvky

Specifikem výuky je vyučování v blocích, které začíná ranním kruhem následně rozdělením úkolů pro daný den nebo týden. První blok trvá 90 minut s následnou 30 minutovou přestávkou. Další výuka se uskutečňuje v blocích, kdy žák sám si volí své tempo výuky a možnosti využití přestávky.

V centrech učení probíhá výuka předmětů jako jsou Český jazyk, Matematika a Svět člověka. Velmi dobře a účelně jsou při konkretizaci učebních obsahů využity mezipředmětové vazby. Výuka v blocích umožňuje probrat větší uzavřené celky a do hloubky se ponořit do probírané látky. Žáci tak mají možnost lépe chápat souvislosti a poznatky pak lépe ukládají do dlouhodobé paměti.

Navýšení hodinových dotací u jednotlivých předmětů z disponibilní časové dotace je uvedeno v tabulkách učebních plánů pro I. Disponibilní časová dotace je vyznačena v textu symbolem + a číslicí, která označuje počet hodin.

5. 1 Učební osnovy 1. - 5. ročník**VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu český jazyk, anglický jazyk a německý jazyk. Předmět český jazyk má časovou dotaci v 1. – 3. ročníku devět hodin týdně a ve 4. – 5. ročníku sedm hodin týdně. Předmět anglický jazyka a německý jazyk má v 1. a 2. ročníku časovou dotaci 1 hodinu týdně a ve 3. až 5. ročníku časovou dotací tři hodiny týdně.

Český jazyk**A) Charakteristika výuky**

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou;
- literární výchovou;
- psaním;
- jazykem a jazykovou komunikací

Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *dramatické výchovy*.

V **komunikační výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny nejen ve všech složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Jednotlivé vyučovací předměty musí poskytovat dostatek prostoru k vyjadřování myšlenek a postřehů žáků k tomu, co se učí a co pozorují. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva Člověk a jeho svět, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků. Samostatná písemná forma vyjadřování je uplatňována od 3. ročníku. Při prvním písemném vyjadřování se požaduje používat krátké jednoduché věty o tom, co žáci prožili, nebo co dobře znají.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností v prvním vzdělávacím období využíváme:

- vyprávění (o obrázku, vlastních zážitcích, přečteném textu, podle obrázkové osnovy, podle připravené osnovy)
- rozhovory žáků k určitému tématu, zapojování se do diskuse

- formulace otázek a odpovědí k danému tématu
- možnosti svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek (v čítankách 2. a 3. r. jsou připraveny náměty, které žáky vždy zaujmou), využívá se mezipředmětových vztahů
- jednoduchých popisů z písanek, popis osoby
- možnosti zpracovávat „první knihy“ např.: o květinách, o ptácích aj. volně doplněné ilustracemi, výstřižky apod., využíváme i dětských knih a encyklopedií.

Komunikační výchova tedy obsahuje činnosti:

a) receptivní, tj. čtení a naslouchání; při čtení klademe důraz na dodržování pomlky po tečce, přirozená intonace

b) produktivní (tvořivé činnosti), tj. mluvený a písemný projev žáka.

Při výuce čtení v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. K dosažení tohoto cíle využíváme „genetickou metodu čtení a psaní (hlásková metoda)“. Tato metoda je vhodná i pro žáky se specifickými poruchami učení. Při čtení textů se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování, se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se prolíná do všech předmětů při poznávání přírody i života lidí a světa. Při prožívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenost, obohacují svůj citový život. Dobrá četba zušlechťuje city, ovlivňuje duševní život dětí a povzbuzuje jejich vůli.

Žáci se při vyučování čtení učí esteticky prožívat a chápat přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat. Při čtení, poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. sluch pro zvukovou stránku jazyka, bystří se pozorování, rozvíjí se představivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V čítankách určených k činnostnímu učení čtení je věnována dostatečná pozornost volbě příjemných textů, délkou i obsahem přiměřených věku dítěte. Také mezipředmětovým vztahům a volbě témat pro samostatnou práci žáků je zde věnována pozornost.

V **literární výchově** seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro vhodný věk dítěte včetně ilustrací.

Při **výuce psaní** v prvním období získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší vhodné slova a texty přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech. Písanky připravené pro toto období se zaměřují na psaní s porozuměním. Ve druhém období se získané dovednosti dále upevňují.

V **jazykové výchově** v 1. i ve 2. období základního vzdělávání se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku. Zároveň poznávají elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídít i zobecňovat.

V ústním i písemném projevu lze využít i činnostního učení. Žáci zpočátku při samostatném vyjadřování reagují na otázky a pokyny učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na témata blízká jejich zájmům a zkušenostem. V 2. období převažuje samostatnost v projevu.

V hodinách českého jazyka 1.období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Ve 2.období mají žáci učivo rozdělené do bloků. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou prostupnost a propojenost těchto složek českého jazyka. Je-li k tomu vhodná příležitost, lze složky českého jazyka zpestřit dramatickou výchovou.

Dramatická výchova rozvíjí tvořivost dětí a přispívá k obohacení jejich slovní zásoby. S její pomocí učíme žáky volně, beze strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce. Pomocí dramatické výchovy se žáci učí slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací. Přitom se učí též cítit s druhými, vzájemně si pomáhat. Uplatňujeme tak snadno ve výuce prvky etické výchovy.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- rozumět spisovnému jazyku v mluvené, čtené i psané podobě,
- vyjadřovat se srozumitelně, zejména mluvenou řečí,
- vyjadřovat myšlenky psanou formou v jednoduchých větách,
- číst správně a s porozuměním texty přiměřené délkou i obsahem,
- znát příklady literárních děl vhodných pro daný věk včetně ilustrací,
- číst s porozuměním jednoduché naučné texty, pokusit se vyjádřit hlavní myšlenky
- vnímat krásu a bohatost mateřského jazyka,
- pamatovat na to, že se v tomto období vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu, tedy že začíná výchova budoucích čtenářů,
- uplatnit svou schopnost vyjadřovat se i ostatních vyučovacích předmětech.

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	poznává a čte velká a malá tiskací a psací písmena, poznává a čte slabiky, věty; čte text odpovídající věku žáka	praktické čtení - technika čtení, čtení pozorné, plynulé; malé a velké psací a tiskací písmeno	poznávání písmen malé a velké abecedy	
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	poslouchá čtené a vyprávěné pohádky, porozumí krátkému mluvenému pokynu a vykoná jej	naslouchání praktické - zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem, věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, naslouchání aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami, plnění úkolů podle krátkých a jasných napsaných pokynů	čtení psacího písma	
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	seznamuje se se základními komunikačními pravidly v rozhovoru	souvislý mluvený projev - základy mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost),		
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	seznamuje se s principy správné výslovnosti, uvědoměle odstraňuje nedostatky ve výslovnosti	vyjadřování závislé na komunikační situaci, rozvoj řeči		
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	respektuje pravidla chování, zná a používá pravidla chování v prostorách školy	komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vyprávění		
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	krátce a souvisle vypráví své zážitky	vyjadřování závislé na komunikační situaci, rozvoj řeči		

ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	vhodnými cviky si uvolňuje jednotlivé části těla používané při psaní	přípravné cviky, písemný projev - správné sezení, držení těla, psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	příprava na psaní	
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	píše uvolňovací cviky, jednotlivé tvarové prvky písma	technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	příprava na psaní	
		píše jednotlivá písmena velké a malé psací abecedy ve spojení se čtením, spojuje písmena do slabik a slov	technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	příprava na psaní	
		opisuje a přepisuje písmena, slabiky, slova a krátké věty, píše snadná a foneticky jasná slova podle diktátu	opis a přepis	příprava na psaní	
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	podle dějové posloupnosti seřadí jednotlivé obrázky	obrázkové osnovy		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	provádí přípravná zraková a sluchová cvičení	zraková a sluchová cvičení, fonetické hry, rozlišení délky samohlásek, poznávání a čtení velkých tiskacích písmen	přípravná cvičení ke čtení a psaní	listy ke cvičení
		vyslovuje všechny hlásky a souhláskové skupiny	zvuková stránka jazyka	hláska a písmeno	
		poznává souhlásky a samohlásky na začátku nebo na konci slova	vyvození hlásky, poznávání první a poslední hlásky ve slově	hláska a písmeno	
		provádí sluchovou analýzu a syntézu slabik a slov, pozná a znázorní dlouhou a krátkou slabiku, píše a doplňuje je do textu	délka samohlásek, analýza a syntéza slabik a slov, slovo a slabika	hláska a písmeno	modelování písmen, použití špejlí, prstů, vytukávání rytmu, činnosti s písmeny skládací abecedy

ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	seznámí se s pojmem význam slova, ke známým slovům kreslí obrázky	slovní zásoba, slova a pojmy, význam slov	slovo	
ČJL-3-2-07	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	ze slov skládá věty	skladba	věta	
		krátká vypravování žáků, odpovídá na otázku, volí správnou melodii hlasu, naslouchá a pamatuje si příběh, vyjádří ho slovem, výtvarně nebo pohybem			
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a čte správně slabiky, velká písmena na začátku věty	správně čte skupiny hlásek dy, ty, ny, di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	skladba - čtení a psaní skupin hlásek		
		pozná začátek a konec věty, zná pravidlo o psaní velkého písmene na začátku věty a interpunkci na konci věty			

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	postupně přechází od vázaného slabikování k plynulému čtení slov, snadných vět a textů, čte správně a pozorně s porozuměním, vybere správnou odpověď na otázku k přečtenému textu, vyhledává slova a věty v textu, zachovává intonaci, objasňuje význam slov, čte krátké básně s jasným obsahem	praktické, věcné a zážitkové čtení	
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	rozumí delšímu mluvenému pokynu a vykoná jej	technika psaného a mluveného projevu	
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	používá základní komunikační pravidla v modelových příkladech - pozdrav, oslovení, omluva, prosba	základní komunikační žánry a pravidla	
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	uvědoměle odstraňuje nedostatky ve výslovnosti	sluchové rozlišení samohlásek a jejich správná výslovnost, technika mluveného projevu	
ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	správně volí dýchání a tóny řeči v mluveném projevu, rozlišuje přízvukné i nepřívukné předložky	modulace souvislé řeči	
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	individuálně interpretuje své vlastní příběhy, prožitky, vyjadřuje obsah textu obrázky, řadí je podle děje	mluvený projev	

ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	aplikuje správné návyky při psaní	hygienické návyky pro psaní		
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	zdokonaluje se ve správném psaní písemného projevu, procvičuje tvary písmen, píše slabiky, slova a jednoduché věty	velká písmena		
		umí napsat adresu, pozdrav, blahopřání, tvoří větu k obrázku	adresa, blahopřání, pozdrav		
		nahrazuje slovo jiným výrazem	synonyma		
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	pracuje s obrázkovou osnovou - řadí obrázky a vypravuje	obrázková osnova		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	skládá slova z hlásek a slabik, skládá ze slov věty	stavba slova, samohlásky a souhlásky, dělení slov	ČaJS, Č a Z, Č a U, Pč, M	učebnice, knihy, časopisy, nástěnné obrazy, písanky, tvrdé a měkké kostky, bzučák
		odlišuje krátké a dlouhé samohlásky, rozlišuje význam slova podle délky samohlásky, zdůvodní a správně píše slova s párovou souhláskou na konci a uvnitř slova	stavba slova, samohlásky a souhlásky, dělení slov		
		porovnává a třídí slova podle různých hledisek	stavba slova, samohlásky a souhlásky, dělení slov		
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	pozná slova opačného významu, tvoří dvojice slov opačného významu	význam slov, slova nadřazená a podřazená		
		pozná slova podobného významu, tvoří dvojice slov podobného významu	význam slov, slova nadřazená a podřazená		

		seznamí se slovy souřadnými, nadřazenými a podřazenými, ke slovům podřazeným přiřadí slovo nadřazené a opačné, vytváří významové okruhy	význam slov, slova nadřazená a podřazená		
ČJL-3-2-03	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	rozlišuje věc a děj	význam slov		
ČJL-3-2-04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	k jednotlivým slovním druhům dokáže přiřadit jednoduchý příklad	podstatná jména, slovesa, předložky, spojky		
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	připravuje se na poznávání podstatných jmen a sloves	Podstatná jména, slovesa. Párové souhlásky.		
		ukáže na slovo ten, ta, to, pozná osobu, zvíře, věc, určí dějovost slova	podstatná jména, slovesa		
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	píše na začátku věty velké písmeno a na konci většinou tečku, otazník nebo vykřičník	věta, souvětí, spojky		
		podle počtu sloves rozezná větu jednoduchou a souvětí, zná některé spojovací výrazy			
		vyjadřuje myšlenky celou větou			
ČJL-3-2-07	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	podle postoje mluvčího rozeznává znamení, otázku, rozkaz a přání, podle znaků jednotlivých druhů vět rozlišuje větu oznamovací, tázací, rozkazovací a přací, volí správnou melodii hlasu	druhy vět podle postoje mluvčího		
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických	vyjmenuje řadu tvrdých souhlásek, doplňuje a píše y, ý po tvrdých souhláskách	tvrdé souhlásky		
		vyjmenuje řadu měkkých souhlásek, doplňuje a píše i, í po měkkých souhláskách	měkké souhlásky		

	případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	doplňuje a správně píše skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě		
		sluchově správně analyzuje délku samohlásky na začátku slova	samohlásky		
		rozlišuje délku samohlásky u, doplňuje a píše u, ú, ů			
		pozná obecná podstatná jména, dá osobám, zvířatům a věcem jména	podstatná jména		
		umí používat velká písmena v typických příkladech vlastních jmen, osob, zvířat a obcí			
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	učí se číst stále náročnější texty, čte samostatně knihy	naslouchání, volná reprodukce, dramatizace, přednes, čtení s porozuměním		
		půjčuje si knihy v knihovně	návštěva Městské knihovny		
		přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku	texty		
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	individuálně vyjádří své pocity z přečteného textu a odpoví na otázky	čtené texty, komunikační situace		
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozumí odlišnostem mezi pohádkou, vyprávěním, prózou, pozná čtený text prózy a poezie, rozlišuje pomy kniha, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel	literární žánry - pohádka, povídka, próza, základní literární pojmy		
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	tvoří jednoduché rýmy, interpretuje vlastní pohádku, dokončí svými slovy jednoduchý příběh	základní literární pojmy, poslech literárních textů		

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	aplikuje techniku čtení při čtení s porozuměním textů přiměřeného rozsahu a náročnosti orientuje se v textu	věcné čtení praktické čtení		
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	používá základní komunikační pravidla rozhovoru	oslovení, pozdrav, omluva, dialogy z běžného života		
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje	souvislý mluvený projev technika mluveného projevu		
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	v promluvách používá vhodné verbální prostředky			
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	dokáže souvisle vyprávět krátký zážitek, dokáže uspořádat dějovou linku			
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	aplikuje správné tvary písmen a číslic v psaném projevu kontroluje vlastní písemný projev orientuje se na klávesnici počítače	technika psaní		

ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	píše správně věcně i formálně jednoduchá sdělení	adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, zpráva, pozvánka, popis, dopis		
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	seřadí ilustrace podle časové posloupnosti aplikuje své znalosti při vyprávění jednoduchého příběhu	mluvený projev: vypravování časová a dějová posloupnost v psaném textu		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3 -2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	porovnává významy slov vyhledává v textu slova příbuzná	slova významem souřadná, podřazená, nadřazená antonyma, synonyma stavba slova		
ČJL-3-2-04	rozdílí slovní druhy v základním tvaru	rozdílí slovní druhy v základním tvaru, umí pojmenovat některé slovní druhy	podstatná jména, přídavná jména, slovesa, předložky a spojky		
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	užívá v mluveném projevu správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves, začíná určovat mluvnické kategorie	mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves		
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	dokáže spojit věty do jednodušších větných celků vhodnými spojkami	věta jednoduchá a souvětí		

ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfoložický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	dokáže odůvodnit i, y po tvrdých a měkkých souhláskách, aplikuje v psaném projevu dokáže určit vyjmenovaná slova, odůvodňuje i, y po obojetných souhláskách, Umí určit psaní velkých písmen v typických případech vlastních jmen, aplikuje v psaném projevu	tvrdé a měkké souhlásky, obojetné souhlásky, vlastní jména		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	aplikuje techniku čtení, interpretuje básně	zážitkové čtení přednes poezie		
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	dokáže vlastními slovy vyjádřit pocity z přečteného textu	zážitkové čtení a naslouchání vyprávění o vlastní četbě		
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje a specifikuje pohádku	hledá slova, která se rýmují pohádka		
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	hledá a vybírá podstatné, pojmenovává, interpretuje	práce s textem		ČaJS - rodina, živá příroda, neživá příroda, Matematika - řešení slovních úloh

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čtení s porozuměním	
ČJL-5-1-02	rozdělí podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	píše správně po obsahové i formální stránce jednoduché žánry písemného projevu	základní hygienické návyky, technika psaní	
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	odpovídá na otázky k textu, učí se vybírat hlavní body a důležitá slova, procvičuje praktické naslouchání při komunikaci s další osobou.	praktické naslouchání, věcné naslouchání	
ČJ-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	formuluje pozdrav, oslovení, omluvu, prosbu, vzkaz, telefonický rozhovor	základy techniky mluveného projevu- dýchání, tvoření hlasu, výslovnost. Základní komunikační pravidla- pozdrav, střídání role mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování	
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	při mluveném projevu používá přiměřená gesta, mimiku, intonaci, přízvuk, pauzy a tempo	mimozajkykové prostředky- mimika, gesta. Základy techniky mluveného projevu	
ČJL-5-1-08	rozdělí spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	využívá své slovní zásoby, rozlišuje spisovná a hovorová slova a správně je používá	základní komunikační pravidla	
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	píše správně po obsahové i formální stránce jednoduché žánry písemného projevu, aktivně používá známý pravopis, volí vhodná slova a slovní spojení	jednoduché tiskopisy, technika psaní- úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	

ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	využívá své slovní zásoby, rozlišuje spisovná a hovorová slova a správně je používá, rozliší časovou posloupnost	základy techniky mluveného projevu- dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, základní hygienické návyky a technika psaní		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	vyhledává a tvoří slova jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, souznačná, souzvučná, nadřazená, podřazená, souřadná	význam slova – slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, protikladná		ČaJS-Ekosystémy
ČJL-5-2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	rozpoznává části slova – kořen, předponu a příponovou část, pomocí předpon a příponových částí tvoří slova odvozená od daného kořene	stavba slova – kořen, předpona, přípona, předpony roz-, bez-, vz-, předložka bez, předpony ob-, v-, skupiny bě/bje, vě/vjě, pě, zdvojené souhlásky		
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	v textu bezpečně nachází podstatná jména, přídavná jména, slovesa a předložky, v textu rozpoznává zájmena a číslovky, seznamuje se s neohebnými slovními druhy, vyhledává jejich příklady v textu, v textu přiměřené obtížnosti určuje všechny slovní druhy	slovní druhy – přehled slovních druhů, slova ohebná, slova neohebná, slovesa – tvar určitý, neurčitý, jednoduché a složené tvary sloves, zvratná slovesa		M- početní operace, UK- kresba
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	V textu bezpečně vyhledá slovesa, určí jejich druh	slovesa – tvar určitý, neurčitý, jednoduché a složené tvary sloves, zvratná slovesa		
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	V textu bezpečně vyhledá podstatná jména, určí jejich pád, číslo a rod	skloňování podstatných jmen		
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	v textu rozliší spisovné a nespisovné tvary slov, umí správně používat slova spisovná a citově zabarvená	slova spisovná, nespisovná, citově zabarvená		

ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	ve větě vyhledává základní skladební dvojici, rozlišuje podmět a přísudek, seznamuje se s neúplnou základní skladební dvojicí, dohledává a určuje podmět podle předcházejících vět nebo podle tvaru slovesa	podmět a přísudek		
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	rozlišuje vetu jednoduchou a souvětí podle počtu sloves v určitém tvaru, v souvětí vyhledává slovesa určitá, spojovací výrazy a určuje podle toho počet vět v souvětí, naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce V týmu vytváří souvětí podle jednoduchého vzorce.	stavba věty – věta jednoduchá, souvětí, vzorec souvětí podmět podle předcházejících vět nebo podle tvaru slovesa		
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	využívá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby projevu je obměňuje, seznamuje se s nejčastějšími spojkami a získává dovednost psaní čárky před těmito spojovacími výrazy	stavba věty		
ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	docvičuje a opakuje pravopis vyjmenovaných slov, zdůvodňuje a správně píše y, ý ve vyjmenovaných a příbuzných slovech, upevňuje si pravopis i, y ve dvojicích slov souzvučných, píše správně i, y po obojetných souhláskách uvnitř slov	vyjmenovaná slova		
ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	seznamuje se s nejčastějšími spojkami a získává dovednost psaní čárky před těmito spojovacími výrazy	souvětí a jeho stavba		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-5-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	vyjadřuje a zaznamenává své dojmy z četby anebo poslechu literárního díla	uvědomělé a plynulé čtení se správným slovním přízvukem, frázováním, výrazné čtení		
ČJL-5-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	přednáší vhodné literární texty z paměti, tvoří vlastní literární texty, v kolektivu spolužáků se pokouší o dramatizaci textu, volně reprodukuje text	próza a poezie- výrazný projev a přednes, přirovnání, dramatizace, rozvíjení souvislého vyjadřování		

ČJL-5-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	próza a poezie, bajka, české pověsti, dobrodružná literatura		
ČJL-5-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	seznamuje se se základními pojmy literární teorie	pojmy dvojverší, přísloví, odstavec, rozbor básně, práce s textem		

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	čte s porozuměním a reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a opakuje si z něj podstatná fakta	líčení zážitků, popis osoby, předmětu, pracovního postupu, vypravování, oznámení, dopis, zpráva	
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	dokáže vést správně rozhovor, telefonický rozhovor, umí zaznamenat svůj vzkaz na záznamník	komunikační prostředky, metody, techniky rozhovoru, zpráva, SMS zpráva, moderní komunikační technologie a nástroje komunikace, telefonický rozhovor, telefonování a jeho náležitosti	
ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	rozezná co je manipulativní komunikaci a umí posoudit manipulativní komunikaci v reklamě	pojmy reklama, mediální komunikace, manipulace; nástroje mediální komunikace, nástrahy a nebezpečí reklamy	
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	napiše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	dopis, pohlednice, zpráva, oznámení, pozvánka, reklama, inzerce, SMS zpráva, email, moderní komunikační technologie, popis, vypravování - námět na pohádku, líčení zážitků, báseň, článek pro dětský časopis	
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	seřadí osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	líčení zážitků, popis osoby, předmětu, pracovního postupu, vypravování, oznámení, dopis, zpráva	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	pojmenuje slovní druhy a určí jejich mluvnické kategorie	Stavba slova - stavba slova, slovtvorný základ, slova příbuzná, předpony	

			Význam slov - slova jednoznačná a mnohoznačná, slova s citovým zabarvením, slova protikladná, souznačná, souřadná, slova významem nadřazená a podřazená		
			Slovní druhy - slovesa (slovesný způsob)		
			Podstatná jména (skloňování, určování rodu, čísla, pádu, vzory podstatných jmen)		
			Přídavná jména (druhy přídavných jmen, skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých, přivlastňovacích, stupňování přídavných jmen)		
			Zájmena (druhy zájmen, skloňování, psaní osobních zájmen v dopisech)		
			Slovní druhy - slovesa (slovesný způsob)		
			Neohebné slovní druhy - příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce		
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vybere z věty základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici pojmenuje nevyjádřený podmět	Skladba - základní větné členy, podmět holý, rozvitý a několikanásobný		
			Věty s podmětem nevyjádřeným		
			Přísudek holý, rozvitý a několikanásobný		
			Shoda přísudku s podmětem (rod mužský, ženský, střední), shoda přísudku s několikanásobným podmětem		
			Slovní druhy - podstatné jméno, sloveso		
			Stavba věty, větné členy		
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	definuje větu jednoduchou a souvětí, upraví větu jednoduchou v souvětí	Skladba - základní větné členy, podmět holý, rozvitý a několikanásobný		
			Věty s podmětem nevyjádřeným		
			Věta hlavní a vedlejší		
			Slovní druhy - podstatné jméno, sloveso;		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ČJL-5-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	volně reprodukuje text podle svých schopností, napíše vlastní literární text na dané téma	S podzimem do školy, Jsme součástí Vesmíru, Místo, kde žijeme, Vláda zimy,		
ČJL-5-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	odhadne různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Cesty pohádek, bajek a bájí; Jarní zvyky, tradice a svátky		
ČJL-5-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	při jednoduchém rozboru literárních textů vysvětlí jednotlivé elementární literární pojmy	Byly časy byly; Jejich veličenstva kluci a holky; Cesty za dobrodružstvím; Prázdniny na obzoru		

Cizí jazyk - Anglický jazyk a Německý jazyk

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Vzdělávání v Cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

A) Charakteristika výuky – 1. období:

Výuka cizího jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období nejdůležitější probuzení zájmu o výuku cizích jazyků a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny cizího jazyka v průběhu celého roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Vyučovací předmět má časovou dotaci jedna hodina týdně v 1.-2. ročníku, tři hodiny týdně ve 3. ročníku. Výuka probíhá většinou ve třídách nebo jazykových učebnách. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte. Ve výuce kombinujeme různé formy výuky, např. frontální vyučování, skupinové vyučování, činnostní vyučování... Do výuky jsme zařadili průřezové téma „Multikulturní výchova“, kde jsme zvolili jako styčný tematický okruh „multikulturalita“.

B) Výchovně vzdělávací cíle – 1. období:

- motivovat žáky k zájmu o cizí jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus cizího jazyka
- poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti
- činnostní formou naučit žáky základní slovní zásobu z jim blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty)
- rozumět jednoduchým pokynům v cizím jazyce a reagovat na ně

Při vyučování cizímu jazyku v prvním období vyučujeme:

- slovní zásobu, porozumění řeči mluvené
- dramatickou výchovu

C) Očekávané výstupy a obsah učiva – 1. období:

I. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV	díličí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI				
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	dokáže částečně reagovat na jednoduché pokyny učitele a otázky, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, verbálně i neverbálně	pokyny ve třídě, úvodní otázky	
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	umí pojmenovat základní členy rodiny s obrázkovou předlohou i bez ní	Já a moje rodina	
		podle předlohy pojmenuje barvy, přiřazuje čísla k danému počtu, vyjmenuje čísla v řadě	základní barvy, čísla 1-10	
		seznáší se se slovní zásobou k daným tématům, neverbálně přiřadí pojmy k obrázkům	párty, Vánoce, Velikonoce	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje věci ve třídě	třída	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé části oblečení	základní oblečení	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje věci k narozeninám	narozeniny	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé součásti snídaně	moje snídaně	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje věci osobní hygieny	koupelna, osobní hygiena	
podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivá zvířata	divoká zvířata			

I. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI					
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	dokáže částečně reagovat na jednoduché pokyny učitele a otázky, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, verbálně i neverbálně	pokyny ve třídě, úvodní otázky		
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	umí pojmenovat základní členy rodiny s obrázkovou předlohou i bez ní	Já a moje rodina		
		podle předlohy pojmenuje barvy, přiřazuje čísla k danému počtu, vyjmenuje čísla v řadě	základní barvy, čísla 1-10		
		seznáme se se slovní zásobou k daným tématům, neverbálně přiřadí pojmy k obrázkům	párty, Vánoce, Velikonoce		
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje věci ve třídě	třída, nábytek		
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé části oblečení	základní oblečení mé tělo		
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé druhy jídel	jídlo		
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé hračky	můj pokoj		
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivá zvířata	divoká zvířata		
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé části domu	můj dům		
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje sportovní aktivity, sportovní náčiní	sport		

I. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI				
CJ - 3 - 1 - 03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	reprodukuje obsah jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální podporu	úvodní texty ke kapitolám	
CJ - 3 - 1 - 04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	dokáže interpretovat obsah jednoduchého krátkého mluveného textu	využití CD k úvodním textům	
CJ - 3 - 1 - 05	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	číslovky 1-20	
		vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	barvy	
		vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	školní potřeby	
		vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	hračky	
		vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	činnosti	
		vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	jídlo	
		vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	nábytek	
		vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	lidé	
		vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	přídavná jména a jejich protiklady	
		vyjádří mluvenou a psanou podobu stejného slova	oblečení	
CJ - 3 - 1 - 06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	napiše slova a krátké věty na základě vizuální předlohy	opisy v pracovních sešitech, práce s textem	

I. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV	díličí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI				
CJ - 3 - 1 - 01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	dokáže reagovat na jednoduché pokyny učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností,	pozdravy, pokyny ve třídě	
CJ - 3 - 1 - 02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	umí pojmenovat základní členy rodiny s obrázkovou předlohou i bez ní	úvodní otázky na "W", já a moje rodina	
		podle předlohy pojmenuje barvy, přiřazuje čísla k danému počtu, vyjmenuje čísla v řadě	základní pojmy barvy, čísla 1-4	
		seznámí se se slovní zásobou k daným tématům, neverbálně přiřadí pojmy k obrázkům	Vánoce, Velikonoce	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé části těla	hlava, moje tělo	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé části oblečení	základní oblečení	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje domácí zvířata	domácí zvířata	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje základní ovoce a zeleninu	ovoce, zelenina	

I. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV	díílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI				
CJ - 3 - 1 - 01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	dokáže reagovat na jednoduché pokyny učitele , které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, dokáže je zopakovat	pozdravy, pokyny ve třídě; činnosti	
CJ - 3 - 1 - 02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	umí pojmenovat členy rodiny s obrázkovou předlohou i bez ní	úvodní otázky na "W", já a moje rodina	
		podle předlohy pojmenuje barvy, přiřazuje čísla k danému počtu, vyjmenuje čísla v řadě	základní pojmy barvy, čísla 1-10	
		seznájí se se slovní zásobou k daným tématům, neverbálně přiřadí pojmy k obrázkům	Vánoce, Velikonoce; roční období	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé části těla, jednotlivé části ukáže na sobě	hlava, moje tělo	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje jednotlivé části oblečení, jednotlivé oblečení ukáže na sobě	základní oblečení	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje domácí zvířata	domácí zvířata, zvířata v zoo	
		podle předlohy přiřadí a pojmenuje ovoce a zeleninu	ovoce, zelenina	

I. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI				
CJ - 3 - 1 - 04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	vytvoří otázku, na položenou otázku odpoví	otázky na "W" typu Wer ist das?	
		rozezná, kdy odpoví kladně a kdy záporně	ja oder nein	
		umí reagovat na slova opačného významu	antonyma	
CJ - 3 - 1 - 06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	naučí se psát odlišná písmena ß, ü, ö, ä, w; učí se je psát ve slově	odlišně psaná písmena	
CJ - 3 - 1 - 03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	učí se přiřadit ke členu určitému člen neurčitý, správné členy umí použít ve větě	člen určitý, člen neurčitý u podstatných jmen	
		používá zájmena ve větách	zájmena er, sie, es	
		tvoří jednoduché věty s osobními zájmeny v jednotném čísle	slovesa ve vazbě s: ich, du, er, sie, es	
CJ - 3 - 1 - 06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	seznámí se s používáním 4. pádu podstatných jmen a reprodukuje jednoduché vazby, dosazuje do vět člen ve správném pádu	4. pád podstatných jmen	
CJ - 3 - 1 - 05	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	přiřazuje čísla k obrázkům, umí počítat do 12 (jednoduché matematické operace), umí vyjmenovat celou číselnou řadu do 12	číslovky 1-12	

A) Charakteristika výuky – 2. období:

Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách nebo jazykových učebnách. Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem, a to v každé hodině. Není žádoucí přílišné zapisování a opisování textu, četba kratičkových zábavných textů i comicsů může velmi dobře posloužit jako prostředek k zapamatování psané podoby jazyka či osvěžení jednotlivých výrazů. Využíváme video a audio nahrávky, říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí z paměti.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňují poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

To je základem k tomu, aby se cizímu jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Výuka ve 2. období je založena rovněž na elementárních formách povzbuzujících k co nejhojnější konverzaci (hry se slovy, jednoduché písně, říkadla, využití gest, míčových her apod.).

Výuka seznamuje žáky s realitami zemí, které tímto jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Výuka je orientována na praktické dovednosti. Dovede žáka ke schopnosti komunikovat v angličtině na úrovni **A1** podle Společného evropského referenčního rámce. Tento Společný evropský referenční rámec byl vytvořen pro všechny členy Evropské unie a chce zaručit, aby nastupující generace měla společný jazyk a díky tomu se mohla uplatnit na trhu práce, kde budou stále více a více převládat nadnárodní zaměstnavatelé.

B) Výchovně vzdělávací cíle – 2. období:

- činnostní formou výuky naučit žáky jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze
- základní fráze a obraty procvičovat s pomocí CD a manuálních činností
- s pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory
- vést žáky k získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené jednoduché texty v cizím jazyce
- získávat první poznatky o zemích, kde se mluví daným cizím jazykem
- aktivní účastí žáka na výuce cizího jazyka ho vést ke schopnosti jednoduše komunikovat s využitím prvních poznaných slov a frází, hledat a používat vhodné slovní obraty

Při vyučování cizímu jazyku v druhém období vyučujeme:

- komunikační dovednosti (schopnost jednoduše se domluvit v cizím jazyce)
- základní poznatky o zemích, kde se mluví daným cizím jazykem

C) Očekávané výstupy a obsah učiva – 2. období:

I. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM					
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	opakuje jednoduché pokyny a otázky učitele	aktivity ve třídě		
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	reprodukuje slova a jednoduché věty, týkající se osvojovaných témat	slovní zásoba a tvoření jednoduchých vět; Témata: roční období, hračky, naše třída, kamarádi		
MLUVENÍ					
CJ-5-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	dokáže se zapojit do jednoduchých rozhovorů	základní komunikační situace (jméno, pozdravy ...)		
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	dokáže odpovědět na jednoduché otázky k probíraným tématům; používá ve větách zkrácené tvary	mluvní cvičení, sloveso být, zkrácené tvary		
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vypráví o sobě, svých kamarádech a o rodině; nahradí vlastní jméno zájmenem	zájmena		
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	používá v popisu věcí přídavná jména opačného významu	přídavná jména		

CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	přiřadí české a anglické ekvivalenty	zájmena přivlastňovací		
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	seznámení s gramatickou informací	přítomný čas prostý a průběhový		
CJ-5-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	podle vzoru tvoří jednoduché otázky	Tvoření otázek Do you..... ? Does she ... ?		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	dokáže interpretovat jednoduché krátké texty z běžného života	využití časopisů		
PSANÍ					
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře	napíše osobní údaje do formuláře	formulář		

I. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM					
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	odhadne význam jednoduchého poslechového textu	využití audio nahrávek; Témata: naše třída, Vánoce, oblečení, Velikonoce, náš pokoj		
MLUVENÍ					
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vyjádří jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného	formulář		
		vytvoří množné číslo pravidelných podstatných jmen	množné číslo podstatných jmen		
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	pojmenuje vlastníka předmětu	přivlastňování (Ann's)		
		sestaví jednoduchou větu, popisuje obrázky	přítomný čas průběhový		
CJ-5-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	tvoří jednoduché otázky	Tvoření otázek: Do you..... ? Does she ... ?		
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	ve větách použije správný tvar zájmena	ukazovací zájmena		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	vybere potřebnou informaci v jednoduchém textu	rozbor textu k danému tématu		

PSANÍ					
CJ-5-4-01	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět	témata: rodina, zájmy, osobní údaje		
		podle vzoru doplní tvar zájmena	zájmena v postavení předmětu		

I. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM					
CJ - 5- 1- 02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozezná, kdy odpoví kladně a kdy záporně, tvoří krátký text	ja oder nein		
CJ - 5- 1- 03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	při náslechu rozliší a zapíše jednotlivá čísla	číslovky 1-20		
CJ - 5- 1- 01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	sám používá jednotlivé pokyny, rozkazovací způsob sloves	pozdravy, pokyny ve třídě		
CJ - 5- 1- 02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	porozumí rozdílům v předložkových vazbách 3. a 4. pádu	3. a 4. pád - předložkové vazby (mit, in, zu, von, für)		
		seznáme se slovní zásobou k tématu dny v týdnu	dny v týdnu		
MLUVENÍ					
CJ - 5- 2- 01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	tvoří jednoduché věty s osobními zájmeny v jednotném čísle, tvoří s nimi jednoduchý rozhovor	slovesa ve vazbě s: ich, du, er, sie, es		
CJ - 5- 2- 02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	používá zájmena ve větách	přivlastňovací zájmena		
		zeptá se kolik je hodin, odpoví na otázku, umí použít: čtvrt, půl, třičtvrtě hodiny	čas, předložka spojená s časem		

CJ - 5- 2- 03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	v mluveném projevu umí použít předložkovou vazbu se 3. a 4. pádem	3. a 4. pád - předložkové vazby (mit, in, zu, von, für)		
		používá slovní zásobu v jednoduchých větách	dny v týdnu, roční období		
		seznámí a umí použít správný slovosled ve větě oznamovací a tázací	Věta oznamovací a tázací		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ - 5- 3- 02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	správně přečte a vysloví jednoduchý text a přeloží ho	čtení a překlad		
CJ - 5- 3- 01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	orientuje se v přečteném textu a vyhledá požadovanou informaci	vyhledávání informací v textu		
CJ - 5- 3- 02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	přečte a vyhledává dny v týdnu a roční období v jednoduchém textu	dny v týdnu, roční období		
PSANÍ					
CJ - 5 - 4 - 01	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	umí napsat jednoduché otázky a odpovědi k nim	otázky na "W" typu Wer ist das?		
		napíše používaná slova opačného významu a použije je ve větě	antonyma		
		používá členy určité a neurčité ve větách	člen určitý, člen neurčitý u podstatných jmen		
		časuje pravidelná slovesa + slovesa sein, haben, können	časování sloves		
		umí počítat do 20 (jednoduché matematické operace), umí vyjmenovat a napsat celou číselnou řadu do 20	číslovky 1-20		
		doplní do slovního spojení správný tvar předložkové vazby se 3. a 4. pádem	3. a 4. pád - předložkové vazby (mit, in, zu, von, für)		
		umí napsat dny v týdnu, jednotlivá roční období	dny v týdnu, roční období		

I. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
CJ - 5 - 1 - 01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí pokynům učitele ve vyučovací hodině	pokyny spojené s výukou; rozkazovací způsob	
CJ - 5 - 1 - 02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozezná v textu slovo složené a porozumí jeho významu	slova složená	
CJ - 5 - 1 - 03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	rozumí jednoduchým poslechovým textům	slovesa s odlučitelnou předponou	
MLUVENÍ				
CJ - 5 - 2 - 01	se zapojuje do jednoduchých rozhovorů	časuje, vyhledá, doplní správný tvar slovesa, tvoří jednoduché rozhovory	časování nepravidelných sloves - fahren, gefallen, helfen, sitzen, essen; modálních sloves - müssen, möchten	
CJ - 5 - 2 - 02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	dokáže mluvit o sobě, o rodině a kamarádech s využitím nepravidelných a modálních sloves	časování nepravidelných sloves - fahren, gefallen, helfen, sitzen, essen; modálních sloves - müssen, möchten	
		použije správné tvary zájmena ich, du, wir, ihr ve větě	skloňování zájmena ich, du, wir, ihr ve 3. a 4. pádě	

CJ - 5- 2- 03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	v mluveném projevu umí použít předložkovou vazbu se 3. a 4. pádem	3. a 4. pád -rozšíření předložkových vazeb		
CJ - 5 - 2- 02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	postaví správně větu za použití vazby: Ich möchte, ich kann, ich muss	Rámcové konstrukce věty		
		používá v mluveném projevu správnou větnou konstrukci	slovesa s odlučitelnou předponou		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ - 5 - 3- 02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí textům	časování nepravidelných sloves - fahren, gefallen, helfen, sitzen, essen; modálních sloves - müssen, möchten		
		reprodukuje slovní spojení	skloňování zájmena ich, du, wir, ihr ve 3. a 4. pádě		
		přečte a rozumí obsahu dopisu	adresa, dopis		
CJ - 5 - 3- 01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	přečte, přeloží a vyhledá informace v textu, odpoví na jednoduché otázky	3. a 4. pád -rozšíření předložkových vazeb		
CJ - 5 - 3- 02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	porozumí textu, ve kterém se nachází sloveso s odlučitelnou předponou	slovesa s odlučitelnou předponou		
PSANÍ					
CJ - 5 - 4- 01	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	ve větě používá správné tvary nepravidelných a modálních sloves	časování nepravidelných sloves - fahren, gefallen, helfen, sitzen, essen; modálních sloves - müssen, möchten		
		napíše o sobě jednoduchý a krátký text	skloňování zájmena ich, du, wir, ihr ve 3. a 4. pádě		
CJ - 5 - 4- 02	vyplní osobní údaje do formuláře	napíše kamarádovi krátký dopis s adresou	adresa, dopis		

CJ - 5 - 4- 01	napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	doplní do slovního spojení správný tvar předložkové vazby se 3. a 4. pádem	3. a 4. pád -rozšíření předložkových vazeb		
		napíše krátký text s použitím složených slov	slova složená		
		napíše věty za použití vazby: Ich möchte, ich kann, ich muss	Rámcové konstrukce věty		
		tvoří věty za použití sloves s odlučitelnou předponou	slovesa s odlučitelnou předponou		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím samostatného vyučovacího předmětu matematika s časovou dotací v 1. ročníku čtyři hodiny týdně a ve 2. – 5. ročníku pět hodin týdně.

Matematika

A) Charakteristika výuky:

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena **čtyřmi tematickými okruhy**:

a) Číslo a proměnná:

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky:

- dovednost (provádění početních operací);
- algoritmičké porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném);
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací).

b) Závislosti a vztahy:

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

c) Geometrie v rovině a v prostoru:

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

d) Slovní úlohy:

Jejich řešení je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomoci konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Matematika svým charakterem vyžaduje **činnostní pojetí**.

Do první třídy přicházejí děti s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují **zásadně pomocí žákovských pomůcek** a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s manipulací každého žáka s uvedenými pomůckami. Tyto činnosti pomáhají lehce podchytit pozornost žáků. To také napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žákovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učiteli okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Velmi dobrým prostředkem k rozvoji pozornosti i k projevu míry pochopení probíraného matematického učiva jsou **hovory žáků k činnostem**, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti.

Výchova pozornosti a sebedůvěry je úzce spjata s výchovou smyslu pro zodpovědnost, nyní za vlastní práci ve škole a za její výsledky, později pak za práci prováděnou v zaměstnání. Smysl pro odpovědnost za vlastní práci je úspěšně vytvářen, je-li žák brzy veden k samokontrolě. Tomu je v materiálech připravených pro činnostní výuku věnováno hodně prostoru.

Velký význam v matematice má **aktivita žáků**. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování.

Činnostní učení matematice není založeno na výsledcích, které se objeví hned po jedné hodině činností zařazených do výuky náhodně, odděleně. **Toto učení naopak vyžaduje aplikaci činností do celého souboru hodin**. Uvědomujeme si, že ani jeden návyk se nemůže vytvořit jen v jedné hodině. Ani jeden matematický pojem nemůže být utvrzen během jedné vyučovací hodiny. Je nutné v řadě po sobě následujících vyučovacích hodin nechat daný pojem postupně objevit a přijmout všemi žáky, poznané učivo krátce v každé hodině procvičovat a nechat ho obohacovat novými žákovskými nápady a zjištěními. Každá vyučovací hodina, která je zařazena do určitého systému činností, svým dílem přispívá k vytvoření a upevnění vykládaného pojmu. Každá vyučovací hodina také individuálně přibližuje žákovi určité nové vědomosti. Proto musí každý žák dostat dostatečný prostor k pochopení učiva a k dovednosti o něm hovořit.

V systému vyučovacích hodin činnostního učení matematice vyplývá nové učivo z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. Za tohoto předpokladu se často stává, že žáci nové učivo objeví sami a často jim ani nepřipadá nové. K tomu učitel žákům dopomáhá určitým upozorněním, otázkou nebo doporučením, co pozorovat. **Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení**.

K osvojení si nového učiva a ke zkonkrétnění vytvářených pojmů vedeme žáky především prostřednictvím individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami. Velkou mírou přitom napomáháme rozvoji správného uvažování žáků.

Řešení slovních úloh formou individuálních činností spolu se slovním vyjadřováním úloh a odpovědí žáky, můžeme hodnotit jako **nejmocnější prostředek rozvoje chápavosti dětí**. Při tomto učení

dovedeme postupně všechny žáky k tomu, že se dovedou o učeném jevu vyjadřovat v matematice jasně, souvisle a přesvědčivě.

Činnostní učení matematice, je prakticky ověřený nástroj, pomocí něhož učitel snadno upoutává pozornost žáků, probouzí jejich představivost a postupně uvádí do pohybu myšlení každého žáka.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které při tom žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom i samostatnost žáka a jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovednosti žáka správně řešit slovní úlohy jsou:

- provádění různých praktických činností, které znázorňují určitou úlohu
- pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení žákem a o vyjádření odpovědi náležející k dané úloze
- samostatné vymýšlení a formulování úloh podobných úlohám právě řešeným
- vymýšlení úloh příbuzných (s blízkým praktickým obsahem) žáky a předkládání obdobných úloh k řešení učitelem
- řešení obtížnějších úloh až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých Při řešení slovních úloh se ukazuje, že někteří žáci teprve po řešení úloh ze života tak, jak ho znají, začínají chápat smysl, cíl a význam řešení slovních úloh.

Dosažení dobrých výsledků v hodinách matematiky vyžaduje:

- naučit žáky pozorně vnímat, co říká a dělá učitel a co odpovídají spolužáci
- učit žáky soustředit se na své činnosti, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele, vnímat práci a vyjadřování spolužáků
- pravidelným zařazováním činností do výuky dosáhnout při nich zručnosti žáků
- používat činnostních metod k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení
- individuální účast každého na řešení a pozorování předloženého problému
- poskytnout každému žákovi dostatečný prostor k tomu, aby měl možnost vniknout do podstaty problému, o kterém se hovoří ve vyučování – porozumět učební látce
- pestré změny forem práce v průběhu roku, rozmanitost používaných pomůcek a tím dosažení zajímavosti výuky
- každodenní činnosti žáků a každodenní zpětnou vazbu mezi učitelem a žáky, to pak pomáhá učiteli vnímat a rozvíjet osobnost každého z nich
- aby vyučování matematice mělo nejen vzdělávací, ale i výchovný charakter, neboť tam kde tomu tak není, nebývá ani dobrý prospěch
- do vyučování často zařazovat úlohy, v nichž se odráží život obklopující dítě, to co dítě vidí, v čem má přímou účast, to potom snadno zařazuje do svých početních úvah a myšlenek

- časté sestavování úloh ze života samotnými žáky, neboť tvorba úloh, otázek a odpovědí napomáhá dobrému zvládnutí učiva, obměny slovních úloh

- propojování výuky matematiky s ostatními předměty, zvláště s prvoukou

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka;

- důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům;

- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat;

- využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich;

- prostor pro aktivní projev žáka – vymyšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků;

- grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům;

- postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití.

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE					
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	zvládá sčítání a odčítání v oboru do 5, řeší slovní úlohy doplněné příkladem	vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru, přirozená čísla 1-5 – numerace vidění počtu věcí do 5, rozklady čísel	číslo a početní operace	
		řeší slovní úlohy doplněné příkladem	tvoření slovních úloh bez použití početních výkonů, porovnávání počtu věcí, sčítání a odčítání přirozených čísel zavedené manipulačními činnostmi (do 5), slovní úlohy doplněné příkladem (do 5)	číslo a početní operace	
		zvládá sčítání a odčítání čísel v oboru do 10	přirozená čísla 1-10 – numerace, vidění počtu věcí do 10, rozklady čísel do 10, sčítání a odčítání přirozených čísel v oboru do 10	číslo a početní operace	
		řeší jednoduché slovní úlohy v oboru do 10	jednoduché slovní úlohy ze života, automatizace spojů sčítání a odčítání do 10, porovnávání počtu věcí, čísel	číslo a početní operace	
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	sčítá a odčítá čísla v oboru do 20 bez přechodu přes desítku	sčítání a odčítání v 2. desítce s využitím analogie s 1. desítkou, vztahy o několik více, o několik méně	číslo a početní operace	
		řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku, slovní úlohy vedoucí ke vztahům o n-více(méně) v probíraném oboru	sčítání a odčítání v 2. desítce s využitím analogie s 1. desítkou, vztahy o několik více, o několik méně, slovní úlohy ze života (obor do 20)	číslo a početní operace	
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	z paměti počítá v číselném oboru do 10	přirozená čísla, celá čísla, vlastnosti početních operací s čísly	číslo a početní operace	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	pojmenuje a seřadí časové údaje a období	přirozená čísla, celá čísla, zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa), závislosti a jejich vlastnosti	závislosti a jejich vlastnosti	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU					
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	poznává geometrické tvary a jednoduchá tělesa	orientace v prostoru (před, za, vedle, vpravo, vlevo); poznávání geometrických tvarů a těles		

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE					
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	pomocí puntíků, kostek a dalších předmětů a činností určí i znázorní daný počet	Numerace do 20. Numerace do 100		
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Čte, zapíše a porovná čísla do 100. Umí použít znaménka nerovnosti	Zápis a porovnávání čísel do 100		
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Orientuje se na číselné ose, určí číslo před a za, zaokrouhluje na desítky.	Práce s číselnou osou. Zaokrouhlování na desítky.		
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Z paměti sčítá, odčítá do 20 s přechodem desítky, sčítá a odčítá po deseti do 100, sčítá a odčítá do 100 s přechodem desítky. Násobí 1, 2, 3, 4, 5. Vypočítá složené příklady.	Sčítání, odčítání do 20 s přechodem. Sčítání, odčítání do 100 s přechodem. Násobení		
M-3-1-05		Pomocí osvojených početních operací vypočítá slovní úlohy.	Sčítání, odčítání do 20 s přechodem. Sčítání, odčítání do 100 s přechodem. Násobení. Slovní úlohy.		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Ví, že den má 24 hodin, hodina má 60 minut. Převádí dny na hodiny.	Orientace v čase		
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Doplní tabulku numerací, nerovností do 100. Dokončí načatou posloupnost čísel.	Práce s tabulkou. Posloupnost.		

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozpozná čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh, krychli, kvádr, kouli.	Rovinné útvary a tělesa		
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Narýsuje bod, přímku, přímku daným bodem, narýsuje úsečku dané délky. Změří, porovná a zapíše délky úseček.	Přímka, úsečka		
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Dokreslí ve čtvercové síti osově souměrný obrazec, nakreslí odraz útvaru v zrcadle.	Souměrné útvary v rovině		
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Porovná a rozliší velikost rovinných útvarů.	Porovnání geometrických tvarů v rovině		

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE					
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Na základě manipulačních činností rozlišuje úsudky: o několik více, o několik méně, několikrát více, několikrát méně.	Numerace do 100. Numerace do 1000.		
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Vytváří si představu o čísle na základě názoru. Využívá posloupnost přirozených čísel. Porovnává čísla, soubory. Přiřadí znaménka nerovnosti .	Zápis a porovnávání čísel v číselném oboru do 1000 .		
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Orientuje se na číselné ose. Zaokrouhluje čísla na desítky a stovky.	Práce s číselnou osou. Zaokrouhlování na desítky, stovky .		
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Sčítání a odčítání v oboru do 1000. Dělí a násobí v oboru násobilky. Počítá se závorkami v příkladech se dvěma početními výkony. Seznamuje se s písemným sčítáním a odčítáním dvou trojčíselných čísel.	Písemné +, - do 100, do 1000, v oboru násobitek do 100. Automatizace spojů.		
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Vytváří jednoduché slovní úlohy, které zároveň vypočítá na základě svých osvojených znalostí z matematiky.	Sčítání, odčítání do 20 s přechodem. Sčítání, odčítání do 100 s přechodem. Násobení. Slovní úlohy.		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Pracuje s jednotkami času, provádí převody (hodina, minuta, vteřina).	Čas. Jednotky času.		

M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Orientuje se v posloupnostech.	Časová posloupnost.		
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Pracuje s tabulkami a schémata, jízdními řády.	Práce s tabulkou, grafem.		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU					
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Kreslí a rýsuje rovinné obrazce ve čtvercové síti. Měří hrany tělesa. Modeluje stavby ve tvaru kvádra, krychle apod. Vypočítá obvod rovinného obrazce sečtením délek jeho stran.	Tělesa. Obvod rovinného obrazce.		
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Odhaduje a měří velikost úsečky. Rýsuje přímkou, vyznačuje polopřímky, rýsuje úsečky dané délkou. Rozezná rovnoběžky a různoběžky. Označí průsečík různoběžek, bod, krajní body úsečky. Používá jednotky délky mm, cm, dm, m, km.	Přímka. Polopřímka. Úsečka. Rovnoběžky, různoběžky. Jednotky délky.		
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Užívá různé stavebnice ke stavbám podle obrázků. Modeluje jednoduché souměrné tvary v rovině.	Práce se stavebnicí.		

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE					
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	číselná řada, porovnávání čísel do 1000, sčítání a odčítání z paměti, dělení, násobení, pamětné dělení se zbytkem		
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	používá písemné početní operace v oboru přirozených čísel	čísla do 10 000, písemně sčítá a odčítá, násobí dvojciferné číslo jednociferným, písemně dělí jednociferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem se zkouškou		
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	čísla větší než 10 000, porovnává a zaokrouhluje čísla, pamětně násobí příklady typu 81×100 , písemné násobení dvojciferným činitelem, římské číslice		
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	slovní úlohy úsudkem (slovně i písemně)		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data	vyhledává, sbírá a třídí data s pomocí	vztahy mezi čísly - hledá neznámé čísla, doplňuje do tabulky; převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu a času; provádí písemné početní operace do milionu		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU					
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); rýsuje jednoduché konstrukce	pojmenovává geometrické tvary a obrazce (bod, délka, výška strany, vrchol), umí manipulovat s kružítkem, rozlišuje poloměr, průměr, střed kružnice a kruhu		

M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	provádí praktická měření ve třídě, měří a porovnává délky úseček, převádí jednotky délky; hledá střed úsečky, učí se konstrukci osy úsečky; na základě zkušeností vyvodí obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku		
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	sestrojí rovnoběžky a kolmice	nacvičuje konstrukce kolmic a rovnoběžek pomocí jednoho a dvou pravítek		
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	vybere a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	nýsuje do čtvercové sítě, počítá obsah rovinných útvarů pomocí čtvercové sítě (čtverce a obdélníku)		

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	pracuje s celky, umí je rozdělit na jednotlivé části, umí je zapsat a pojmenovat zlomek	přirozená čísla, desetinná čísla, zlomky	
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	provádí početní operace se zlomky- sčítá, odčítá, porovná zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	zlomky	
M-5-1-07	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	dokáže přečíst zápis desetinného čísla a vyznačit na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	přirozená čísla, desetinná čísla	
M-5-1-08	porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	umí pracovat s číselnou osou , kladným a záporným číslem	přirozená čísla	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	dokáže přečíst a sestavit jednoduché tabulky a diagramy	diagramy, grafy, jízdní řády	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	umí graficky sčítat a odčítat úsečky; určit délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	bod, úsečka, přímka, rovina, vzájemná poloha přímek, rovinné geometrické útvary, kružnice, kruh	
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	dokáže sestavit rovnoběžky a kolmice	konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem	

M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	pracuje s čtvercovou sítí při určování obsahu obrazce a užívá základní jednotky obsahu	jednotky obsahu, obsah čtverce a obdélníku		
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	dokáže rozpoznat a znázornit ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	osově souměrné útvary		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY					
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	snaží se řešit slovní úlohy na základě svých životních zkušeností	logický úsudek		

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím samostatného vyučovacího předmětu informatika s časovou dotací jedna hodina týdně.

Informatika

A) Charakteristika výuky Informatiky ve 2. vzdělávacím období

Vyučovací předmět Informatika je vyučován ve 4. a 5. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně. Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci získali dovednosti a znalosti získávali výhradně na základě individuální nebo maximálně dvoučlenné skupinové práce s počítači a používaným softwarem. Žáci provádějí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností z oblasti práce s ICT technologiemi výhradně uživatelského charakteru, ale tak, aby je mohli dále rozvíjet na druhém stupni základního vzdělávání. Cílem naší práce je vybavit žáka takovými kompetencemi, které mu umožní ICT technologie v budoucnosti cílevědomě využívat při učení a později též při organizaci svého života. Dovednosti získané v oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem pro uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

B) Výchovně vzdělávací cíle

- seznamovat žáky se základními funkcemi počítače
- uvědomovat si úlohu rychlých informací v dnešním moderním světě
- umět správně komunikovat telefonem (pevná linka, mobil)
- ukázat, jak se dají v současnosti využívat informační a komunikační technologie
- naučit se svoje soubory informací vytvářet, ukládat a opět vyhledávat
- seznámit se s tím, jak přijímat a odesílat zprávy e-mailem
- učit žáky pracovat s textem a obrázkem v textovém editoru
- poznat možnost získávání a předávání informací pomocí internetu

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM				
ICT-5-1-01	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	využívá základní funkce počítače a běžných periferií	práce v OS Windows, přihlašování, ukládání, kopírování a mazání souborů	záloha souborů na externí zařízení (USB Flash disk)
INF-5-1-03	chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	dokáže uchránit svá data před zneužitím	ukládání svých dat na bezpečné místo (vlastní síťový disk, USB Flash disk)	znalost formátů souborů (doc, jpg, gif)
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE				
INF-5-2-01	při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	dokáže vybrat vhodný výraz (heslo) pro vyhledávání konkrétní informace	práce s internetovým prohlížečem, základní ovládání, orientace v prostředí	znalost několika druhů internetových prohlížečů
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ				
INF-5-3-01	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	vybírá vhodné funkce pro práci s obrázky v jednoduchém grafickém editoru	aktivní využívání funkcí programu Malování, kombinace funkcí, úpravy již hotových obrázků	

I. stupeň

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM				
ICT-5-1-01	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	interpretuje základní funkce počítače a běžných periférií	práce s perifériemi počítače, popis jejich funkcí a využití	
ICT-5-1-02	respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	interpretuje pravidla bezpečné práce s počítačem (SW, HW)	bezpečné zapínání a vypínání PC a periférií, práce s nimi, hygiena práce u PC	užívání zařízení pro práci se zvukem a obrazem
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE				
ICT-5-2-02	vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	navrhuje vhodné internetové zdroje informací, orientuje se v databázi dat	práce s internetovým prohlížečem, znalost int. uložišť, el. encyklopedií, síťových uložišť	wikipedia
ICT-5-2-03	komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	dokáže komunikovat pomocí elektronických médií, připojit přílohu	google apps, emailová schránka, tvar emailové adresy, (ne)bezpečná pošta	jiné možnosti komunikace (sociální sítě) - bezpečí
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ				
ICT-5-3-01	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	navrhuje vhodné postupy pro zpracování informací v grafickém nebo textovém editoru	využívání všech funkcí programu Malování, základních funkcí text. editoru	kombinace výstupů grafického editoru do textového a naopak

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím předmětu Člověk a jeho svět s časovou dotací v 1.- 3. ročníku dvě hodiny týdně, ve 4. ročníku tři hodiny týdně a v 5. ročníku čtyři hodiny týdně.

A) Charakteristika výuky

Charakteristické pro výuku vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je prolínání s učivem ostatních předmětů a právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo se spojí se životem dětí. Výuku vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze atd.

Ve vzdělávací oblasti se věnujeme pěti tematickým okruhům - **místo, kde žijeme, lidé kolem nás, lidé a čas, rozmanitost přírody, člověk a jeho zdraví.**

- poznávání věcí a jejich vlastností
- výchově smyslového vnímání, pozorování předmětů a jevů
- základům jazykového vyjadřování
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti,....
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
- technické výchově, pohybové výchově zdravotní výchově (znalosti lidského těla)
- vnímat lidi, vztahy mezi nimi, vztahy ve společnosti
- soudobému způsobu života, orientaci v čase a v dějích historii České země
- přehledu o České republice a Evropě
- rozmanitostem přírody
 - člověk a vesmír
 - vznik života
 - živá a neživá příroda
 - ochrana přírody
 - životní prostředí
- zdraví člověka:
 - biologické a fyziologické funkce a potřeby, stavba těla a funkce vnitřních orgánů
 - etapy vývoje
 - denní režim a hygiena
 - zdravotní prevence, první pomoc
- vybraným základním fyzikálním veličinám (délka, hmotnost, teplota, čas)
- lidským výtvorům člověka a vztahu člověka k životnímu prostředí

B) Výchovně vzdělávací cíle

- učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase
- vytvářet nové představy o podstatných věcech a jevech, které je obklopují
- nechat žáky provádět pokusy a tím poznat a pochopit přírodní děje

- vést žáky k tomu, aby vyjadřovali své myšlenky, soudy a názory
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě
- poučit žáky o lidském těle a ochraně zdraví
- naučit osvojování základních hygienických návyků i návyků kulturních
- vést žáky k tomu, aby si uvědomovali odpovědnost za své chování, zdraví a bezpečnost

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky	
MÍSTO KDE ŽIJEME					
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	určí polohu svého bydliště	domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště	místo, kde žijeme	
		dokáže bezpečně přejít ulici	bezpečná cesta do školy, k domovu		
		zná základní dopravní značky	dopravní předpisy pro chodce, dopravní značky		
		zná pojmy vyučovací hodina, přestávka			
		umí rozlišit školní potřeby a hračky	škola - prostředí školy, činnosti ve škole		
		orientuje se v prostoru školy			
		osvojuje si pracovní návyky	domov - prostředí domova, škola - prostředí školy		
		respektuje pravidla chování v třídním kolektivu	škola - prostředí školy, činnosti ve škole		
LIDÉ KOLEM NÁS					
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	dokáže pojmenovat jednotlivé členy rodiny a určit jejich role v rodině	rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy		
		orientuje se ve vztazích mezi rodiči a dětmi	život a funkce rodiny, soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace		

ČJS-3-2-02	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	popíše význam a potřebu různých povolání a pracovních činností, dokáže pojmenovat různá povolání	život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání, soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, pomoc nemocným, sociálně slabým		
		rozlišuje vhodné a nevhodné chování	chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie		
		osvojí si základy slušného chování	chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie		
LIDÉ A ČAS					
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	pravidelně pozoruje přírodu, počasí	rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka; životní podmínky význam vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; počasí		
		porovnává živočichy v přírodě v různých ročních obdobích	živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka; životní podmínky		
		dokáže vyjmenovat nejznámější živočichy žijící v ČR	názvy nejznámějších živočichů v ČR		
		dokáže vyjmenovat nejznámější exotické živočichy a popsat místo, kde žijí	názvy nejznámějších exotických živočichů, exotická krajina, ZOO		
		rozliší prostředí živočichů podle místa, kde žijí ve svém přirozeném prostředí	domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata		
		rozliší prostředí živočichů podle místa, kde žijí ve svém přirozeném prostředí	živočichové v prostředí lesa		
		dokáže vyjmenovat a rozpozná nejznámější rostliny v ČR, pojmenuje jejich plody	živočichové v prostředí vodních ploch a toků		
dokáže vyjmenovat a rozpozná nejznámější rostliny v ČR, pojmenuje jejich plody	stromy jehličnaté a listnaté, jejich plody				

		dokáže vyjmenovat a rozpozná nejnámější rostliny v ČR, pojmenuje jejich plody	rostliny užitečné pro člověka, plody rostlin		
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pravidelně pozoruje přírodu, počasí	rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka; životní podmínky význam vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; počasí		
		porovnává živočichy v přírodě v různých ročních obdobích	živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejnámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka; životní podmínky		
		dokáže vyjmenovat nejnámější živočichy žijící v ČR	názvy nejnámějších živočichů v ČR		
		dokáže vyjmenovat nejnámější exotické živočichy a popsat místo, kde žijí	názvy nejnámějších exotických živočichů, exotická krajina, ZOO		
		rozliší prostředí živočichů podle místa, kde žijí ve svém přirozeném prostředí	domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata		
		rozliší prostředí živočichů podle místa, kde žijí ve svém přirozeném prostředí	živočichové v prostředí lesa		
		dokáže vyjmenovat a rozpozná nejnámější rostliny v ČR, pojmenuje jejich plody	živočichové v prostředí vodních ploch a toků		
		dokáže vyjmenovat a rozpozná nejnámější rostliny v ČR, pojmenuje jejich plody	stromy jehličnaté a listnaté, jejich plody		
		dokáže vyjmenovat a rozpozná nejnámější rostliny v ČR, pojmenuje jejich plody	rostliny užitečné pro člověka, plody rostlin		

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	určuje jednotlivé části těla	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy		
		vyjmenuje základní funkce lidského těla, životní potřeby člověka	základní funkce a projevy, životní potřeby člověka		
		popíše péči o zdraví člověka	péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim		
		popíše péči o zdraví člověka v případě nemoci, úrazu, popíše prevenci nemoci a úrazu	drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena		
		vysvětlí a aplikuje správné návyky osobní hygieny	osobní hygiena		
		určí rozdíly mezi lidmi v jednotlivých částech světa	rozdíly mezi lidmi - barva pleti, multikulturní prostředí, svět - kontinenty		
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	popíše nebezpečí různého charakteru, určí bezpečná místa pro hru a trávení volného času	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí		
		aplikuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)		
		seznáme se s pojmem šikana, týrání	osobní bezpečí - šikana, týrání, brutalita a jiné formy násilí		

ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	vysvětlí, jak se chovat obezřetně při setkání s neznámými jedinci, posoudí komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby dokáže požádat o pomoc pro sebe i pro jiné	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí		
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	dokáže reagovat adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	osobní bezpečí, krizové situace		

I. stupeň

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME				
ČJS - 3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	zná cestu do školy a domů	cesta k blízkému okolí, jednoduchý plán okolí	orientace v okolí školy
		umí svou adresu	adresa školy, bydliště, dopravní prostředky	dopravní síť v obci
ČJS- 3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	zná významná místa ve svém okolí	části své obce, města, historické budovy, státní vlajka, barvy, státní hymna	naše obec, adresa školy
		rozlišuje dopravní prostředky	cesta do školy, dopravní prostředky, změny v přírodě	
LIDÉ KOLEM NÁS				
ČJS - 3 - 2 - 01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	pojmenuje rodinné příslušníky	jména členů své rodiny a příbuzných, chování ke starším a mladším členům rodiny, popř. postiženým, řešení konfliktních situací, odlišnosti lidí a respektování se, řešení osobních problémů	rodina, práva, povinnosti v rodině, mezilidské vztahy
ČJS - 3 - 2 - 02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	popíše jednotlivá povolání	povolání rodičů a svých blízkých	povolání a koníčky

LIDÉ A ČAS					
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	orientuje se v čase	určování půl, čtvrt, tři čtvrtě hodiny, rozlišení kalendářního a školního roku, seřazení časových jednotek podle délky, srovnávání a třídění měsíců podle ročního období, datum svého narození a datum daného dne		týden, měsíc, rok, přítomnost, budoucnost
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Uplatňuje elementární poznatky o sobě o rodině o lidské společnosti	významné dny, etapy lidského života		významné dny, státní svátky, tradice
		na příkladech porovnává minulost a současnost			
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	popisuje roční období	roční období, názvy měsíce, proměny přírody		
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	třídí druhy rostlin	části rostlin, nejobvyklejší rostliny, třídění je podle znaků, základní podmínky života		rostliny, jednoduchá pozorování
		třídí druhy živočichů	stavba těla daného živočicha, specifické znaky - třídění, chování ke zvířatům		zvířata, ochrana životního prostředí
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	provádí jednoduché pokusy	pozorování klíčení rostlin, výstavka rostlin		jednoduchá pozorování

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

<p>ČJS-3-5-01</p>	<p>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<p>používá základní hygienické návyky</p>	<p>péče o tělo, předcházení nebezpečí úrazu, příznaky některé dětské nemoci a jak se chránit před nákazou, jméno svého lékaře, obvazování menších poranění, úrazů,</p>		<p>správná výživa, pohybový režim, osobní hygiena, prevence</p>
<p>ČJS-3-5-02</p>	<p>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p>	<p>zná základní pravidla silničního provozu</p>	<p>vyvarování se nebezpečným místům, používání základních pravidel pro chodce</p>		<p>vhodná a nevhodná místa pro hru, dopravní značky</p>
<p>ČJS-3-5-03</p>	<p>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<p>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc, pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<p>nepříjemné zážitky které prožil , poučení se z nevhodných forem chování, používání čísla tísňového volání, včetně linky důvěry</p>		<p>bezpečné chování v daném prostředí</p>
<p>ČJS-3-5-04</p>	<p>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>pokyny nadřazených</p>		<p>situace hromadného ohrožení</p>

I. stupeň

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy	žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME						
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	umí určit základní a vedlejší světové strany		světové strany		orientace v místní krajině, světové strany podle kompasu, směrové růžice, lišejníků, plán města, určování směru cest, typy krajiny
		pracuje s mapou okolí školy a svého bydliště		krajina, plán okolí, okolí školy, nebezpečí v okolí		
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	zná významná místa ve svém okolí		obec, kraj		ČJ, UaK poloha obce v krajině, orientační body, dopravní síť, naše vlast, kraj, státní symboly
		zná státní symboly		stát, státní symboly		
ČJS-3-1-03	rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	popíše druhy krajín		obec a okolní krajina		ČJ krajina v okolí domova, voda v krajině
LIDÉ KOLEM NÁS						
ČJS- 3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	pojmenuje rodinné příslušníky		konfliktní situace, odlišnosti lidí, respekt a úcta k ostatním lidem		ČJ kladné a záporné vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, národnostní menšina, cizinec, práva dítěte, zásady vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti
ČJS- 3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	popíše jednotlivá povolání		pracovní činnosti, povolání, dobře a špatně odvedená práce, úcta k práci jiných		PČ, UaK práce duševní a fyzická, úcta k práci, radost z práce, odměna za práci, lidské výtvoř, vandalismus

LIDÉ A ČAS					
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	orientuje se v čase	čas, denní režim		ČJ, M aktivní využití času
ČJS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	zná významná místa ve svém okolí,	kulturní a historické památky, historie obce		ČJ, UaK stavby, památná místa, chráněné stromy, pověsti, ochrana památek
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	na příkladech porovnává minulost a současnost	život kdysi a dnes, báje a pověsti, státní svátky a významné dny		ČJ, M minulost kraje, předků, fotodokumentace, příběhy, státní svátky a významné dny
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	zná základní podmínky života, rozlišuje živou a neživou přírodu	živá a neživá příroda, význam Slunce, vody a vzduchu pro život, znaky živých organismů, rostliny kvetoucí a nekvetoucí, části rostlin, seznámení se s pojmem obratlovci a bezobratlí, části těla savců a ptáků, uvede příklady vyšlechtěných živočichů, ochrana životního prostředí		ČJ základní podmínky života na Zemi, voda, vzduch, půda, Slunce, rostliny, houby, živočichové, ochrana přírody
		umí třídit odpady	druhotné suroviny		
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	provádí jednoduché pokusy	porovnávání, měření, pozorování a zkoumání, vedení záznamů, bezpečnost, kalendář přírody, vlastnosti a změny látek, měření základních veličin		M jednoduché pokusy, měření teploty

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	zná části lidského těla, orientuje se v období růstu člověka	člověk, živočichové, části lidského těla a jejich funkce, období růstu člověka		ČJ životní potřeby člověka, péče o zdraví, zdravý životní styl, lidské tělo, stavba těla, etapy života člověka, zdraví a nemoc, osobní, intimní a duševní hygiena
		dbá o své zdraví, předchází úrazům, dbá o zdravou životosprávu	nemoc a úraz, jídelníček zdravé výživy		
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	zná pravidla silničního provozu	pravidla cyklistiky, cestování, dopravní kázeň		ČJ bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	rozlišuje komunikaci s vrstevníky a dospělými lidmi, umí si přivolat pomoc	setkání a komunikace s neznámým člověkem, přivolání pomoci, návykové látky		ČJ krizové situace, brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, použití čísel tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	respektuje pokyny dospělých	plnění pokynů a příkazů		ČaZ mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená, pokyny dospělých

I. stupeň

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy	žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME						
ČJS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	dokáže vysvětlit polohu Ústeckého kraje, Šluknovského výběžku, Krásné Lípy na mapě ČR		Orientace, měřítko a legenda mapy. Práce s mapou.		
ČJS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Žák určí na mapě světové strany. Rozliší velké a malé měřítko. Určí vzdálenost na mapě měřítko 1 : 100 000. Žák přečte a rozliší mapové znaky a interpretuje jejich význam. Orientuje se v kategoriích polohopisu a výškopisu. Rozlišuje způsoby znázornění jevů na mapách.		Světové strany na mapě a v přírodě, orientace na mapě a v přírodě Orientace, měřítko a legenda mapy. Práce s mapou.		
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	definuje náčrty, plány a základní typy map; analyzuje jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky		Mapy, plány - čtení z mapy ČR, povrch ČR, základní informace o zemědělství a průmyslu ČR		
ČJS-5-1-06	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	pojmenuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam		Základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR		

LIDÉ KOLEM NÁS					
ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	umí definovat role členů rodiny, vztahy mezi nimi, umí vytvořit základní pravidla chování ve škole mezi žáky i ve vztahu k učiteli Žák definuje, co je stát, a vysvětlí jeho funkce. Uvede příklady státních institucí, s nimiž občané přicházejí do styku. Vysvětlí, čemu vybrané instituce napomáhají, a popíše, jakým způsobem. Žák vysvětlí pojem obecní samospráva. Popíše, o které záležitosti se stará obecní zastupitelstvo. Žák rozpozná české státní symboly. Uvede příklady míst a situací, kde se státní symboly používají. U vybraných míst a situací vysvětlí význam používání symbolu.	Rodina - vztahy v rodině, škola - pravidla chování ve škole, Základy státního zřízení a politického systému ČR. Obecní samospráva. Pravidla slušného chování. Právo a spravedlnost – základní lidská práva.		
ČJS-5-2-02	rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	učí se komunikaci se spolužáky, s učiteli, vhodně vyjádřit svůj názor, toleranci Žák vysvětlí, co je typické pro jeho kulturu. Popíše rozdíly ve způsobu svého života a života spolužáka. Vyjádří pocity lidí žijících v obtížných životních podmínkách. V modelové situaci uvede argumenty důležité pro rozhodování lidí při změně způsobu života. Uvede příklady možných životních obtíží přistěhovalců v ČR. Objasní důvody, proč se lidé stěhují.	Obyvatelé ČR, národnostní menšiny, tolerance		
ČJS-5-2-04	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	na ukázkách z historie poznává, jak se vyvíjela dělba práce, vývoj platidel, vlastnické vztahy	Pravěk - výměnný obchod, středověk - poddanství, soukromé vlastnictví, vlastnictví obce , státu		
LIDÉ A ČAS					
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Řadí události podle časových údajů. Vyznačí událost na časové ose. Přihadí ji podle letopočtu k danému období.	Časová následnost. Práce s časovou osou. Počítání času na staletí, tisíciletí; letopočet. Řazení historických událostí.		

ČJS-5-3-03	rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti	na některých probraných událostech života na území našeho státu určí základní životní potřeby člověka. Porovná životní potřeby v minulosti a v současnosti	Pravěk , život ve středověku		
ČJS-5-3-04	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	uvádí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti	Pravěk , báje a pověsti o naší historii, Přemyslovci, vláda Karla IV. husitství		
ČJS-5-3-05	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	umí si dát do souvislosti svátky a s nimi spojené historické události	Státní svátky a významné dny sv. Václav, Cyril a Metoděj, Jan Hus		
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	řeší propojenost prvků živé a neživé přírody, nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Živá a neživá příroda		
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	objasní na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Pohyby Země, střídání ročních období		
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	zkoumá základní společenstva, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	Přírodní společenstva		

ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Člověk chrání přírodu		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	umí naplánovat svůj čas na práci a odpočinek, plánování volného času podle zájmů	Režim dne - plánování, dodržování zásad		
ČJS-5-5-04	vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS	zná základní pravidla silničního provozu pro cyklisty a chodce	Dopravní výchova		

I. stupeň

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME				
		opakování znalostí ze 4. ročníku	ČR - poloha a vznik	
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	vyjmenuje kraje a krajská města s mapou i bez mapy; při práci s mapou dokáže ukázat další významná města; u vybraných měst zná charakteristiku	ČR - kraje; politický zeměpis	
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	na mapě najde pohoří s nejvyšším bodem; vodní toky, vodní nádrže	ČR kraje - obecnězeměpisná charakteristika	
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	vyjmenuje úrodné oblasti; průmyslové oblasti	ČR - kraje - hospodářství	
ČJS-5-1-05	zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	popíše historické památky: přiřadí památky k obrazové předloze; interpretuje své zážitky	Praha - hlavní město	
ČJS-5-1-05 ČJS-5-1-06	zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích; rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	definuje základní pravidla EU (volný pohyb obyvatelstva, trh, funkce hranic); dokáže vyjmenovat dílčí organizace OSN	ČR - součást EU a mezinárodních organizací	

ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	přihadí ke státům hlavní města a s mapou popíše přírodní podmínky; pomocí zdrojů najde počet obyvatel; vyhledá oblasti průmyslu a zemědělství	Sousední státy ČR		
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	s pomocí mapy určí ostrovy a poloostrovy; vyhledá na mapě pohoří, nejvyšší bod, nížiny;	Členitost a povrch Evropy		
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	na mapě dokáže najít veletoky	Vodstvo Evropy		
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	seřadí podle zeměpisné šířky podnebné pásy a uvede stručnou charakteristiku pásu	Podnebí		Přírodovědná část - podnebné pásy
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	podle zeměpisné šířky pojmenují jednotlivé vegetační pásy a přiřadí zástupce rostlinstva a živočišstva	Rostlinstvo a živočišstvo		Přírodovědná část - rostlinstvo a živočišstvo
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	vyjmenuje hospodářsky vyspělé země a zařadí vybraná odvětví zemědělství a průmyslu do evropských zemí	Hospodářství		
ČJS-5-1-05	zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	interpretuje své zážitky z cest	Cestujeme po Evropě		

LIDÉ KOLEM NÁS					
ČJS-5-2-03	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	posoudí nevhodnost chování a jednání ve svém okolí; chápe porušování lidských práv	právo a spravedlnost		
ČJS-5-2-04	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	vysvětlí pojem a formy vlastnictví; odhadne a zkontroluje cenu nákupu; dokáže si spočítat správnost vrácených peněz; dokáže realizovat jednoduchý nákup, koupit jízdenku	vlastnictví		
ČJS-5-2-05	poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	popíše globální problémy, jejich vliv na životní prostředí; navrhne možnosti zlepšení životního prostředí	základní globální problémy		
LIDÉ A ČAS					
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Řadí události podle časových údajů. Vyznačí událost na časové ose. Přičítá jí podle letopočtu k danému období.	Orientace ve staletích - 17. a 18. století		
ČJS-5-3-02	využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	umí sám vyhledat informace o historických událostech, muzeum v našem městě, regionu	Samostatné zpracovávání zadaného tématu, historické památky, které připomínají minulost		
ČJS-5-3-03	rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti	na některých probraných událostech života na území našeho státu určí základní životní potřeby člověka. Porovná životní potřeby v minulosti a v současnosti	Stroje změnily život, obrození společnosti		
ČJS-5-3-04	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	uvádí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti	Život v barokní době, život na vesnici v 18. století		

ČJS-5-3-05	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	umí si dát do souvislosti svátky a s nimi spojené historické události	vznik ČR, konec druhé světové války		
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	zná životní podmínky na Zemi; chápe důležitost rovnováhy v přírodě, popíše možnost vlivu nerovnováhy na organismy	Člověk a neživá příroda, podmínky života na Zemi, pozorování neživé přírody		
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody	roliší některé druhy hornin a nerostů; vysvětlí rozdíl mezi horninou a nerostem	Horniny a nerosty		
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	vysvětlí využití energetických surovin a objasní dopad na životní prostředí; navrhne, jak chránit přírodu a jak t k tomu využít obnovitelné zdroje energie	Energetické suroviny a paliva, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie		
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	zařadí Slunce jako zdroj světla a tepla, které mezi základní podmínky života na Zemi; vyjmenuje planety naší sluneční soustavy; vysvětlí střídání ročních období; vysvětlí střídání dne a noci	Člověk a vesmír - Od neživé přírody k vesmíru		
ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-03	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka; zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	vyjmenuje podle zeměpisné šířky podnebné pásy a popíše jejich rozdíly; přiřadí charakteristické rostliny a živočichy pro daný pás; objasní a vysvětlí přizpůsobivost rostlin a živočichů s ohledem na podnebný pás	Rozmanitost života na Zemi - Podnebné pásy, přizpůsobivost rostlin a živočichů		

ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-03	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka; zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	vyjmenuje podle zeměpisné šířky moře podnebných pásů; přiřadí živočichy jednotlivých pásů	Život v oceánech a v mořích oceánů, přizpůsobivost rostlin a živočichů		
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	zařadí ČR do mírného podnebného pásu; vyjmenuje živočichy a rostliny charakteristické pro ČR	Česká republika - oblast mírného podnebného pásu		
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	přiřadí a rozřídí jednotlivé druhy do skupin; popíše stavbu těl nejnámějších druhů hub, rostlin a živočichů; chápe význam rostlin a živočichů pro člověka; používá ke třídění klíče a atlasy	Třídění živých organismů		
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	chápe význam půdy a vliv na rostlinstvo a živočišstvo; vyjmenuje některé složky půdy; popíše vznik půdy	Půda, vznik, složení a význam půdy		
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	chápe důležitost ohleduplného chování k přírodě; uvědomuje si nutnost ochrany přírody; popíše aktivity člověka, které poškozují přírodu a možnosti, jak tomu předcházet; popíše živelné pohromy a ekologické katastrofy a jejich vliv na člověka a životní prostředí	Chráníme přírodu, vztah člověka k životnímu prostředí		

ČJS-5-4-06	stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	chápe možná rizika v přírodě spojená s přírodními vlivy; dokáže se chránit před přírodními vlivy	Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		
ČJS-5-4-07	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	samostatně zvládne uskutečnit jednoduchý pokus; vysvětlí výhody a nevýhody pokusu	páka, kolo, kladka, nakloněná rovina		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	vysvětlí jak funguje lidské tělo, popíše jednotlivé orgánové soustavy	Lidské tělo		
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	vysvětlí jednotlivé etapy vývoje člověka	Základy lidské reprodukce, vývoj jedince		
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	popíše svůj denní režim, je si vědom důležitosti odpočinku; zdůvodní důležitost zdravého životního stylu	Zdravý životní styl, denní režim		
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	zdůvodní negativní vlivy návykových látek, hracích automatů a počítačů na člověka; vysvětlí jejich vliv na zdraví člověka; popíše nebezpečí komunikace na sociálních sítích	Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií		
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	chápe význam základních hygienických návyků	Hygiena, péče o zdraví		

ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	pojmenuje zranění a nemoci ohrožující život; dokáže ošetřit drobná poranění; zavolá lékařskou pomoc; uvědomuje si důležitost prevence; reprodukuje na jednoduché ukázce správný způsob volání na tísňovou linku	Péče o zdraví – nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních; přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		
ČJS-5-5-08	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	vysvětlí důležitost ohleduplného chování k druhému pohlaví;	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím předmětu umění a kultura, který v sobě integruje vzdělávací obsahy vzdělávacích oborů hudební výchova a výtvarná výchova. Časová dotace v jednotlivých ročnících: 1. - 2. ročník dvě vyučovací hodiny, 3. - 4. ročník tři vyučovací hodiny, 5. ročník dvě vyučovací hodiny.

A) Charakteristika výuky:

Hudební výchova

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejspíše probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou je zpěv jednohlasný. Ve 4. a 5. ročníku se žáci seznamují i s jednoduchým dvojhlasem. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písní odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písní má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. Pro zpěv jsou nevhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, známé a oblíbené písně z mediálních prostředků. Vhodné je využívat i písní místních nebo krajových. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (tyčinky, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než hudební výchova. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Jestliže výuku hudební výchovy v 1.- 3. třídě charakterizujeme jako období hudebních her, tak výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Hudba a zpěv jsou neodlučitelně spjaty s historií našeho národa. Mají velký význam i v současném životě. Je málo rodin, kde by někdo nehrál na nějaký hudební nástroj, téměř každý má oblíbený nějaký hudební žánr. Hudba doprovází významné životní události v rodinách, děti se s ní setkávají od kolébky.

Tento přirozený vztah žáků k hudbě je ve škole rozvíjen a hudební aktivity žáků jsou ve výuce podporovány.

Celá výuka by měla být vedena v úsměvné atmosféře zbavené stresů. Základním požadavkem při výuce hudební výchovy je hudební doprovod vyučujícího na jakýkoliv hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet melodie i rytmus zpívaných písní.

Na rozpoznané individuální nedostatky žáků v intonaci či rytmu nereaguje učitel zdůrazněním těchto nedostatků, ale snaží se dát i těmto žákům prostor ke zpěvu ve skupinách, ke zpěvu s doprovodem. Tím umožní také těmto žákům příjemný prožitek ze zpěvu.

Všechny druhy hudebních činností (zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity) se ve výuce hudební výchovy navzájem prolínají a posilují ve svých účincích. Nezařazujeme je proto do hodin postupně, ani se nemusí v každé hodině uplatňovat všechny. Učitel vybírá takové činnosti, které odpovídají povaze hudby, se kterou právě pracují. Do činností ve výuce je třeba zapojovat co nejvíce žáků podle jejich individuálních schopností. Učitel vychází vždy z toho, co již žáci umí, dále rozvíjí jejich hudební dovednosti, podněcuje žáky ke vzájemné spolupráci. Umožňuje, aby se při výuce hudební výchovy uplatnili v dostatečné míře ti žáci, kteří se individuálně hudebně vzdělávají. Je to přirozený motivační a inspirační prvek, jak pro žáka samotného, tak pro žáky hudebně nadané, kteří své nadání individuálně nerozvíjejí.

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů, účastí v hudebních a pěveckých soutěžích. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování. Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Vhodnou formou, která rozšiřuje znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích jsou obsahem přiměřené výchovné koncerty spojené s besedami o hudbě. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Výtvarná výchova

Výtvarná výchova je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické citění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Cíl je zaměřen i na objevování talentovaných žáků. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

Děti se snaží výtvarně vyjadřovat své představy výtvarnými prostředky již od útlého věku. Výtvarný projev předškolního věku je především rázu schematického. Děti svým kresbám rozumí, dospělí většinou nedovedou do jejich světa vstupovat. Není však vhodné myšlenkový svět dětí narušovat předkreslováním a vedením k napodobování. Je naopak potřebné dát dítěti svobodu a do jeho kreseb nezasahovat.

U dětí v celém období převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie. Děti potom často tvoří s velkým zaujetím

a prožívají velkou radost z toho, co vytvořily. Jejich práce jsou plné volnosti, naivnosti a psychologických záhad.

Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, využívat jejich fantazii, rozvíjet ji, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. V tomto období je vhodné, když mezi metody a formy práce zařazuje učitel co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Výtvarná výchova dává žákům možnost se individuálně svou výtvarnou činností projevit, sami mohou různými výtvarnými prostředky ztvárnit své vidění světa. Je dobře, když svůj výtvarný projev mají žáci možnost obhájit, vysvětlit spolužákům a vyslechnout jejich názory. Často právě vzájemné hovory žáků o svých výtvorech mohou měnit jejich pohled na svět nebo určitou věc. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků.

Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách ...) se projevuje dětská osobnost dítěte, jeho citění a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Učitelům se přímo nabízí možnost k mezipředmětovým vztahům. Velmi vhodné je uplatňovat ve výuce náměty z žákova okolí, z dětského života z prostředí obce i školy.

Při výtvarné tvorbě plné her, fantazie, spontánnosti, experimentů s technikami i materiály by nemělo v tomto období chybět ani výtvarné zpracování určitého konkrétního tématu (kresbou, malbou), které v některých pojetích pohledu na výtvarnou výchovu v tomto školním věku bývá poněkud zatlačováno do pozadí pro svou údajnou nevhodnost, obtížnost či přílišnou konkrétnost. Ale i tato oblast má v tomto období své místo a opodstatnění.

Žáci se naučí citlivěji vnímat tvary, barvy, struktury, vzájemné vztahy částí a celku, a tak se zabezpečuje nenásilný přechod od prvotních grafických forem k formám členitějším. Žáky je třeba postupně vést k větší samostatnosti při rozmístění kresby se zřetelem na námět, velikost a tvar plochy, pěstovat u nich smysl pro prostorovou dispozici. Barvu spojujeme s tvarem.

Žáci zobrazují předměty tak, jak se jeví jejich oku. Pravidla perspektivy žáci vyvozují z pozorování, pod vedením učitele. Primární výuku pravidel perspektivy považujeme spíše za překážku.

Geometrické modely se využívají jen k objasnění konstrukce skutečných předmětů. Při kreslení nástrojů vycházíme ze způsobu jejich užívání. Pro vytváření vzorů je prospěšná mezipředmětová vazba s geometrií, využíváme dovednosti provádět náčrty základních geometrických obrazců. Geometrické obrazce mohou být základem mnoha opakujících se vzorků. Geometrické tvary jsou pro děti přístupné a snadno proveditelné.

Modelování je velmi vhodné pro mladší žáky, ale dobře ho v kombinaci s různými materiály příležitostně využíváme v celém vzdělávacím období.

Takové výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- na základě vlastní představy dítěte
- podle skutečnosti

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.

Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Žák se postupně učí výtvarně uvažovat, pozorně vnímat skutečnost a výtvarně vystihnout její podobu. Kresby velmi vhodně využíváme nejen při výuce prvouky, ale i v hodinách matematiky, čtení a psaní. Mnohý žák se v mladším školním věku snáze vyjadřuje kresbou než slovy. Kresbou může např. snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čtenému příběhu, porozumění funkci pozorované věci (např. mlýnek, struhadlo). K vytváření hlubšího vztahu k výtvarnému umění využíváme návštěvy výstav obrazů, loutek a maňásků, hraček, pohlednic aj., besedujeme nad knihami a jejich ilustracemi.

Vliv na tvorbu výtvarného vkusu má nejen rodina, ale také rozvoj techniky (fotografie, počítače, video, televize), která zprostředkovává dětem spoustu pozitivních i negativních zážitků. Do hodin výtvarné výchovy zařazujeme i takovéto témata. Využívá k tomu nejen výtvarné prostředky tradiční a ověřené, ale i nově vznikající.

Některé činnosti mohou dětem ukázat, jak lze tuto moderní techniku vhodně využít (počítačová grafika, internet, televizní motivační či vzdělávací pořady, reklama, plakáty, kreslená animace, loutky ...).

Ve výtvarné výchově v tomto období často využíváme mezipředmětové vztahy ve spojení s literární výchovou, s výukou geometrie, s přírodovědou, vlastivědou i s přípravou některých žákovských pomůcek. Jedním z úkolů výtvarné výchovy je připravovat žáka na praktický život, ve kterém budou v mnoha oborech potřebovat něco skutečného zakreslit nebo načrtnout. K tomu ho vedou reálné kresby.

Žák bude po ukončení 1. stupně schopen výtvarného vyjádření takovým způsobem, který ho uspokojí. Dokáže při práci uplatňovat představivost i fantazii. Při kresbě bude chápat vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, bude postupovat od celku k detailům. Dokáže se orientovat v malířských a kreslířských potřebách a bude je umět udržovat v pořádku. Po ukončení práce si dokáže uvést své pracovní místo do původního stavu. Výtvarná výchova na 1. stupni je základem k dalšímu rozvíjení estetického citění žáků na 2. stupni.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

Hudební výchova

- naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku
- nacvičit správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova
- učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus
- rozvíjet melodické i harmonické citění žáků
- nadále využívat k instrumentálnímu doprovodu zpěvu rytmické i melodické hudební nástroje, tuto činnost umožnit co největšímu počtu žáků ve výuce
- žáky seznamovat s lidovým dvojhlasem a jednoduché lidové písně zpívat dvojhlasně, využívat možnosti osvojení dvojhlasého zpěvu (např. kánon)
- poznávat základní hudební teorii

- rozvíjet hudebně pohybové dovednosti žáků (lidové tance, pohybové fantazie)
- učit se rozpoznávat základní pěvecké hlasy (bas, tenor, alt, soprán)
- rozlišování nejčastěji užívaných hudebních nástrojů podle vzhledu, zvuku i způsobu hry
- rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu
- získat první poznatky z české i evropské hudební kultury
- rozlišovat operu od operety, balet od pantomimy
- chování na koncertech, v divadle, při vlastním vystoupení
- poznat a dbát o rozvoj talentovaných žáků
- probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity

Výtvarná výchova

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- rozvíjet tvořivé schopnosti žáků, pěstovat jejich estetické citění a vkus
- vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků
- vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění
- seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami, rozšiřovat soubor užívaných technik
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat
- dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem
- četbou, vyprávěním příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů
- výtvarně zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi
- kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku
- pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury
- dbát na rovnoměrnost a vyváženost smyslových, citových a rozumových přístupů a jejich propojování s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování
- učit se prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých
- využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování
- dovedností získaných při výtvarných činnostech využívat při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře – ilustrátory, mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou

podílet se na výzdobě třídy, školy; učit se prezentovat své práce

příležitostně navštěvovat výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu

– vést žáky ke schopnosti vnímat krásu lidového umění a dostupných uměleckých děl

– vážit si kulturních hodnot a dovedností lidí

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
HUDEBNÍ VÝCHOVA				
HV-3-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase písňě lidové dětské v hlasovém rozsahu přiměřeném jeho věku	lidová píseň, pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), opakování písní z MŠ, chůze do rytmu	
		zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase písňě umělé dětské v hlasovém rozsahu přiměřeném jeho věku	píseň umělá, pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), opakování písní z MŠ, chůze do rytmu	
		seznámí se se správnými pěveckými návyky	hlasová hygiena	
		zkusí tvořit tóny a opakovat je	pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti	
		rozliší a udrží určitý rytmus	pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti	
		dovede zpívat s dynamickými odstíny slabě – silně v rozmezí p-mf	pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv)	
		zvládá zpívat podle pokynů učitele (jednotný začátek, konec písňě, tempo, síla)	pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv)	
		zvládá zpívat tóny ve vzestupné a sestupné řadě na úryvcích písní a cvičení	pěvecké dovednosti, písňě umělé i lidové	

HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	rozvíjí hudebnost pomocí poslechu lidových písní vhodných pro svůj věk	hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu		
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	rozvíjí své individuální hudební schopnosti a používá jednoduché dětské rytmické nástroje při doprovodné hře	hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře;		
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	zkouší se pohybovat na hudbu ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků; orientace v prostoru – utváření pohybu		
HV-3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	seznámí se se základními hudebními nástroji	hudební nástroje		

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
HUDEBNÍ VÝCHOVA				
HV-3-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase lidové v hlasovém rozsahu přiměřeném jeho věku	lidová píseň, pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), opakování písní z 1. ročníku ZŠ, chůze do rytmu	
		zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase umělé v hlasovém rozsahu přiměřeném jeho věku	píseň umělá, pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), opakování písní z 1. ročníku ZŠ, chůze do rytmu	
		při zpěvu dodržuje správné pěvecké návyky	hlasová hygiena	
		tvoří tóny a opakuje je	pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti	
		rozlišuje a udržuje určitý rytmus	pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti	
		zpívá s dynamickými odstíny slabě – silně v rozmezí p-mf	pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv)	
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	má rozvinutou hudebnost pomocí poslechu lidových písní vhodných pro svůj věk	hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	na základě individuálních hudebních schopností používá jednoduché dětské rytmické nástroje při doprovodné hře	hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře;	

HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	pohybově reaguje na hudbu ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků; orientace v prostoru – utváření pohybu		
HV-3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	seznámí se s méně známými hudebními nástroji, podle vzhledu se je snaží rozlišit na strunné, dechové a bicí hudební nástroje	hudební nástroje		

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
HUDEBNÍ VÝCHOVA					
HV-3-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase písně lidové v hlasovém rozsahu přiměřeném jeho věku	lidová píseň, pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), opakování písní z 2. ročníku ZŠ, chůze do rytmu		
		zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase písně umělé v hlasovém rozsahu přiměřeném jeho věku	píseň umělá, pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), opakování písní z 2. ročníku ZŠ, chůze do rytmu		
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	má rozvinutou hudebnost a dokáže tak rytmizovat, melodizovat a improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem	hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu		
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	aplikuje jednoduchou hru na hudební nástroje k doprovodné hře	hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře;		
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	pohybem vyjádří tempo, dynamiku, směr melodie	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků; orientace v prostoru – utváření pohybu		
HV-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	ve známých melodiích rozeznává některé hudební nástroje, vlastními slovy vyjádří své pocity z různých forem hudby	hudební nástroje		

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
HUDEBNÍ VÝCHOVA					
HV- 5-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zpívá podle svých schopností intonačně přesně písně v durových a mollových tóninách, dbá na hlasovou hygienu	rozezpívání, zvyšování rozsahu, dechová cvičení, rytmická cvičení, intonace, zpěv lidových a umělých písní		
HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	učí se orientovat v notovém zápisu, podle zápisu hraje na doprovodné nástroje, učí se vyjádřit pohybem melodii ve 2/4 a 3/4 rytmu	hra na rytmické nástroje, hudební nauka - délka not, realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, základní taneční kroky(chůze, krok poskočný, polka, krok přísunný)		
HV-5-1-03	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	doprovodí píseň, tanec na jednoduché doprovodné nástroje,	hra na Orffovův instrumentář, čtení jednoduchého rytmického zápisu, hudební hry		
HV-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	orientuje se v písňové formě	lidové písně, písňová forma a-b		
HV-5-1-05	vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	dokáže improvizovat, vytváří přede hry, mezihry na doprovodné nástroje	hra na Orffovův instrumentář a jiné vhodné materiály		

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
HUDEBNÍ VÝCHOVA				
HV-5-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zpívá podle svých schopností intonačně přesně písně v durových a mollových tóninách, dbá na hlasovou hygienu	rozezpívání, zvyšování rozsahu, dechová cvičení, rytmická cvičení, intonace, zpěv lidových a umělých písní	
HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	učí se orientovat v notovém zápisu, podle zápisu hraje na doprovodné nástroje, učí se vyjádřit pohybem melodie ve 2/4 a 3/4 rytmu	hra na rytmické nástroje, hudební nauka - délka not. realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, základní taneční kroky(chůze, krok poskočný, polka, krok přísunný)	
HV-5-1-03	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	doprovodí píseň, tanec na jednoduché doprovodné nástroje,	hra na Orffovův instrumentář, čtení jednoduchého rytmického zápisu, hudební hry	
HV-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	orientuje se v písňové formě	lidové písně, písňová forma a-b	
HV-5-1-05	vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	dokáže improvizovat, vytváří přede hry, mezihry na doprovodné nástroje	hra na Orffovův instrumentář a jiné vhodné materiály	

HV-5-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitečných hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	orientuje se v písňové formě, dokáže rozeznat změny v hudbě	poslech hudebních děl		
HV-5-1-07	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	propojí hudební a taneční výrazové prostředky	improvizace na hudební téma		

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÁ VÝCHOVA				
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	poznává základní barvy a jejich různé užívání	prvky vizuálně obrazného vyjádření- světelné a barevné kvality – využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu dvou barev	
		umí pracovat s barvou různé konzistence, rozezná studené a teplé barvy, osvojil si schopnost vědomě míchat základní barvy	hry s barvou, poznávání vlastností barev, výtvarné využití vzniklých náhodností, které vzbuzují v dětech rozličné představy	
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	vyhledává výrazné a zajímavé linie, tvary, struktury, zaznamenává je (kresba, malba)	prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary – hra s linií, vedení linie v různých materiálech	
		vyhledává výrazné a zajímavé linie, tvary, struktury, zaznamenává je (otisk, frotáž)	pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření, pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysové linie	
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	vnímá smyslové vjemy a uplatňuje jejich výtvarné vyjádření	vyjadřuje ve své tvorbě sluchové, hmatové, pohybové, čichové a chuťové podněty, je schopen empatie, poznává lidové a kulturní tradice výtvarného umění	

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÁ VÝCHOVA				
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	poznává a užívá základní barvy, rozlišuje teplé a studené barvy	různé druhy linie, práce s linií, vedení linie v různých materiálech, pracování s různými nástroji, s barvou, rozlišení barvy, experimentace s barvami- míchání, zapouštění, překrývání, otiskování, s pomocí rytmicky řešené plochy s využitím různých prvků a barev, rozpoznání lidských výtvorů, pozorování a rozlišování jejich funkce, zobrazení lidské postavy, rozpoznání přírodniny, jejich tvary a barvy, pracování poznávanými výtvarnými technikami	
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	využívá různých tvarů a linií, zaznamenává je	ztvárnění svých prožitků a představ pomocí kresby, malby a tvorby v prostoru, pracování s linií a barvou, s různými nástroji, prostorová tvorba- formování materiálů s pomocí, snaží se co nejvíce uplatnit kreativitu a originalitu, uspořádává objekty celků na základě výraznosti, velikosti	
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	vnímá smyslové vjemy	vyjádření ve své tvorbě sluchových, hmatových, pohybových, čichových a chuťových podnětů, kulturní tradice	
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	rozvíjení pozorovací schopnosti, vnímání, představivosti, pozorování, změny v přírodě	
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	umí si připravit a uklidit pracovní prostor a zhodnotit svou práci	příprava a úklid pracovního prostoru, pracování ve skupině, zhodnocení	

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÁ VÝCHOVA				
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	pojmenovává linie, tvary, barvy, objekty, zapouští a míchá barvy, kontrast barvy	linie, plocha, tvar a barva, používání různých nástrojů, materiálů a výtvarných technik, rozpoznávání lidských výtvorů a přírodnin	
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	navrhuje a vytváří výtvarné práce	ztvárnění prožitků a představ kresbou, malbou a tvorbou v prostoru, práce s linií, barvou, různými nástroji, materiály, postava zpředu, z profilu, v pohybu, proporce postavy, prostorová tvorba, formování materiálu podle slovního návodu, používání různých materiálů, uplatnění kreativity a originality	
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	při tvorbě využívá vlastní životní zkušenosti	ztvárnění vlastních smyslových podnětů, empatie, lidová a kulturní tradice výtvarného umění	
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	rozvíjí vlastní pozorování, představivost a fantazii	rozvoj pozorovacích schopností, paměti, vnímání, představivosti, pozorování přírody a svého okolí, změny v přírodě, tvarů živočichů, rostlin, vyjádření pocitů, nálady, tvorba podle své fantazie	
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	umí si připravit a uklidit pracovní prostor	příprava a úklid pracovního prostoru, skupinová práce, vyjádření názoru, kritika, krása a vkus, ilustrátoři dětských knih	

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÁ VÝCHOVA					
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světelné poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	pojmenovává barvy, tvary, linie: zapouští, míchá barvy; barva hustá řídká, barevný kontrast, rozfoukává barvy	hra s barvou; kresba, malba, potisk, rytí		
VV-5-1-02	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání	pozoruje a uvědomuje si a ztvárňuje jednotlivé prvky ve vztahu k celku a prostoru	hra s linií a tvarem		
		navrhne a vytvoří výtvarné práce	dotváření prostředí výtvarnými pracemi; koláž papírová, textilní; ilustrace		
		vybírá, kombinuje a vyrábí drobné výtvarné práce	práce s přírodními a jinými materiály		
VV-5-1-03	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	při tvorbě vědomě využívá své vlastní životní zkušenosti	zaměření na přírodní tematiku, domov, rodinu, živočichy, pohyb, náladu, fantazii, svátky		
VV-5-1-04	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	nalézá a uplatní vhodné v plošné, objemové i prostorové tvorbě	prostorové práce: kresba, malba, střihání, lepení, skládání, modelování		

I. stupeň

UMĚNÍ A KULTURA

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÁ VÝCHOVA				
VV-5-1-02	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	pracuje s barvami a jejich odstíny, tvary, liniemi: zapouští, míchá barvy; barva hustá řídká, barevný kontrast, rozfoukává barvy, rozvrhne si kompozici na ploše	kresba výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem, malba, emocionální malba, míchání barev	
VV-5-1-05	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	navrhuje a vytváří výtvarné práce podle předlohy i vlastní fantazie, nálad a pocitů	grafické techniky, tisk z koláže, otisk, vosková technika	
VV-5-1-06	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	inspiruje se přečtenými knihami a shlédnutými filmovými produkcemi	ilustrátoři dětských knih	
VV-5-1-07	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	modeluje, frotážuje, vytváří koláže na různá témata a přitom používá různé materiály	techniky plastického vyjadřování, modelování z papíru a hlíny, sádry, drátů, koláže, frotáže	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím samostatného vyučovacího předmětu **pracovní činnosti** s časovou dotací v 1. – 5. ročníku jedna hodina týdně.

A) Charakteristika výuky

1. období

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tématické okruhy:

- Práce s drobným materiálem,
- Konstrukční činnosti,
- Pěstitelské práce,
- Příprava pokrmů.

Pracovní činnosti v 1. období základního vzdělávání jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty. Výuka komplexním způsobem přispívá k rozvoji žáků. Rozvíjí jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků, pracovat v týmu. Žák se učí základům technologické kázně, bezpečnosti práce, organizaci práce a prostředí.

Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří při vyučování českému jazyku, matematice a prvouce. Učí se poznatky o nich prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení.

V průběhu pracovních činností v 1. – 3. ročníku jsou uváděny jen základní informace o materiálech, pomůckách a náradí.

Při práci s drobným materiálem učíme žáky stříhat, ohýbat, spojovat, výtvarně ztvárňovat - dávat výrobkům pěkný vzhled. To podporuje dětskou představivost obrazotvornost a vytváří smysl pro estetické cítění.

Při práci s papírem učíme žáky poznávat vlastnosti a druhy papíru, naučíme je správně držet nůžky, stříhat celou délkou ostří nůžek i části ostří. Učíme je poznávat z čeho nůžky jsou a jaké mají vlastnosti a jak se s nimi bezpečně zachází.

Při modelování žáci poznávají vlastnosti modelovací hmoty, vytvářejí z ní jednoduché předměty, zvířata i postavy a to většinou podle jejich vlastních představ. Modelování lze vhodně využívat při skupinové práci na určité téma, často ve spojení s ostatními vyučovacími předměty. Žáci se pak musí mezi sebou dohodnout na společném řešení a práci si mezi sebou rozdělit. Uplatňuje se zde spolupráce a komunikace.

Nezanedbatelný je přínos vyučovacího předmětu pro uplatňování výchovy žáků ke zdraví a jejich bezpečnosti. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Při pracovních činnostech se žáci učí:

- organizovat své pracovní prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své náčiní i místo v pořádku
- pracovní kázní – být pozorný a opatrný, vědět co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky, dodržovat též hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru
- uvědomovat si význam vlastní činnosti a práce
- umět o své činnosti povědět druhým

Dbáme na to, aby byly pracovní činnosti spojovány s rozvojem poznání a řeči.

Vyučovací předmět pracovní činnosti by měl být v průběhu celého 1. vzdělávacího období volně mezipředmětově využíván. Žáci si při něm mohou připravit všechny drobné pomůcky které potřebují k výuce v rámci dalších vyučovacích předmětů.

2.období

Pracovní činnosti patří svou podstatou k činnostnímu učení, žáci při nich uplatňují zručnost, své individuální dovednosti získané v rodině, mohou realizovat své nápady. Při výuce pracovních činností se zaměřujeme na získávání praktických pracovních dovedností a návyků.

Úkolem vyučovacího předmětu je vytvářet u žáků kladný vztah k práci. V rámci vyučování praktickým činnostem budou mít žáci možnost poznávat různé materiály, opracovávat je, vyrábět určené předměty a připravovat pomůcky pro individuální činnosti potřebné při výuce jiných předmětů. Při pracovních činnostech bude průběžně zohledňována účelnost i prospěšnost prováděných činností a to s ohledem na aktuální potřeby žáků, podmínky školy i na jejich další vzdělávání.

Pracovní činnosti systematicky ovlivňují rozvoj motoriky a vytváření pracovních dovedností žáků.

Dobrá výuka pracovních činností vede žáky k dobrému osvojování pracovních dovedností a návyků.

Žáci při pracovních činnostech postupně získávají dobré předpoklady ke správné volbě povolání a také k pozdějšímu společenskému uplatnění. Učí se také vytrvalosti, tvořivosti, je jim dána možnost realizovat vlastní nápady.

Při pracovních činnostech získávají žáci základní vědomosti o materiálech, se kterými pracují, o nástrojích, které k práci používají, i o dalších nástrojích vhodných k opracování daného materiálu. Seznamují se také s mnohými pracovními postupy, předlohami, návody, jednoduchými náčrtky a učí se podle nich pracovat. Osvojují si rovněž základní zásady hygieny a bezpečnosti při práci se zvoleným materiálem a nástroji, jsou vedeni k jejich respektování. Dále se žáci učí dodržovat pracovní postup, organizovat svou práci a udržovat pořádek na pracovním místě, po skončení práce si své místo uklidit.

Vzdělávání v této oblasti také směřuje k postupnému poznání žáků, že technika je součástí lidské kultury a je spojena s pracovní činností lidí. Učí je chápat pracovní činnost jako příležitost k sebeuplatnění. Žáci si mají možnost uvědomit, že výroba musí mít určitý podnikatelský záměr. To znamená, že je třeba vždy uvažovat o výrobě věcí lidem prospěšných a dobře fungujících, které jsou potom také lépe prodejné. Žáky upozorňujeme, že firma může prosperovat, nejen pokud má dobře vymyšlenou a připravenou výrobu, ale i dobré ekonomy. Vedeme je k uvědomění si potřeby matematiky

i geometrie při všech podnikatelských výrobních záměrech. Využíváme poznatky žáků z podnikatelských činností jejich rodičů.

B) Výchovně vzdělávací cíle

1.období

- rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- vytvářet při praktických činnostech s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky
- prostřednictvím pracovní praktické činnosti žáků napomáhat rozvoji jejich rozumové činnosti, rozšíření jejich obzoru
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracovávání materiálů a všimnout si jejich vlastností
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat k čemu slouží, naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou pracovní činnost pracovní nástroj podle jeho vhodnosti
- postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci
- prostřednictvím pracovní činnosti s různým materiálem a nástroji pomáhat zpřesňovat představy dětí o věcech a jevech okolního světa
- učit žáky, aby při práci uvažovali, aby věděli, co chtějí dělat a připravili si všechno, co budou k práci potřebovat, učit žáky individuálně zodpovídat za kvalitu své práce
- získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů
- dát prostor žakovským nápadům pro praktické práce a tvůrčí činnosti
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

2.období

- rozvíjet manuální dovednosti žáků
- vytvářet správné pracovní návyky při práci s nástroji
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat, k čemu slouží a uvědomovat si, jak je třeba s nimi správně a bezpečně zacházet
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracování materiálu, uvažovat o vlastnostech materiálu, zkusit vybrat vhodný materiál pro daný výrobek
- učit žáky při práci uvažovat o tom, co je třeba si k práci připravit, co dělat a jak postupovat
- mít vytrvalost při dokončení práce a snažit se, aby byl výsledek práce co nejlepší
- vytvářet pozitivní vztah žáků k práci
- vést žáky k tomu, aby si všimli práce jiných lidí a snažili se poučit z toho, co vidí
- seznámit žáky se základním vybavením kuchyně, pamatovat na bezpečnost a hygienu práce při přípravě jednoduchého jídla
- naučit žáky zásadám správného stolování

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vyrábí jednoduché předměty z různých materiálů	vlastnosti materiálu (přírodniny); jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
		vyrábí jednoduché předměty z různých materiálů	vlastnosti materiálu (modelovací hmota); jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, doprava, ovoce a zelenina, písmena, číslice	
		vyrábí jednoduché předměty z různých materiálů	vlastnosti materiálu (papír a karton); jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, lidové zvyky a tradice, proměny přírody, živočichové	
		vyrábí jednoduché předměty z různých materiálů	vlastnosti materiálu (textil, drát, fólie aj.); jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, lidové zvyky, výroba masek	
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	seznámí se s prací podle návodu a předlohy	návod a předlohy	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	ovládá jednoduché činnosti při práci se stavebnicemi	práce se stavebnicí (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů; práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	zvládá jednoduché shrnutí výsledků pozorování přírody	základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	

ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	je seznámen s vhodnými podmínkami pro pěstování rostlin	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.); pěstování pokojových rostlin		
PŘÍPRAVA POKRMŮ					
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	seznámí se s přípravou tabule pro stolování	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	zná základní pravidla společenského chování při stolování	jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		

I. stupeň

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Mačká, trhá, lepí, polepuje, stříhá, vystřihuje, obkresluje dle šablony, překládá papír. Vytváří jednoduché plošné útvary.	Vlastnosti materiálů. Papír, karton.	
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	Nasbírané přírodní materiály třídí, navléká a dotváří je. Stříhá, lepí textil. Přidává a ubírá modelovací hmotu.	Přírodniny. Textil. Modelovací hmota.	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Sestavuje stavebnicové prvky dle vlastní fantazie nebo jednoduché předlohy.	Sestavování modelů (stavebnice dle možností školy). Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Dokáže pozorovat a popsat přírodu, vlastními slovy vysvětlí výsledky pozorování.	Základní podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin, půda, osivo.	
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročnou rostlinu	Pečuje o pokojové květiny - otrání listů, zalévání.	Pěstování rostlin ze semen v místnosti (na zahradě dle možností). Pokojové rostliny.	
PŘÍPRAVA POKRMŮ				
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	Zkouší nachystat jednoduchou tabuli.	Jednoduchá úprava stolu.	
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	Seznamuje se se základními pravidly správného společenského chování a stolování.	Pravidla správného stolování .	

I. stupeň

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Mačká, trhá, lepí, polepuje, stříhá, vystřihuje, obkresluje dle šablony, překládá a skládá papír, odměřuje. Vytváří jednoduché plošné i prostorové útvary.	Vlastnosti materiálů. Papír, karton.	
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	Nasbírané přírodní materiály třídí, navléká a dotváří je. Stříhá, lepí textil. Zkouší navlékat jehlu, udělat uzel, přišít knoflík. Seznamuje se zadním stehem. Hnete, válí, dělí na části modelovací hmotu. Přidává a ubírá modelovací hmotu.	Přírodniny. Textil. Modelovací hmota.	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Sestavuje stavebnicové prvky dle vlastní fantazie nebo jednoduché předlohy.	Sestavování modelů (stavebnice dle možností školy). Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Dokáže pozorovat a popsat přírodu, vlastními slovy vysvětlí výsledky pozorování.	Základní podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin, půda, osivo.	
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	Pečuje o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření.	Pěstování rostlin ze semen v místnosti (na zahradě dle možností). Pokojové rostliny.	
PŘÍPRAVA POKRMŮ				
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	Zkouší nachystat jednoduchou tabuli.	Jednoduchá úprava stolu.	
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	Orientuje se v základních pravidlech správného společenského chování a stolování.	Pravidla správného stolování .	

I. stupeň

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vyrábí výrobky z drobného a přírodního materiálu	vhodný výběr materiálu podle vlastností a možnosti využití; výrobky podle zadaného tématu a ročních období	
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	pracuje s různým materiálem při výrobě tradičních výrobků	vhodně vybere námět: Vánoce, Velikonoce, památka zesnulých (Dušičky)	ČJ - sloh, čtení, ČaJS - podzim, zima, jaro
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	sestavuje a demontuje dle návodu i bez něj	práce se stavebnicí podle návodu i podle vlastní fantazie	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	sází, seje, řízkuje a pozoruje růst rostlin	příprava zeminy, vhodné nádoby a drobného nářadí; setí a sázení; zápis	ČaJS - rostliny na jaře
ČSP-5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	učí se ošetřovat rostliny a pracovat s hnojivy	kypření, zalévání, případné hnojení a sklizeň	ČaJS - rostliny na jaře
PŘÍPRAVA POKRMŮ				
ČSP-5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	rozpozná základní vybavení kuchyně	orientace a pořádek v kuchyni	
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	z daných surovin se učí připravit jednoduchý pokrm	jednoduché pokrmy podle návodu	

I. stupeň

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM				
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	vhodně zvolí pomůcky, nástroje k práci s různým materiálem	využití pracovních pomůcek, a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků	
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	učí se udržovat pořádek na pracovním místě a aplikuje zásady hygieny a bezpečnosti práce při činnostech; poskytne první pomoc při úrazu	upevnění zásad první pomoci, dodržování bezpečnosti práce	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI				
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	pokouší se pracovat podle slovního návodu, jednoduchého náčrtku	práce se stavebnicemi plošnými, konstrukčními, prostorovými, práce s návodem, práce s předlohou s jednoduchým náčrtem	
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	snaží se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, zopakuje si pravidla poskytnutí první pomoci při úrazu	upevnění zásad první pomoci, dodržování bezpečnosti práce	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE				
ČSP-5-3-03	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	vybere vhodné pomůcky a nástroje pro vybrané pěstitelské činnosti	základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen	
ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	snaží se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, zopakuje si pravidla poskytnutí první pomoci při úrazu	upevnění zásad první pomoci, dodržování bezpečnosti práce	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

ČSP-5-4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	nacvičuje a dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při různých situacích	základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		
ČSP-5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	snaží se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, zopakuje si pravidla poskytnutí první pomoci při úrazu v kuchyni	upevnění zásad první pomoci, dodržování bezpečnosti práce		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast člověk a zdraví bude v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím samostatného vyučovacího předmětu člověk a zdraví s časovou hodinovou dotací dvě hodiny týdně.

A) Charakteristika výuky

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu ...).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním radostného pocitu z pohybu u dětí se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel.

Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Neustále věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce, průběžně opakujeme bezpečnostní pravidla, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Později přistupuje důraz na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím.

Člověk a zdraví je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

V hodinách ČaZ se nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.

Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v dalších předmětech jako např. vhodné rozcvičky, pohybové hry, taneční prvky.

Správně řízená výuka tělesné výchovy vyžaduje, aby učitel:

- kladl na žáky tělovýchovné požadavky, které jsou přiměřené jejich tělesné a pohybové vyspělosti
- dbal rozdílu mezi chlapci a děvčaty
- volil program s ohledem na roční období a materiálně technické vybavení školy
- dbal bezpečnosti žáků a vedl žáky k nacvičování vhodné a správné dopomoci a záchrany při cvičení
- účelně zaměstnával co nejvíce žáků vhodnými bezpečnými úkoly ke cvičení ve družstvech

Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina. Vyučovací hodiny se z organizačních důvodů spojují do dvouhodinovy. K výuce se využívá nedaleký sportovní areál (tělocvična, hala, hřiště) a zároveň vhodná místa v okolí ZŠ.

Tělovýchovné chvílky

Do vyučovacích hodin ostatních předmětů je vhodné vkládat tělovýchovné chvílky. Zařazují se, když se u žáků začne projevovat únava. Jejich programem jsou koordinační, vyrovnávací i kondiční cviky, které žák zná z výuky ČaZ v daném ročníku.

B) Výchovně vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků
- rozvoj smyslu pro účelný a krásný pohyb
- získat návyky správného držení těla, nacvičovat základní cviky k získání těchto návyků
- vést žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazovat cviky na koordinaci pohybů
- zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků
- upevňovat charakterové vlastnosti žáků, rozvíjet sociální vztahy
- získávat pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu
- všтіpít dětem radostný pocit z pohybu
- pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podřídit kolektivu, spolupracovat...)
- neustále seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách v tělo- cvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním nebo na nářadí...)
- umět slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podněty – slovní , gestikulační ...)
- naučit žáky připravit na sportovní výkony – zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení (sepnout vlasy, odložit hodinky a jiné cennosti ...)
- posilovat tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku
- z hlediska správné organizace a bezpečnosti je vhodné zvládnout s dětmi základy pořadových cvičení (nástupy, povely pozor, pohov...)
- využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností žáků – to je zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlost, pohyblivost (za pomoci různého náčiní, využití různých druhů nářadí, přeskoky, odrazy, překonávání překážek, různé druhy běhů...)
- vnímat důležitost průpravných cvičení (rozcviček), jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života, nedostatku sportovních aktivit
- seznamovat žáky s důležitostí správného rozcvičení, využívat veškeré kompenzační prostředky (protahovací, uvolňovací cvičení , strečink, ...)
- učit žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem, snažit se rozvíjet rytmické cítění, začleňovat taneční prvky (lidové písničky)

- rozvíjet dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy (běhy, skoky, hody ...)
- zvládat průpravná cvičení pro míčové hry, správně zvládat techniky házení, chytání, přihrávání
- seznamovat žáky s nácvikem jednoduchých základů miniher
- vkládat dle možností cvičení v různém prostředí, seznamovat žáky s pohybem na hřišti, ve volné přírodě, v lese
- dle možnosti zařadit zimní sportování (bobování, sáňkování, lyžování, bruslení)
- vštípit základy plaveckých dovedností
- nesoustředit se jen na hodiny Tv, ale začleňovat do vyučování další pohybové aktivity – vycházky, pohybové chvílky, cviky ve třídě na správné držení těla)

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	vštěpuje si radostný pocit z pohybu, jeho význam pro zdraví, získává pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu	význam pohybu pro zdraví, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	činnosti ovlivňující zdraví	
		zvládá průpravná gymnastická cvičení (protahování a uvolnění jednotlivých svalových skupin), cvičení kompenzační (po jednostranné zátěži), jednoduché úpolové hry, správné přenášení plných míčů	zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	činnosti ovlivňující zdraví	
		zvládá cvičení na zvětšování pohybového rozsahu kloubů (flexibility), cviky na podporu návyku správného držení těla, správné dýchání	zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	činnosti ovlivňující zdraví	
		uvědomuje si důležitost správného rozcvičení; provozuje cvičení v rytmických obměnách, cvičení prostná, s jednoduchým náčiním, nářadím (pevný můstek, švihadlo), cvičení protahovací, uvolňovací, dechová	příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení	činnosti ovlivňující zdraví	
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	realizuje cvičení se zaměřením na rychlost, pohyblivost, obratnost, vytrvalost - běh, skoky, házení, cvičení rovnováhy, lezení, šplhání, překonávání, překážek	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		provádí gymnastická cvičení s náčiním i bez náčiní, zaměřená na obratnost (míče, lavičky, švihadla, žebřiny), rozcvičky k procvičení koordinace pohybů, cvičení ve stoji spojném i rozkročném, cvičení v kleku, v sedu snožmo	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	

		provádí rozcvičky k procvičení koordinace pohybů ve trojdobém a čtyřdobém taktu, cvičí ve stoji spojném i stoji rozkročném, cvičí v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo, v lehu na zádech, chytá míče a míčky do obou rukou po vlastním nadhozu i odrazu od země i od zdi	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		zvládá převaly stranou v lehu i do mírného svahu, kotoul vpřed a jeho drobné obměny, stoj s oporou o lopatky a záloktí, cvičení rovnováhy	základy gymnastiky - průpravná cvičení - akrobacie, cvičení s náčiním, cvičení na nářadí (odpovídající hmotnosti a velikosti)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		cvičí s náčiním - míči (házení, chytání – základy míčové abecedy), švihadly (přeskoky kroužením vpřed, střídmonož, snožmo bez meziskoku, snožmo s meziskokem)	základy gymnastiky - průpravná cvičení - akrobacie, cvičení s náčiním, cvičení na nářadí (odpovídající hmotnosti a velikosti)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		cvičí na nářadí - lavičce (chůze, obraty, přeběhy, sed rozkročmo - přitahování, vzpor dřepmo, stojmo - střídání, chůze po kladině lavičky), tyči - šplh na tyči s přírazem, žebřinách - (vylézání, slézání, visy)	základy gymnastiky - průpravná cvičení - akrobacie, cvičení s náčiním, cvičení na nářadí (odpovídající hmotnosti a velikosti)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		zvládá přeskoky - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolinky nebo můstku, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolinky nebo můstku	základy gymnastiky - průpravná cvičení - akrobacie, cvičení s náčiním, cvičení na nářadí (odpovídající hmotnosti a velikosti)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		soustředí se na hudební a rytmický doprovod, vnímá a prožívá rytmus, tempo a melodii, rytmizuje jednoduché pohyby podle písní, střídá chůzi a běh-pravidelně, nepravidelně, zvládá přísunný krok, cval stranou, poskočný krok, využívá naučených kroků v lidovém tanci (2/4 takt)	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti- kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	

		účastní se průpravných cvičení pro ovlivnění běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti; běh střídavý s chůzí, běh přes drobné překážky (kameny , větvičky...), štafetové běhy, rychlý běh do 25 metrů (do 50 metrů)	základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo skok do výšky	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		účastní se průpravných cvičení pro ovlivnění běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti; skok z místa s doskokem na měkkou podložku, výskoky na překážku (rozběh, seskok), skok přes motouz do výše kolem 50 cm, přeskok pruhu širokého 50-100cm, přeskok lavičky s dopadem na měkkou podložku, skok daleký s rozběhem	základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo skok do výšky	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		házení míčkem a drobnými předměty v přírodě - hází různými předměty na cíl, hází míčkem, hází a kutálí míčem, přehazuje míče a drobné předměty, hází do naznačených terčů o straně 1 m na vzdálenost 4 metry, hází kaštiny, šišky (vrchní oblouk -pravá i levá paže), hází míčkem na dálku	základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo skok do výšky, hod míčkem	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		je schopen dojít k určenému cíli, hraje smyslové hry zaměřené na pozorování okolí a hledání předmětů, ví, jak se chovat v přírodě, překonává přírodní překážky	turistika a pohyb v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody, táboření	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		zvládá sjezd na saních (bobech) na mírném svahu	další pohybové činnosti - sáňkování, (bobování)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	účastní se her spojených s během, s házením míče, her pro uklidnění, her na hřišti, na sněhu, v přírodě	pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, hry na sněhu, pohybová tvořivost	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	

TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	dbá na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru (vhodné oblečení, obutí), dodržuje čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny	hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	činnosti ovlivňující zdraví	
		ví, jak předcházet úrazům – dbá na dodržování pokynů týkajících se jeho bezpečnosti a ochrany zdraví	bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	činnosti ovlivňující zdraví	
		reaguje na smluvené pokyny a signály (píšťalka, slova, gesta), zvládá základní terminologii (zaujímání a změny míst), zvládá základy pořadového cvičení	Komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	činnosti ovlivňující zdraví	

I. stupeň

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	přinese vhodný cvičební úbor, převlékne se, na začátku hodiny nastoupí dle pokynů učitele	příprava na hodinu TV, nástup		
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	dokáže napodobit a provést cviky na protažení a uvolnění těla před cvičením, uvědomuje si důležitost zahřátí a protažení svalů	rozcvička, uvolňovací cvičení		
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	vytrvale běží, zvládne nízký start s oporou o jedno koleno, starty z různých poloh, dokáže vyvinout maximálně rychlost na krátkém úseku, zvládne odraz jednož i snožmo, přeskočí překážku	atletika - běh, sprint, start, skok		
		zvládne stoj na lopatkách, přemet stranou, šplh na tyči, kotoul vpřed, přechod lavičky, vyleze a zavěsí se na žebřiny	gymnastika		
		zvládne přihrávku jednoruč, obouruč, o zem, trefí míčem cíl, dribluje na místě i v pohybu,	základy sportovních her		
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	respektuje a dodržuje pravidla určená při jednotlivých pohybových činnostech, uvědomuje si důležitost jejich udržování	bezpečnost při pohybových činnostech		

I. stupeň

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá příležitosti	dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru a umýt se	cvičební úbor, obuv do tělocvičny a na ven, osobní hygiena		
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	zná zásady správného sezení, držení těla ve stoji, správné dýchání	dechová, průpravná, kompenzační, relaxační, psychomotorická cvičení		
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely v osvojované činnosti a její organizaci	napodobí předváděné cviky	rozcvička, zahřátí, protažení, uklidnění organismu, příprava organismu před cvičením		
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	zná některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV	pohybové hry, hry s netradičními pomůckami		
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	ví, že běhy, skoky a hody jsou nejvhodnějšími a přirozenými činnostmi	motivovaný běh – 150 m, běh prokládaný chůzí – 300 m, rychlý běh – 50 m, hod míčkem z místa, skok do dálky, odraz z pásma		
		zvládne kotoul s dopomocí, přejde s dopomocí po lavičce a kladině	Kotoul, přeskok, chůze po lavičce, kladině s dopomocí		
TV-5-1-11	adapтуje se na vodní prostředí, dodrží hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	zvládá hygienu před plaváním, adaptuje se na vodní prostředí, zvládá základní plavecké dovednosti	splývání na břicho a na zádech, dýchání do vody, základní plavecké styly		

I. stupeň

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
TV-5-1-01	podílí se na realizaci pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své obratnosti	<p>chápe, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu, rozvoji srdce, kostí, svalů a plic</p> <p>dovede prožívat cvičení a soustředit se na přesné a správné provedení pohybu</p> <p>vytyčí a plní si své individuální cíle ve spolupráci s učitelem</p>	cvičení průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá		
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	snaží se o správné držení těla, zná správný způsob zvedání zátěže, rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost, zlepšuje koordinaci pohybu GYMNASTIKA - zvládne kotoul vpřed s dopomocí, zvládne kotoul vzad s dopomocí, zvládne roznožku přes kozu s dopomocí, v rámci svých možností zvládá přeskok přes kozu-skrčku na nářadí odpovídající výšky, zvládne přeskok přes švihadlo libovolným způsobem na výkon, vyšplhá o tyči ATLETIKA -zlepšuje svoje individuální cíle, zvládne organizaci při TV, dovede upravit doskočiště, připraví start běhu a vydá pokyny pro start	pod vedením učitele, správné držení těla, správné zvedání zátěže, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, průpravná cvičení, cvičení s náčiním, cvičení na nářadí, přeskoky přes švihadlo, akrobacie, přeskok přes kozu – roznožka s dopomocí, přeskok přes kozu-skrčka s dopomocí, náskok na bednu do dřepu, šplh o tyči, rychlý běh 60 m, motivovaný vytrvalý běh 300m, skok do dálky, hod míčkem		
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových he	Sportovní hry - zvládá vzhledem ke svým předpokladům konkrétní hry se zjednodušenými pravidly, využívá získané dovednosti i v činnosti mimo školu, zaznamená výsledek utkání, uplatňuje zásady fair play ve hře, správně manipuluje s míčem, pálkou, hokejkou a jiným herním náčiním	Florball, přehazovaná, vybíjená, fotbal, košíková, stolní tenis		

TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	komunikuje s ostatními spolužáky a domlouvat se na spolupráci, zná pravidla hygieny a bezpečnosti, adekvátně reaguje na úraz kamaráda, správně a bezpečně uloží používané nářadí	komunikace, organizace, hygiena a bezpečnost, pravidla hygieny a bezpečnosti, reakce na úraz kamaráda, bezpečnost při práci s náčiním a nářadím a jeho ukládání		
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	zná zásady fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, rozpozná přestupky a adekvátně reaguje, respektuje slabší jedince a opačné pohlaví, snaží se být ohleduplný, zná olympijské hry – jejich poslání, ideály a symboly	zásady fair play, pravidla her a soutěží, asertivní chování a slušné vystupování, ohleduplnost vůči opačnému pohlaví a slabším spolužákům, olympijské hry – poslání, ideály a symboly		
TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	sestaví rozcvičku a aplikuje ji po dohodě s učitelem v hodině TV, cvičí i podle popisu cvičení nebo jednoduchého nákresu, zná základní tělocvičné názvosloví osvojované činnosti	rozcvička, vedení rozcvičky a předcvičování spolužákům, cvičení podle popisu nebo jednoduchého nákresu, tělocvičné názvosloví		
TV-5-1-11	zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti	plavecké styly, správné dýchání při plavání, první pomoc u tonoucího		

I. stupeň

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	snaží se o vhodnou komunikaci se spolužákem, dodržuje organizaci hodiny TV, hygienu a bezpečnost, umí pořadová cvičení – pozor, pohov, vpravo, vlevo bok, čelem vzad, pochodem vchod, zastavit stát, je schopen vést jednoduchou rozcvičku, užívá tělocvičná názvosloví, upozorní na nevhodné cviky	komunikace a spolupráce při TV, hygiena při TV, bezpečnost při TV, pořadová cvičení, vedení rozcvičky, tělocvičná názvosloví, technika cvičení, předvedení jednoduché rozcvičky		
TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení				
TV-5-1-08	zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	umí zorganizovat nenáročnou pohybovou činnost, umí zorganizovat nenáročnou soutěž mezi spolužáky, umí zapsat výsledky, porovnat výkony, zhodnotit kvalitu pohybových schopností spolužáka	pohybové hry s netradičním náčiním, plné míče, průpravná cvičení, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá		
TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	je schopen změřit pohybové výkony své i svých spolužáků, umí výsledky porovnat s předchozími, dovede vyhodnotit splnění svých individuálních cílů	ATLETIKA- rychlý běh – 60 m, vytrvalostní běh – 300 m, hod kriketovým míčkem, skok do dálky		
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	ví co je dopomoc, záchrana, umí cvičit se švihadlem, zvládne přeskoky a výskoky na kozu a bednu, zkouší stoj na rukou s dopomocí, umí vyšplhat o tyči	GYMNASTIKA- netradiční náčiní, plné míče, cvičení se švihadlem, roznožka a skrčka přes kozu, výskoky na bednu, stoj na rukou s dopomocí, šplh o tyči, úpoly – přetahy, přetlaky		
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	samostatně si vybere výzbroj a výstroj, dodržuje pravidla pohybových činností a her, závodů a soutěží	Sportovní hry- základní role, spolupráce, organizace, hry na rozvoj rychlosti, postřehu, míčové hry		
TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	samostatně získá informace o OH a významných sportovcích z novin, časopisů, encyklopedií a z Internetu, má přehled a je informován o sportovních akcích, konaných v místě bydliště a mezi školami	olympijské hry, významní sportovci v ČR a ve světě, sportovní akce v místě bydliště, školní sportovní akce, meziškolní sportovní akce		

5. 2 Učební osnovy tříd s inovativními prvky

Třídy s inovativními prvky realizují vzdělávání žáků podle ŠVP HUP. Specifika a odlišnosti charakteristiky výuky, výchovně vzdělávacích cílů, očekávaných výstupů a obsahu učiva jsou předmětem této kapitoly. Vše, co v této kapitole není vysloveně uvedeno, odpovídá kapitolám ŠVP HUP.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu český jazyk, anglický jazyk a německý jazyk. Předmět český jazyk má časovou dotaci v 1. – 3. ročníku devět hodin týdně a ve 4. – 5. ročníku sedm hodin týdně. Předmět anglický jazyk a německý jazyk má v 1. a 2. ročníku časovou dotaci 1 hodinu týdně a ve 3. až 5. ročníku časovou dotací tři hodiny týdně.

Český jazyk

A) Charakteristika výuky

Učitel využívá senzitivních období, zájmu a naladění dítěte, doporučuje mu vhodné činnosti, které odpovídají schopnostem a úrovni, na které se dítě nachází.

Součástí běžného života třídy je komunitní kruh, kde mají děti možnost sdělovat své zážitky, diskutovat, vyjadřovat se k problémům, pravidlům, prezentovat informace, hodnotit svou práci. Od počátků školní docházky trénují verbální komunikaci s ostatními dětmi a s dospělými ve třídě.

Při výuce čtení je prvotní cíl to, aby děti rády četly texty a celé knihy, dokázaly se nad texty zamýšlet, povídat si o přečteném, porovnávat se čteným textem své vlastní zkušenosti a zážitky a čerpat z textů nové informace. Od počátků psaní ukazujeme dětem, že je příjemné si zapisovat své myšlenky, názory a informace pro sebe a poskytnout je také k přečtení ostatním. Texty, se kterými děti pracují při výuce čtení, psaní, při práci s mluvnickými pravidly a slohovém výcviku jsou pro děti smysluplné – to znamená, obsahují slovní zásobu z oblasti, o kterou má dítě zájem, přináší nové informace nebo podněcuje děti k fantazii a sebevyjádření. Proto je také velmi úzké propojení mezi oborem Český jazyk a Svět člověka.

Děti se učí získávat informace z různých zdrojů – k dispozici je knihovna s dětskou literaturou a čítankami, slovníky, encyklopediemi, jako informační zdroj slouží učebnice českého jazyka a literatury, možnost přístupu na internet. Děti pracují také podle písemných instrukcí, které doplňují materiály pro samostatnou práci dětí ve všech oborech vyučování. Vedeme děti k obohacování slovní zásoby novými pojmy, které se učí propojovat na fakta a generalizace, porovnávat obsahy a zpracování obdobných námětů v různých textech.

Pro čtení, psaní, mluvnická pravidla, slohový výcvik a literaturu je ve třídě připraven „jazykový materiál“, který respektuje zásady pro připravené prostředí v pedagogickém systému Montessori.

Pro výběr okruhů učiva je důležitější připravenost dítěte než příslušný ročník školní docházky. Přehled výstupů tedy není v plánu okruhů učiva seřazen chronologicky nebo doplněn údaji o příslušném ročníku, děti nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností a oblastí, ale mohou si vybírat z

nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. Je tedy například možné, aby se dítě, které ještě nezvládlo techniku psaní, ale umí číst, s pomocí učitele zabývalo slovními druhy nebo větou skladbou. Pokud si dítě vybere oblast, ke které nemá potřebné dílčí zkušenosti, učitel mu ukáže a doporučí, které učivo si ještě předem potřebuje osvojit.

Nedílnou součástí jazykové oblasti je společná práce a komunikace mezi dětmi, při které se učí jeden od druhého a společně pracují na zadaných úkolech. Využíváme aktuálních událostí a života třídy a školy, při kterých mohou děti využívat své jazykové dovednosti a prezentovat svou práci. Za důležité považujeme, aby se děti učily mluvit o svých pocitech, zkušenostech, zážitcích a názorech a nebály se je konfrontovat s druhými.

Čtení

Pro nácvik čtení využíváme:

spontánní čtení od MŠ (slova s předměty a obrázky)

- čtení od známých hlásek k přečtení celého slova
- smysluplné texty
- slovní zásoba vychází z okolí dítěte, z oblastí, o které má dítě zájem, podněcuje děti k fantazii a sebevyjádření nebo přináší nové informace (například k projektům z oblasti Svět člověka)
- možnost vlastního neřízeného čtení z připravené knihovny během vyučování

Pro radost ze čtení je dobré zajistit, aby dítě mohlo o tom, co četlo, vypravovat a sdílet své čtenářské zážitky s vrstevníky a dospělými.

Psaní

Motto: „Vlastní rukopis je individuálním výrazovým prostředkem, který můžeme chápat jako obraz osobnosti. Písmo dítěte od počátku nácviku psaní odráží jeho momentální náladu i vnitřní naladění a je pomocníkem k chápání dětské psychiky....“

Při nácviku psaní využíváme:

- hmatová písmena
- psaní do krupice
- práci s pohyblivou abecedou a hláskování
- také velká tiskací písmena pro počáteční zapisování a psaní
- řady písanek, uvolňovacích cviků
- vlastní sestavování malých sešitků s napsanými slovy, větami a texty k danému tématu (podle různých úrovní dětí)

Při osvojování nových tvarů psacích písmen jsou používána hmatová písmena. Od počátků psaní učitel respektuje vlastní rukopis jako výraz osobnosti dítěte, neopravuje se sklon písma a ani tvary písmen, pokud jsou čitelné. Upozorňujeme děti na správný postup a navazování při psaní jednotlivých písmen.

Zpočátku psaní nežádáme po dítěti přečtení napsaného textu. Teprve později je dobré a důležité, aby dítě po sobě napsaný text s porozuměním přečetlo.

Dítě souběžně s nábívkou psaní může používat k písemným sdělením velká tiskací písmena tak dlouho, jak potřebuje. Podle potřeby dítě může využívat při psaní tiskací a psací pohyblivou abecedu.

Chyby v psaném textu dítě opravuje samo nebo s pomocí učitele podle vzoru, učitel opravuje pravopis až po zvládnutí příslušného pravidla.

Vedení ke kompetencím v komunikaci

Motto: „V rodině, mateřské i základní škole je důležité nechat dětem dost času pro poslech a mluvení, pro čtení, vlastní psaní a pro diskutování. Nepostradatelný a důležitý jazykový materiál je to, že dítě je v kontaktu a pracuje mezi mluvčími osobami....“

Pro rozvoj kompetence v komunikaci zařazujeme:

- komunitní kruh – aktivní naslouchání, sdílení, respektování mluvčího, diskuse, prezentace, vypravování, otázky, organizace a plánování další práce, domlouvání dětí mezi sebou
- společné sestavování pravidel
- práce s textem (různé metody)
- práce s informacemi (různé metody)
- aktivity pro společnou práci dětí s učitelem
- aktivity a připravený materiál pro samostatnou práci skupin dětí
- diferencovaný zásah učitele do komunikace mezi dětmi
- využíváme radost dětí ze čtení a písemného zpracování myšlenek

Důležité jsou společné prezentace písemných projevů dětí:

- děti při seznámení se zpracováním tématu kamarády získávají zkušenosti, jak se dá text ještě připravit
- napsat jinak
- děti při čtení svých textů před ostatními získávají dovednost prezentace
- učí se ocenit práci druhých a doporučit vylepšení
- děti poznají, že je důležité si pro přehlednost a rychlou orientaci svůj text uspořádat a připravit, aby jim sloužil jako podklad také k mluvenému projevu
- děti se seznámí s různými způsoby uspořádání textů (každý má svůj vlastní způsob zpracování, který mu vyhovuje nejlépe)
- vedeme děti k tomu, aby si osvojily svůj vlastní způsob, jak si psaný text přehledně uspořádat, a tak si připravit také své mluvené projevy
- mají více autentických příležitostí rozpoznat chyby v mluveném projevu a uvědomit si správnou výslovnost

Při společné prezentaci prací dětí učitel ohleduplně přistupuje k nesmělým dětem.

Sloh, psané texty

Motto: „Umět psát je prima, protože si tak můžeme zapsat své myšlenky a nápady, můžeme sdělit své zážitky ostatním v delším časovém horizontu, můžeme druhým něco vysvětlit, můžeme něco pěkného a milého uložit do písemné paměti pro sebe i pro ostatní čtenáře....“

Pro rozvoj psaných textů využíváme:

- děti mají možnost psát to, co jim dělá radost
- fantazie, vlastní zážitky, texty k tématům z projektů, vysvětlování odborných koníčků....
- využíváme všech událostí
- píšeme krátké zpětné vazby k tomu, kde jsme byli, co se nám líbilo, využíváme potřeby a nápady dětí
- vedeme děti také k přehlednému, výstižnému a věcnému písemnému záznamu
- tolerujeme fonetické psaní počátečních prací; gramatické chyby opravujeme, až když má dítě osvojena mluvnická pravidla
- některé děti potřebují více pobídnout, motivovat a pomoci (návodem, osnovou, literárním textem, obrázky...)

Literární výchova

Motto: „V literární výchově na 1. stupni, kde se čtenářství teprve utváří, se máme snažit děti přilákat k četbě, posílit je v chuti číst, učit je uvědomit si radost ze zaujetí čtením a povídání o tom, co četly.....“

Od počátků čtení respektujeme zájem dítěte o knihu, i když je to zpočátku jen listování, prohlížení a letmé čtení některých vět. Důležité je, aby dítě mělo možnost zážitky z četby někomu vyprávět a sdílet s ostatními. Postupně vedeme děti k větší zkušenosti při četbě – aby se naučily o tom, co čtou, přemýšlet, reagovat na to, poznávat, co jim četba přináší. Součástí připraveného prostředí k četbě je vytvoření atmosféry, kde děti čtou s chutí, nebojí se navzájem a pro sebe psát o tom, co čtou, jak se jim to líbí a proč.

Ve třídě je prostor pro individuální četbu dětí. Neklademe důraz na hlasité čtení před celým kolektivem, ale na zaujetí dítěte četbou. Hlasité čtení využíváme při společné práci dětí k prezentaci textu, který chtějí sdílet s ostatními, nebo se kterým děti dále pracují. K prezentaci literárních interpretací, dramatizace a čtení vlastních literárních textů. Pravidelné čtení a sdílení četby důrazně doporučujeme také rodičům s dětmi doma.

S literárními druhy a autory seznamujeme děti v souvislosti s ukázkami textů a knih. Využíváme autentických prožitků dětí – povídání o přečtených knihách a textech, vyprávění o navštíveném divadelním představení, nápady na hraní divadla, psaní básní a jejich recitace, vydávání sborníků dětské literární práce, povídání o filmech podle literární předlohy apod.

Výběr literárních textů je vhodné vztahovat k tématům Svět člověka, která jsou právě aktuální.

Oblasti literární výchovy:

- individuální četba
- podle zájmu a výběru dětí, doporučené texty učitelem, zadané texty ke společnému tématu
- sdělování obsahu přečteného textu, vlastního vnímání čteného textu a sdílení svých čtenářských zážitků mezi dětmi
- seznámení s neznámějšími autory dětské literatury
- spisovateli a básníky

- na příkladu ukázek rozlišení základních literárních druhů vhodných pro dětskou četbu –proza a poezie; pohádka, bajka, povídka, dobrodružná literatura, sci-fi
- lidová slovesnost – pohádky, pověsti, přísloví, pranostiky, hádanky
- poezie - rým, verš, přirovnání, básničky k určitému tématu, interpretace před publikem
- divadlo
- herec, režisér, scénář, výprava, hraní divadla, návštěva divadelního představení
- film
- filmové příběhy určené dětem a sdílení dětí k obsahu a zážitkům ze sledování děje
- porovnávání zpracování jednoho tématu
- různými autory, v různých obdobích historie, různými literárními styly

Mluvnická pravidla:

Motto: „Pravopis se člověk nenaučí poučkami ani spisovnou výslovností, ale tím, že často čte a často píše. Psaní se učí psaním - ne psaním podle diktátu, ne zapamatováním pouček, ne rozbořem a určování tvarů. S pravidly se děti jistě mají seznámit - ale nejdřív ze všeho se potřebují naučit, že rády píší, a že kvůli tomu, aby jejich psaní bylo srozumitelné a hezké, je dobré psát pravopisně správně.“

Ke každému pravopisnému a mluvnickému pravidlu (podle přehledu mluvnického učiva v záznamových mapách) připravujeme materiál pro individuální práci dětí. Pomocí materiálu dítě nové pravidlo pochopí, procvičí si jeho pravopis a upevní pomocí dalších textů (nejlépe k tématu z oblasti Svět člověka). Učitel každý materiál dítěti před prací předvede, naučí ho s materiálem pracovat, pomáhá dětem podle jejich individuální potřeby. K učení využíváme také vzájemnou pomoc spolužáků.

Pravopis a slovní zásobu děti trénují a procvičují hlavně při psaní vlastních textů. Důležité je, zařazovat takové činnosti, kde budou děti často a rády psát. Děti se potřebují naučit, že proto, aby bylo jejich psaní srozumitelné a zaujalo čtenáře a posluchače je třeba psát pravopisně správně. Diktovaný text si děti mají možnost opět samy porovnat se vzorovým textem, vyhledat a opravit chyby. Pracují se slovníky – Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Slovník českých synonym, Slovník cizích slov.

Materiál pro seznámení dětí s mluvnickými pravidly pro individuální práci dětí má splňovat tato kritéria:

- respektuje individuální práci dítěte
- vlastní tempo, přizpůsobení obtížnosti
- materiál je určen k řešení jednoho problému
- má smysluplný obsah – slovní zásoba z okolí a zájmu dítěte nebo nové informace
- umožňuje vlastní kontrolu dítětem
- porovnání se vzorem, vyhledání vlastních chyb, oprava chyb
- je esteticky zpracován
- snadná manipulace, vhodné obrázky, velikost písma, barevné rozlišení, uložení, trvanlivý materiál....
- je uložen na přístupném místě
- osvojené pravidlo dítě procvičuje ve vlastních textech (tvoření vět, příběhu, básničky,...)
- pomocí materiálu dítě postupuje od praktického užívání jazyka k pojmům a definicím

Práce s chybou

Motto: „Nesprávná je ostrá kritika a snaha dospělých ukázat nejsprávnější postup a řešení. To však neznamená, že necháme děti tápat a chybovat. Musíme zvážit, kdy dítě naši pomoc nutně potřebuje, nebo dokonce požaduje a kdy je lepší nechat ho soustředěně se zájmem pracovat, dělat chyby a poučit se z nich...“

Při opravování písemných textů se řídíme těmito pravidly:

- zpočátku píšou děti foneticky a gramatické chyby se neopravují
- pravopis u pravopisných cvičení se opravuje po probraných gramatických jevech (znaménka, tvrdé a měkké slabiky, párové souhlásky, probraná velká písmena...)
- pravopis slohových cvičení a vlastních textů dětí se opravuje až od 3. - 4. třídy
- učitel nevpisuje do textu dítěte, korekturu píše do okraje
- místa na opravy
- opakující se chyby si dítě může zapisovat do své vlastní kartotéky
- ke kontrole chyb dítě používá porovnání své práce se „vzorem KONTROLOU“
- ke vzájemné kontrole chyb a opravě je využívána pomoc mezi spolužáky

Způsoby označení a opravování chyb:

Učitel chyby neopravuje - ale označuje, kde je v textu chyba a dítě si správné řešení a opravu provede samo. Učitel pro upozornění na chybu může použít například obyčejnou tužkou – výrazným způsobem zapisuje pravidlo (podle potřeby správné řešení), které si má dítě zapamatovat. Označení chyby je přizpůsobeno úrovni dítěte a množství pravopisných jevů v textu:

- učitel označuje počet chyb na stránku a nechá dítě chyby vyhledat (porovnat se vzorem) a znovu předat ke kontrole učiteli
- učitel označuje počet chyb na řádek a nechá dítě chyby vyhledat (porovnat se vzorem) a znovu předat ke kontrole
- učitel označí slovo, a nechá dítě chyby vyhledat
- učitel označí přímo chybu, dítě ji samo opraví

Záznamy o práci dítěte

Motto: „Každý má právo být sám sebou....“

V rámci respektování principů Montessori pedagogiky, ponecháváme tam, kde je to možné, volbu výběru okruhů učiva na dítěti. Důležitá je připravenost dítěte zvládnout určitý jazykový problém. Přehled výstupů není v plánu chronologicky seřazen, děti nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností a okruhů, ale mohou si vybírat z nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. Dokončené a zvládnuté okruhy učiva a úkoly si děti s pomocí učitele zaznamenávají a označují do přehledu, který je srozumitelný dětem a ukazuje také další nabídku a úkoly každému dítěti.

Slohové práce, vlastní písemné záznamy a texty, písemné zpracování informací k různým tématům, dokončené pracovní materiály, kontrolní testy, pracovní sešity a brožurky atd. si každé dítě zakládá celý školní rok do svého portfolia.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

Naplnění očekávaných výstupů učitel realizuje těmito způsoby:

- připravené prostředí s jazykovým materiálem, který dítě používá v rámci individuální obtížnosti, rozdělení učiva na dílčí kroky, individuální časové dotace, výběru místa a spolupráce mezi dětmi
- aktivizující metody práce ke čtení, psaní, práci s textem, sebevyjádření, rozvíjení slovní zásoby a komunikačních dovedností
- praktické použití znalostí a dovedností oboru Český jazyk v tématech projektů v oboru Svět člověka
- společné prezentace a sdílení vlastních prací dětí

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte nahlas slova, věty a krátké texty; rozpozná nadpis, řádek, odstavec	věcné čtení - technika čtení, čtení pozorné, plynulé; malé a velké psací a tiskací písmeno	poznávání písmen malé a velké abecedy	"pohyblivá abeceda", písmenkový pás, čtecí vějíře, knížečky
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	porozumí krátkému mluvenému pokynu a vykoná jej, rozumí jednoduchým písemným pokynům; adekvátně reaguje na mluvené pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání)	naslouchání praktické - zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem, věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, naslouchání aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami, plnění úkolů podle krátkých a jasných napsaných pokynů	čtení psacího písma	pomůckové kartičky
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	seznamuje se se základními komunikačními pravidly v rozhovoru: pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se	souvislý mluvený projev - základy mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost),		održování pravidel na komunitním kruhu
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje, opravuje nedbalou nebo nesprávnou výslovnost	vyjadřování závislé na komunikační situaci, rozvoj řeči		
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	respektuje pravidla chování, zná a používá pravidla chování v prostorách školy	komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vyprávění		
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	krátce a souvisle vypráví své zážitky	vyjadřování závislé na komunikační situaci, rozvoj řeči		

ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	vhodnými cviky si uvolňuje jednotlivé části těla používané při psaní	přípravné cviky, písemný projev - správné sezení, držení těla, psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	příprava na psaní	kovové útvary, psaní do písku
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	píše uvolňovací cviky, jednotlivé tvarové prvky písma	technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	příprava na psaní	vedení deníku
		píše jednotlivá písmena velká a malá psací abecedy ve spojení se čtením, spojuje písmena do slabik a slov	technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	příprava na psaní	hmatová písmena, dřevěné kostky s písmeny
		opisuje a přepisuje písmena, slabiky, slova a krátké věty, píše snadná a foneticky jasná slova podle diktátu	opis a přepis	příprava na psaní	"pohyblivá abeceda", razítka s písmeny, čtecí knížečky, pomůckové kartičky
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	podle dějové posloupnosti seřadí jednotlivé obrázky	mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu		vyprávěcí kostky, obrázkové kartičky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova; rozlišuje slovo, slabiku, hlásku; čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky; pozná větu, píše na konci věty tečku	písmena: malá, velká, tiskací a psací; délka samohlásek; opis a přepis slov a vět	přípravná cvičení ke čtení a psaní	seznámení se s příběhem o písmu, karty ke čtení slov, pracovní sešitky, tříšlozkové pomůckové kartičky, abeceda, písmenkový pás
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	seznámí se s pojmem význam slova, ke známým slovům kreslí obrázky	slovní zásoba, slova a pojmy, význam slov	slovo	pomůckové kartičky: přikládání slov k obrázku, karty ke čtení slov - příbuzná slova, karty ke čtení slov - synonyma, antonyma, slova mnohoznačná, slova mnohoznačná - domino
ČJL-3-2-07	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky vhodné jazykové i zvukové prostředky	krátká vypravování žáků, odpovídá na otázku, volí správnou melodii hlasu, naslouchá a pamatuje si příběh, vyjádří ho slovem, výtvarně nebo pohybem, rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání	skladba a druhy vět		pomůckové kartičky druhy vět, pracovní sešitky

ČJL-3-2-08	odůvodňuje a čte správně slabiky, velká písmena na začátku věty	správně čte skupiny hlásek dy, ty, ny, di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	skladba - čtení a psaní skupin hlásek; pravopis lexikální, vlastní jména		karty ke čtení slov, další čtení slov kartičky s obrázky
		pozná začátek a konec věty, zná pravidlo o psaní velkého písmene na začátku věty a interpunkci na konci věty			pomůckové karty: velká písmena - věty s vlastními jmény osob a zvířat
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	čte literární texty, pozorně naslouchá čtení; recituje básně, říkadla a rozpočítadla, z paměti je přednáší	čtení naslouchání literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, dramatizace		čtecí knižičky, pomůckové karty rýmovací domino, slovní hádanky, hádanky s obrázky, jazykolamy, vyprávěcí kostky
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjadřuje své pocity z přečteného textu; rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav			
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	odliší jednotlivé literární pojmy			

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty; jednoduše reprodukuje přečtené texty	čtení s porozuměním		různé druhy čtecích knížek + tvorba vlastní knížky pracuje s encyklopediemi - vyhledává si informace
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	rozumí delšímu mluvenému pokynu a vykoná jej; rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje; rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života, např. v dopravě, knihovně, divadle	čtení a naslouchání s porozuměním		čte si zadání na úkolových kartách - vedení k samostatnosti
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	používá základní komunikační pravidla; vyslechne druhého, naváže na téma zmíněné partnerem	mluvený projev: základní techniky, pravidla dialogu		respektování pravidel na komunitních kruzích i mimo něj
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	uvědoměle odstraňuje nedostatky ve výslovnosti	sluchové rozlišení samohlásek a jejich správná výslovnost, technika mluveného projevu		
ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	správně volí dýchání a tóny řeči v mluveném projevu, rozlišuje přízvučné i nepřívzučné předložky	mluvený projev: nonverbální prostředky		
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	individuálně interpretuje své vlastní příběhy, prožitky, vyjadřuje obsah textu obrázky, řadí je podle děje	mluvený projev		
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	aplikuje správné návyky při psaní	hygienické návyky pro psaní		vedení deníku a dodržování pravidel zápisu

ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	zdokonaluje se ve správném psaní písemného projevu, procvičuje tvary písmen, píše slabiky, slova a jednoduché věty	velká písmena		pomůckové kartičky - zpětná kontrola, práce s chybou; tvorba vlastních knížeček
		umí napsat adresu, pozdrav, blahopřání, tvoří větu k obrázku	adresa, blahopřání, pozdrav		
		nahrazuje slovo jiným výrazem	synonyma		
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	pracuje s obrázkovou osnovou - řadí obrázky a vypravuje	obrázková osnova		pomůckové kartičky, pracovní lisy k vypravování, pracovní list dopis, dějová posloupnost - recept
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozděluje slova na konci řádků; seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena; identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti; označí přízvučnou slabiku ve slově	slabika; abeceda; spisovná výslovnost ; spodoba znělosti		pomůckové kartičky: sestavování slov ze slabik, párové souhlásky, obrázková kniha, slabikotvorné r/l, karty se slovy - abeceda + rozlišení hlásek a samohlásek
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	rozpozná slovo významově nadřazené ve skupině slov; ke skupině slov přiřadí slovo významově nadřazené; v textu najde slova příbuzná, citově zbarvená a zdobněliny zbarvená a zdobněliny, vytvoří vlastní; přiřadí správně slova stejného nebo podobného	význam slov: slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zbarvená a zdobněliny		pomůckové kartičky: synonyma, antonyma, slova mnohoznačná, slova mnohoznačná domino; pracovní sešitky
ČJL-3-2-03	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	rozlišuje věc a děj	význam slov		pomůckové karty, pracovní sešitky
ČJL-3-2-04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	k jednotlivým slovním druhům dokáže přiřadit jednoduchý příklad	podstatná jména, slovesa, předložky, spojky		gramatické symboly, pomůckové kartičky: slovní druhy - cvičení se slovy, slovesa - doplňování, slovní druhy pro práci v prostředí, slovesa s obrázky, předložky - Myška a sýr

ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	připravuje se na poznávání podstatných jmen a sloves	Podstatná jména, slovesa. Párové souhlásky.		pomůckové karty: podstatná jména, slovesa, párové souhlásky
		ukáže na slovo ten, ta, to, pozná osobu, zvíře, věc, určí dějovost slova	podstatná jména, slovesa		
ČJL-3-2-07	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	podle postoje mluvčího rozeznává znamení, otázku, rozkaz a přání, podle znaků jednotlivých druhů vět rozlišuje větu oznamovací, tázací, rozkazovací a přací, volí správnou melodii hlasu	druhy vět podle postoje mluvčího		pomůckové karty: druhy vět
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	vyjmenuje řadu tvrdých souhlásek, doplňuje a píše y, ý po tvrdých souhláskách	tvrdé souhlásky		párové souhlásky – karty k úvodu, párové souhlásky – karty s nápovědou, velké vějíře ú/ů, obecná a vlastní jména, velká písmena ve vlastních jménech, obecná jména, velká písmena ve vlastních jménech, třísložkové karty ke skupině dě, tě, ně, bě, pě, mě; di, dy, ti, ty, ni, ny; dřevěné kostky ke skupině di, dy; ni, ny; ti, ty; pracovní sešit, pracovní listy
		vyjmenuje řadu měkkých souhlásek, doplňuje a píše i, í po měkkých souhláskách	měkké souhlásky		
		doplňuje a správně píše skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě		
		sluchově správně analyzuje délku samohlásky na začátku slova	samohlásky		
		rozlišuje délku samohlásky u, doplňuje a píše u, ú, ů			
		pozná obecná podstatná jména, dá osobám, zvířatům a věcem jména	podstatná jména		
umí používat velká písmena v typických příkladech vlastních jmen, osob, zvířat a obcí					
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	učí se číst stále náročnější texty, čte samostatně knihy	naslouchání, volná reprodukce, dramatizace, přednes, čtení s porozuměním		
		půjčuje si knihy v knihovně	návštěva městské knihovny		
		přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku	texty		

ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	individuálně vyjádří své pocity z přečteného textu a odpoví na otázky	čtené texty, komunikační situace		vedení čtenářského deníku
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozumí odlišnostem mezi pohádkou, vyprávěním, prózou, pozná čtený text prózy a poezie, rozlišuje pomy kniha, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel	literární žánry - pohádka, povídka, próza, základní literární pojmy		
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	tvoří jednoduché rýmy, interpretuje vlastní pohádku, dokončí svými slovy jednoduchý příběh	základní literární pojmy, poslech literárních textů		pomůckové kartičky: rýmy

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy	žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti; vyhledá informace v encyklopediích a slovnících pro děti; reprodukuje obsah textu; doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu	čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem		velká škála různorodé literatury: encyklopedie, dobrodružné knihy, povídky,...
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	dodržuje vhodnou vzdálenost k partnerovi, udržuje s ním oční kontakt; rozhovor bezdůvodně nepřerušuje nebo požádá o přerušeni a uvede důvod	oslovení, pozdrav, omluva, dialogy z běžného života		dodržování pravidel na komunitním kruhu i mimo něj
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	mluví srozumitelně, pečlivě vyslovuje			
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	v promluvách používá vhodné verbální prostředky	souvislý mluvený projev technika mluveného projevu		
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	dokáže souvisle vyprávět krátký zážitek, dokáže uspořádat dějovou linku			
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	aplikuje správné tvary písmen a číslic v psaném projevu kontroluje vlastní písemný projev orientuje se na klávesnici počítače	technika psaní		vlastní sebekontrola - vyhledání chyb, práce s chybou; vedení deníku
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	píše správně věcně i formálně jednoduchá sdělení	adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, zpráva, pozvánka, popis, dopis		pracovní listy k vyprávění, pracovní list dopis

ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	seřadí ilustrace podle časové posloupnosti aplikuje své znalosti při vyprávění jednoduchého příběhu	mluvený projev: vypravování časová a dějová posloupnost v psaném textu		pomůckové karty dějová posloupnost
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-3 -2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	porovnává významy slov vyhledává v textu slova příbuzná	slova významem souřadná, podřazená, nadřazená antonyma, synonyma stavba slova		pomůckové kartičky: synonyma, antonyma, slova mnohoznačná, slova mnohoznačná domino; pracovní sešitky a listy
ČJL-3-2-04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru, umí pojmenovat některé slovní druhy	podstatná jména, přídavná jména, slovesa, předložky a spojky		gramatické symboly na slovní druhy, rozlišovací koberečky určení slovních druhů, pracovní sešitek a listy pomůckové kartičky: o podstatných jménech, podstatná jména druhy, trojúhelníky k přídavným jménům, slovesa s obrázky, slovní druhy pro práci v prostředí, předložky, předložky a předpony, spojky na kartičkách slovní druhy soubor vět, slovní druhy ve větách, slovní druhy s pohádkou,...
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	užívá v mluveném projevu správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves, začíná určovat mluvnické kategorie	mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves		pomůckové kartičky: pádové otázky podstatná jména, podstatná jména k pádovým otázkám, pádové otázky – soubory s texty, pádové otázky skloňování
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	dokáže spojit věty do jednodušších větných celků vhodnými spojkami	věta jednoduchá a souvětí		pomůckové kartičky: věta a souvětí

ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; správně píše vlastní jména vybraných států, ulic, zeměpisných názvů	pravopis: vyjmenovaná slova, velká písmena, tvrdé a měkké souhlásky, obojetné souhlásky, vlastní jména		pracovní sešitky, pomůckové kartičky: vyjmenovaná slova - pexesa, vyjmenovaná slova – živočichové, vyjmenovaná slova – vlastní jména a málo známá slova, Vyjmenovaná a příbuzná slova – třídění a přiřkládání, velká písmena – pokročilý pravopis
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	aplikuje techniku čtení, interpretuje básně	zážitkové čtení přednes poezie		
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	dokáže vlastními slovy vyjádřit pocity z přečteného textu	zážitkové čtení a naslouchání vyprávění o vlastní četbě		vedení čtenářského deníku, sdílení vlastních pocitů a názoru z přečteného - podílení se o informace
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje a specifikuje pohádku	literární pojmy: verš, rým, pohádka; dětská literatura		pomůckové kartičky: rýmy; pravidelná návštěva městské knihovny
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	hledá a vybírá podstatné, pojmenovává, interpretuje	práce s textem		výroba lapbooků, pracovní listy

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas; sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky	čtení a naslouchání s porozuměním a věcné čtení; osnova textu; výpisky; vypravování; opis	pomůckové kartičky ke čtení - různé druhy, zaznamenává si podstatné informace - podělí se o ně s ostatními spolužáky; vedení deníku
ČJL-5-1-02	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	v krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní; vypíše z textu požadované informace; vyhledá v textu informace, které jej zaujmou nebo o nichž se chce více dozvědět		
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je; zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnosti dále pracovat; procvičuje praktické naslouchání při komunikaci s další osobou		
ČJ-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	formuluje pozdrav, oslovení, omluvu, prosbu, vzkaz, telefonický rozhovor		
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	při mluveném projevu používá přiměřená gesta, mimiku, intonaci, přízvuk, pauzy a tempo	mimozajzykové prostředky- mimika, gesta; základy techniky mluveného projevu	

ČJL-5-1-08	rozdílíuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	využívá své slovní zásoby, rozlišuje spisovná a hovorová slova a správně je používá	základní komunikační pravidla		
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	píše správně po obsahové i formální stránce jednoduché žánry písemného projevu, aktivně používá známý pravopis, volí vhodná slova a slovní spojení	písemný projev: dopis, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dotazník		pracovní listy
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	sestaví osnovu vypravování, než začne psát souvislý text; tvoří nadpisy; v souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost; podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk	vypravování popis		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	vyhledává a tvoří slova jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, souznačná, souzvučná, nadřazená, podřazená, souřadná	význam slova – slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, protikladná		pomůckové kartičky
ČJL-5-2-02	rozdílíuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	rozpoznává části slova – kořen, předponu a příponovou část, pomocí předpon a příponových částí tvoří slova odvozená od daného kořene	stavba slova – kořen, předpona, přípona, předpony roz-,bez-, vz-, předložka bez, předpony ob-, v-, skupiny bě/bje, vě/vjě, pě, zdvojené souhlásky		pomůckové kartičky: tvoření slov, slova složená, složená slova a zkratky, předložky a předpony, stavba slova; pracovní sešitky
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	v textu bezpečně nachází podstatná jména, přídavná jména, slovesa a předložky, v textu rozpoznává zájmena a číslovky, seznamuje se s neohebnými slovními druhy, vyhledává jejich příklady v textu, v textu přiměřeně obtížnosti určuje všechny slovní druhy	slovní druhy – přehled slovních druhů, slova ohebná, slova neohebná, slovesa – tvar určitý, neurčitý. Jednoduché a složené tvary sloves, zvrtná slovesa		pracovní sešitky, symboly na slovní druhy, rozlišovací koberečky určení slovních druhů, pomůckové kartičky ke slovním druhům

ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	vyhledá v neznámém textu plnovýznamová slova a určí jejich slovní druh; ohebné slovní druhy užívá ve správném tvaru; v textu bezpečně vyhledá podstatná jména, určí jejich pád, číslo a rod	tvarosloví: slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary jmen, zájmen a sloves; skloňování podstatných jmen		
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	v textu rozliší spisovné a nespisovné tvary slov, umí správně používat slova spisovná a citově zbarvená	slova spisovná, nespisovná, citově zbarvená		pracovní sešitky, pomůckové kartičky
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	ve větě vyhledává základní skladební dvojici, rozlišuje podmět a přísudek, seznamuje se s neúplnou základní skladební dvojicí, dohledává a určuje podmět podle předcházejících vět nebo podle tvaru slovesa	podmět a přísudek		
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	rozlišuje vetu jednoduchou a souvětí podle počtu sloves v určitém tvaru, v souvětí vyhledává slovesa určitá, spojovací výrazy a určuje podle toho počet vět v souvětí, naznačí stavbu souvětí pomocí větného vzorce V týmu vytváří souvětí podle jednoduchého vzorce.	stavba věty – věta jednoduchá, souvětí, vzorec souvětí podmět podle předcházejících vět nebo podle tvaru slovesa		pomůckové kartičky: stavby věty, sady vět, podmět a přísudek
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	využívá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby projevu je obměňuje, seznamuje se s nejčastějšími spojkami a získává dovednost psaní čárky před těmito spojovacími výrazy	stavba věty		
ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	docvičuje a opakuje pravopis vyjmenovaných slov, zdůvodňuje a správně píše y, ý ve vyjmenovaných a příbuzných slovech, upevňuje si pravopis i, y ve dvojicích slov souzvučných, píše správně i, y po obojetných souhláskách uvnitř slov	vyjmenovaná slova		pomůckové kartičky pro vyjmenovaná slova, pexesa, pracovní listy

ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	seznamuje se s nejčastějšími spojkami a získává dovednost psaní čárky před těmito spojovacími výrazy	souvětí a jeho stavba		pomůckové kartičky: stavby věty, sady vět, podmět a přísudek
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-5-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	vyjadřuje a zaznamenává své dojmy z četby anebo poslechu literárního díla	uvědomělé a plynulé čtení se správným slovním přízvukem, frázováním, výrazné čtení		četba z více zdrojů - různorodá literatura, slovníky, encyklopedie vlastní knížky; vedení čtenářského deníku
ČJL-5-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	přednáší vhodné literární texty z paměti, tvoří vlastní literární texty, v kolektivu spolužáků se pokouší o dramatizaci textu, volně reprodukuje text	próza a poezie- výrazný projev a přednes, přirovnání, dramatizace, rozvíjení souvislého vyjadřování		
ČJL-5-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	próza a poezie, bajka, české pověsti, dobrodružná literatura		
ČJL-5-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	seznamuje se se základními pojmy literární teorie	pojmy dvojverší, přísloví, odstavec, rozbor básně, práce s textem		

I. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy	žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL 5-1-02	rozdělí podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl; porovná informace ze dvou zdrojů	poznámky a výpisky		tvoření vlastních lapbooků, vedení deníku
ČJL 5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	doplní neúplné sdělení; opraví neúplné sdělení jiného žáka; zeptá se na podrobnosti slyšeného projevu	celistvost a soudržnost textu		
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	čte s porozuměním a reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a opakuje si z něj podstatná fakta	líčení zážitků, popis osoby, předmětu, pracovního postupu, vypravování, oznámení, dopis, zpráva		pomůckové kartičky, pracovní listy
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	dokáže vést správně rozhovor, telefonický rozhovor, umí zaznamenat svůj vzkaz na záznamník	komunikační prostředky, metody, techniky rozhovoru, zpráva, SMS zpráva, moderní komunikační technologie a nástroje komunikace, telefonický rozhovor, telefonování a jeho náležitosti		pracovní listy a knížečky
ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	při skupinové práci najde v reklamě nebo inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhajuje	pojmy reklama, mediální komunikace, manipulace; nástroje mediální komunikace, nástrahy a nebezpečí reklamy		
ČJL-5-1-08	rozdělí spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	najde ukázkou nespisovných jazykových prostředků v literárním textu, diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč tyto prostředky užil; rozpozná vhodnost použití spisovné či nespisovné výslovnosti dle situace; vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost dle komunikační situace	literární dialog: přímá řeč, věty uvozovací, běžná komunikace		pomůckové kartičky přímá řeč, pracovní sešitek a listy

ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu	slohové útvary: vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz		
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	seřadí osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	líčení zážitků, popis osoby, předmětu, pracovního postupu, vypravování, oznámení, dopis, zpráva		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	pojmenuje slovní druhy a určí jejich mluvnické kategorie	Stavba slova - stavba slova, slovtvorný základ, slova příbuzná, předpony		pracovní sešitky, symboly na slovní druhy, rozlišovací koberečky určení slovních druhů, pomůckové kartičky: o podstatných jménech, podstatná jména druhy, tvary vzorů podstatných jmen, podstatná jména - třídění ke vzorům, skloňování podstatných jmen, tvary vzorů přídavných jmen, stupňování přídavných jmen, přídavná jména pravopis, slovesa se zájmeny, číslovky, psaní číslovek, příslovce, citoslovce k třídění, spojky na kartičkách, slovní druhy ve větách, slovní druhy - sada vět ke každému slovnímu druhu, slovní druhy bajka, slovní druhy s pohádkou,...
			Význam slov - slova jednoznačná a mnohoznačná, slova s citovým zabarvením, slova protikladná, souznačná, souřadná, slova významem nadřazená a podřazená		
			Slovní druhy - slovesa (slovesný způsob)		
			Podstatná jména (skloňování, určování rodu, čísla, pádu, vzory podstatných jmen)		
			Přídavná jména (druhy přídavných jmen, skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých, přívlastňovacích, stupňování přídavných jmen)		
			Zájmena (druhy zájmen, skloňování, psaní osobních zájmen v dopisech)		
			Slovní druhy - slovesa (slovesný způsob)		
			Neohebné slovní druhy - příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce		

ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vybere z věty základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici pojmenuje nevyjádřený podmět	Skladba - základní větné členy, podmět holý, rozvitý a několikanásobný		pomůckové kartičky: sady vět, skladební dvojice, věty a souvětí, třídění slovesných tvarů, shoda podmětu s přísudkem, shoda podmětu s několikanásobným podmětem, o podstatných jménech, podstatná jména druhy, materiál pro práci se slovesy
			Věty s podmětem nevyjádřeným		
			Přísudek holý, rozvitý a několikanásobný		
			Shoda přísudku s podmětem (rod mužský, ženský, střední), shoda přísudku s několikanásobným podmětem		
			Slovní druhy - podstatné jméno, sloveso		
			Stavba věty, větné členy		
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	definuje větu jednoduchou a souvětí, upraví větu jednoduchou v souvětí	Skladba - základní větné členy, podmět holý, rozvitý a několikanásobný		pomůckové kartičky: shoda podmětu s přísudkem, shoda podmětu s několikanásobným podmětem, o podstatných jménech, podstatná jména druhy, materiál pro práci se slovesy
			Věty s podmětem nevyjádřeným		
			Věta hlavní a vedlejší		
			Slovní druhy - podstatné jméno, sloveso;		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-5-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	volně reprodukuje text podle svých schopností, napíše vlastní literární text na dané téma	tvořivé činnosti s literárním textem		pracovní listy a knížečky, vedení čtenářského deníku
ČJL-5-3-03	rozdělí vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	odhadne různé typy uměleckých a neuměleckých textů	pohádky, bajky a báje; zvyky, tradice a svátky		tvorba lapbooků
ČJL-5-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	při jednoduchém rozboru literárních textů vysvětlí jednotlivé elementární literární pojmy	literární žánry: pohádka, povídka, bajka, báseň; slohové útvary: pohádka, povídka, bajka, báseň		pracuje s populárně naučnými texty - encyklopedie, slovník

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím samostatného vyučovacího předmětu matematika s časovou dotací v 1. ročníku čtyři hodiny týdně a ve 2. – 5. ročníku pět hodin týdně.

Matematika

A) Charakteristika výuky:

Výuka matematiky je založena především na práci s didaktickými pomůckami, postupně přechází na pomůcky abstraktní a přivádí dítě k pracovnímu sešitu. Žák při práci na matematických pomůckách kombinuje předměty. Počítá, odděluje a porovnává je, přičemž vizuálně chápe a posiluje tím více myšlenky konkrétní nežli abstraktní. Zacházením s materiály a jejich využitím mnoha různými způsoby se ozřejmí koncepce, které nebyly dítěti na první pohled jasné, neboť dítě nejen vidí základní myšlenku, ale také objevuje nové poznatky. Dítě pochopí fakta spíše opakováním a objevováním činnosti nežli při jednoduchém učení se z paměti.

Pomůcky na sebe úzce navazují, proto také dítě může plynule postupovat od pomůcky k pomůcce a tím systematicky procházet celým učivem matematiky. Pomůcky umožňují dětem dosáhnout jejich matematického rozvoje, pochopení algoritmů početních operací a pochopení smyslu celé matematiky, pomocí konkrétního materiálu. V ideálním případě jsou matematické pomůcky nedílnou součástí připraveného prostředí třídy. **Pro děti je práce s pomůckami doporučující, ne však závazná.** Každé dítě má možnost jít i v matematice svojí cestou a k daným výstupům dojít bez práce s pomůckami. Některé děti však pomůcky vedou tak, že jim umožňují mnohem větší přesah učiva.

Práce s matematickými pomůckami má své metodické postupy jak s nimi pracovat a jak práci předvést dítěti. Jednotlivé pomůcky jsou řazeny podle obtížnosti. Učitel postupuje podle schopností a rychlosti dětí.

Materiál, z kterého jsou pomůcky zhotoveny, je různý. Přednost se však dává přírodním materiálům. Pomůcky mají barevné kódování, které pomáhá v třídění, stimulování smyslů a vštěpování provázanosti některých zákonitostí. Např. zlatou barvu Marie Montessori vybrala pro její jemnost a líbivost pro perlové tyče po deseti vtahující žáky do tajů a řádu desítkové soustavy. Používáním zlatých perel při výuce sčítání, odčítání, násobení a dělení pochopí dítě mnohem rychleji a snadněji daný jev. Jinými barvami jsou kódovány jednotlivé řády i v číselné soustavě.

Matematika se odehrává také v rámci projektového vyučování, aby děti brzy vnímaly matematiku jako součást našeho života a její použití jim přinášelo smysl a radost.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka;
- důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům;
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat;

- využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich;
- prostor pro aktivní projev žáka – vymyšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků;
- grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům;
- postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití.

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, Montessori pomůcky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE					
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	prožije a pochopí kvantitu čísel v oboru 1-10, prožije a pochopí nulu, rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory, prožije a pochopí kvantitu čísel v oboru 11-99 (Seguinovy tabulky I a II nebo 0-9999 (Zlatý perlový materiál, přechod přes desítku	vytváření představ o množství 0-99, porovnávání množství		MM: Červenomodré tyče, Skříňka s vřetenky, Barevné koráلكové schody, Zlatý perlový materiál, Sequinovy tabulky, Devítková hra, Deset a stop
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	napiše a přečte číslice 0-9, přiřadí číslici k množství a naopak, doplní chybějící čísla v řadě, porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel, rozliší sudá a lichá čísla, seznamuje se s číselnými symboly v oboru 0-99, resp. 0- 9999, orientuje se v řádech (barevné rozlišení), umí rozložit jednotlivá čísla na jednotky, desítky, stovky, atd.	čtení a psaní číslic 0-9, porovnávání číslic, určování sudých a lichých čísel, slovní úlohy na porovnávání čísel,		MM: Číslice 0-9, Znaky větší, menší, =, Smirkové číslice, Sudá/lichá, Stovková tabulka, Zlatý perlový materiál,
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	využívá číselnou osu, orientuje se na ni, zobrazí na ní číslo, správně používá pojmy před, za hned před, hned za, mezi	Práce s číselnou osou		MM: Stovkový řetězec
M-3-1-04	provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Seznámí se se základními operacemi: sčítání a odčítání, násobení, dělení (ve smyslu prožitku skutečnosti, podstaty operace), Sčítá a odčítá zpaměti v oboru 0-10, později 0-20, Počítá po desítkách, stovkách, atd.	početní operace, sčítání a odčítání zpaměti v oboru 0-10, později 0-20		MM: Sčítací a odčítací tabulky, Sčítací a odčítací hadí hra, Zlatý perlový materiál
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku	práce s textem slovní úlohy		

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Čte a nastavuje celé hodiny, Orientuje se ve struktuře času	Struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok		Pomůckové kartičky
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Zaznamená jednoduché situace související s časem pomocí jednoduchých tabulek	Práce s tabulkou		Tabulka
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU					
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí, Rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady ve svém okolí, Orientuje se v prostoru, Pomocí stavebnic modeluje rovinné i prostorové úvry	Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec, Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahore, dole		MM: Modely geometrických těles a tvarů, geometrický materiál - tyčky

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, Montessori pomůcky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Používá přirozená čísla k modelování situací běžného života, Samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel	Práce s přirozenými čísly 0-9999, Počítání s penězi,	MM: Banka, Směnárna, Znamková hra
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Zapisuje a čte čísla v daném oboru, počítá po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, chápe řády, Porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost	Čtení a psaní čísel v oboru 0 - 9999, porovnávání čísel, orientace v řádech	MM: Banka, Znamková hra, Malé počítadlo
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Využívá číselnou osu k porovnání čísel	Číselná osa	MM: Tisícový a stovkový řetězec
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá "velká čísla", Sčítá a odčítá s přechodem přes desítku, Objevuje podstatu násobení (jako opakovaného sčítání) a dělení, Poznává malou násobilku, Seznamuje se se statickým dělením	Početní operace sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky, sčítání a odčítání velkých čísel s pomůckami, násobení jako opakované sčítání	MM: Znamková hra, Banka, Směnárna, Násobkové řetězy, Násobkové tabulky, Násobkový had, Dělicí tabulka, Dělicí had
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení,	Slovní úlohy z běžného života	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři	Časové údaje, čtvrt hodiny, půl, tři čtvrtě hodiny, celá hodina	

M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Navrhne a použije tabulku k organizaci údajů	Tabulka evidence zadaných údajů		Tabulka
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU					
M-3-3- 01	rozezná, pojmenuje, vmodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí, Rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady ve svém okolí, Pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání	Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, přímka, úsečka, polopřímka, Tělesa: kužel, jehlan		MM: Modely geometrických těles a tvarů, Geometrický materiál - tyčky
M-3-3- 02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Změří délku úsečky, poznává jednotky délky, Provádí odhad délky úsečky	Práce s pravítkem, Jednotky délky		MM: Geometrický materiál - tyčky

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, Montessori pomůcky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Zapíše a čte čísla v daném oboru, Počítá po jednotkách, desítkách, stovkách a tisících, Porovnává čísla	Číselný obor 0-9999, Rozklad čísla v desítkové soustavě	MM: Banka, Známková hra,
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Zobrazí číslo na číselné ose a jejich úsecích, Využívá číselnou osu k porovnávání čísel	Číselná osa - nástroj modelování	MM: Stovkový a tisícový řetězec, Stovková tabule
M-3-1-04	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Zná principy početních operací a využívá je při práci, Procvičuje a upevňuje znalosti násobení a dělení, především dynamické, Násobí dvojciferná čísla jednociferným činitelem mimo obor malé násobilky, Zná správné pořadí operací, násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel, používá závorky při výpočtech	Zápis čísla v desítkové soustavě	MM: Banka, Známková hra, Malé počítadlo, násobilkový had, násobkové řetězy, Pythagorova tabule, Tabule pro násobení, Tabule pro dělení
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řeší slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení, Řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu " o x více (méně) a " xkrát více (méně), Ovládá jednoduché řešitelské strategie	Řešitelské strategie: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života, Provádí převody (hodina, minuta, vteřina)	Jízdní řády	
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Eviduje statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek	Teplota, teploměr, stupeň celsia, Evidence sportovních výkonů	tabulky

M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Čte a sestavuje tabulky násobků, Doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání	Tabulka jako nástroj pro řešení úloh		MM: Pythagorova tabule
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU					
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí, Třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí, Určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran, Pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání,	Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnostranný), Rovinné útvary, mnohoúhelník, čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník, Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku		
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Odhaduje a měří velikost úsečky. Rýsuje přímky, vyznačuje polopřímky, rýsuje úsečky dané délkou. Rozezná rovnoběžky a různoběžky. Označí průsečík různoběžek, bod, krajní body úsečky. Používá jednotky délky mm, cm, dm, m, km.	Přímka. Polopřímka. Úsečka. Rovnoběžky, různoběžky. Jednotky délky.		MM: Geometrický materiál - tyčky
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady	Osově souměrné rovinné útvary		MM: Geometrický materiál - tyčky

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, Montessori pomůcky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE					
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	číselná řada, porovnávání čísel do 1000, sčítání a odčítání z paměti, dělení, násobení, pamětné dělení se zbytkem		MM: Tisícový řetězec, velké počítadlo, banka, známková hra, Velká sada - dělení
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Čte a zapisuje čísla v daném oboru, Počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, Porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích, Sčítá a odčítá čísla v daném oboru, Písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem, Účelně propojuje písemné i pamětné počítání, Používá římské číslice při zápisu čísel	Číselný obor 0 - 1 000 000, Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení, Římské číslice, Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti		MM: Tisícový řetězec, velké počítadlo, banka, známková hra, Velká sada - dělení, Římské číslice
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Zaokrouhlování čísel, Odhad a kontrola výsledku, Práce s kalkulátorem		Pomůckové kartičky - zaokrouhlování
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Matematizace reálné situace		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data	Provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty)	Zásady sběru a třídění dat		tabulky

M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací, Doplnuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce, Vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram	Strukturovaná tabulka, Sloupkové diagramy		tabulky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU					
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	Dodržuje zásady rýsování, Narýsuje přímkou, vyznačí polopřímku, Narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík, Narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem, Narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti	Zásady rýsování, Rýsování jednoduchých rovinných útvarů, čtvercová síť		MM: Geometrický materiál - tyčky
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky, Určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr, Grafické sčítání a odčítání úseček, obvod mnohoúhelníku		MM: Geometrický materiál - tyčky
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	Sestrojí rovnoběžky a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou	Vzájemná poloha přímk v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice		MM: Geometrický materiál - tyčky
M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná, Používá základní jednotky obsahu	Jednotky obsahu: mm, cm, m (čtvereční)		Čtvercová síť
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	vybere a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	rýsuje do čtvercové sítě, počítá obsah rovinných útvarů pomocí čtvercové sítě (čtverce a obdélníku)		Čtvercová síť, papír

I. stupeň

MATEMATIKA

Ročník:

pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	modeluje a určí část celku, umí zapsat a pojmenovat zlomek	Přirozená čísla, desetinná čísla, zlomky	MM: Zlomkové kužely, zlomkové věže, zlomkové výřezy
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Zlomky	MM: Zlomkové kužely, zlomkové věže, zlomkové výřezy
M-5-1-07	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Přirozená čísla, desetinná čísla	MM: Barevná tabule pro násobení desetinným číslem
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Zjistí požadované údaje z kruhového diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita procenta	Kruhový diagram	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Bod, úsečka, přímka, rovina, vzájemná poloha přímk, rovinné geometrické útvary, kružnice, kruh	MM: Geometrický materiál - tyčky
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	Sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou	Konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem	MM: Geometrický materiál - tyčky

M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná	Složené obrazce ve čtvercové síti		Čtvercová síť
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Osově souměrné útvary		MM: Geometrický materiál - tyčky

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím předmětu **Svět člověka**, který v sobě integruje vzdělávací obsahy vzdělávacích oborů prvouka, přírodověda a vlastivěda s časovou dotací v 1.- 3. ročníku dvě hodiny týdně, ve 4. ročníku tři hodiny týdně a v 5. ročníku čtyři hodiny týdně.

A) Charakteristika výuky:

Aktivity praktického života pomáhají dítěti být samostatné a nezávislé.

Smyslový materiál rozvíjí všechny smysly, které pomáhají při vnímání a pochopení světa kolem nás.

Matematika učí děti přemýšlet, abstrakci, diferenciaci, logickým vztahům, ...atd.

Jazyková výchova umožňuje dítěti zaznamenat si svoje myšlenky, objevy a názory. Umožňuje dítěti si přečíst a vyhledat různé informace z knih, encyklopedií, ...atd.

Odpovídání na otázky dětí vychází z celku a vysvětluje se na základě jednotlivých částí, aby děti pochopily souvislosti. Integrace oblastí a témat pomáhá dítěti pochopit řád světa, vžít se a existovat v něm, najít své místo a naučit se zacházet se sebou i s okolím. Není důležité, aby se děti naučily vše, co existuje, ale mají mít tolik času, aby se mohly do jednotlivých oblastí ponořit.

Svět člověka představuje integraci témat zahrnutých v oblasti Člověk a jeho svět. Součástí jsou také dovednosti pohybové, hudební a výtvarné, patří sem témata společenská.

Pro praktickou realizaci nejlépe vyhovuje integrace tematických projektů. Aktivity v rámci projektů jsou voleny tak, aby děti mohly spolupracovat, vzájemně si radit a pomáhat, pracovat ve skupinách pro společný cíl a na společném řešení problému. Ze společné činnosti vycházejí náměty a nabídky pro individuální práci dětí. Při práci na projektech získávají děti propojené informace, které umožňují globální pohled na svět.

Při plnění úkolů jednotlivých témat děti prakticky využívají své znalosti z jazyka a matematiky - trénují čtení, psaní, gramatiku, počítají slovní úlohy, sestavují příběhy, dopisy a básničky, zkoumají skutečné věci, k tématu jsou připraveny encyklopedie a knihy, písničky, výtvarné náměty a také se jde vždy do skutečného světa – na exkurzi, výstavu, výlet...Využívají se autentické zážitky dětí, jejich zájem a naladění se věnovat určité oblasti.

Projekty doplňují pokusy a experimenty, při kterých se děti učí pracovat samy podle návodu a zaznamenávat si výsledky svých pozorování. Z jednotlivých témat projektů vychází také náměty pro výtvarné a pracovní činnosti dětí. Všechny potřebné pomůcky, výtvarný a pracovní materiál a zdroje informací jsou připraveny v rámci připraveného prostředí. Učitel podle potřeby a náročnosti práce pracuje s jednotlivými dětmi nebo se skupinou dětí, vysvětlí práci dětem a ty si pak činnosti zvolí v rámci své individuální práce.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase
- vytvářet nové představy o podstatných věcech a jevech, které je obklopují
- nechat žáky provádět pokusy a tím poznat a pochopit přírodní děje

- vést žáky k tomu, aby vyjadřovali své myšlenky, soudy a názory
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě
- poučit žáky o lidském těle a ochraně zdraví
- naučit osvojování základních hygienických návyků i návyků kulturních
- vést žáky k tomu, aby si uvědomovali odpovědnost za své chování, zdraví a bezpečnost

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň
SVĚT ČLOVĚKA

ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME					
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	dokáže bezpečně přejít ulici, zná základní dopravní značky	bezpečná cesta do školy, k domovu, dopravní předpisy pro chodce, dopravní značky		3.P - Cestování, doprava, objevy
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	určí polohu svého bydliště, zná pojmy vyučovací hodina, přestávka, umí rozlišit školní potřeby a hračky, orientuje se v prostoru školy, osvojuje si pracovní návyky, respektuje pravidla chování v třídním kolektivu	domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, škola - prostředí školy, činnosti ve škole, škola - prostředí školy, činnosti ve škole	místo, kde žijeme	3.P - Místo. Kde žiji
LIDÉ KOLEM NÁS					
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	dokáže pojmenovat jednotlivé členy rodiny a určit jejich role v rodině, orientuje se ve vztazích mezi rodiči a dětmi	rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace		3.P - Rodina, vztahy, strom života
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	popíše význam a potřebu různých povolání a pracovních činností, dokáže pojmenovat různá povolání	život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání, soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, pomoc nemocným, sociálně slabým		3. P - Povolání, fyzická a duševní práce, věda
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	rozlišuje vhodné a nevhodné chování, osvojí si základy slušného chování	chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie		3.P - Lidská společnost, vztahy
LIDÉ A ČAS					

ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	pravidelně pozoruje přírodu, počasí	životní podmínky význam vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; počasí		1.P - Počasí, podnebí 1.P - Podmínky života na Zemi
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	porovnává živočichy v přírodě v různých ročních obdobích, dokáže vyjmenovat nejznámější živočichy žijící v ČR, dokáže vyjmenovat nejznámější exotické živočichy a popsat místo, kde žijí, rozliší prostředí živočichů podle místa, kde žijí ve svém přirozeném prostředí	živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka; životní podmínky, názvy nejznámějších živočichů v ČR, názvy nejznámějších exotických živočichů, exotická krajina, ZOO, domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata, živočichové v prostředí lesa, živočichové v prostředí vodních ploch a toků		2.P - Živočichové, základní třídění živočichů
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	dokáže vyjmenovat a rozpozná nejznámější rostliny v ČR, pojmenuje jejich plody	rostliny, houby – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka, stromy jehličnaté a listnaté, jejich plody, rostliny užitečné pro člověka, plody rostlin		2.P - Rostliny, základní třídění rostlin, houby
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pojmenuje, popíše a vysvětlí viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka; životní podmínky, význam vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; počasí		2.P - Rostliny, houby, živočichové, 1.P - Počasí, podnebí, kalendář přírody
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	určuje jednotlivé části těla, vyjmenuje základní funkce lidského těla, životní potřeby člověka, popíše péči o zdraví člověka v případě nemoci, úrazu, popíše prevenci nemoci a úrazu, vysvětlí a aplikuje správné návyky osobní hygieny	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena		3.P - Člověk jako živočich, výživa, péče o tělo a zdraví

ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	určí rozdíly mezi lidmi v jednotlivých částech světa	rozdíly mezi lidmi - barva pleti, multikulturní prostředí, svět - kontinenty		3.P - Lidská společnost, vztahy, státy, národy, etnika, různé kultury
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	popíše nebezpečí různého charakteru, určí bezpečná místa pro hru a trávení volného času	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí		3.P - Činnost člověka, trávení volného času
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	aplikuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)		3.P - Cestování, doprava, objevy
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	seznámí se s pojmem šikana, týrání	osobní bezpečí - šikana, týrání, brutalita a jiné formy násilí		3.P - Lidská společnost, vztahy, státy, národy, etnika, různé kultury
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	vysvětlí, jak se chovat obezřetně při setkání s neznámými jedinci, posoudí komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby dokáže požádat o pomoc pro sebe i pro jiné	osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí		3.P - Zákony, pravidla, zdvořilost, lidská společnost, vztahy
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	dokáže reagovat adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	osobní bezpečí, krizové situace		3.P - Zákony, pravidla, zdvořilost, lidská společnost, vztahy

I. stupeň

SVĚT ČLOVĚKA

ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME				
ČJS - 3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého okolí bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možné nebezpečí v nejbližším okolí	navrhne jak bezpečně přejít ulici, dokáže interpretovat základní dopravní značky	cesta k blízkému okolí, jednoduchý plán okolí, adresa školy, bydliště, dopravní prostředky	3.P - Místo. Kde žiji, mapa ČR, cestování, doprava
ČJS-3-1-02	začlení svou obec - město- do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci, města	pojmenuje ulice ve své obci, vysvětlí co se nachází v okolí, vyjádří vlastními slovy jakou cestu zvolí z domova do školy	poznání částečně části své obce , plán okolí, odhad cesty	3.P - Místo. Kde žiji, mapa ČR
LIDÉ KOLEM NÁS				
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	dokáže pojmenovat jednotlivé členy rodiny a určit jejich role v rodině, orientuje se ve vztazích mezi rodiči a dětmi	jména členů své rodiny a příbuzných, chování ke starším a mladším členům rodiny, popř. postiženým, řešení konfliktních situací , odlišnosti lidí a respektování se, řešení osobních problémů	3.P - Rodina, vztahy, strom života, lidská společnost, vztahy
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	popíše význam a potřebu různých povolání a pracovních činností, dokáže pojmenovat různá povolání	povolání rodičů a svých blízkých	3.P - Povolání, fyzická a duševní práce, věda
LIDÉ A ČAS				
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	pravidelně pozoruje přírodu, počasí	určování půl, čtvrt, tři čtvrtě hodiny, rozlišení kalendářního a školního roku, seřazení časových jednotek podle délky, srovnávání a třídění měsíců podle ročního období, datum svého narození a datum daného dne	1.P - Kalendář, hodiny, čas

ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	vyjmenuje významné dny, popíše etapy lidského života	významné dny, etapy lidského života		3.P - Člověk, fylogeneze, časová osa, historie ČR, významné dny
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pojmenuje, popíše a vysvětlí viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	roční období, názvy měsíce, proměny přírody		1.P - Kalendář přírody, střídání dne a noci, roční období, čas, Měsíc - fáze Měsíce
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	pojmenuje jednotlivé části rostlin, dokáže popsat stavbu těla rostliny a živočicha, určí zařazení do skupin podle vybraných znaků	části rostlin, nejobvyklejší rostliny, třídění je podle znaků, základní podmínky života, stavba těla daného živočicha, specifické znaky - třídění, chování ke zvířatům		2.P - Rostliny a živočichové - stavba těla, růst, rozmnožování, životní prostředí, pěstování, význam
ČJS - 3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů	pozorováním získává základní znalosti o růstu rostlin, popíše jednotlivé fáze, k vystaveným rostlinám dokáže přiřadit názvy	pozorování klíčení rostlin, výstavka rostlin		2.P - Rostliny - růst, rozmnožování, životní prostředí, pěstování, význam
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	určuje jednotlivé části těla, vyjmenuje základní funkce lidského těla, životní potřeby člověka, popíše péči o zdraví člověka v případě nemoci, úrazu, popíše prevenci nemoci a úrazu, vysvětlí a aplikuje správné návyky osobní hygieny	péče o tělo, předcházení nebezpečí úrazu, příznaky některé dětské nemoci a jak se chránit před nákazou, jméno svého lékaře, obvazování menších poranění, úrazů,		3.P - Výživa, péče o tělo, zdraví
ČJS-3-5-02	rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	aplikuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	vyvarování se nebezpečným místům, používání základních pravidel pro chodce		3.P - Zákony, pravidla, zdvořilost, trávení volného času, cestování, doprava

ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc, pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	vysvětlí, jak se chovat obezřetně při setkání s neznámými jedinci, posoudí komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby dokáže požádat o pomoc pro sebe i pro jiné	nepříjemné zážitky které prožil , poučení se z nevhodných forem chování, používání čísla tísňového volání, včetně linky důvěry		3.P - Lidská společnost, vztahy, zákony, pravidla, zdvořilost
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	dokáže reagovat adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	pokyny nadřízených		3.P - Lidská společnost, vztahy, zákony, pravidla, zdvořilost

I. stupeň
SVĚT ČLOVĚKA
 ročník: třetí

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME				
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možné nebezpečí v nejbližším okolí	umí popsat světové strany, interpretuje údaje z plánu okolí, analyzuje nebezpečí, které se může nacházet v okolí	světové strany, krajina, plán okolí, okolí školy, nebezpečí v okolí	3.P - Mapa ČR, místo, kde žijí
ČJS-3-1-02	začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci	dokáže začlenit svou obec podle administrativního členění, interpretuje význam státních symbolů	obec, kraj, stát, státní symboly	3.P - Mapa ČR, místo, kde žijí, státní symboly
ČJS-3-1-03	rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	definuje rozdíl mezi přírodní a kulturní krajinou, reprodukuje na základě získaných informací poznatky o okolní krajině	obec a okolní krajina	3.P - Mapa ČR, místo, kde žijí, zajímavá místa
LIDÉ KOLEM NÁS				
ČJS- 3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	dokáže pojmenovat jednotlivé členy rodiny a určit jejich role v rodině, orientuje se ve vztazích mezi rodiči a dětmi	konfliktní situace, odlišnosti lidí, respekt a úcta k ostatním lidem	3.P - Lidská společnost, vztahy 3.P - Zákony, pravidla, zdvořilost 3.P - Rodina, vztahy, strom života
ČJS- 3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	popíše význam a potřebu různých povolání a pracovních činností, dokáže pojmenovat různá povolání	pracovní činnosti, povolání, dobře a špatně odvedená práce, úcta k práci jiných	3.P - Činnost člověka - fyzická a duševní práce, věda, povolání
LIDÉ A ČAS				
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	pravidelně pozoruje přírodu, počasí	čas, denní režim	1.P - Kalendář, hodiny, čas

ČJS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem v němž žije	umí vyjmenovat významné osobnosti kraje, rozliší historické památky a interpretuje známe pověsti z místní oblasti	kulturní a historické památky, historie obce		3.P - Místo, kde žijí, zajímavá místa, historie ČR
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech poznává minulost a současnost	dokáže interpretovat rozdíl mezi životem v minulosti a dnes, u významných dnů vyjádří vlastními slovy proč je daný den významným	život kdysi a dnes, báje a pověsti, státní svátky a významné dny		3.P - Rodina, lidská společnost, vztahy, historie ČR
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	interpretuje poznatky z živé a neživé přírody, dokáže zařadit podle znaků nerosty do skupin, podle mapového materiálu vyjmenuje oblasti výskytu	živá a neživá příroda, druhotné suroviny, význam Slunce, vody a vzduchu pro život, znaky živých organismů, rostliny kvetoucí a nekvetoucí, části rostlin, seznámení se s pojmem obratlovci a bezobratlí, části těla savců a ptáků, uvede příklady vyšlechtěných živočichů, ochrana životního prostředí		1.P - Podmínky života na Zemi, Slunce, voda, půda, vzduch 2.P - Živočichové, rostliny 2.P - Obratlovci, bezobratlí
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů	vede jednoduché záznamy o pozorování přírody a získané poznatky dokáže demonstrovat	porovnávání, měření, pozorování a zkoumání, vedení záznamů, bezpečnost, kalendář přírody, vlastnosti a změny látek, měření základních veličin		1.P - Kalendář přírody, skupenství látek 5.P - Měření, jednotky, převody
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, pojmenuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	určuje jednotlivé části těla, vyjmenuje základní funkce lidského těla, životní potřeby člověka, popíše péči o zdraví člověka v případě nemoci, úrazu, popíše prevenci nemoci a úrazu, vysvětlí a aplikuje správné návyky osobní hygieny	člověk, živočichové, části lidského těla a jejich funkce, období růstu člověka, nemoc a úraz, jídelníček zdravé výživy		3.P - Růst, ontogeneze, období života, výživa, péče o tělo, zdraví

ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	aplikuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	pravidla cyklistiky, cestování, dopravní kázeň		3.P - Trávení volného času, cestování, doprava
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	vysvětlí, jak se chovat obezřetně při setkání s neznámými jedinci, posoudí komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby dokáže požádat o pomoc pro sebe i pro jiné	setkání a komunikace s neznámým člověkem, přivolání pomoci, návykové látky		3.P - Lidská společnost, vztahy
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	dokáže reagovat adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	plnění pokynů a příkazů		3.P - Lidská společnost, vztahy

I. stupeň

SVĚT ČLOVĚKA

ročník: čtvrtý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME				
ČJS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	dokáže vysvětlit polohu Ústeckého kraje, Šluknovského výběžku, Krásné Lípy na mapě ČR	Orientace, měřítko a legenda mapy. Práce s mapou.	3.P - Místo, kde žiji, mapa ČR
ČJS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	určí na mapě světové strany. Rozliší velké a malé měřítko. Určí vzdálenost na mapě měřítko 1 : 100 000. Žák přečte a rozliší mapové znaky a interpretuje jejich význam. Orientuje se v kategoriích polohopisu a výškopisu. Rozlišuje způsoby znázornění jevů na mapách.	Světové strany na mapě a v přírodě, orientace na mapě a v přírodě Orientace, měřítko a legenda mapy. Práce s mapou.	3.P - Místo, kde žiji, mapa ČR
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	definuje náčrty, plány a základní typy map; analyzuje jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky	Mapy, plány - čtení z mapy ČR, povrch ČR, základní informace o zemědělství a průmyslu ČR	3.P - Místo, kde žiji, mapa ČR
ČJS-5-1-06	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	pojmenuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR □	3.P - ČR - státní zřízení, státní symboly, hlavní město, hospodářství, příroda
LIDÉ KOLEM NÁS				

ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	umí definovat role členů rodiny, vztahy mezi nimi, umí vytvořit základní pravidla chování ve škole mezi žáky i ve vztahu k učiteli Žák definuje, co je stát, a vysvětlí jeho funkce. Uvede příklady státních institucí, s nimiž občané přicházejí do styku. Vysvětlí, čemu vybrané instituce napomáhají, a popíše, jakým způsobem. Žák vysvětlí pojem obecní samospráva. Popíše, o které záležitosti se stará obecní zastupitelstvo. Žák rozpozná české státní symboly. Uvede příklady míst a situací, kde se státní symboly používají. U vybraných míst a situací vysvětlí význam používání symbolu.	Rodina - vztahy v rodině, škola - pravidla chování ve škole, Základy státního zřízení a politického systému ČR. Obecní samospráva. Pravidla slušného chování. Právo a spravedlnost – základní lidská práva.		3.P - Rodina, vztahy, ČR - státní zřízení, zákony, pravidla, zdvořilost
ČJS-5-2-02	rozdílí základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	učí se komunikaci se spolužáky, s učiteli, vhodně vyjádřit svůj názor, toleranci Žák vysvětlí, co je typické pro jeho kulturu. Popíše rozdíly ve způsobu svého života a života spolužáka. Vyjádří pocity lidí žijících v obtížných životních podmínkách. V modelové situaci uvede argumenty důležité pro rozhodování lidí při změně způsobu života. Uvede příklady možných životních obtíží přistěhovalců v ČR. Objasní důvody, proč se lidé stěhují.	Obyvatelé ČR, národnostní menšiny, tolerance		3.P - ČR - státní zřízení, státní symboly, hlavní město, hospodářství, příroda, etnika, různé kultury
ČJS-5-2-04	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	na ukázkách z historie poznává, jak se vyvíjela dělba práce, vývoj platidel, vlastnické vztahy	Pravěk - výměnný obchod, středověk - poddanství, soukromé vlastnictví, vlastnictví obce , státu		5.P - Směna, obchod, peníze
LIDÉ A ČAS					
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	řadí události podle časových údajů. Vyznačí událost na časové ose. Přiřadí ji podle letopočtu k danému období.	Časová následnost. Práce s časovou osou. Počítání času na staletí, tisíciletí; letopočet. Řazení historických událostí.		2.P - Vývoj Země, časová osa 3.P - Dějiny lidstva, příběhy velkých civilizací
ČJS-5-3-03	rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti	na některých probraných událostech života na území našeho státu určí základní životní potřeby člověka. Porovná životní potřeby v minulosti a v současnosti	Pravěk , život ve středověku		3.P - Dějiny lidstva, příběhy velkých civilizací

ČJS-5-3-04	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	uvádí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti	Pravěk , báje a pověsti o naší historii, Přemyslovci, vláda Karla IV., husitství		3.P - Dějiny lidstva, příběhy velkých civilizací, základní epochy
ČJS-5-3-05	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	umí si dát do souvislosti svátky a s nimi spojené historické události	státní svátky a významné dny sv. Václav, Cyril a Metoděj, Jan Hus		3.P - Historie ČR, významné dny
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	řeší propojenost prvků živé a neživé přírody, nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Živá a neživá příroda		1.P - Podmínky života na Zemi 2.P - Vznik života na Zemi
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	objasní na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Pohyby Země, střídání ročních období		1.P - Střídání dne a noci, roční období, čas
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	zkoumá základní společenstva, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	Přírodní společenstva		2.P - Vznik života na Zemi - živočichové, houby, rostliny
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Člověk chrání přírodu		2.P - Vznik života na Zemi - živočichové, houby, rostliny
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	umí naplánovat svůj čas na práci a odpočinek, plánování volného času podle zájmů	režim dne - plánování, dodržování zásad		1.P - Hodiny, čas 3.P - Trávení volného času, fyzická a duševní práce

ČJS-5-5-04	vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS	zná základní pravidla silničního provozu pro cyklisty a chodce	dopravní výchova		3.P - Cestování, doprava
------------	---	--	------------------	--	--------------------------

I. stupeň
SVĚT ČLOVĚKA
 ročník: pátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MÍSTO KDE ŽIJEME				
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	vyjmenuje kraje a krajská města s mapou i bez mapy; při práci s mapou dokáže ukázat další významná města; u vybraných měst zná charakteristiku, na mapě najde pohoří s nejvyšším bodem; vodní toky, vodní nádrže, vyjmenuje úrodné oblasti; průmyslové oblasti	ČR - kraje; politický zeměpis, obecnězeměpisná charakteristika, hospodářství	3.P - Místo, kde žiji, mapa ČR
ČJS-5-1-05	zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	popíše historické památky: přiřadí památky k obrazové předloze; interpretuje své zážitky	Praha - hlavní město, ČR,	3.P - Místo, kde žiji, mapa ČR, zajímavá místa, hlavní město
ČJS-5-1-05 ČJS-5-1-06	zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích; rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	definuje základní pravidla EU (volný pohyb obyvatelstva, trh, funkce hranic); dokáže vyjmenovat dílčí organizace OSN, interpretuje své zážitky z cest	ČR - součást EU a mezinárodních organizací, cestujeme po Evropě	3.P - Státy, národy, etnika, různé kultury

ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	přihadí ke státům hlavní města a s mapou popíše přírodní podmínky; pomocí zdrojů najde počet obyvatel; vyhledá oblasti průmyslu a zemědělství, s pomocí mapy určí ostrovy a poloostrovy; vyhledá na mapě pohoří, nejvyšší bod, nížiny; na mapě dokáže najít veletoky, seřadí podle zeměpisné šířky podnebné pásy a uvede stručnou charakteristiku pásu, podle zeměpisné šířky pojmenují jednotlivé vegetační pásy a přiřadí zástupce rostlinstva a živočišstva, vyjmenuje hospodářsky vyspělé země a zařadí vybraná odvětví zemědělství a průmyslu do evropských zemí	Sousední státy ČR, členitost a povrch Evropy, hospodářství, vodstvo Evropy, podnebí		3.P - Státy, národy, etnika, různé kultury, mapa 1.P - Počasí, podnebí
LIDÉ KOLEM NÁS					
ČJS-5-2-03	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	posoudí nevhodnost chování a jednání ve svém okolí; chápe porušování lidských práv	právo a spravedlnost		3.P - Zákony, pravidla, zdvořilost
ČJS-5-2-04	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	vysvětlí pojem a formy vlastnictví; odhadne a zkontroluje cenu nákupu; dokáže si spočítat správnost vrácených peněz; dokáže realizovat jednoduchý nákup, koupit jízdenku	vlastnictví		5.P - Směna, obchod, peníze 3.P - Obchod
ČJS-5-2-05	poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	popíše globální problémy, jejich vliv na životní prostředí; navrhne možnosti zlepšení životního prostředí	základní globální problémy		1.P - Podmínky života na Zemi
LIDÉ A ČAS					
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Řadí události podle časových údajů. Vyznačí událost na časové ose. Přiřadí ji podle letopočtu k danému období.	Orientace ve staletích - 17. a 18 století		3.P - Základní epochy

ČJS-5-3-02	využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	umí sám vyhledat informace o historických událostech, muzeum v našem městě, regionu	Samostatné zpracování zadaného tématu, historické památky, které připomínají minulost		3.P - Zajímavá místa 4.P - Média
ČJS-5-3-03	rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti	na některých probraných událostech života na území našeho státu určí základní životní potřeby člověka. Porovná životní potřeby v minulosti a v současnosti	Stroje změny život, obrození společnosti		3.P - Objevy, dějiny lidstva, historie ČR
ČJS-5-3-04	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	uvádí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti	Život v barokní době, život na vesnici v 18. století		3.P - Historie ČR, základní epochy
ČJS-5-3-05	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	umí si dát do souvislosti svátky a s nimi spojené historické události	vznik ČR, konec druhé světové války		3.P - Historie ČR, základní epochy, významné dny
ROZMANITOSTI PŘÍRODY					
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	zná životní podmínky na Zemi; chápe důležitost rovnováhy v přírodě, popíše možnost vlivu nerovnováhy na organismy, rozliší některé druhy hornin a nerostů; vysvětlí rozdíl mezi horninou a nerostem, vysvětlí využití energetických surovin a objasní dopad na životní prostředí; navrhne, jak chránit přírodu a jak k tomu využít obnovitelné zdroje energie	Člověk a neživá příroda, podmínky života na Zemi, pozorování neživé přírody, horniny a nerosty, energetické suroviny a paliva, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie		1.P - Podmínky života na Zemi - neživá příroda
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	zařadí Slunce jako zdroj světla a tepla, které mezi základní podmínky života na Zemi; vyjmenuje planety naší sluneční soustavy; vysvětlí střídání ročních období; vysvětlí střídání dne a noci	Člověk a vesmír - Od neživé přírody k vesmíru		1.P - Vesmír, Sluneční soustava

ČJS-5-4-01 ČJS-5-4-03	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka; zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	vyjmenuje podle zeměpisné šířky podnebné pásy a popíše jejich rozdíly; přiřadí charakteristické rostliny a živočichy pro daný pás; objasní a vysvětlí přizpůsobivost rostlin a živočichů s ohledem na podnebný pás, vyjmenuje podle zeměpisné šířky moře podnebných pásů; přiřadí živočichy jednotlivých pásů	Rozmanitost života na Zemi - Podnebné pásy, přizpůsobivost rostlin a živočichů, život v oceánech a v mořích oceánů, přizpůsobivost rostlin a živočichů		1.P - Podmínky života na Zemi, počasí, podnebí
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	zařadí ČR do mírného podnebného pásu; vyjmenuje živočichy a rostliny charakteristické pro ČR	Česká republika - oblast mírného podnebného pásu		3.P - ČR, místo, kde žijí
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	přiřadí a roztřídí jednotlivé druhy do skupin; popíše stavbu těl neznámějších druhů hub, rostlin a živočichů; chápe význam rostlin a živočichů pro člověka; používá ke třídění klíče a atlasy	Třídění živých organismů		2.P - Vznik života na Zemi - Rostliny, houby, živočichové a jejich třídění
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	chápe význam půdy a vliv na rostlinstvo a živočišstvo; vyjmenuje některé složky půdy; popíše vznik půdy	Půda, vznik, složení a význam půdy		1.P - Půda, zemské vrstvy
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	chápe důležitost ohleduplného chování k přírodě; uvědomuje si nutnost ochrany přírody; popíše aktivity člověka, které poškozují přírodu a možnosti, jak tomu předcházet; popíše živelné pohromy a ekologické katastrofy a jejich vliv na člověka a životní prostředí	Chráníme přírodu, vztah člověka k životnímu prostředí		1.P - Podmínky života na Zemi, ochrana přírody
ČJS-5-4-06	stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	chápe možná rizika v přírodě spojená s přírodními vlivy; dokáže se chránit před přírodními vlivy	Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		1.P - Počasí, podnebí, roční období
ČJS-5-4-07	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	samostatně zvládne uskutečnit jednoduchý pokus; vysvětlí výhody a nevýhody pokusu	páka, kolo, kladka, nakloněná rovina		3.P - Činnost člověka, výroba, průmysl

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ					
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	popíše základní funkce lidských orgánů, vysvětlí princip fungování orgánových soustav, ví co je to zdravý způsob života	Lidské tělo		3.P - Člověk
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	vysvětlí jednotlivé etapy vývoje člověka	Základy lidské reprodukce, vývoj jedince		3.P - Růst, ontogeneze, období života
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	popíše svůj denní režim, je si vědom důležitosti odpočinku; zdůvodní důležitost zdravého životního stylu	Zdravý životní styl, denní režim		3.P - Výživa, zdraví
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	zdůvodní negativní vlivy návykových látek, hracích automatů a počítačů na člověka; vysvětlí jejich vliv na zdraví člověka; popíše nebezpečí komunikace na sociálních sítích	Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií		3.P - Lidská společnost, vztahy, zákony, pravidla 4.P - Média
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	pojmenuje zranění a nemoci ohrožující život; dokáže ošetřit drobná poranění; zavolá lékařskou pomoc; uvědomuje si důležitost prevence; reprodukuje na jednoduché ukázce správný způsob volání na tísňovou linku	Péče o zdraví – nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních; přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		3.P - Péče o tělo a zdraví
ČJS-5-5-08	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	vysvětlí důležitost ohleduplného chování k druhému pohlaví;	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy		3.P - Rodina, vztahy, výchova k rodičovství

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast člověk a zdraví bude v 1. – 5. ročníku realizována prostřednictvím samostatného vyučovacího předmětu člověk a zdraví s časovou hodinovou dotací dvě hodiny týdně. Plavecká výuka je zařazena od 1. do 4. ročníku, zpravidla v 9 za sebou jdoucích blocích.

Charakteristika výchovně vzdělávací cíle odpovídají ŠVP HUP str. 155

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. stupeň

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Ročník: první

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	vštěpuje si radostný pocit z pohybu, jeho význam pro zdraví, získává pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu	význam pohybu pro zdraví, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	činnosti ovlivňující zdraví	
		zvládá průpravná gymnastická cvičení (protažení a uvolnění jednotlivých svalových skupin), cvičení kompenzační (po jednostranné zátěži), jednoduché úpolové hry, správné přenášení plných míčů	zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	činnosti ovlivňující zdraví	
		zvládá cvičení na zvětšování pohybového rozsahu kloubů (flexibility), cviky na podporu návyku správného držení těla, správné dýchání	zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	činnosti ovlivňující zdraví	
		uvědomuje si důležitost správného rozcvičení; provozuje cvičení v rytmických obměnách, cvičení prostná, s jednoduchým náčiním, náradím (pevný můstek, švihadlo), cvičení protahovací, uvolňovací, dechová	příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení	činnosti ovlivňující zdraví	
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	realizuje cvičení se zaměřením na rychlost, pohyblivost, obratnost, vytrvalost - běh, skoky, házení, cvičení rovnováhy, lezení, šplhání, překonávání, překážek	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		provádí gymnastická cvičení s náčiním i bez náčiní, zaměřená na obratnost (míče, lavičky, švihadla, žebřiny), rozcvičky k procvičení koordinace pohybů, cvičení ve stoji spojném i rozkročném, cvičení v kleku, v sedu snožmo	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		provádí rozcvičky k procvičení koordinace pohybů ve trojdobém a čtyřdobém taktu, cvičí ve stoji spojném i stoji rozkročném, cvičí v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo, v lehu na zádech, chytá míče a míčky do obou rukou po vlastním nadhozu i odrazu od země i od zdi	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	

zvládá převaly stranou v lehu i do mírného svahu, kotoul vpřed a jeho drobné obměny, stoj s oporou o lopatky a záloktí, cvičení rovnováhy	základy gymnastiky - průpravná cvičení - akrobacie, cvičení s náčiním, cvičení na nářadí (odpovídající hmotnosti a velikosti)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
cvičí s náčiním - míči (házení, chytání – základy míčové abecedy), švihadly (přeskoky kroužením vpřed, střídmonož, snožmo bez meziskoku, snožmo s meziskokem)	základy gymnastiky - průpravná cvičení - akrobacie, cvičení s náčiním, cvičení na nářadí (odpovídající hmotnosti a velikosti)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
cvičí na nářadí - lavičce (chůze, obraty, přeběhy, sed rozkročmo - přitahování, vzpor dřepmo, stojmo - střídání, chůze po kladince lavičky), tyči - šplh na tyči s přírazem, žebřinách - (vylézání, slézání, visy)	základy gymnastiky - průpravná cvičení - akrobacie, cvičení s náčiním, cvičení na nářadí (odpovídající hmotnosti a velikosti)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
zvládá přeskoky - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky nebo můstku, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky nebo můstku	základy gymnastiky - průpravná cvičení - akrobacie, cvičení s náčiním, cvičení na nářadí (odpovídající hmotnosti a velikosti)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
soustředí se na hudební a rytmický doprovod, vnímá a prožívá rytmus, tempo a melodii, rytmizuje jednoduché pohyby podle písni, střídá chůzi a běh-pravidelně, nepravidelně, zvládá přísunný krok, cval stranou, poskočný krok, využívá naučených kroků v lidovém tanci (2/4 takt)	rytmické a kondiční formy cvičení pro děti-kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
účastní se průpravných cvičení pro ovlivnění běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti; běh střídavý s chůzí, běh přes drobné překážky (kameny , větvičky...), štafetové běhy, rychlý běh do 25 metrů (do 50 metrů)	základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo skok do výšky	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
účastní se průpravných cvičení pro ovlivnění běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti; skok z místa s doskokem na měkkou podložku, výskoky na překážku (rozběh, seskok), skok přes motouz do výše kolem 50 cm, přeskok pruhu širokého 50-100cm, přeskok lavičky s dopadem na měkkou podložku, skok daleký s rozběhem	základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo skok do výšky	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	

		házení míčkem a drobnými předměty v přírodě - hází různými předměty na cíl, hází míčkem, hází a kutálí míčem, přehazuje míče a drobné předměty, hází do označených terčů o straně 1 m na vzdálenost 4 metry, hází kaštiny, šišky (vrchní oblouk -pravá i levá paže), hází míčkem na dálku	základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo skok do výšky, hod míčkem	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		je schopen dojít k určenému cíli, hraje smyslové hry zaměřené na pozorování okolí a hledání předmětů, ví, jak se chovat v přírodě, překonává přírodní překážky	turistika a pohyb v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody, táboření	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
		zvládá sjezd na saních (bobech) na mírném svahu	další pohybové činnosti - sáňkování, (bobování)	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	účastní se her spojených s během, s házením míče, her pro uklidnění, her na hřišti, na sněhu, v přírodě	pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, hry na sněhu, pohybová tvořivost	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	dbá na osobní čistotu těla, prádla, oděvu, cvičebního úboru (vhodné oblečení, obutí), dodržuje čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny	hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	činnosti ovlivňující zdraví	
		ví, jak předcházet úrazům – dbá na dodržování pokynů týkajících se jeho bezpečnosti a ochrany zdraví	bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	činnosti ovlivňující zdraví	
		reaguje na smluvené pokyny a signály (píšťalka, slova, gesta), zvládá základní terminologii (zaujímání a změny míst), zvládá základy pořadového cvičení	Komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	činnosti ovlivňující zdraví	
TV-5-1-11	adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	zvládá hygienu před plaváním, adaptuje se na vodní prostředí, zvládá základní plavecké dovednosti	splývání na břiše a na zádech, dýchání do vody, základní plavecké styly, rušné hry, hry spojující učení s prožíváním pohybu ve vodě, napodobivá cvičení, rytmizované pohyby (řikadla)		

I. stupeň

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Ročník: druhý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tématické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	přinese vhodný cvičební úbor, převlékne se, na začátku hodiny nastoupí dle pokynů učitele	příprava na hodinu TV, nástup		
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	dokáže napodobit a provést cviky na protažení a uvolnění těla před cvičením, uvědomuje si důležitost zahřátí a protažení svalů	rozcvička, uvolňovací cvičení		
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	vytrvale běží, zvládne nízký start s oporou o jedno koleno, starty z různých poloh, dokáže vyvinout maximální rychlost na krátkém úseku, zvládne odraz jednožij i snožmo, přeskočí překážku	atletika - běh, sprint, start, skok		
		zvládne stoj na lopatkách, přemet stranou, šplh na tyči, kotoul vpřed, přechod lavičky, vyleze a zavěsí se na žebřiny	gymnastika		
		zvládne přihrávku jednoruč, obouruč, o zem, trefí míčem cíl, dribluje na místě i v pohybu,	základy sportovních her		
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	respektuje a dodržuje pravidla určená při jednotlivých pohybových činnostech, uvědomuje si důležitost jejich udržování	bezpečnost při pohybových činnostech		
TV-5-1-11	adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	zvládá hygienu před plaváním, adaptuje se na vodní prostředí, zvládá základní plavecké dovednosti	základní plavecké dovednosti: dýchání, splývání, vstup do vody, vnímání vody		

5. 3 Učební osnovy 6. - 9. ročník

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu český jazyk, a to s časovou dotací čtyři hodiny týdně 6. - 8. ročníku a 5 hodin týdně v 9. ročníku s využitím 1 disponibilní hodiny. V 6. – 9. ročníku prostřednictvím vyučovacího předmětu cizí jazyk - anglický jazyk nebo německý jazyk s časovou dotací tři hodiny týdně a další cizí jazyk - anglický jazyk 2 nebo německý jazyk 2 s časovou dotací dvě hodiny týdně v 7. - 9. ročníku.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Český jazyk

A) Charakteristika výuky

Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou
- literární výchovou
- výukou jazyka a jazykové komunikace

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny nejen ve všech složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Jednotlivé vyučovací předměty musí poskytovat dostatek prostoru k vyjadřování myšlenek a postřehů žáků k tomu, co se učí a co pozorují. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva všech vyučovacích předmětů, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků. Uplatňuje se jak ústní, tak písemná forma vyjadřování.

V *komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu. Učí se

odlišovat ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřovat fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.

Průřezové téma **mediální výchova** je zařazeno do výuky v 8. a 9. ročníku, a to v následujících tematických okruzích:

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení**
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality**
- **fungování a vliv médií ve společnosti**

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností na druhém stupni využíváme:

- vyprávění (o vlastních zážitcích, přečteném textu, podle připravené osnovy)
- rozhovory žáků k určitému tématu (při volbě témat zařazujeme i krátkodobé projekty)
- nácvik řízené diskuse
- formulace otázek a odpovědí k danému tématu
- možnosti svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek, využívá se mezipředmětových vztahů
- v písemném projevu – vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní

Komunikační výchova tedy obsahuje činnosti:

- a) **receptivní**, tj. čtení a naslouchání; při čtení klást důraz na dodržování pomlky po tečce, přirozenou intonaci
- b) **produktivní** (tvořivé činnosti), tj. mluvený a písemný projev žáka.

Při výuce literatury v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Při čtení textů se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování, se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se prolíná do všech předmětů při poznávání přírody i života lidí a světa. Při prožívání literárních ukázek a čtení knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenost, obohacují svůj citový život. Dobrá četba zušlechťuje city, ovlivňuje duševní život dětí a povzbuzuje jejich vůli.

Žáci se při vyučování literatury učí esteticky prožívat a chápat přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat. Při čtení, poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. sluch pro zvukovou stránku jazyka, bystří se pozorování, rozvíjí se představivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V literární výchově seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro vhodný věk dítěte včetně ilustrací.

V jazykové výchově v tomto vzdělávacím období se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku a zároveň poznávají základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídít i zobecňovat.

V tomto období mají žáci učivo rozdělené do bloků: mluvnice, slohového výcviku a literární výchovy. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou prostupnost a propojenost těchto složek českého jazyka. Je-li k tomu vhodná příležitost, lze složky českého jazyka zpestřit *dramatickou výchovou*.

Dramatická výchova rozvíjí tvořivost dětí a přispívá k obohacení jejich slovní zásoby. S její pomocí učíme žáky volně, beze strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce. Pomocí dramatické výchovy se žáci učí slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací. Přitom se učí též cítit s druhými, vzájemně si pomáhat. Uplatňujeme tak snadno ve výuce prvky etické výchovy.

B) Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozumění spisovné řeči mluvené, čtené i psané
- srozumitelnému vyjadřování vlastních myšlenek jak mluvenou tak i psanou formou
- správnému čtení s porozuměním textů přiměřených délkou i obsahem
- poznávání literárních děl vhodných pro daný věk včetně ilustrací
- čtení odborných textů s porozuměním a vyjadřování hlavních myšlenek těchto textů
- vnímání krásy a bohatosti mateřského jazyka
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

ČESKÝ JAZYK a LITERATURA

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozezná nářečí, pozná odlišnost od spisovné normy	jazyk a jeho útvary	
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	reprodukuje zvukové jazykové prostředky (melodie, přízvuk, tempo, pauzy)	zvuková stránka jazyka	
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	vyjadřuje se spisovně, používá česká a běžně užívaná cizí slova	hláskosloví - rozdělení hlásek, spisovná nespisovná výslovnost	
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu	dokáže použít slovníky a jazykové příručky	práce se jazykovými příručkami	
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	popíše nejčastější způsob tvoření slov, pojmenuje jednotlivé části slova	tvoření slov, stavba slova	
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	zapamatuje si pravidla pro pravopis slov	pravopis slova - zdvojené souhlásky, skupiny bě-bje ..., předpony a předložky s/z, psaní i/y	
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	správně pojmenuje a seřadí slovní druhy, určí spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	ohesbné slovní druhy, mluvnické kategorie	
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	pojmenuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	větné členy, věta jednoduchá, souvětí	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-9-1-02	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	definuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	vypravování		
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	vyjadřuje se vlastními slovy - jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	vypravování a popis (výběr a použití vhodných slohových postupů a prostředků)		
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	určí spisovný a nespisovný projev a vhodně reprodukuje spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	vypravování a popis (zásady kultivovaného projevu)		
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	interpretuje poznatky o jazyce a stylu a používá je k vytvoření gramaticky i věcně správného písemného projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	reklamní a propagační texty, vlastní tvořivé psaní		
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	v jednoduchých textech odlišuje informace důležité od nepodstatných	práce s informacemi		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-9-3-03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	vyjadřuje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	zprávy o kulturních akcích a přečtených knihách		
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	pojmenuje základní literární druhy a žánry, určí je i jejich funkci, vybere jejich výrazné představitele	pohádka, bajka, pověst, báje		

ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	diskutuje o různých ztvárněních téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	ukázky z děl - Erben, Němcová, Poláček		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	reprodukuje přečtený text, vyhledá informace o hlavních postavách a ve skupinách vyjádří hlavní myšlenku textu	mýty, báje, pohádky, pověsti		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	reprodukuje přečtený text, vyhledá informace o hlavních postavách a ve skupinách vyjádří hlavní myšlenku textu	česká literatura 19. století		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	reprodukuje přečtený text, vyhledá informace o hlavních postavách a ve skupinách vyjádří hlavní myšlenku textu	na cestě		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	reprodukuje přečtený text, vyhledá informace o hlavních postavách a ve skupinách vyjádří hlavní myšlenku textu	příběhy odvahy a dobrodružství		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	reprodukuje přečtený text, vyhledá informace o hlavních postavách a ve skupinách vyjádří hlavní myšlenku textu	svět lidí a zvířat		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	reprodukuje přečtený text, vyhledá informace o hlavních postavách a ve skupinách vyjádří hlavní myšlenku textu	maléry a patálie		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	reprodukuje přečtený text, vyhledá informace o hlavních postavách a ve skupinách vyjádří hlavní myšlenku textu	úsměvy a šibalství		

II. stupeň

ČESKÝ JAZYK a LITERATURA

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-2-02	rozdlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	vysvětlí způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, odhadne význam přenesených pojmenování, zvláště ve frazémeh	nauka o tvoření a významu slov - význam slov, slovní zásoba, tvoření slov	
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	částečně rozlišuje a uspořádá slovní druhy, určí spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	ohobné a neohobné slovní druhy, mluvnické kategorie	
ČJL-9-2-06	rozdlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	objasňuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	větné členy, věta jednoduchá, souvětí	
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	umí částečně použít pravidla pro pravopis slov	pravopis - i/y, předpony s, z, souhláskové skupiny	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně používá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	mluvní cvičení	
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, napíše souvislý text	strukturovaný a souvislý životopis	

ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	v textech odlišují informace důležité od nepodstatných	práce s informacemi		
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	rozpozná subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	vypravování		
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	vyjadřuje se vlastními slovy - kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	vypravování a popis (výběr a použití vhodných slohových postupů a prostředků)		
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	použije spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	vypravování a popis (zásady kultivovaného projevu)		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-9-3-03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	objasňuje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	zprávy o kulturních akcích a přečtených knihách		
ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	uvádí vztahy mezi různými ztvárněními téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	ukázky z děl - Staré pověsti české, E. Bass, O. Pavel		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	souvisle reprodukuje přečtený text, vyhledá požadované informace a vyjádří hlavní myšlenku textu	v krajinách fantazie		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	souvisle reprodukuje přečtený text, vyhledá požadované informace a vyjádří hlavní myšlenku textu	o přátelství a lásce		

ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	souvisle reprodukuje přečtený text, vyhledá požadované informace a vyjádří hlavní myšlenku textu	staré příběhy - věčná témata		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	souvisle reprodukuje přečtený text, vyhledá požadované informace a vyjádří hlavní myšlenku textu	nikdy se nevzdávej		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	souvisle reprodukuje přečtený text, vyhledá požadované informace a vyjádří hlavní myšlenku textu	jak jsem potkal lidi		
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	souvisle reprodukuje přečtený text, vyhledá požadované informace a vyjádří hlavní myšlenku textu	s úsměvem jde všechno líp		

II. stupeň

ČESKÝ JAZYK a LITERATURA

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy	žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	vysvětlí a umí použít způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, najde v textu slova cizího původu a odhadne jejich význam	nauka o slově - slovní zásoba a tvoření slov		
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	rozdlišuje a uspořádá slovní druhy, určí spisovné tvary slov, umí určit základní mluvnické kategorie	ohebné slovní druhy - jejich charakteristika, mluvnické kategorie, skloňování a časování		
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	najde v textu slova neohebná, určí jejich druh, objasní jejich postavení ve větě	neohebné slovní druhy		
ČJL-9-2-06	rozdlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	bezpečně určí ve větě základní skladebnou dvojici, najde rozvíjející větné členy, zdůvodní závislost na řídícím členu, vědomě odliší větu jednoduchou a souvětí	větná stavba - základní větné členy, poměry mezi několikanásobnými větnými členy, souvětí		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	pracuje s textem, vybere z něj důležité informace a sestaví z nich vlastní práci, rozliší údaje podstatné a nedůležité,	charakteristika		

ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	určí klíčová slova, vyjádří hlavní myšlenky textu, navrhne otázky a stručné poznámky, myšlenky vyjádří formou referátu	výklad, referát		
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	porovná jednotlivé písemnosti, zdůvodní a navrhne jejich použití v praktickém životě,	důležité písemnosti - přihláška, objednávka, pozvánka, žádost		
ČJL-9-1-02	rozdílí subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	odlíší subjektivní a objektivní charakter výpovědi, napíše krátkou úvahu na dané téma	úvaha		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-9-3-06	rozdílí základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	rozdílí a přiřadí správně literární dílo k literárnímu druhu, objasní rozdíly mezi jednotlivými literárními druhy, ilustruje na příkladech v čítance	literární druhy (poezie, próza, drama)		
ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	podle osvojených poznatků napíše vlastní text k jednotlivým liter. druhům	tvůrčí psaní		
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	popíše uvedené literární směry, vysvětlí jejich hlavní rysy, rozlíší je a přiřadí k nim ukázky, zná jejich představitele v české i světové literatuře	literární směry - romantismus, realismus, poetismus, sci-fi,		
ČJL-9-3-03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	objasňuje a obhajuje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	zprávy o kulturních akcích a přečtených knihách		

II. stupeň

ČESKÝ JAZYK a LITERATURA

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	objasní význam slova, rozliší mnohovýznamovost slova, specifikuje s., h. a a., umí je použít ve větě, najde v textu odborné názvy a vysvětlí je	význam slova, synonyma, homonyma, antonyma, odborné názvy		
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	bezpečně ovládá základy českého pravopisu, umí určovat mluvnické kategorie u ohebných slovních druhů,	tvarosloví, pravopis		
ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	seznáme se s vývojem českého jazyka, popíše změny, ke kterým docházelo, charakterizuje jednotlivé etapy vývoje a vysvětlí důvody změn, v textu najde a., h. a n., vysvětlí jejich význam	vývoj jazyka a nejdůležitější etapy vývoje, archaismy, historismy a neologismy		
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	bezpečně definuje jednotlivé větné členy, rozliší je ve větě jednoduché, provede rozbor souvětí, určí druhy vět v souvětí, druhy vedlejších vět a poměr mezi větami hlavními	skladba - větné členy, souvětí souřadné a podřadné, čárka ve větě a souvětí		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA					
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	vyhledá v textu zásadní informace, umí je dále použít, rozřídí informace podle závažnosti, sestaví na jejich základě vlastní text	práce s textem a s informacemi		
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	definuje jednotlivé slohové útvary, objasní jejich použití, na základě poznatků vytvoří vlastní text, naplňuje průběh rozhovoru s významnou osobností	fejton, rozhovor, reportáž		

ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	rozliší principy výstavby mluveného a psaného textu, specifikuje zásadní rozdíly, objasní odlišnost těchto textů	mluvené a psané texty		
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	rozhodne, jaké argumenty lze použít, rozliší argumenty klamné, posoudí vhodnost argumentace	přesvědčování a manipulace		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA					
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	definuje základní rysy výrazného individuálního stylu autora, specifikuje zvláštnosti tvorby jednotlivých autorů, seznámí se s díly a jejich filmovou podobou	K. Čapek, B. Hrabal, válečná literatura a autoři v české a světové literatuře		
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	pojmenuje základní literární směry a jejich představitele	přehled vývoje české a světové literatury		
ČJL-9-3-05	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	z příkladů vybere dle svého názoru literaturu hodnotnou a konzumní	vlastní četba		
ČJL-9-3-09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	vyhledá informace, porovná jednotlivá divadla, dokáže najít odlišnosti jejich tvorby	divadlo malých forem: V+W, Semafor, Divadlo Járy Cimrmana, Š+G		

Cizí jazyk - Anglický jazyk a Německý jazyk

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Vzdělávání v cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

A) Charakteristika výuky – 3. období:

Výuka v 3.období navazuje na druhé období. Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně v každém ročníku.

Žáci se opakovaně se věnují základním tematickým okruhům a prohlubují je. Od 8. ročníku nabízíme žákům nepovinný předmět Konverzace v cizím jazyce s časovou dotací 1 hodina týdně.

Výuka probíhá většinou ve třídách nebo jazykových učebnách. Kombinujeme různé formy výuky, např. frontální vyučování, činnostní vyučování, skupinové vyučování,... Do výuky jsme zařadili průřezová témata: Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Enviromentální výchova.

Dovednost hovořit cizím jazykem je především schopnost vést v něm dialog, tj. ptát se, odpovídat na otázky, vyjadřovat vlastní postoje, přání, názory atd. Je hlavním cílem jazykového vyučování. Jde o dovednost velmi složitou, předpokládající aktivní zvládnutí řady jazykových prostředků (slovní zásoby, gramatiky, výslovnosti) a vyžadující značného úsilí ze strany žáků. Předpokládá také dovednost rozumět, neboť bez ní by nebyl dialog možný.

Mluvní projev musí být soustavně a cílevědomě nacvičován.

Výuka je orientována na praktické dovednosti. Dovede žáka ke schopnosti komunikovat v angličtině na úrovni **A2** podle Společného evropského referenčního rámce. Tento Společný evropský referenční rámec byl vytvořen pro všechny členy Evropské unie a chce zaručit, aby nastupující generace měla společný jazyk a díky tomu se mohla uplatnit na trhu práce, kde budou stále více a více převládat nadnárodní zaměstnavatelé.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- motivovat žáky k zájmu o cizí jazyk, napodobovat melodii a rytmus cizího jazyka
- základní fráze a obraty procvičovat s pomocí CD a manuálních činností
- učit žáky komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, které vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech
- jazykové vzdělávání na tomto stupni vede žáka k:
 - vnímání a postupnému osvojování cizího jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací
 - zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
 - samostatnému získávání informací z různých zdrojů
 - zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
 - získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
 - postupně začít chápat význam znalosti cizího jazyka pro život
 - aktivní účastí žáka na výuce cizího jazyka ho vést ke schopnosti jednoduše komunikovat s využitím prvních poznaných slov a frází, hledat a používat vhodné slovní obraty

C) Očekávané výstupy a obsah učiva– 3. období:

2.stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	opakuje informace v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	pokyny ve třídě	
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	reprodukuje obsah jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Témata: kamarádi, škola, nehoda, koníčky, Vánoce, počasí, rodina (náslechy rozhovorů)	
MLUVENÍ				
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	popíše svou rodinu, kamarády, školu, volný čas	konverzační a mluvnická cvičení	
		vypráví o členech rodiny a kamarádech	zájmena - podměty a sloveso být	
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	krátce odpovídá na jednoduché otázky	otázky: How are you? Where are you? ...	
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	rozlíší situace, ve kterých je vhodná prostá, či průběhová forma	přítomný čas prostý X průběhový (věta oznamovací, otázka, zápor)	
		tvary podstatných jmen dává do souvislosti s množstvím	pravidelné a nepravidelné množné číslo podstatných jmen, počítatelná a nepočítatelná podstatná jména	
		nahradí člen zájmenem	přívlastňovací a ukazovací zájmena	
		vyjadřuje, co bude dělat	budoucí čas	
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	popíše osoby a budovy	stupňování přídavných jmen, řadové číslovky	

CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	tvorí jednoduché věty, rozlišuje, co umí a co musí udělat	modální slovesa can, must		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	vybere požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	čtení s porozuměním, práce s texty		
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	částečně reprodukuje krátké a jednoduché texty	využití textů v učebnici a časopisech		
PSANÍ					
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	píšeme krátce o sobě, dopis, blahopřání		
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	seřadí základní údaje o sobě ve formuláři	jednoduchý formulář		
		do zadaných vět doplní zájmena osobní a správný tvar slovesa to be	zájmena - podměty a sloveso být		
		do textu doplní tvar zájmena, utvoří věty v rozkazovacím způsobu	zájmena v postavení předmětu a rozkazovací způsob		
		popisuje učebnu	předložky místa		

2. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM					
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	interpretuje informace v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	využití audio nahrávek k textům v učebnici, v časopisech, na PC		
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	interpretuje obsah jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	Témata: mé léto, školní den, Vánoce, mé plány, nakupování, lidské tělo, u lékaře, v restauraci, na návštěvě (náslechy rozhovorů)		
MLUVENÍ					
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	vyjádří vlastními slovy informace o základních tématech	konverzační a mluvnická cvičení		
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	reprodukuje jednoduchý příběh či událost	každodenní události		
		umí říct, kdy a kde byl	minulý čas slovesa být (věta oznamovací, otázka, zápor)		
		vypráví, co dělal včera, o víkendu, o prázdninách ...	pravidelný a nepravidelný minulý čas		
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	alespoň jednou formou je schopen sdělit své plány	budoucí čas (will X to be going to)		
		tvorí jednoduché věty, rozlišuje, co umí a co musí udělat, v minulém čase použije had to	modální slovesa can, must, have to		
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	lidi zdvořile osloví, omluví se, představí se, zeptá se na základní informace, jednoduše vyjádří, jak se cítí	nácvik jednoduchých rozhovorů		

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	vyjádří požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	čtení s porozuměním, práce s texty		
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	reprodukuje krátké a jednoduché texty	využití textů v učebnici a časopisech		
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	v textu rozliší prostou a průběhovou formu minulého času	minulý čas prostý a průběhový		
PSANÍ					
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	přeloží jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; spojuje věty výrazy a, ale, protože	jednoduché vypravování		
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	použije základní údaje o sobě ve formuláři	jednoduchý formulář		
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	podle přítomného času průběhového utvoří minulý čas průběhový	minulý čas prostý a průběhový		

2. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	uspořádá informace v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	využití CD k textům, audio nahrávky	
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	přeloží obsah jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Témata: telefonování, plány na víkend, jídlo, kalendář, výměnný pobyt, v nemocnici, cestování (následky rozhovorů)	
MLUVENÍ				
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	vyjádří vlastními slovy jednoduchý příběh či událost	každodenní události, běžná konverzační témata	
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	dokáže utvořit jednoduchou otázku na základní informace	nácvik krátkých rozhovorů	
		umí vyřídít telefonický rozhovor (představí se, nahlásí telefonní číslo, vyřídí vzkaz), porozumí jednoduchému popisu cesty a poradí někomu jinému	telefonování, orientace po městě - přítomný čas prostý, průběhový, rozkazovací způsob	
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	aktivně používá modální slovesa v přítomném čase, podle vzoru sestaví větu s opisem	opisy modálních sloves: can, could, be able to - must, have to; frázová slovesa: go, come, watch, get	

		rozlišuje různé formy vyjádření budoucnosti vhodné pro typické situace	různé formy vyjádření budoucího času		
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	popisuje místnosti, budovy	vazba there is/are		
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	v probíraných tématech vhodně použije příslušný základní mluvnický čas	mluvnické časy: přítomný, budoucí, minulý		
		seznámení s předpřítomným časem, sestavení jednoduchých vět dle vzoru, užití v typických situacích	předpřítomný čas		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	diskutuje o požadované informaci v jednoduchých každodenních autentických materiálech	čtení s porozuměním, práce s texty		
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	přeloží krátké a jednoduché texty	využití úvodních textů v učebnici a časopisech		
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	v textu pozná opis modálních sloves	opisy modálních sloves: can, could, be able to - must, have to; frázová slovesa: go, come, watch, get		
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	v souvislém textu dokáže z kontextu odhadnout smysl otázky s předložkou na konci	předložky na konci otázky		

PSANÍ					
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	uspořádá jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	jednoduché vypravování, rozřídění zdvojeného textu		
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	vysvětlí jednoduchá písemná sdělení	informační tabule, jídelníček		
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	přiřadí správný tvar nepravidelných sloves, která jsou potřebná pro probíraná témata	nepravidelná slovesa		
		do jednoduchých vět doplní vzratné zájmeno podle podmětu	zvratná zájmena		

2. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	analyzuje informace v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	využití CD k textům, audio nahrávky	
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	diskutuje o obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	Témata: lidé, na ulici, nakupování, můj dům, minulý rok, jídlo, hotel, povolání (náslechy rozhovorů)	
MLUVENÍ				
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	načrtne strukturu jednoduchého příběhu	každodenní události, běžná konverzační témata	
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	použije jednoduchou otázku na základní informace	nácvik krátkých rozhovorů	
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	v probíraných tématech běžně a správně použije příslušný základní mluvnický čas	mluvnické časy: přítomný, budoucí, minulý	
		aktivně používá modální slovesa v přítomném čase, pasivně rozumí opisům v jednoduchých větách	opisy modálních sloves: can, could, be able to - must, have to; frázová slovesa: go, come, watch, get	
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	v rozhovorech týkajících se orientace používá předložky a ustálené fráze	předložky místa, frázová slovesa	

CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	používá idiomy, sestavení jednoduchých vět, užití v typických situacích	předpřítomný čas		
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	zformuluje zjišťovací otázku na podmět	podmětná otázka		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	analyzuje požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	čtení s porozuměním, práce s texty		
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	interpretuje krátké a jednoduché texty, vyhledá v nich požadované informace	využití textů v učebnici a časopisech		
PSANÍ					
CJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	analyzuje jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	jednoduché vypravování v základních mluvnických časech		
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	vyjádří vlastními slovy jednoduchá písemná sdělení	informační tabule, jídelníček		
CJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napíše všechny tři tvary nepravidelných sloves, která jsou potřebná pro probíraná témata	nepravidelná slovesa		

2.stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM					
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	rozumí nejjednodušším pokynům vysloveným pomalu a zřetelně, reaguje na ně a vyplňuje je	pokyny ve třídě		
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	vyslechne krátké jednoduché sdělení a rozumí mu	Témata: škola, rodina, bydlení, volný čas		
MLUVENÍ					
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	popíše svou rodinu, vybere správný tvar slovesa, rozliší věty oznamovací a tázací	výslovnost, slovosled ve větě, časování sloves		
		přečte napsané číslo, vhodně nahradí podstatné jméno zájmenem	číslovky do 100, osobní zájmena		
		správně vybere vhodnou předložku a použije ji ve větě	předložky se 3. a 4. pádem (škola, bydlení)		
		časuje sloveso ve všech osobách, odliší slovesa pravidelná a nepravidelná	nepravidelná slovesa, sloveso haben a sein		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	vybere požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	čtení s porozuměním, práce s úvodními texty		
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	částečně reprodukuje krátké a jednoduché texty	využití úvodních textů v učebnici a časopisech		

PSANÍ					
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	dopis		
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	seřadí základní údaje o sobě ve formuláři	jednoduchý formulář		
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	do textu doplní vhodný tvar slovesa, osobního zájmena	slovesa, zájmena		
		popíše svůj pokoj a předměty v něm uložené	předložky		

2. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	rozumí základním pokynům vysloveným pomalu a zřetelně, provede je, interpretuje vyslechnuté informace	pokyny ve třídě	
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	vyslechne rozhovor, zapamatuje si základní sdělené informace a interpretuje je	témata: škola, domov, sport, roční období, nakupování	
MLUVENÍ				
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	vytvoří správný tvar perfekta a použije ho ve větě	perfektum a préteritum pravidelných a nepravidelných sloves	
		převeďte kladnou větu do záporné	zápor ve větě	
		zapamatuje si základní pravidla vytváření množného čísla, použije množné číslo ve větě	množné číslo podstatných jmen	
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	zeptá se na základní informace k tématu, osloví, požádá, představí se	způsobová slovesa	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	vyjádří požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	čtení s porozuměním, práce s úvodními texty	

CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	reprodukuje krátké a jednoduché texty	využití úvodních textů v učebnici a časopisech		
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	v textu rozliší formy perfekta a préterita	minulý čas		
PSANÍ					
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	přeloží jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	jednoduché vypravování		
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	použije základní údaje o sobě ve formuláři	jednoduchý formulář		
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	převede text do množného čísla, minulého času	množné číslo, minulý čas		

2. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	uspořádá informace v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	audio nahrávky	
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	vyslechne promluvy a rozhovory, zapamatuje si důležité informace, naváže na ně	témata: stravování, nákupy a móda, cestování	
MLUVENÍ				
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Minimální doporučená úroveň pro úpravy	vyjádří vlastními slovy jednoduchý příběh či událost	přivlastňovací zájmena	
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	tvoří otázky typu Kolikátý? Jaký?	číslovky řadové, přídavné jméno po členu	
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	porovnává a rozlišuje své vztahy k okolí a k tématům	stupňování přídavných jmen a příslovcí	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	diskutuje o požadované informaci v jednoduchých každodenních autentických materiálech	čtení s porozuměním, práce s úvodními texty	
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	přeloží krátké a jednoduché texty	využití úvodních textů v učebnici a časopisech	

PSANÍ					
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	uspořádá jednoduché texty týkající se osvojovaných témat	jednoduché vypravování, rozřídění zdvojeného textu		
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	vysvětlí jednoduchá písemná sdělení	informační tabule, jídelníček		
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	doplní správný tvar přídavného jména, použije vhodný stupeň	přídavná jména		

2. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	analyzuje informace v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	audionahrávky	
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat	vyslechne, porozumí, reprodukuje vyslechnutou promluvu či rozhovor, přeloží obsah	témata: povolání, cestování, realie německy mluvících zemí	
MLUVENÍ				
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	pojmenuje charakteristické činnosti jednotlivých povolání,	všeobecný podmět man - povolání	
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	zeptá se na regionální charakteristiky, místní architektura a kultura	trpný rod, trpný infinitiv - realie	
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	popisuje a charakterizuje jednotlivé lokality německy mluvících zemí	vedlejší věty - cestování	
		vhodně používá slovesné tvary v probíraných tématech	slovesný čas (perfektum a préteritum)	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	analyzuje požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	čtení s porozuměním, práce s úvodními texty	
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	interpretuje krátké a jednoduché texty, vyhledá v nich požadované informace	využití úvodních textů v učebnici a časopisech	

PSANÍ					
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vytvoří jednoduché texty týkající se jeho samotného a osvojovaných témat	jednoduché vypravování v základních mluvnických časech		
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	vyplní všechny formuláře související s tématem	formuláře - cestování, povolání		
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	odpoví na jednoduchý dopis, email	dopis, email		

Další cizí jazyk - Anglický jazyk 2 a Německý jazyk 2

A) Charakteristika výuky

7. ročník

Výuka druhého cizího jazyka začíná v 7. ročníku a tvoří úvod do dalšího cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období nejdůležitější probuzení zájmu o výuku dalšího cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny cizího jazyka v průběhu celého roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Vyučovací předmět má časovou dotaci v 7. ročníku dvě hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách nebo jazykových učebnách. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte. Ve výuce kombinujeme různé formy výuky, např. frontální vyučování, skupinové vyučování, činnostní vyučování... Do výuky jsme zařadili průřezové téma „Multikulturní výchova“, kde jsme zvolili jako styčný tematický okruh „multikulturalita

8. a 9. ročník

Vyučovací předmět má časovou dotaci ve 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách nebo jazykových učebnách. Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem, a to v každé hodině. Není žádoucí přílišné zapisování a opisování textu, četba krátkých zábavných textů i comicsů může velmi dobře posloužit jako prostředek k zapamatování psané podoby jazyka či osvěžení jednotlivých výrazů. Využíváme video a audio nahrávek, říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí z paměti.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňují poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

To je základem k tomu, aby se cizímu jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Výuka ve 2. období je založena rovněž na elementárních formách povzbuzujících k co nejhojnější konverzaci (hry se slovy, jednoduché písně, říkadla, využití gest, míčových her apod.).

Výuka seznamuje žáky s reáliemi zemí, které tímto jazykem hovoří. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Výuka je orientována na praktické dovednosti. Dovede žáka ke schopnosti komunikovat v cizím jazyce na úrovni **A1** podle Společného evropského referenčního rámce. Tento Společný evropský referenční rámec byl vytvořen pro všechny členy Evropské unie a chce zaručit, aby nastupující generace měla

společný jazyk a díky tomu se mohla uplatnit na trhu práce, kde budou stále více a více převládat nadnárodní zaměstnavatelé.

B) Výchovně vzdělávací cíle

- motivovat žáky k zájmu o cizí jazyk, učit se vnímat a napodobovat melodii a rytmus cizího jazyka
- poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti
- činnostní formou naučit žáky základní slovní zásobu z jim blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty)
- rozumět jednoduchým pokynům v cizím jazyce a reagovat na ně

C) Očekávané výstupy a obsah učiva – 3. období:

II. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	opakuje jednoduché pokyny a otázky učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	pokyny ve třídě a reakce na ně	
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	reprodukuje slova a jednoduché věty, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	náslech základních komunikačních témat	
MLUVENÍ				
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	interpretuje jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	krátké rozhovory	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	určí význam jednoduchých informačních nápisů a orientačních pokynů	práce s textem	
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	přeloží slova a jednoduché věty, které se vztahují k běžným tématům	využití slovníků	
PSANÍ				
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	seřadí základní údaje o sobě ve formuláři	jednoduchý formulář	

II. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM					
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	interpretuje slova a jednoduché věty, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	následek základních komunikačních témat		
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	opakuje základní informace v krátkých poslechových textech	využití CD		
MLUVENÍ					
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	používá jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	krátké rozhovory		
DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	uskuteční jednoduchý rozhovor	nácvik konverzace		
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	dokáže odpovědět na jednoduché otázky	otázky a odpovědi		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	přeloží slova a jednoduché věty, které se vztahují k běžným tématům	využití slovníků, překlady		

DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	vybere informace z krátkého jednoduchého textu	využití rozšiřujících textů (časopisy, internet)		
PSANÍ					
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napiše s dopomocí jednoduchý text	sestavení jednoduché výpovědi		

2. stupeň

ANGLICKÝ JAZYK

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	dokáže porozumět krátkým poslechovým textům	využití CD, audio nahrávek, ukázek rozdílných mluvních projevů	
MLUVENÍ				
DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	vyzkouší si jednoduchý rozhovor	nácvik konverzace	
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	dokáže odpovědět na jednoduché otázky a pokládá je	otázky a odpovědi	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	používá slova a jednoduché věty, které se vztahují k běžným tématům	využití slovníků, překlady	
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	odhadne význam krátkého jednoduchého textu	využití rozšiřujících textů (časopisy, internet)	
PSANÍ				
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	dokáže napsat jednoduchý text	sestavení jednoduché výpovědi	
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	dokáže reagovat na jednoduché písemné sdělení	jednoduchá písemná žádost, oznámení	

2. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM					
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně	pokyny ve třídě a reakce na ně		
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí slovům a jednotlivým větám s obrázkovou oporou	náslech základních komunikačních témat		
MLUVENÍ					
DCJ-9-2-01	se zapojuje do jednoduchých rozhovorů	ve dvojici sestaví jednoduchý rozhovor	krátké rozhovory		
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	popíše jednoduchými větami svou rodinu, školu, své koníčky	témata: Já, moje rodina, škola, hobby		
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	pokládá otázky k tématům, odpoví na ně	témata: Já, moje rodina, škola, hobby		

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	určí význam jednoduchých informačních nápisů a orientačních pokynů	práce s textem		
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	přeloží slova a jednoduché věty, které se vztahují k běžným tématům	využití slovníků		
PSANÍ					
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	seřadí základní údaje o sobě ve formuláři	jednoduchý formulář		

2. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM					
DCJ-9-1-02	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	opakuje s porozuměním slova a jednoduché věty, týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	náslech základních komunikačních témat		
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	opakuje základní informace v krátkých poslechových textech	využití CD		
MLUVENÍ					
DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	k vytvoření jednoduchých rozhovorů používá základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	krátké rozhovory		
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vytvoří jednoduché věty k daným tématům	témata: koníčky, prázdniny		
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	dokáže odpovědět na jednoduché otázky	otázky a odpovědi - témata: domov, můj den a týden		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	přeloží slova a jednoduché věty, které se vztahují k běžným tématům	využití slovníků, překlady		

DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	vybere informace z krátkého jednoduchého textu	využití rozšiřujících textů (časopisy, internet)		
PSANÍ					
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napiše s pomocí jednoduchý text	sestavení jednoduché výpovědi		

2. stupeň

NĚMECKÝ JAZYK

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	dokáže porozumět krátkým poslechovým textům	využití CD, audio nahrávek, ukázek rozdílných mluvních projevů	
MLUVENÍ				
DCJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	uskuteční jednoduchý rozhovor	nácvik konverzace - témata: ve městě, plány na prázdniny	
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	popíše jednotlivé části těla, jednoduchými větami se vyjádří o vlastním zdraví, popíše aktuální počasí	témata: tělo a u lékaře, počasí	
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	vytvoří otázku, odpoví na otázku k daným tématům	otázky a odpovědi	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	používá slova a jednoduché věty, které se vztahují k běžným tématům	využití slovníků, překlady	

DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	chápe význam krátkého jednoduchého textu	využití rozšiřujících textů (časopisy, internet)		
PSANÍ					
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	dokáže napsat jednoduchý text na dané téma	sestavení jednoduché výpovědi		
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	dokáže reagovat na jednoduché písemné sdělení	jednoduchá písemná žádost, oznámení		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v 6. - 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu matematika jako samostatného předmětu, a to po 4 vyučovacích hodinách týdně v 6. - 8. ročníku a 3 hodiny týdně v 9. ročníku. Výuka probíhá ve třídách, je však možné příležitostně využít počítačovou nebo multimediální učebnu.

Matematika je jedním z hlavních pilířů programu Tvořivá škola. Vede žáky k rozvoji logického myšlení a rozvoji jednotlivých klíčových kompetencí, zejména kompetence k řešení problémů. Matematika ve vztahu s fyzikou, pracovními činnostmi a chemií má za cíl vybavit žáky takovými znalostmi, dovednostmi a návyky, aby bylo dosaženo zvýšení technické úrovně vzdělanosti naší společnosti, která je obecně považována za nedostačující.

Matematika

A) Charakteristika výuky:

Charakter výuky matematiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci poznatky získávali na základě individuální nebo skupinové práce. Žáci provádějí zvolené činnosti, které je vedou k pozorování určených jevů. O předkládaných jevech se žáky diskutujeme a vybízíme je k vyjadřování názorů a formulování závěrů vlastními slovy. Tímto způsobem umožňujeme žákům samostatné znovuobjevování poznatků, čímž podporujeme postupný rozvoj klíčových kompetencí a podněcujeme zájem o výuku. Po upřesnění závěrů učitelem si žáci získané poznatky snáze osvojují a zapamatovávají. Učivu, které jim je předkládáno, rozumí, neboť na mnohé dokázali přijít sami. Žáci získávají sebedůvěru a nic nebrání dalšímu průběžnému rozvoji klíčových kompetencí.

Vzhledem k rychlému rozvoji vědy a techniky vedeme žáky k přesvědčení, že dobré znalosti z matematiky uplatní v současnosti ve všech oborech a že matematika je dokonalý nástroj, který jim může pomoci k dosahování převratných objevů.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je rozdělena **do čtyř tematických okruhů**:

a) Číslo a proměnná

- žáci si osvojují aritmetické operace v oboru celých a racionálních čísel a učí se je propojit s reálnou situací, učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním, seznamují se s pojmem proměnná a učí se matematizovat reálné situace

b) Závislosti, vztahy a práce s daty

- žáci se učí rozpoznávat určité typy změn a závislostí běžných jevů reálného světa, tyto změny se učí analyzovat z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je sami konstruují a vyjadřují matematickým předpisem

c) Geometrie v rovině a prostoru

- žáci určují a znázorňují geometrické útvary, geometricky modelují reálné situace, zdokonalují svůj grafický projev, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, počítat obsahy, obvody rovinných útvarů a povrchy a objemy těles, řeší úlohy z praxe

d) Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje, provádět situační náčrtky a uplatnit tak logické myšlení

B) Výchovně vzdělávací cíle

- osvojit si matematické pojmy, algoritmy a metody řešení a následně je umět využít při řešení úloh z praktického života
- postupně poznávat odborný matematický jazyk a provádět správné matematické zápisy
- rozvíjet logické a abstraktní myšlení pomocí řešení matematických problémů
- získávání údajů praktickými činnostmi - měřením, porovnáváním, odhadováním, modelováním
- prakticky poznat a ve vztahu s fyzikou porozumět hlavním jednotkám fyzikálních veličin, se kterými se žáci v matematice setkávají
- umět vyhledávat data v tabulkách a grafech, využívat diagramy a schémata
- rozvíjet schopnost spolupráce např. při skupinovém vyučování
- rozvíjet komunikační dovednosti - zejména mluvením o pozorovaném, formulováním myšlenek a závěrů; naučit se přesně a stručně vyjadřovat pomocí matematického jazyka a symboliky
- rozvíjet prostorovou představivost a tvůrčí fantazii žáků při výrobě didaktických pomůcek z různých materiálů a při práci s modely
- vést k neustálé sebekontrolě a vyhodnocování správnosti výsledků
- posilovat sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti, rozvíjet u nich vytrvalost, přesnost, systematickост a podporovat tvořivost
- postupně poznávat význam studia matematiky pro porozumění globálním souvislostem a multikulturním pohledům na naši civilizaci

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II.stupeň

MATEMATIKA

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A PROMĚNNÁ					
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Čte, zapisuje a porovnává desetinná čísla. Zobrazí desetinné číslo na číselné ose. Provádí početní operace s desetinnými čísly z paměti a písemně. Zaokrouhuje s danou přesností. Určuje přibližné řešení úloh pomocí odhadu, který porovnává s výpočtem. Řeší slovní úlohy s využitím matematických operací s desetinnými čísly	Desetinné číslo Porovnání desetinných čísel Zaokrouhlování desetinných čísel Sčítání a odčítání desetinných čísel Násobení a dělení desetinných čísel 10,100,1000 Násobení desetinných čísel Dělení desetinných čísel Souhrnná cvičení		
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Rozumí pojmem násobek a dělitel. Poznává, určí číslo sudé, liché, prvočíslo a číslo složené. Aplikuje znaky dělitelnosti v příkladech. Určí z paměti nebo písemně nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou a více čísel. Řeší slovní úlohy s využitím znaků dělitelnosti. Modeluje vztahy n-krát větší (menší) a o n větší (menší)	Násobek a dělitel Číslo sudá a lichá Prvočísla a čísla složená Znaky dělitelnosti Největší společný dělitel Společný násobek Číslo soudělná a nesoudělná Nejmenší společný násobek Souhrnná cvičení		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Získává data z prezentací, tabulek a grafů	Závislosti a jejich vlastnosti. Tabulky, diagramy		
M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Třídí data podle důležitosti	Tabulky, diagramy. Sběr a třídění dat. Orientace v tabulce		
		Vytváří slovní úlohy s využitím získaných dat	Orientace v tabulce. Sestavování tabulek		
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU					

M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Užívá správnou matematickou symboliku	Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem		
M-9-3-03	Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Vysvětlí pojem úhel. Sestrojí osu úhlů. Narýsuje úhel dané velikosti. Změří a zapíše velikost úhlu. Přenesení graficky úhel. Sčítá a odčítá graficky a číselně úhly. Rozdělí a pojmenuje úhly podle velikosti. Převádí jednotky stupně, minuty. Řeší úlohy s využitím vlastností dvojic úhlů	Polopřímka Polov rovina Základní poznatky o úhlu Přenesení úhlu Porovnávání úhlu Shodné úhly Pravý úhel Přímý úhel Ostrý a tupý úhel Osa úhlu Velikost úhlu Sčítání a odčítání úhlů a jejich velikostí Úhly vedlejší a vrcholové Souhlasné úhly a střídavé úhly		
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Užívá správnou matematickou symboliku. Vysvětlí pojem vrchol, strana, úhel, trojúhelník. Rozdělí a pojmenuje trojúhelníky podle vlastností. Převádí jednotky - stupně, minuty. Řeší úlohy s využitím vlastností trojúhelníku. Vysvětlí pojem těžnice, výška, střední příčka. Provádí jednoduché konstrukce	Trojúhelníková nerovnost Ostroúhlý, pravouhlý a tupouhlý trojúhelník Součet velikostí vnitřních úhlů trojúhelníku Konstrukce trojúhelníků Vnější úhly trojúhelníku Střední příčky trojúhelníku Těžnice trojúhelníku Výšky trojúhelníku Kružnice trojúhelníku opsaná Kružnice trojúhelníku vepsaná Rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník a jejich vlastnosti		
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, úsečky, trojúhelníku. Rozumí pojmu a vysvětlí pojem osově souměrný útvar a pozná jej. Modeluje základní geometrické útvary přehýbáním papíru	Shodné útvary Osová souměrnost Geometrické útvary v osové souměrnosti		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY					
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Řeší úlohy ze života, které vyžadují kombinační úsudek nebo logickou úvahu, hledá různé strategie jejich řešení a sestavuje si zásobu metod vhodných k řešení těchto úloh			

II. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A PROMĚNNÁ					
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	seznamuje se se zaváděným pojmem celé číslo (později racionální číslo), orientuje se na číselné ose, porovnává celá (racionální) čísla; provádí základní početní operace	celá čísla - na číselné ose, porovnávání, početní operace racionální čísla - na číselné ose, porovnávání, početní operace		
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor	užívá dříve naučených postupů pro zaokrouhlování přirozených čísel, aplikuje je na čísla celá a racionální	zaokrouhlování celých a racionálních čísel		
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	utváří si představu o možnostech vyjádření části celku pomocí různých zápisů - zlomek, desetinné číslo, procento, umí vyznačit část celku zapsanou různou podobou (Z, D.Č., P)	poměr, vyjádření, slovní úlohy zlomky - zápis, porovnávání, krácení, počítání se zlomky procenta - zápis, užití ve slovních úlohách, vztahy		
M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	mění výraz v daném poměru - chápe zvětšení x zmenšení, rozdělení celku v daném poměru, postupném poměru	poměr - modelové a slovní úlohy		
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	výpočtem řeší procentovou část z celku, určí základ, počet procent, seznamuje se se základy finanční matematiky (pojmy vklad, úrok, daň apod.)	procenta - modelové a slovní úlohy, užití trojčlenky		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	rozezná vztah přímé a nepřímé úměrnosti, zvládá doplnit data, výsledné hodnoty zanést do pravoúhlé soustavy souřadnic	přímá a nepřímá úměrnost - předpis, tabulka, graf, slovní úlohy řešené trojčlenkou		

M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	rozezná vztah přímé a nepřímé úměrnosti, zvládá doplnit data, výsledné hodnoty zanést do pravouhlé soustavy souřadnic	přímá a nepřímá úměrnost - předpis, tabulka, graf		
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU					
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	pracuje s již známými čtyřúhelníky, rozšiřuje si znalosti o další n-úhelníky, zvládá základní popis a vlastnosti, třídí trojúhelníky na základě velikosti stran (případně úhlů)	rovnoběžníky, lichoběžníky, trojúhelníky		
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	užívá úhломěr, zná základní a odvozené jednotky velikosti úhlů, počítá se stupni a minutami	úhel - měření a početní úlohy		
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	umí charakterizovat pomocí množin a bodů jednotlivé útvary	konstrukční úlohy		
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	aktivně využívá vlastností daných útvarů - kolmice, rovnoběžky, shodnost délky strany	konstrukční úlohy		
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	zná tři základní věty o shodnosti trojúhelníka - využívá je v konstrukčních úlohách	SSS, SÚS, ÚSÚ		
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	konstruuje útvary ve středové souměrnosti, ověřuje jej průsvítkou, seznamuje se s pojmem rotace	středová souměrnost		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY					
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	žák si zařazováním úloh pro užití logického myšlení rozvíjí strategie a postupy k jejich vyřešení - pravidelné zařazování úloh na rozvoj logického myšlení	slovní úlohy, úlohy zadané obrazově, hádanky		

M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	žáci si rozvíjí schopnosti prostorové představivosti prací s jednotkovou krychlí, dokáže dopočítat chybějící díly + získává představivost ze 3 rovin	logické úlohy na jednotkovou krychli, 3D piškvorky		
----------	--	--	--	--	--

II. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A PROMĚNNÁ					
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor	žák při řešení úloh používá poznatky z různých oblastí matematiky	opakování		
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel				
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulačky, umí řešit úlohy z praxe na užití druhé mocniny a odmocniny, zná znění Pythagorovy věty, umí použít Pythagorovu větu v praxi řeší úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty, určí mocniny s přirozeným mocnitelem, provádí základní početní operace s mocninami určuje třetí a vyšší mocniny pomocí kalkulačky	druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta, mocniny s přirozeným mocnitelem		
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	určí hodnoty číselných výrazů je schopen zapsat slovní text pomocí výrazů s proměnnými v jednoduchých příkladech umí provádět operace s mnohočleny upraví a zjednoduší výraz používá vzorce ke zjednodušení výrazů	výrazy		
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav provádí zkoušku správnosti, řeší úlohy pomocí sestavení a vyřešení lineární rovnice, umí vyjádřit neznámou ze vzorce	lineární rovnice		

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	umí provádět jednoduchá statistická šetření a zapisovat jejich výsledky do tabulky je schopen číst tabulky grafy a interpretovat jejich výsledky	základy statistiky		
M-9-2-02	porovnává soubory dat	umí určit četnost jednotlivých hodnot, vypočítat modus ,medián a aritmetický průměr	základy statistiky- aritmetický průměr, medián, modus		
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU					
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	používá při rýsování základní pravidla a matematickou symboliku	přímka, polopřímka úsečka, typy úhlů, vzdálenost bodu od přímky		
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	vysvětlí, co je kruh, kružnice, sečna, tečna, narysuje trojúhelník pomocí Thaletovy věty, rozhodne o vzájemné poloze bodu, přímky a kružnice vzhledem k jiné kružnici	kruh, kružnice, sečna, tečna, Thaletova věta, vzájemná poloha kružnice a přímky, vzájemná polohy dvou kružnic		
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	vypočítá obvod a obsah kruhu, délku oblouku, obsah kruhové výseče, umí používat číslo π ,vypočítá povrch a objem válce, řeší slovní úlohy s využitím znalostí o kruhu, kružnici a válci	obvod a obsah kruhu, povrch a objem válce		
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne válec a sestrojí jeho síť, pozná a popíše válec, uvádí příklady předmětů tvaru válce	síť válce		
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	řeší konstrukční úlohy na sestrojení trojúhelníku a čtyřúhelníku zadaných různými prvky	konstrukční úlohy		

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	nalézá různá řešení předkládaných situací	číselné a logické řady		
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	řeší netradiční úlohy pomocí dřívě získaných poznatků, při řešení využívá vlastní logiku a představivost	logické a netradiční geometrické úlohy		

II. stupeň

MATEMATIKA

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČÍSLO A PROMĚNNÁ				
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	určí podmínky, za kterých má výraz smysl, provádí početní operace s lomenými výrazy, převede složený lomený výraz na násobení dvou výrazů	lomený výraz, definiční obor výrazu, početní operace s lomeným výrazem, složený lomený výraz	
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím ve jmenovateli	lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší soustavu lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací metodou, řeší soustavu lineárních rovnic se dvěma neznámými sčítací metodou, provádí zkoušku řešení	soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, dosazovací a sčítací metoda	
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	řeší slovní úlohy vedoucí k řešení soustavy lineárních rovnic	slovní úlohy vedoucí k řešení soustavy lineárních rovnic, slovní úlohy "na pohyb", "společnou práci" a "směsi"	
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	řeší slovní úlohy vedoucí k řešení soustavy lineárních rovnic	slovní úlohy vedoucí k řešení soustavy lineárních rovnic, slovní úlohy "na pohyb", "společnou práci" a "směsi"	

M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami	technické výkresy, plány, mapy		
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře, určí hledanou jistinu, provádí jednoduché a složené úrokování, vypočítá úrok z úroků	základy finanční matematiky, úrok, jistina, úroková doba, úrokovací období, úroková míra, jednoduché úrokování, složené úrokování		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY					
M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	rozezná funkční vztah od jiných vztahů, určí definiční obor a obor hodnot, sestrojí graf	funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce, rostoucí, klesající a konstantní funkce		
M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	sestrojí graf lineární funkce, řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic	lineární funkce a její vlastnosti, graf lineární funkce, přímá úměrnost, grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic		
		sestrojí graf kvadratické funkce, sestrojí graf nepřímé úměrnosti	kvadratická funkce a její graf, nepřímá úměrnost a její graf		
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	užívá funkce při řešení úloh z praxe	lineární a nelineární funkce		
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU					
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	určí podobné útvary v rovině, určí a používá poměr podobnosti, sestrojí rovinný obrazec podobný danému, rozdělí úsečku dané délky v daném poměru	podobnost, poměr podobnosti, podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků, dělení úsečky v daném poměru		
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	sestrojí síť jehlanu, sestrojí obraz jehlanu, kužele, vypočítá povrch a objem jehlanu v jednoduchých příkladech, vypočítá objem a povrch kužele, vypočítá objem a povrch koule	jehlan, kužel, síť jehlanu, objem a povrch jehlanu, objem a povrch kužele, koule, poloměr koule, objem a povrch koule		

M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles				
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles				
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině				
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu				
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY					
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	užívá goniometrické funkce sinus a tangens ostrého úhlu při výpočtech objemů a povrchů jehlanu a kužele v jednoduchých případech,	objem a povrch jehlanu, objem a povrch kužele, objem a povrch koule		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací oblast je v 6. – 7. ročníku realizována prostřednictvím samostatného vyučovacího předmětu s časovou dotací 1 hodina týdně s využitím 1 disponibilní hodiny.

Informatika

A) Charakteristika výuky

Výuka je realizována v učebně informatiky ve skupině maximálně 15 žáků tak, aby žáci dovednosti a znalosti získávali výhradně na základě individuální práce s počítačem, periferiemi i nainstalovaným softwarem. V charakteru výuky zcela převažuje činnostní vyučování. Během výuky je žákům umožněno dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, zejména získat základní dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií. Stěžejní je nejen orientace ve světě informací, ale i tvůrčí práce s informacemi a jejich využití v dalším procesu vzdělávání. Získané dovednosti umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech základního vzdělávání. Získávání informací pomocí internetu a jiných digitálních medií vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky. Osvojené dovednosti v oblasti IT jsou zároveň nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

B) Výchovně vzdělávací cíle

- osvojit si využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- poznávat úlohu informací a informačních činností
- orientovat se v toku informací a dat - vznik, ukládání, přenos, zpracování, vyhledávání a praktické využití
- posilovat schopnost formulace požadavku v procesu získávání informací
- osvojit si algoritmické myšlení v interakci s počítačem
- porovnávat a vyhodnocovat informace z různých informačních zdrojů za účelem dosažení maximální věrohodnosti vyhledaných informací
- rozvíjet praktické využití výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru v procesu učení, zejména ke zvýšení efektivnosti učení a k prezentaci výsledků práce
- dospět k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování vybraných jevů a procesů
- zdůraznit respektování práv k duševnímu vlastnictví, dodržování licenčních smluv a ujednání při využívání softwaru
- formovat odpovědný a etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se v internetu či jiných médiích
- získat návyky pro šetrnou práci s výpočetní technikou

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II.stupeň

INFORMATIKA

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE					
ICT-9-1-01	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	odhadne a ověří důvěryhodnost vyhledaných informací na internetu	ověřování inf. opětovným vzhledáváním, hlavní rysy důvěryhodných serverů		
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ					
ICT-9-2-01	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	plánuje vhodnou úpravu získaných informací v grafickém a textovém editoru	aktivní využívání graf. a text. editorů Malování, MS Word, Open Office Writer		formátování, tabulky, import obrázků
ICT-9-2-02	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	vysvětlí základní typografická pravidla pro práci s textem	typografická pravidla - řez písma, mezery, odstavce, závorky, tvrdé mezery, číslovky, datum apod.		využití typ. pravidel při tvorbě materiálů pro jiné předměty
ICT-9-2-03	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	uvědomuje si duševní vlastnictví přejatých souborů	elektronické zkratky - podpisy duševního vlastnictví, autor, autorská práva		odkaz na zdroj stažených obrázků
ICT-9-2-04	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	rozliší důležitost získaných informací z internetových zdrojů, prokazuje vztahy mezi údaji	internet, zpracování v MS Word, Open Office Writer, využití pro další předměty (učební texty)		

II.stupeň

INFORMATIKA

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE				
ICT-9-1-01	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	ověřuje důvěryhodnost vyhledaných informací na int., aplikuje vhodné postupy	ověřování inf. různými metodami, hlavní rysy důvěryhodných serverů	
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ				
ICT-9-2-01	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	skombinuje znalosti o grafickém a textovém editoru k tvorbě výsledného dokumentu	aktivní využívání graf. a text. editorů Malování, MS Word, Open Office Writer, MS Excel	formátování, tabulky, import obrázků, práce s grafy
ICT-9-2-02	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	aplikuje základní typografická pravidla pro práci s textem, obrázky a grafy	typografická pravidla - řez písma, mezery, odstavce, závorky, tvrdé mezery, číslovky, datum apod.	využití typ. pravidel při tvorbě materiálů pro jiné předměty
ICT-9-2-03	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	aktivně využívá souborů na základě duševního vlastnictví, cituje autora	odkaz na knihu či internetovou stránku zdroje, vlastní podpis díla	citace knih pomocí internetových generátorů
ICT-9-2-05	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	vytvoří a následně obhájí informace v grafické, textové a multimediální formě	MS Word (Writer), MS Excel (Sešit), MS Powerpoint (Prezentace), W. Movie Maker	zpracování audio a video výstupu

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím samostatného vyučovacího předmětu dějepis s časovou dotací dvě hodiny týdně a samostatného vyučovacího předmětu výchova k občanství s časovou dotací jedna hodina týdně s využitím 1 disponibilní hodiny.. Výuka probíhá většinou ve třídách. S výjimkou 6. ročníku jsou preferovány tematické celky týkající se učiva českých a evropských dějin.

Cílem výuky je zasadit funkčním způsobem národní dějiny do celku dějin nejen evropských, ale i světových a jasně nastínit obecné dějinné vývojové tendence. Důraz je kladen na schopnost žáka odhalit a definovat příčiny a následky jednotlivých událostí či historických jevů a pochopit dějinnou podmíněnost moderní společnosti.

Dějepis

A) Charakteristika výuky

Výběr učiva a jeho strukturalizace vychází z chronologického pojetí, které je funkčně kombinováno s tematickým. Výběr učiva je proveden tak, aby žáci získali komplexní představu o klíčových momentech vývoje národních a světových dějin.

Důraz je kladen především na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem, dějin kultury (vědy, techniky, způsobu života, náboženství, umění), a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti.

Pro každé období je vybráno několik témat (událostí, společenských jevů, významných osobností ap.), která jsou objasněna hlouběji v širších vztazích a souvislostech s využitím výsledků samostatné práce žáků a poznatků získaných v jiných předmětech a z jiných zdrojů.

Orientací na podstatné učivo jsou vytvářeny podmínky pro seznamování žáků s historií způsobem odpovídajícím jejich poznávacím schopnostem, pro rozvíjení jejich schopností samostatně získávat poznatky z různých zdrojů a pro dialog, v němž prokazují schopnost hodnotit historické události a obhajovat své názory a stanoviska.

Těmto cílům odpovídají formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. K neefektivnějším patří výklad, práce s učebnicí, historickými mapami, přístupnějšími historickými dokumenty, odbornou literaturou apod., dialogické metody a řešení přiměřených úkolů s využíváním poznatků, které žáci získali v jiných předmětech, z četby historické beletrie.

B) Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí náležitostí k evropské kultuře
- rozlišování mýtů a skutečnosti,

- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedného charakteru
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití
- základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

DĚJEPIS

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČLOVĚK V DĚJINÁCH					
D-9-1-01	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	umí uvést a popsat na konkrétní události obecných i českých dějin její dopad na současnost	vznik života, historické doby, historiografie		
D-9-1-02	uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	dokáže zjistit příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje významné instituce, kde se tyto zdroje shromažďují	historické prameny a zdroje historie		
D-9-1-03	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	orientuje se na časové ose, chronologicky seřadí klíčové události českých i světových dějin	datace, úvod do vývoje lidstva		
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI					
D-9-2-01	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	dokáže porovnat způsob života pravěkých a dnešních lidí, pojmenuje nástroje pravěkých lidí, objasní používané materiály a popíše život ve starší době kamenné	doba kamenná, vývojové etapy člověka		
D-9-2-02	objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka, uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů	první zemědělci, doba bronzová a železná		
D-9-2-03	uvede příklady archeologických kultur na našem území	uvede příklady pravěkých archeologických kultur na našem území, popíše jejich rozdílnost a způsob života	Keltové, Germáni		

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

D-9-3-01	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací, vymezení oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi s použitím map, vyjmenuje a popíše starověké civilizace a jejich způsob života	Sumerové, Babylonská říše, Egypt, Židé, Indie a Čína		
D-9-3-02	uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	uvede příklady nejvýznamnějších kulturních a technických památek předantických civilizací, na příkladu předantických kulturních a technických památek vysvětlí jejich význam a možnosti využití	Sumerové, Babylonská říše, Egypt, Židé, Indie a Čína		
D-9-3-03	demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa, popíše jejich smysl a význam, jmenuje příklady představitelů politiky, umění a vědy, charakterizuje křesťanství, vymezení jeho vliv na rozvoj evropské civilizace a pojmenuje jeho největší osobnosti, nalezne společné znaky křesťanství a judaismu	starověké Řecko a Řím		
D-9-3-04	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací a rozezná jejich rozdíly, popíše strukturu a život obyvatelstva	starověké Řecko a Řím		

II. stupeň

DĚJEPIS

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA					
D-9-4-01	popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj, popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států, vyjádří svými slovy úlohu středověkých států	první středověké státy - Franská říše, Byzanc, Arabská říše, Slované		
D-9-4-02	porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	určí oblasti a osobnosti západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské středověké kultury, uvede společné a rozdílné znaky a pojmenuje na příkladech města, ve kterých vznikly významné středověké univerzity	první středověké státy - Franská říše, Byzanc, Arabská říše, Slované		
D-9-4-03	objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech, objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie, charakterizuje a popíše postavení českého státu v evropských souvislostech za vlády Přemyslovců, popíše hlavní hospodářské změny, ke kterým došlo ve vrcholném středověku	Velká Morava, počátky českého státu a poslední Přemyslovci		
D-9-4-04	vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věrům	určí úlohu křesťanství ve středověké společnosti, popíše rozpory mezi světskou a církevní mocí, vysvětlí pojem kacířství, popíše vztah církve ke kacířství	křesťanství ve středověku jako vládnoucí instituce, proměny církve a vznik nových myšlenek		

D-9-4-05	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	popíše a porovná sociální strukturu agrární i městské středověké společnosti v našich zemích v období do 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní, popíše hlavní středověké hospodářské a společenské změny, rozpozná románské a gotické kulturní památky a uvede konkrétní příklady	románský a gotický sloh, venkovská a městská společnost středověku		
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY					
D-9-5-01	vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice a objasní rozdíly mezi gotikou a renesancí, uvede na příkladech významné osobnosti	humanismus a renesance		
D-9-5-02	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	popíše postavení českého státu za vlády Lucemburků, pojmenuje úspěchy a problémy v období vlády Karla IV. a Václava IV., jmenuje hlavní body programu husitského hnutí, dokáže popsat osobnost Jana Husa a jeho vliv na další vývoj, uvede nejvýznamnější události husitského hnutí a diskutuje nad tím, jak byl vnímán mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách	husitství, husitské války, období Lucemburků		
D-9-5-03	popíše a demonstrová průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	uvede období a příčiny zámořských objevů a popíše přehledně jejich průběh, objasní pol., hospod., spol. a kult. důsledky pro Evropu a svět	zámořské objevy a Nový svět		
D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	popíše politické a hospodářské poměry v českém státě za panování Jagellonců, popíše náboženské poměry českých zemí, vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii od 16. století	Jagellonci a nástup Habsburků		
D-9-5-05	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh, výsledky a důsledky pro další vývoj českého státu, vyjmenuje příčiny a popíše hlavní etapy a události třicetileté války, dokáže zhodnotit její důsledky pro Evropu a svět	třicetiletá válka		

II. stupeň

DĚJEPIS

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY				
D-9-5-05	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	vyhodnotí situaci v Evropě po 30-leté válce, dokáže vysvětlit rozložení politické moci a vznik nových státních útvarů	Změny v mocenském uspořádání Evropy po 30-leté válce	
D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	umí vyjmenovat jednotlivé vládcy z rodu Habsburků, vysvětlí pojem pragmatická sankce	Habsburská monarchie v 2. pol. 17. stol. až 1. pol. 18. stol.	
D-9-5-07	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	umí vyjmenovat hlavní představitele barokní kultury, dokáže odlišit způsob života ve městě od venkovského	Barokní kultura	
D-9-5-06	na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční	charakterizuje osvícenství a osvícenský absolutismus, dokáže vysvětlit reformy Marie Terezie a Josefa II., popíše podobu školního vzdělávání	Habsburská monarchie v době osvícenství	

	monarchie, parlamentarismus	stručně charakterizuje poměry v Polsku a Rusku v 18. stol., vysvětlí okolnosti osmanské expanze do Evropy	Východní Evropa v 17. a 18. stol.		
MODERNIZACE LIDSKÉ SPOLEČNOSTI					
D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	vyhodnotí situaci 13 amerických osad, popíše události předcházející vzniku USA, charakterizuje vznik USA	Vznik Spojených států amerických		
D-9-6-02	objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	vyhodnotí situaci ve Francii před začátkem revoluce, vysvětlí heslo: Volnost, rovnost, bratrství a Deklaraci práv člověka a občana, charakterizuje osobnost Napoleona, vysvětlí význam napoleonských válek a význam francouzské revoluce	Velká francouzská revoluce		
D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	dokáže vyjmenovat národy žijící v českých zemích a v celé habsburské monarchii, dokáže interpretovat první fázi národního obrození, umí popsat běžný život na vesnici a ve městě	Společnost na přelomu 18.-19. stol.		
D-9-6-03	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	vysvětlí pojmy klasicismus a romantismus, dokáže popsat jejich uplatnění v kultuře a umění	Kultura na přelomu 18. a 19. stol.		
		dokáže odlišit způsob života ve městě od venkovského, popíše tehdejší podobu školního vzdělávání	České země na přelomu 18. -19. stol.		

D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	objasní pojem průmyslové revoluce a její předpoklady, umí vyjmenovat hlavní představitele včetně technických vynálezů	Průmyslová revoluce		
D-9-6-04	charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	umí vysvětlit hlavní příčiny revolucí v Evropě, interpretuje průběh jednotlivých revolucí	Revoluční rok 1848		
		uvědomí si změny, které přinesla revoluce českým zemím	Revoluční rok 1848 v Habsburské monarchii		
D-9-6-05	na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	dokáže vysvětlit pojmy liberalismus a nacionalismus, pokusí se o srovnání s dneškem	Habsburská monarchie, politické proudy		
D-9-6-06	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	uvědomí si rozdílné předpoklady vývoje v USA a asijských zemích - Japonsku a Číně, zhodnotí podíl kolonií na rozvoji koloniální říše a orientuje se v mapě koloniálních výbojů	Evropa a svět na přelomu 19. - 20. stol.		
		dokáže rozlišit pojmy absolutismus a konstituční systém, vysvětlí pojem dualismus, ujasní si principy drobečkové politiky, objasní kořeny prohlubujících se rozporů v soužití Čechů a Němců, popíše situaci v české kultuře a zhodnotí význam národního divadla	Proměny Habsburské monarchie		
MODERNÍ DOBA					
D-9-7-01	na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	charakterizuje jednotlivé evropské mocnosti a rozdělení sféry jejich vlivu, popíše vojenskou situaci na Balkáně	Evropa a svět před 1. světovou válkou		

D-9-7-02, D-9-7-05	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	objasní příčiny vzniku 1. sv. války, dokáže rozlišit hrůzný dopad bojových akcí od předchozích válečných střetů, vysvětlí výsledky říjnové revoluce v Rusku	První světová válka		
		charakterizuje život obyvatelstva za války, uvědomí si význam zahraničního odboje pro vznik ČSR, dokáže objasnit vyhlášení čs. samostatnosti	První světová válka a Habsburská monarchie		

II. stupeň

DĚJEPIS

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
MODERNÍ DOBA				
D-9-7-05	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	vyhodnotí situaci po 1. světové válce z hlediska dopadu na život lidí, dokáže vysvětlit princip versailleského systému a jeho nedostatky	Versaillský systém, důsledky 1. světové války, nová mapa Evropy	
D-9-7-05	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	popíše demokratický systém v ČSR, vysvětlí problémy národnostní problémy nově vzniklé republiky, popíše a zhodnotí životní styl a každodenní život	ČSR	
D-9-7-03	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů	Světová hospodářská krize	
D-9-7-03	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	stručně vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie	Totalitní režimy (fašismus, nacismus, komunismus)	
D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	objasní příčinu a podstatu agresivní politiky totalitních států a neschopnosti potenciálních obětí jim čelit	Lidská práva	

D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	popíše situaci po vypuknutí 2. světové války, její jednotlivé fáze	2. světová válka		
D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	zhodnotí význam vytvořené protifašistické koalice, charakterizuje 2. světovou válku jako nejničivější válku v dějinách			
D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	charakterizuje zkušenost českého národa s totalitním protektorátním uspořádáním, objasní a pochopí je protipól - kolaboraci	Protektorát Čechy a Morava		
ROZDĚLENÝ A INTEGROVÁNÍ SVĚT					
D-9-8-01	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa	Svět po 2. světové válce		
D-9-8-02	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	charakterizuje vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a konflikty	Studená válka		
D-9-8-02	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí východního a západního bloku, zejména vzájemné vztahy supervelmocí USA a SSSR a situaci ve střední Evropě	Studená válka		
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	objasní hlavní příčinu nástupu komunistického režimu v Československu, popíše život za socialismu a snahy o reformu v roce 1968	Budování socialismu v ČSR, r.1968		
D-9-8-03	posoudí postavení rozvojových zemí	vyhodnotí hlavní problémy specifické cesty vývoje postkoloniálních rozvojových zemí	Rozpad koloniálního systému		
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	zhodnotí mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, zná základní instituce sjednocující se Evropy	Demokratické systémy na konci 20. stol.		
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	dokáže se orientovat v oblasti vědy a techniky, vědeckotechnické revoluce v posledních desetiletích	Věda a technika v 2. pol. 20. stol.		

Výchova k občanství

A) Charakteristika výuky

Vyučovací předmět **Výchova k občanství** vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi, které jsou potřebné pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti.

U žáků se formují základní dovednosti a postoje, které jsou důležité pro jeho další občanský život ve společnosti.

Žáci se učí orientovat se v sociální realitě, začleňovat se do různých společenských vztahů, realisticky poznávat sebe i ostatní lidi, pochopit jednání své i ostatních v různých životních situacích.

Žáci se učí respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití, nést odpovědnost za své chování, předkládat vlastní názory, umět je prosazovat, příp. pochopit jejich správnost či nesprávnost, nést za ně odpovědnost.

Vyučovací předmět je realizován v 6. – 9. ročníku, je určen pro všechny žáky (tedy chlapce i dívky bez rozdílu), je zařazen do učebního plánu jednu hodinu týdně.

Realizuje se většinou v kmenové třídě, popř. v učebně s odpovídající audiovizuální technikou, která je pro demonstraci některých témat zapotřebí.

Žáci za vedení a pomoci učitele řeší jednotlivé úkoly, pracují často ve skupinách, jsou vedeni ke kolektivní práci, k obhajobě výsledku skupinové práce, k diskuzi o případných odlišnostech.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- respektovat mravní principy, pravidla společenského soužití
- začlenit se do života školy, obce
- utvářet pozitivní občanské postoje
- vést k toleranci a rasové snášenlivosti
- vést k rovnosti mužů a žen
- vést k ochraně přírodních a kulturních památek
- vyjadřovat vlastní myšlenky a názory, vést k jejich obhajobě, k diskuzi o nich
- orientovat se v životě obce, státu
- seznámit se s činností politických institucí
- orientovat se v hospodaření a formách vlastnictví
- porozumět kulturnímu dědictví
- vést k úctě k tradicím, k výsledkům snažení minulých generací, k historii českého národa
- poznávat a uznávat odlišnosti kultur jiných národů a vést k toleranci k nim
- seznámit se s principy demokracie, s lidskými právy a jejich odrazem v každodenním životě
- respektovat názory jiných v komunikaci, rozdílnosti lidských povah, nutnosti kolektivní spolupráce

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI				
VO-9-1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	umí popsat státní symboly a dokáže je použít ve správných situacích a podobách, interpretuje rozdělení moci v demokratickém státě	Státní symboly, ČR - demokratický právní stát	
VO-9-1-03	zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	umí rozlišit vhodné a nevhodné chování, aktivně řeší chování v modelových situacích, dokáže formulovat, co je vandalismus, popíše fáze konfliktu	Život ve škole, etiketa, konflikty ve škole	
VO-9-1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	vyjádří vlastními slovy rozdíl mezi vlastenectvím a nacionalismem, aplikuje znalosti o zajímavých osobnostech a památných místech ČR	Z historie, naše vlast	
VO-9-1-06	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	definuje, co je pomoc v nouzi a jaké může mít podoby, formuluje možnosti různých nabídek pomoci lidem v nouzi ve svém nejbližším okolí, navrhne způsoby řešení obtížných situací	Pomoc v nouzi	
VO-9-1-10	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Popíše rodinu, vztahy v rodině, aplikuje příbuzenské vztahy na svou rodinu, diskutuje na téma rodina	Rodinný život, rodina, příbuzenské vztahy, rodina jako vzor a příklad	

VO-9-1-09	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Vysvětlí přirozené rozdíly mezi lidmi různého pohlaví, rasy, popírá zavedená klišé, definuje xenofobní způsoby chování	Ty, já, on – jsme rozdílní?		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO					
VO-9-4-05	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Vyjmenuje základní lidská práva, dokáže je aplikovat na školní prostředí diskutuje o rozdílech mezi lidmi, o lidských právech	První krok k lidským právům		

II. stupeň

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI					
VO-9-1-05	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	vyjmenuje různé typy médií, umí formulovat, jaké formy zpráv se objevují v médiích, rozliší obsahovou závažnost zpráv v médiích	Média		
VO-9-1-04	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně zní vybírá akce, které ho zajímají	vysvětlí, co je kultura v užším i širším smyslu, rozliší jednotlivé druhy umění, oceňuje hodnotu uměleckých děl, obhájí svůj názor na umění, z nabídky ve svém okolí dokáže pro sebe vhodné akce	Člověk a kultura		
VO-9-1-07 VO-9-1-08	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	vysvětlí pojem morálka, popíše vlastními slovy stadia morálního vývoje, posuzuje morální a nemorální způsoby jednání, oceňuje příklady morálních autorit	Morálka a mravnost		
		Vysvětlí druhy komunikace, popíše, jak může ovlivnit komunikaci s druhými lidmi, aktivně ovládá zásady efektivní komunikace	Komunikace		
	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	diskutuje o vztazích mezi lidmi, argumentuje, obhájí svůj názor, koriguje své postoje a způsoby chování	Rovnost a nerovnost		
		objasní pojmy přírodní a kulturní bohatství, vysvětlí nutnost jejich ochrany	Přírodní a kulturní bohatství		
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ					
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	rozlišuje, demonstuje na příkladech různé formy vlastnictví, vysvětlí pojmy statky a služby	Majetek v našem životě		

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	popíše druhy a formy státu, rozlišuje, uvede příklady	Stát		
VO-9-4-02	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	definuje pojem státní moc, popíše formy státní moci, popíše jednotlivé instituce státní moci, objasní jejich úkoly	Státní moc		
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	vysvětlí pojem demokracie a její principy demokracie, objasní výhody a nevýhody demokratického řízení společnosti	Cesta k demokracii		
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	popíše princip a vyloží smysl voleb do zastupitelstev	Volby		
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	vyjmenuje základní dokumenty, které deklarují lidská práva, zdůvodní potřebu dodržování základních lidských práv, přiřadí práva a svobody ze Všeobecné deklarace lidských práv k základním lidským právům	Lidská práva v dokumentech		
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů –vlastnictví, pracovní poměr, manželství	rozliší hmotný a nehmotný majetek, vysvětlí pojmy statky a služby,	Majetek a vlastnictví		

VO-9-4-05	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Vysvětlí pojmy svoboda a autorita, uvede příklady svobodného jednání v běžném životě, pochopí, že svoboda má vnitřní pravidla, respektují autority	Svoboda a autorita		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT					
VO-9-5-01	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	vyjmenuje základní fakta o EU, vysvětlí princip spolupráce zemí EU, ČR v rámci EU	Svět kolem nás, Spolupráce mezi zeměmi Evropy		

II. stupeň

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI				
VO-9-1-07	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným	aplikuje základní asertivní techniky v modelových situacích, rozliší fáze konfliktu, dokáže použít vhodné způsoby řešení	Umím se prosadit	
ČLOVĚK JAKO JEDINEC				
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	vysvětlí základní strukturu osobnosti aplikuje metody sebepoznání a sebehodnocení	Osobnost	
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	vysvětlí pojmy psychický stav, psychický proces, posoudí své vlastnosti a jejich vliv na dosahování cílů	Psychické procesy a stavy	
VO-9-2-03	rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	vysvětlí pojem sociální vztah, asertivita, stres, konflikt, rozpoznává své negativní stránky, kriticky je zhodnotí, uplatňuje řešení náročných situací na modelových situacích	Člověk v sociálních vztazích	

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	definuje příjmy a výdaje rodiny, rozpočet, sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti	Hospodaření domácnosti		
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	vysvětlí způsoby bezhotovostního a hotovostního placení, vysvětlí princip fungování platebních a debetních karet			
VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	vysvětlí pojem dělba práce, výrobní a nevýrobní odvětví, nabídka, poptávka, jejich vzájemné ovlivňování	Hospodaření		

VO-9-3-04, VO-9-3-05	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	popíše principy fungování peněžních ústavů, popíše druhy pojištění			
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO					
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	obhájí tezi právo je minimum morálky, popíše právní systém v ČR	Právní minimum		

II. stupeň

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČLOVĚK JAKO JEDINEC					
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	posoudí vliv schopností a osobnostních předpokladů na volbu povolání	Volba povolání		
VO-9-2-03	rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	posoudí své kladné a záporné vlastnosti, koriguje své chování	První zaměstnání		
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	ovládá základní techniky rozvoje volních vlastností	V pracovním poměru		
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Na základě posouzení svých silných a slabých stránek dokáže plánovat své budoucí směřování	Životní perspektivy		
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ					
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	popíše pojmy státní rozpočet, příjmy a výdaje státu posoudí příjmy a výdaje státu	Hospodaření		

VO-9-3-08	rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	vysvětlí pojmy nabídka, poptávky, tvorba ceny, podnikání,	Fungování trhu		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO					
VO-9-4-06, VO-9-4-07	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	Popíše odvětví práva v ČR, vysvětlí základní občanskoprávní vztahy, sestaví jednoduchou smlouvu	Občan a právo		
VO-9-4-08, VO-9-4-10	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Popíše systém právní ochrany obyvatel, rozliší přestupek a trestný čin, aplikuje znalosti práva na běžné životní situace, popíše, co je korupce, diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	Právní ochrana		
VO-9-4-09	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	vysvětlí základní právní úpravy, které se týkají rodiny	Rodina a zákony		
VO-9-4-06, VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	Popíše základní právní dokumenty, které upravují pracovní poměr	V pracovním poměru		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT					
VO-9-5-03, VO-9-5-05	uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	definuje pojem globální svět, popíše principy fungování globálního světa	Globální svět		

VO-9-5-04	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	vysvětlí pojem globálních a lokálních problémů, navrhuje řešení	Globální problémy		
VO-9-5-06	uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	vysvětlí co je terorismus, diskutuje o příčinách terorismu, jak je možné se před ním chránit	Terorismus, válečné konflikty		
VO-9-5-02	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	Vyjmenuje mezinárodní organizace a zná jejich oblasti působnosti, popíše způsob začlenění ČR do mezinárodní spolupráce, vysvětlí význam zahraničních misí	Mezinárodní organizace		
VO-9-5-01	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Vysvětlí pojem občan, popíše práva občana v obci, státě, EU,	Občan		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím samostatných vyučovacích předmětů fyzika, zeměpis, přírodopis a v 8. – 9. ročníku samostatným vyučovacím předmětem chemie. Časová dotace předmětu fyzika je v 6. – 7. ročníku dvě hodiny týdně a v 8. - 9. ročníku jedna hodina týdně. Časová dotace předmětu zeměpis je v 6. - 7. a 9. ročníku dvě hodiny týdně a v 8. ročníku jedna hodina týdně. Časová dotace předmětu přírodopis je v 6. - 8. ročníku dvě hodiny týdně a v 9. ročníku jedna hodina týdně. Časová dotace předmětu chemie je dvě hodiny týdně.

Cílem výuky je umožnit žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomit si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Fyzika

A) Charakteristika výuky

Výuka spočívá na porozumění učivu žáky, na využívání co nejvíce smyslů při seznamování se s novými poznatky i při jejich procvičování, na vzájemné komunikaci mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem. Žáci jsou vedeni k pozorování předkládaného jevu, k hovoru o pozorovaném a zkoumaném, k znovuoobjevování poznatků. Snažíme se průběžně o využitelnost poznatků v životě, o vytváření vazeb mezi probíranou učební látkou a světem kolem nás, o maximální využití žákovských zkušeností.

Vyučovací předmět fyzika, má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně fyziky nebo ve třídách, podle náplně vyučovací hodiny. Laboratorní práce vykonávají žáci výhradně v odborné učebně, rozdělení do menších skupin vždy tak, aby průřez skupiny odpovídal předpokládané spolupráci v závislosti na schopnostech a znalostech jednotlivých členů skupiny.

B) Výchovné vzdělávací cíle

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodních dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II.stupeň

FYZIKA

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
LÁTKY A TĚLESA				
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné a plynné; nalezne společné a rozdílné vlastnosti kapalin, plynů a pevných látek; uvede příklady využití vlastností látek	Tělesa a látky, vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek	
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	popíše jev, kterým se nepřímo přesvědčíme, že částice jsou v neustálém neuspořádaném pohybu; vysvětlí některé rozdílné rozdílné vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek pomocí rozdílu v jejich částicové struktuře	Částicová stavba látek	
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	změří sílu	Síla, gravitační síla, měření síly	
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	Experimentem prokáže vzájemné přitahování a odpuzování z elektrovaných těles, vysvětlí tento jev.	Elektrické vlastnosti látek, model atomu	

F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	experimentálně určí póly tyčového magnetu, znázorní průběh indukčních čar magnetického pole tyčového magnetu, popíše magnetické pole Země a uvede příklady jeho využití	Magnetické vlastnosti látek, magnetické pole Země		
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	změří délku předmětu vhodně zvoleným měřidlem, objem tělesa odměrným válce a hmotnost tělesa na vahách, vzájemně převádí běžně používané jednotky téže veličiny	Měření fyzikálních veličin -délky, objemu a hmotnosti		výsledky měření zaznamenává do tabulky, případně je vyjádří graficky v matematice
F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	určí hustotu látky měřením, výpočtem, zjistí hustotu v tabulkách, vypočte hmotnost tělesa z jeho objemu a hustoty látky, ze kterého je těleso	Hustota		
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	odhadne a změří dobu trvání děje, převádí údaje o čase v různých jednotkách	Měření času		
F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	uvede příklad změny délky nebo objemu tělesa při změně teploty	Změna objemu těles při zahřívání nebo ochlazování		
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	vysvětlí princip měření teploty teploměrem, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot, změří změny teploty s časem a zaznamená tabulkou a grafem	Měření teploty		
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE					
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu, správně používá schematické značky a zakreslí schéma reálného obvodu	Elektrický obvod, elektrický proud		
F-9-6-03	rozliší vodič, izolant, polovodič na základě analýzy jejich vlastností	určí a pokusem ověří podmínky vedení proudu obvodem, experimentem rozhodne, zda je látka vodič nebo izolant	Vodiče elektrického proudu, elektrické izolanty		

F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Uvede příklady spotřebičů, které využívají tepelné účinky elektrického proudu, objasní nebezpečí vzniku zkratu a možnosti ochrany před ním.	Tepelné účinky elektrického proudu, pojistky		
F-9-6-05	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	pokusem prokáže existenci magnetického pole cívky s elektrickým proudem a na příkladech z praxe jeho využití v elektromagnetech, porovná vlastnosti trvalých magnetů a elektromagnetů	Magnetické pole elektrického proudu, cívka, elektromagnet		
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	zapojí spotřebiče za sebou a vedle sebe, experimentem porovná proud v jednotlivých částech obvodu	Rozvětvený elektrický obvod		
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	dodržuje pravidla bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními, objasní vznik blesku a zásady ochrany před jeho účinky, zná postup první pomoci při úrazu elektrickým proudem.	Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními, blesk, první pomoc		

II.stupeň

FYZIKA

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tématické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
LÁTKY A TĚLESA				
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	vyjmenuje jednotky času a převádí je, změří čas stopkami	jednotky času měření časami	
POHYB TĚLES, SÍLY				
F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	klid a pohyb tělesa trajektorie a dráha, druhy pohybu rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb	
F-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	změří dráhu a čas pohybujícího se tělesa, převádí jednotky času i dráhy, experimentálně určí rychlost rovnoměrného pohybu či průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu, vyjmenuje jednotky rychlosti a převádí je, využívá při řešení problémů a úloh vztah $v = s/t$	rychlost rovnoměrného pohybu, jednotky rychlosti dráha při rovnoměrném pohybu průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu laboratorní práce - určení průměrné rychlosti nerovnoměrného pohybu	
F-9-2-03	změří velikost působící síly	vyjmenuje jednotky síly a převádí je, změří sílu siloměrem a graficky ji znázorní, určí velikost gravitační síly pomocí siloměru a vzorce $F_g = m \cdot G$	síla a její znázornění jednotka síly gravitační síla a hmotnost tělesa měření síly, siloměr	
F-9-2-04	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	objasní pojem výslednice sil, početně i graficky určí výslednici dvou sil stejného směru, početně i graficky určí výslednici dvou sil opačného směru, pozná, zda síly působící na těleso jsou v rovnováze, určí polohu těžiště u dvojrozměrných těles, vysvětlí vliv polohy těžiště na stabilitu těles	skládání dvou sil stejného směru skládání dvou sil opačného směru rovnováha sil těžiště tělesa	

F-9-2-05	využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	využívá Newtonovy pohybové zákony při řešení problémových úloh ze života	urychlující a brzdící účinky síly na těleso zákon setrvačnosti zákon síly zákon akce a reakce		
F-9-2-06	aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	popíše páku (ramena, osu, působíště síly), experimentálně ověří vztah pro rovnovážnou polohu páky $F_1 \cdot a_1 = F_2 \cdot a_2$, vyjadřuje rovnováhu na páce a pevné kladce pomocí momentu sil a řeší pomocí vzorce konkrétní situace z praxe	páka rovnovážná poloha páky užití páky, rovnoramenné váhy pevná kladka laboratorní práce – ověření podmínky pro rovnovážnou polohu páky		
F-9-2-04	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	na konkrétních příkladech vysvětlí pojem tlaková síla a tlak, vyjmenuje jednotky síly a tlaku a převádí je, využívá vztahu $p = F/S$ k řešení konkrétních úloh z praxe	tlaková síla, tlak tlak v praxi		
		na základě příkladů z praxe uvede příklady smykového i valivého tření, odvodí na základě experimentů závislost velikosti třecí síly na hmotnosti, materiálu a drsnosti styčných ploch	třecí síla měření třecí síly význam třecí síly v praxi		
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN					
F-9-3-02	předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	vztlaková síla, Archimédův zákon potápění, plování, vznášení se stejnorodého tělesa v kapalině plování nestejnorodých těles laboratorní práce – určení objemu pevného tělesa užitím Archimédova zákona		
F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Pascalův zákon užití Pascalova zákona v hydraulických zařízeních hydrostatický tlak, hydrostatická tlaková síla		
			atmosféra Země, atmosférický tlak měření atmosférického tlaku změny atmosférického tlaku vztlaková síla v atmosféře Země tlak plynu v uzavřené nádobě, manometr		

II. stupeň

FYZIKA

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tématické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
LÁTKY A TĚLESA					
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	uvede příklady změn skupenství (tání, tuhnutí, vypařování, varu, kondenzace, sublimace a desublimace) z praktického života	Změny skupenství látek		
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	z Tabulek nalezne teploty tání látek; pokusem ukáže změnu skupenství určité látky; nalezne v Tabulkách měrné akupenské teplo látky; popíše pokus, který prokazuje zvětšení objemu vody při zmrznutí; objasní jev anomálie vody a uvede příklady jeho negativních důledků (např. praskání potrubí)	Tání a tuhnutí		
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	navrhne a pokusem ověří, jak lze zvětšit nebo zmenšit rychlost vypařování kapaliny, uvede praktické využití, např. při sušení prádla; předpoví, jak se změní teplota varu při zmenšení nebo zvětšení talku nad vroucí kapalinou	Vypařování, var		
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	na konkrétních příkladech objasní, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu	Kapalnění		

F-9-4-01	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	popíše základní součásti spalovacích motorů a vysvětlí rozdíl mezi vznětovým a zážehovým motorem	Pístové spalovací motory		
ENERGIE					
F-9-4-01	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	rozhodne, zda se koná práce a které těleso koná práci; vypočte práci, je-li dána síla a dráha, po které síla působí ($W=F \cdot s$); předvede vykonání práce o velikosti přibližně 1J,	Práce		
F-9-4-01	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	určí výkon z práce a času; v jednoduchých případech odhadne vykonanou práci nebo výkon, např. při sportu; při rovnoměrném pohybu určí výkon užitím vztahu $P=F \cdot v$	Výkon		
F-9-4-02	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	porovná velikost dvou různých prací nebo výkonů, např. na stavbě	Práce, výkon, účinnost		
F-9-4-03	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	na příkladech nebo pokusech ukáže, že pohybová energie tělesa, jeho polohová energie v gravitačním poli Země nebo polohová energie pružnosti se projevuje schopností tělesa konat práci; v konkrétních situacích objasní, že změna pohbové nebo polohové energie tělesa je spojena s konáním práce; určí vykonanou práci ze změny polohové energie tělesa	Pohybová a polohová energie - polohová energie		

F-9-4-05	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	v jednoduchých případech určí změnu pohybové, resp. polohové energie tělesa, z vykonané práce; porovná pohybové energie těles pomocí hmotnosti a rychlosti těles ; popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa v gravitačním poli Země, např. při vyhození míče; uvede příklad přenosu energie v soustavě těles, např. polohové energie vody na pohybovou energii turbíny, a jejich využití v praxi	Přeměna polohové a pohybové energie		
F-9-4-04	určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	uvede příklady jevů, které dokazují, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí; popíše jak teplota tělesa souvisí s rychlostí neuspořádaného pohybu částic tělesa; uvede příklady jevů nebo provede pokusy, které to dokládají ; vysvětlí, jak se změní vnitřní energie tělesa s jeho teplotou; předvede pokusy na změnu vnitřní energie tělesa, např. třením; rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota; v konkrétním příkladu tepelné výměny předpoví, jak se budou měnit teploty daných těles	Vnitřní energie a teplo, částicové složení látek, vnitřní energie, změna vnitřní energie konáním práce, změna vnitřní energie tepelnou výměnou		
F-9-4-05	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	vyhledá v Tabulkách měrnou tepelnou kapacitu některých látek a vysvětlí jejich význam v praxi;	Měrná tepelná kapacita látky, tepelná výměna prouděním		
F-9-4-05	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem při tepelné výměně (bez změny skupenství), popř. změnu teploty nebo hmotnosti tělesa ze vztahu $Q=mc(t_2 - t_1)$	Určení tepla přijatého nebo odevzdaného při tepelné výměně (bez změn skupenství)		

F-9-4-05	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	rozhodne, zda tepelná výměna (např. vytápění místnosti ústředním topením) probíhá vedením, prouděním nebo zářením; uvede příklady, jak ji lze v případě potřeby zlepšit, nebo naopak omezit; porovná látky podle jejich tepelné vodivosti, uvede příklady jejich využití; objasní tepelnou výměnu prouděním při vaření na plotýnce nebo při chlazení potravin v chladničkách	Tepelná výměna prouděním, tepelné záření		
F-9-4-05	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	na příkladech z denního života ukáže, jak lze účelně zvětšovat nebo zmenšovat tepelnou výměnu vedením a zářením, např. volbou oblečení podle ročního období	Využití energie slunečního záření		
ZVUKOVÉ DĚJE					
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	určí ve svém okolí, popř. u některých hudebních nástrojů, co je zdrojem zvuku	Zvukový rozruch		
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	vysvětlí, proč nezbytnou podmínkou šíření zvuku je látkové prostředí; uvede příklady dokazující, že rychlost zvuku závisí na prostředí, v němž se zvuk šíří; na příkladu vnímání blesku a hromu porovná rychlost šíření zvuku ve vzduchu s rychlostí šíření světla ve vzduchu	Šíření zvuku prostředím, rychlost zvuku		
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	pokusem dokáže, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet; popíše, jak přijímáme zvuk uchem	Tón, výška tónu, ucho jako přijímač zvuku		

F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	pokusem ukáže význam rezonančních skříněk u hudebních nástrojů	Rezonance, barva tónu		
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	uvede příklad využití poznatků o těchto jevech pro zařizování divadel nebo přednáškových sálů	Odraz zvuku, ozvěna		
F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	pro ochranu sluchu využívá poznatků, že hlasitost zvuku závisí na zdroji zvuku, vzdálenosti zdroje od našeho ucha, prostředí, v němž se zvuk šíří a na citlivosti sluchového ústrojí; umí kvalitativně porovnat zdroje zvuku podle hladiny hlasitosti a rozhodnout, který je zdraví škodlivý, např. hlasitá hudba; navrhne možnosti, jak zmenšit škodlivý vliv nadměrného hlasitého zvuku na člověka (v hlučných provozech, v blízkosti dálnic, v bytě)	Ochrana před nadměrným hlukem		
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE					
F-9-6-03	rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	rozhodne, zda se budou dvě elektricky nabitá tělesa přitahovat nebo odpuzovat; vysvětlí elektrování těles třením; pokusem prokáže existenci elektrického pole v okolí nabitého tělesa	Elektrický náboj, elektrické pole, elektrování těles třením, siločár elektrického pole		
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	objasní podstatu elektrického proudu v kovových vodičích a v elektrolytech	Elektrický proud, elektrický proud v kovech a vodných roztocích solí a kyselin		
F-9-6-03	rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	vysvětlí proč izolanty prakticky nevedou elektrický proud	Vodič a izolant v elektrickém poli		

F-9-6-02	změří elektrický proud a napětí	změří elektrický proud ampérmetrem v daném místě obvodu; změří elektrické napětí voltmetrem mezi dvěma místy obvodu; zvolí k danému spotřebiči vhodný zdroj napětí	Měření elektrického proudu a napětí, zdroje elektrického napětí		
F-9-6-04	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	předpoví změnu proudu v kovovém vodiči při změně napětí na jeho konci; předpoví změnu proudu v obvodu, když se při stálém napětí zvětší nebo zmenší odpor rezistoru zapojeného v obvodu; vypočte jednu z veličin proud, napětí a odpor pro kovový vodič (spotřebič), jestliže zná zbývající dvě	Ohmův zákon, elektrický odpor		
F-9-6-04	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	porovná odpor dvou kovových drátů, který se liší jen průřezem, délkou nebo materiálem; popíše, jak se změní odpor kovového vodiče s teplotou	Závislost odporu na vlastnostech vodiče		
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	rozpozná podle reálného zapojení i podle schématu, zapojení dvou spotřebičů za sebou a vedle sebe, určí výsledné napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů	Výsledný odpor rezistorů zapojených za sebou a vedle sebe		
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	použije reostat s regulací proudu; rozhodne, jak je vhodné zapojit elektrické spotřebiče v domácnosti	Reostat		
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	určí elektrickou práci vykonanou za určitou dobu pro daný proud a napětí; vyjádří elektrickou práci ve W.s nebo v kW.h v joulech; určí výkon elektrického proudu I ve vodiči mezi jehož konci je napětí U; z údajů o příkonech na štítcích určí, jaký je odpor spotřebičů; navrhne možné úspory elektrické energie v bytě nebo v domě	Elektrická práce, elektrická energie, výkon elektrického proudu		

F-9-6-05	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem; uvede příklady využití elektromotoru v praxi; předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívce a ukáže, na čem závisí jeho hodnota a směr	Magnetické pole cívky s proudem, , elektromagnetická indukce, elektromagnet, elektromotor		
----------	---	--	---	--	--

II.stupeň

FYZIKA

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE				
F-9-6-03	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	ověří existenci elektrického pole, jmenuje základní jednotku elektrického náboje, rozliší vodič a izolant	elektroskop elementární elektrický náboj jednotky elektrického náboje vodič a izolant v elektrickém poli siločáry elektrického pole	
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	nakreslí schéma a sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod	elektrický obvod laboratorní práce - elektrické obvody	
F-9-6-04	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	objasní podstatu Ohmova zákona pro kovy a používá jej při řešení problémů a úloh, uvede hlavní jednotku elektrického odporu, převádí jednotky odporu, vysvětlí, jak odpor vodiče závisí na délce, materiálu, průřezu a teplotě vodiče, určí výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe, objasní podstatu reostatu a používá ho k regulaci proudu a jako děliče napětí, řeší praktické úlohy na výpočet elektrické práce, energie a elektrického příkonu	Ohmův zákon, elektrický odpor závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče laboratorní práce – určení elektrického odporu rezistoru spojování rezistorů – za sebou, vedle sebe, určení celkového odporu reostat – užití (regulace napětí, proudu) laboratorní práce – užití reostatu k regulaci proudu a napětí v obvodu elektrická práce, energie, příkon – výpočet	
F-9-6-05	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	ověří existenci magnetického pole v daném místě, určí póly magnetu a cívky s proudem pomocí magnetické stříelky, znázorní průběh indukčních čar magnetu či cívky s proudem, rozliší stejnorodé a nestejnorodé magnetické pole, vysvětlí podstatu činnosti stejnosměrného elektromotoru, popíše princip vzniku indukovaného napětí a proudu v cívce	magnetické pole cívky s proudem (stejnorodé magnetické pole) stejnosměrný elektromotor elektromagnetická indukce	
ENERGIE				
F-9-4-05	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	vysvětlí podstatu vzniku jaderné energie, popíše štěpení jádra atomu - řetězovou reakci, uvede způsob ochrany před ničivými účinky jaderných havárií (zbraní), zhodnotí výhody a nevýhody různých energetických zdrojů s ohledem na životní prostředí	jaderná energie – štěpení jader využití radionuklidů jaderná elektrárna – reaktor účinky radioaktivního záření ochrana lidí vliv na životní prostředí	

ZVUKOVÉ DĚJE					
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	rozpozná zdroj zvuku, zhodnotí vliv prostředí na šíření zvuku, rozlišuje tón a hluk, výšku tónu a hlasitost zvuku, vysvětlí vznik ozvěny, posoudí vliv hluku na životní prostředí	zdroje a šíření zvuku rychlost zvuku odraz zvuku vznik ozvěny rezonance		
F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	pojmenuje části ucha, vysvětlí princip slyšení, jmenuje jednotky hladiny zvuku B, dB uvádí příklady vlivu hluku na lidský organismus a životní prostředí, navrhne způsoby zmenšení hluk	ucho, hladina zvuku		
VESMÍR					
F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	popíše Sluneční soustavu (planety, měsíce, planetky, komety), vysvětlí příčinu pohybu planet kolem Slunce a měsíců kolem planet, objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik měsíčních fází, vyhledá základní informace o Slunci a jeho planetách v tabulkách	sluneční soustava - složení pohyb těles ve sluneční soustavě		
F-9-7-02	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	odliší hvězdu od planety, popíše složení hvězdy	hvězdy a jejich složení		

Chemie

A) Charakteristika výuky:

Výuka probíhá v odborné učebně chemie, předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V 8. ročníku je splněno průřezové téma Environmentální výchova, tematický okruh Základní podmínky života.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- vzbudit zájem o tento obor
- poznat základní chemické pojmy a zákonitosti
- umět tyto poznatky konfrontovat s praktickým životem
- vypozorovat, vyhledávat a správně vysvětlit chemické jevy v přírodě
- upevňovat dovednosti podle pravidel bezpečnosti práce s chemikáliemi
- poskytování první pomoci při úrazech s těmito nebezpečnými chemickými látkami

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

2. stupeň

CHEMIE

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE					
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	rozlišuje vlastnosti látek pozorováním, určí společné a rozdílné vlastnosti látek, rozpozná chemické a fyzikální přeměny látek	vlastnosti látek, přeměny látek		
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	dokáže vysvětlit, co chemie zkoumá, jaké metody používá, pracuje bezpečně s chemickými látkami, uvede příklady nebezpečných látek, pojmenuje nejčastěji používané sklo a pomůcky	chemické laboratorní sklo a pomůcky, chemie jako věda, zásady bezpečnosti práce při práci v laboratoři		
CH-9-1-03	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	dovede poskytnout první pomoc, ovládá základní piktogramy používané v chemii, seznámí se s označením R a S-věta	chemické piktogramy, nebezpečné látky a přípravky		
SMĚSI					
CH-9-2-01	rozlišuje směsi a chemické látky	žák rozliší typy různorodých směsí, umí pojmenovat směsi, připraví různorodé směsi, používá pojmy koncentrovaný, zředěný, vysvětlí pojem rozpustnost, vliv teploty na rozpustnost	směsi stejnorodé a různorodé, typy různorodých směsí, roztoky, rozpustnost, rozpouštědlo		
CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	žák dokáže bez použití vzorce i s použitím vzorce vypočítat složení roztoku	hmotnostní zlomek, koncentrace složky v roztoku		
CH-9-2-03	vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	žák umí vyjmenovat základní faktory ovlivňující rozpustnost látek v roztoku a uvede minimálně 3 příklady	faktory ovlivňující rozpustnost látek v roztoku		

CH-9-2-04	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	zná princip, postup a použití metod oddělování směsí, umí provést filtraci a krystalizaci, vysvětlit princip destilace, navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek ze směsí o záznamem složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	oddělování složek ze směsí		
CH-9-2-05	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	žák rozliší různé druhy vod, uvede příklady jejich výskytu a použití v praxi	druhy vod - měkká, tvrdá, slaná, destilovaná, minerální		
CH-9-2-06	uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	umí vysvětlit princip vodárny, zná hlavní znečišťovatele vody, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu, chápe a umí vysvětlit princip likvidace znečištění, uvede složení vzduchu, objasní princip inverze a vzniku smogu	voda užitková, odpadní, způsoby získávání pitné vody, vzduch, smog, smogová situace		
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY					
CH-9-3-01	používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	popíše strukturu a složení atomu, vysvětlí pojem protonové číslo, atomové jádro, el. obal, neutron, proton, valenční elektron, valenční vrstva, umí vysvětlit rozdíl mezi atomem a molekulou, zapíše schéma vzniku chem. vazby	atom, molekula, chemická vazba		
CH-9-3-02	rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	používá vybrané názvy a značky prvků, čte chemické zápisy, rozliší chemické zápisy prvků a sloučenin	chemický prvek, chemická sloučenina		
CH-9-3-03	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	zná princip uspořádání prvků v PSP, umí vyhledat a zařadit prvek do skupiny a periody, zná znění periodického zákona, zná názvy nejdůležitějších prvků	PSP- periodická soustava prvků		

CH-9-3-03	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	umí vysvětlit pojem elektronegativita, vyhledat hodnoty elektronegativity v PSP, určit typ chemické vazby, zapíše schéma vzniku kationu a anionu	typy chemické vazby podle elektronegativity, iony, iontové sloučeniny		
CH-9-3-03	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	V PSP rozliší kovy, nekovy, polokovy, uvede vlastnosti a použití vybraných kovů, uvede význam slitin, uvede vlastnosti a použití vybraných polokovů a nekovů	kovy, nekovy, polokovy		
ANORGANICKÉ SLOUČENINY					
CH-9-5-01	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	umí vysvětlit pojem oxid, sulfid, halogenid, hydroxid, kyselina, zná pravidla jejich názvosloví, zná význam a použití nejdůležitějších sloučenin oxidů halogenidů, sulfidů a hydroxidů, zná princip ředění kyselin	oxidy, halogenidy, sulfidy, hydroxidy, kyseliny		
CH-9-5-02	vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	vysvětlí vznik kyselých dešťů a vliv na životní prostředí	kyselost a zásaditost roztoků		
CH-9-5-03	orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	umí vysvětlit pojem kyselina a zásada, zná zásady bezpečné práce s kyselinami a hydroxidy, vysvětlí pojem vodíkový kation a hydroxidový anion, zná pojmy kyselinotvorný a zásadotvorný, orientuje se na stupnici pH, zná pojem pH- indikátor, zná barevné přechody indikátorů, umí poskytnout první pomoc při zasažení kyselinou, nebo hydroxidem	kyselost a zásaditost roztoků, pH		

2. stupeň

CHEMIE

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
CHEMICKÉ REAKCE					
CH-9-4-01	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	vysvětlí pojem chemická reakce a chemická rovnice, umí zapsat jednoduchou reakci, chemický rozklad, chemické slučování, umí zformulovat zákon zachování hmotnosti, umí popsat chemickou rovnici(reaktant, produkt), dokáže klasifikovat chemické reakce na exotermické, endotermické, skladné, rozkladné, chemické nahrazování, podvojná záměna	chemická reakce, chemická rovnice, klasifikace chemických reakcí		
CH-9-4-02	přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	používá jednotku látkového množství - mol, vypočítá molární hmotnost sloučeniny, řeší jednoduché výpočty z chemických rovnic,	látkové množství, molární hmotnost, výpočty z chemických rovnic		
CH-9-4-03	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	uvede faktory, které ovlivňují průběh chem. reakce (teplota, koncentrace, povrch ,katalyzátor, druh látky),umí vysvětlit rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí	faktory ovlivňující rychlost chemické reakce		

CH-9-4-01	roziší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	zná pojmy oxidace, redukce, redoxní reakce, dokáže vyčíslit chemickou rovnici, umí vysvětlit děje na elektrodách, elektrolýzu chloridu sodného a chloridu měďnatého, uvede způsoby využití elektrolýzy v průmyslu, zná princip galvanického článku, vysvětlí princip galvanického pokovování, uvede příklady využití galvanického článku v praxi	oxidace, redukce, redoxní reakce, vyčíslování chemických reakcí, elektrolýza a galvanický článek, redoxní vlastnosti kovů		
ORGANICKÉ SLOUČENINY					
CH-9-6-01	roziší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	zná pojem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku, zná druhy vazeb, typy uhlovodíkových řetězců, umí vyjmenovat homologickou řadu (C1 - C10), charakterizuje alkany, alkeny, alkiny, zná jejich použití a výskyt, zapíše vzorce alkanů, alkenů, alkinů, charakterizuje areny, vysvětlí pojem benzenové jádro, uvede význam a vlastnosti benzenu, toluenu a naftalenu	uhlovodíky-alkany, alkeny, alkiny, areny, cyklické uhlovodíky		
CH-9-6-02	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	vyjmenuje fosilní paliva a uměle vyrobená, vysvětlí zpracování a využití uhlí, uvede frakce destilace ropy a jejich využití, zná složení zemního plynu a využití	paliva, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, uhlí, ropa, zemní plyn		
CH-9-6-03	roziší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	ovládá pojem uhlovodíkový zbytek, umí odvodit obecný i racionální vzorec derivátu a zařadit deriváty podle charakteristické skupiny, zná význam a použití metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu, umí vysvětlit rozdíl líh-denaturovaný líh, zná důsledky působení metanolu a etanolu na člověka, uvede vzorec a význam formaldehydu a acetonu, zná vlastnosti kyseliny octové, mravenčí a máslové - jejich výskyt a použití, definuje co je ester a esterifikace	halogenderiváty, alkoholy, dusíkaté deriváty, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, estery a esterifikace		

CH-9-6-04 CH-9-6-05 CH-9-6-06	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	zapiše vznik glukózy při fotosyntéze, uvede zdroje význam a vlastnosti glukózy, fruktózy, sacharózy, škrobu, glykogenu, celulózy, umí provést důkaz glukózy a škrobu, rozliší tuky podle původy, rozliší oleje a tuky, uvede zdroje tuků a význam pro organismus, zná princip ztužování a zmýdelnění tuků, uvede zdroje bílkovin, jejich význam, složení a funkci, zná význam enzymů, hormonů, vitamínů D,E,K,A, B,C	sacharidy,tuky,bílkoviny,biokatalyzátory,enzymy,vitamíny,hormony		
CHEMIE A SPOLEČNOST					
CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	dokáže vysvětlit pojem makromolekula a polymerace, uvede význam a vlastností plastů a syntetických vláken	uměle vytvořené látky, plasty, syntetická vlákna		
CH-9-7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	vysvětlí pojmy hoření, oxidace, hořlaviny, teplota vznícení, uvede běžné hasící prostředky	hoření, hořlaviny a hašení		
CH-9-7-03	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	zvolí nejefektivnější jednání v modelových případech havárie, zná pojmy léčiva,analgetika,antipyretika,herbicide,fungicidy,karcinogeny,insekticidy	mimořádné události, léčiva, pesticidy, drogy, tabák ,kofein, bojové látky		

Přírodopis

A) Charakteristika výuky

Přírodopis jako vyučovací předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda s časovou dotací v 6-8.ročníku 2 hodiny týdně a v 9.ročníku 1 hodina týdně. Poskytuje ucelený pohled na přírodu, její části, na život a vývoj. Zabývá se lidským organismem, jeho vývinem a vztahy k přírodě.

V celém procesu vzdělávání se utváří a rozvíjí klíčové kompetence se zaměřením na řešení problémů. Cílevědomým působením si mají žáci utvořit představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a různými formami života na Zemi. Během výuky klademe důraz na spjatost člověka s přírodou. Člověk je nedílnou součástí života na Zemi, a jako takový by se měl snažit o udržování přírodní rovnováhy, o citlivý přístup k přírodě, o odstraňování negativních vlivů ohrožujících přírodu, o zachování života na Zemi.

Ve výuce se snažíme o vzájemnou neoddělitelnost vyučovacích předmětů, které také patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda za pomoci mezipředmětové vazby (fyzika, chemie, zeměpis, matematika).

K dosažení níže uvedených cílů se snažíme co nejvíce využívat i regionálních zvláštností přírody (v okolí NP České Švýcarsko).

Výuka předmětu přírodopis je prokládána diskuzí, projekty, testy. Součástí hodin jsou i výstavky přírodnin. Vycházky a přednášky napomáhají konkrétnímu zařazení informací (vztahy a souvislosti). V průběhu školního roku realizujeme praktická cvičení (zejména v rámci projektových týdnů).

B) Výchovně vzdělávací cíle

- získat přehled o vzniku a vývoji Země a života na ní
- pochopit pojem EKO v širších souvislostech, k celému „životu“ (ekosystém přírodní i uměle vytvořený a jeho pozitivní či negativní vliv na život na planetě)
- vytvořit a upevňovat vnitřní postoj, přesvědčení k ochraně životního prostředí a úctě k životu
- získat základní poznatky o nerostech, horninách, vesmíru
- získat základní poznatky o vývoji a stavbě těl nebuněčných, jednobuněčných a mnohobuněčných organismů
- pochopit pojem živelná pohroma a osvojit si zásady správného chování při živelných pohromách
- při pozorování živé a neživé přírody umět používat jednoduchých pomůcek (mikroskop, lupa,...)
- umět vyhledávat potřebné informace v různých zdrojích – literatura, encyklopedie, naučné slovníky, internet, časopisy,...
- naučit se používat získané poznatky ve volné přírodě – upozorňovat a dle možností napravovat negativní vlivy (odpadky v lese)
- zapojovat se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- vést k co nejšetrnějšímu využívání přírodních zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

- seznámit s lidským tělem – ontogenezí, fylogenezí
 - zásady zdravého životního stylu
 - zásady předlékařské první pomoci
- vytvořit a upevňovat vnitřní postoj, přesvědčení k ochraně životního prostředí a úctě k životu
- pochopit pojem živelná pohroma a osvojit si zásady správného chování při živelných pohromách
- umět vyhledávat potřebné informace v různých zdrojích – literatura, encyklopedie, naučné slovníky, internet, časopisy...
- naučit se používat získané poznatky ve volné přírodě – upozorňovat a dle možností napravovat negativní vlivy
- zapojovat se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- seznámit s lidským tělem – ontogenezí, fylogenezí
 - zásady zdravého životního stylu
 - zásady předlékařské první pomoci

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

PŘÍRODOPIS

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA					
P-9-1-01	roliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	žák vlastním slovy popíše teorii vzniku života na Zemi, vyjmenuje základní projevy živých organismů	vznik a stavba Země, sféry Země, základní projevy živých organismů		
P-9-1-02	popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	žák definuje pojem buňka, popíše rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou, vyjmenuje jednotlivé organely a vysvětlí jejich funkci	rostlinná a živočišná buňka		
P-9-1-03	rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	chápe základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů	pletivo, tkáň orgán, orgánová soustava, organizmy jednobuněčné a mnohobuněčné		
P-9-1-04	třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	vyjmenuje 6 říší organismů	system organismů, základní popis a znaky jednotlivých říší organismů		
P-9-1-05	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	žák na příkladu dokáže vysvětlit, jaké je to pohlavní a nepohlavní rozmnožování a rozdíl mezi nimi z hlediska dědičnosti	pohlavní a nepohlavní rozmnožování - rozdíl mezi nimi		
P-9-1-06	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	žák chápe genetický princip dědičnosti jednotlivých znaků živých organismů a dokáže vysvětlit podobnost s rodiči	dědičnost znaků při pohlavním a nepohlavním rozmnožování + příklady		
P-9-1-07	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	žák definuje pojem virus a bakterie a na příkladu vysvětlí rozdíl mezi virem a bakterií, chápe jejich význam v přírodě a životě člověka	viry, virová onemocnění, bakterie, jejich stavba, rozmnožování, dělení na choroboplodné a užitkové bakterie a jejich význam, bakteriální onemocnění, obrana proti virům a bakteriím		

BIOLOGIE HUB					
P-9-2-01	rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	žák definuje co je to houba, vyjmenuje základní znaky hub, minimálně 3 příklady jedovatých a 3 příklady jedlých hub a poznává je podle obrázku	říše houby- hlavní znaky, dělení na jedovaté a jedlé		
P-9-2-02	vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	rozdělí říši houby na - kvasinky, plísně, houby s plodnicí a lišejníky, vyjmenuje hlavní zástupce, jejich význam a využití v přírodě a v životě člověka	kvasinky, plísně - jejich stavba, využití, výskyt, základní znaky ,definice a základní popis houby s plodnicí a lišejníku		
P-9-2-03	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	žák dokáže vlastními slovy vysvětlit, co je to lišejník, objasní význam lišejníků, jejich výskyt, s porozuměním užívá pojem bioindikátor	lišejníky - stavba, výskyt, význam		
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ					
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	žák s porozuměním užívá pojem tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava, organizmus a dokáže vysvětlit funkci jednotlivých orgánů	tkáň, buňka, pletivo, orgán, orgánová soustava, organizmus - základní popis, stavba a funkce		
P-9-4-02	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	žák objasní pojem bezobratlí živočichové, dokáže je rozdělit do jednotlivých kmenů((žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), vymezí rozdíl mezi bezobratlími a obratlovci	srovnání obratlovců s bezobratlími, třídění bezobratlých živočichů do systému		
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	žák objasní vznik a význam rozmanitosti živých organismů na Zemi a jejich přizpůsobení se životním podmínkám	rozmanitost organismů - jejich tvar ,velikost ,barva a stavba těla související s životním prostředím		

P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	žák dokáže uvést 2 příklady zástupců jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), jejich hlavní vnější znaky, popíše jejich životní prostředí, vyjmenuje hospodářsky a epidemiologicky významné druhy	Žahavci - medúzy, koráli, sasanky, nezmaři. Ploštěnci- tasemnice, motolice Hlísti, Měkkýši-plži, mlži, hlavonožci Kroužkovci - maloštětinatci, pijavice Členovci - trilobiti, klepátkatci, koryši, hmyz		
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY					
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	žák popíše jednotlivé části mikroskopu, vysvětlí, jak se jednotlivé části mikroskopu používají při pozorování, dokáže vyrobit jednoduchý nativní mikroskopický preparát, pomocí lupy umí popsat základní vnější stavbu rostlin i živočichů ,ve školní sbírce živočichů pojmenuje minimálně 10 druhů živočichů	mikroskop		
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	dodržuje pravidla bezpečnosti práce při práci s mikroskopem a v laboratoři			

II. stupeň

PŘÍRODOPIS

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
BIOLOGIE ROSTLIN					
P-9-3-01	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	dokáže uspořádat složení rostlinného těla od buňky, přes pletivo, až k orgánům rostliny, definuje pojem pletivo, rozdělí pletiva podle funkce, popíše co patří mezi orgány rostliny	rostlinná buňka, pletiva, orgány, botanika		
P-9-3-02	porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	objasní význam a funkce kořene, stonku, listu a květu, popíše stavbu kořene, stavbu stonku byliny dřevin, vnitřní a vnější stavbu listu, popíše stavbu jednopohlavného a oboupohlavného květu, popíše znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin, rozdělí rostliny podle typu stonku, uvede příklady suchých a dužnatých plodů, objasní co je plod a semeno a jejich funkci	stavba těla rostlin - kořen, stonek, list, květ,		
P-9-3-03	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	vysvětlí pojem vegetativní rozmnožování, objasní pojmy fotosyntéza a dýchání rostlin, vysvětlí jak probíhá opylení a oplození rostlin, vysvětlí klíčení semene	rozmnožování rostlin, plody a semena, rozšiřování plodů a semen, opylení oplození		
P-9-3-04	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	charakterizuje hlavní znaky zelených řas, mechů, přesliček kapradin, plavuní, popíše jejich životní prostředí, rozmnožování, význam, vyjmenuje typické zástupce, zařadí rostliny do systematických skupin	třídění rostlin-zelené řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně		

P-9-3-04	rozdílí základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	charakterizuje znaky nahosemenných a krytosemenných rostlin, popíše jejich prostředí, rozmnožování, význam, vyjmenuje typické zástupce, na základě pozorování a pomoci klíčů a atlasu zařadí rostliny do systému rostlin	třídění rostlin- oddělení nahosemenné a krytosemenné rostliny		
P-9-3-05	odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	vysvětlí význam lesů v krajině, charakterizuje louku, pastvinu, zahradu, sad, pole a step a vysvětlí jejich význam, vysvětlí jak může dojít k narušení biologické rovnováhy a snižování druhové rozmanitosti v ekosystémech, uvede příklad invazních rostlin na původní květenu, vysvětlí význam ochrany přírody, aplikuje zásady ochrany přírody v terénu, rozliší základní typy chráněných území v ČR	ekosystémy v ČR		
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ					
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	žák s porozuměním užívá pojem tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava, organizmus a dokáže vysvětlit funkci jednotlivých orgánů	tkáň, buňka, pletivo, orgán, orgánová soustava, organizmus - základní popis, stavba a funkce		
P-9-4-02	rozdílí a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	žák objasní pojem strunatci, vyjmenuje jejich základní znaky, vymezí rozdíl mezi bezobratlými živočichy a strunatci, dokáže vyjmenovat jednotlivé skupiny strunatců a rozdělit do systému živočichů	srovnání strunatců s bezobratlými, třídění strunatců do systému		
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	žák objasní vznik a význam rozmanitosti živých organismů na Zemi a jejich přizpůsobení se životním podmínkám	rozmanitost organismů - jejich tvar, velikost, barva a stavba těla související s životním prostředím		
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	popíše životní prostředí a znaky pláštěnců, bezlebečných a obratlovců, vyjmenuje zástupce, dělí obratlovce na mihule, paryby, ryby, obojživelníky, plazy, ptáky, savce - popíše jejich životní prostředí, hlavní znaky a vyjmenuje jejich zástupce	strunatci - mihule, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci		

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	žák dokáže samostatně pracovat s mikroskopem i lupou, vyrobí nativní mikroskopický preparát a na základě pozorování mikroskopický preparát popsat a výsledky zapsat do laboratorní práce, s využitím lupy dokáže popsat vnější stavbu rostlin a živočichů, pomocí určovacího klíče a atlasů dokáže určit o jakou rostlinu se jedná a založit herbář s minimálně 10 rostlinami	mikroskop		
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	dodržuje pravidla bezpečnosti práce při práci s mikroskopem a v laboratoři			

II. stupeň

PŘÍRODOPIS

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
BIOLOGIE ČLOVĚKA				
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	charakterizuje lidské tkáně jako soubor buněk se stejným tvarem a funkcí, uvádí konkrétní příklady lidských tkání a pomocí vyobrazení jejich rozmístění v lidském těle, charakterizuje orgánové soustavy člověka zajišťující životní funkce, uvádí příklady orgánových soustav	buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava	
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní stavbu a funkci kostry, rozeznává typy kostí, spojení kostí, objasní stavbu a funkci kloubu, pojmenuje hlavní části kostry hlavy, trupu a končetin	anatomie a fyziologie opěrné soustavy	
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní stavbu a funkci pohybové soustavy, vysvětlí funkční propojení svalstva a kostry, podle vyobrazení popíše stavbu a funkci svalu, rozezná základní lidské svaly	anatomie a fyziologie pohybové soustavy	
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní stavbu a funkci oběhové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo, pojmenuje základní tělní tekutiny, uvede složení krve, rozlišuje krevní skupiny, objasní princip transfuze krve, pomocí vyobrazení popíše stavbu a funkci srdce, rozlišuje tepny, žíly, vlásečnice, pomocí vyobrazení popíše malý plicní a velký tělní oběh	anatomie a fyziologie oběhové soustavy	
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní funkci mízní soustavy, pomocí vyobrazení pojmenuje její hlavní části	anatomie a fyziologie mízní soustavy	

P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní stavbu a funkci dýchací soustavy, pomocí vyobrazení popíše horní a dolní dýchací cesty, stavbu plic	anatomie a fyziologie dýchací soustavy		
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní stavbu a funkci trávicí soustavy, podle vyobrazení popíše části trávicí soustavy, objasní princip trávení jednotlivých složek potravy, zhodnotí význam chrupu a ústní dutiny pro správnou funkci trávicí soustavy	anatomie a fyziologie trávicí soustavy		
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy, pomocí vyobrazení pojmenuje části vylučovací soustavy, objasní stavbu a funkci ledvin	anatomie a fyziologie vylučovací soustavy		
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní stavbu a funkci kožní soustavy, popíše pomocí vyobrazení složky lidské kůže a jejich funkci, charakterizuje rozdíly v barvě kůže podle podmínek životního prostředí	anatomie a fyziologie kožní soustavy		
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní stavbu a funkci nervové soustavy a její význam, popíše stavbu a funkci neuronu, objasní základní princip synapse, pomocí vyobrazení popíše stavbu nervové soustavy, mozku a míchy, charakterizuje činnost obvodové nervové soustavy, definuje reflex, rozlišuje podmíněný a nepodmíněný reflex a uvede příklady, charakterizuje paměť a zapomínání, vysvětlí princip učení	anatomie a fyziologie nervové soustavy		
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	pojmenuje lidské smysly a zhodnotí jejich význam, popíše za pomoci vyobrazení smyslová ústrojí a jejich funkci	anatomie a fyziologie smyslové soustavy		
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní funkci hormonů a jejich význam pro lidské tělo, vyjmenuje žlázy s vnitřním vyměšováním, pomocí vyobrazení ukáže jejich umístění, popíše účinky vybraných hormonů (růstového, inzulínu, tyroxinu, adrenalinu a pohlavních hormonů)	anatomie a fyziologie žláz s vnitřním vyměšováním		

P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	objasní stavbu a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy, pomocí vyobrazení popíše mužské a ženské pohlavní orgány, rozezná prvotní a druhotné pohlavní znaky, charakterizuje průběh menstruačního cyklu a těhotenství, objasní vznik zárodku a jeho vývoj, zhodnotí význam placenty, popíše mechanismus porodu	anatomie a fyziologie rozmnožovací soustavy		
P-9-5-02	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	objasní biologickou a společenskou podstatu člověka, zařazuje člověka do systému živočichů, posoudí jeho příbuznost s ostatními živočichy, uvádí podstatné znaky v tělesném a duševním vývoji člověka, rozlišuje úroveň vyspělosti předchůdců člověka a člověka dnešního typu	vývoj člověka, variabilita člověka		
P-9-5-03	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	pojmenuje a charakterizuje jednotlivé etapy lidského života, etapy vývoje dítěte, zná a uplatňuje zásady společenského chování vůči těhotným ženám a matkám a ke starším lidem	vývoj člověka od početí do stáří		
P-9-5-04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	zhodnotí nebezpečí úrazu a onemocnění operné soustavy, zdůvodní význam správné výživy pro růst a funkci kostry, charakterizuje správné a vadné držení těla s praktickými příklady, uvede význam zdravého pohybového režimu, uvede příklad vlivu nesprávného životního stylu na výskyt chorob srdce a cév	příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; epidemie		
P-9-5-04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	uvádí na příkladech nemoci a vady dýchací soustavy a možnosti prevence, zhodnotí dopad kouření a znečištěného životního prostředí na funkci dýchací soustavy, uvádí příklady chorob, vysvětlí zásady správné výživy, objasní rizika obezity a podvýživy, uvede příklady onemocnění a vad trávicí soustavy a možnosti jejich prevence	příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; epidemie		
P-9-5-04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	vysvětlí význam správného pitného režimu, charakterizuje onemocnění a vady vylučovací soustavy a možnosti prevence, zná zásady ochrany kůže před poškozením, objasní rizika nadměrného slunění, uvede konkrétní příklady poranění a onemocnění kůže	příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; epidemie		

P-9-5-04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	uvede příklady poruch nervové soustavy a smyslových orgánů a příklady jejich léčby, uveď příklady poruch v tvorbě a činnosti hormonů, zhodnotí význam kojení pro novorozence, uveď rizika nechtěného těhotenství, objasní problematiku umělého přerušování těhotenství	příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; epidemie		
P-9-5-05	aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	umí účinně poskytnout první pomoc při zlomeninách, rozezná zástavu krevního oběhu, umí poskytnout první pomoc při zástavě krevního oběhu, při tepenném a žilním krvácení, umí poskytnout účinnou pomoc při zástavě dechu, při poranění kůže, zhodnotí nebezpečí úrazu mozku a míchy, dokáže poskytnout první pomoc	závažná poranění a život ohrožující stavy		
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY					
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	žák dokáže samostatně pracovat s mikroskopem i lupou, vyrobí nativní mikroskopický preparát a na základě pozorování mikroskopický preparát popsat a výsledky zapsat do laboratorní práce, s využitím lupy dokáže popsat vnější stavbu rostlin a živočichů, pomocí určovacího klíče a atlasů dokáže určit o jakou rostlinu se jedná a založit herbář s minimálně 10 rostlinami	mikroskop		
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	dodržuje pravidla bezpečnosti práce při práci s mikroskopem a v laboratoři			

II. stupeň

PŘÍRODOPIS

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
NEŽIVÁ PŘÍRODA				
P-9-6-01	objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	rozumí vzájemným vztahům mezi geosférami - litosférou, atmosférou, hydrosférou, biosférou, objasní pojmy atmosféra, litosféra, biosféra a hydrosféra, jejich složení a význam pro život na Zemi	geosféry Země, stavba zemského tělesa	
P-9-6-02	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	rozliší základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů a význam vlastností pro určování minerálů, dovede charakterizovat minerály, ovládá jejich třídění, pozná základní a hospodářsky nejdůležitější minerály, rozumí jejich výskytu a významu v přírodě	Minerály - definice, vznik, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů, rozdělení do tříd a základní charakteristika jednotlivých druhů - prvky, sulfidy, halogenidy, oxidy a hydroxidy, uhličitany, dusičnany, sírany, fosforečnany, křemičitany, organické minerály	
P-9-6-02	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	systematicky odliší jednotlivé skupiny hornin - vyvřelé, usazené, přeměněné, rozliší je na příkladech konkrétních přírodnin, pozná základní a hospodářsky nejdůležitější horniny, rozumí jejich využití pro život člověka	Horniny - vyvřelé, usazené, přeměněné	
P-9-6-03	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	rozliší a uvede příklady činnosti vnitřních a vnějších geologických sil a procesů	zemětřesení, sopečná činnost, tektonické jevy, vznik přeměněných hornin, zvětrávání, zemská gravitace, činnost vody, větru a člověka	
P-9-6-04	porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	objasní proces a význam mechanického, chemického a biologického zvětrávání hornin jako podmínky půdotvorného procesu, charakterizuje půdy, jejich vznik, rozdělení, úrodnost, význam pro rostliny, živočicha a člověka, vysvětlí co je půdní eroze a ochrana před erozí	vznik a složení půdy, půdní typy a druhy, význam půdy	

P-9-6-05	rozdílí jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	charakterizuje jednotlivá geologická období od vzniku Země, výskyt a vývoj života v nich	Dějiny Země - prahory, starohory, prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory		
P-9-6-06	uveďte význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	pojmenuje základní funkční procesy každého ekosystému zajišťující jeho rovnováhu, tok energie, koloběhy látek, zdůvodní význam ochrany přírody pro udržitelný život na Zemi, rozezná největší globální problémy lidstva, vysvětlí pojem ekologická stopa, charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy - přírodní světové katastrofy	ekologická rovnováha- koloběh vody a uhlíku, koloběh látek a toky energií v ekosystému, globální ekologické problémy země, přírodní katastrofy		
ZÁKLADY EKOLOGIE					
P-9-7-01	uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	charakterizuje ekologii jako vědný obor, vztahy mezi organizmy a jejich prostředím	ekologie, vztahy mezi organizmy - predace, parazitizmus, mutualizmus, symbióza, vnitrodruhové a mezidruhové vztahy		
P-9-7-02	rozdílí a uveďte příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	objasní pojem jedinec, populace, společenstvo, ekosystém, charakterizuje podmínky života v přírodě, rozliší vliv neživých podmínek prostředí a vliv živých organismů a uveďte příklady	Ekologie- jedinec, populace, společenstvo, ekosystém, podmínky života v přírodě- neživá a živá složka		
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	objasní na příkladech vybraných ekosystémů princip potravního řetězce a potravní pyramidy, popíše potravní závislost mezi organizmy, objasní rozdíl mezi potravním řetězcem a potravní pyramidou, s porozuměním užívá pojmy- producent, konzument, rozkladač	ekosystémy		
P-9-7-04	uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	zdůvodní význam zachování biodiverzity a dynamické rovnováhy ekosystému	ekologická rovnováha		

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	žák dokáže samostatně pracovat s mikroskopem i lupou, vyrobí nativní mikroskopický preparát a na základě pozorování mikroskopický preparát popsat a výsledky zapsat do laboratorní práce, s využitím lupy dokáže popsat vnější stavbu rostlin a živočichů, pomocí určovacího klíče a atlasů dokáže určit o jakou rostlinu se jedná a založit herbář s minimálně 10 rostlinami	mikroskop		
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	dodržuje pravidla bezpečnosti práce při práci s mikroskopem a v laboratoři			

Zeměpis

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu zeměpis s časovou dotací dvě hodiny týdně v 6., 7. a 9. ročníku a hodinovou dotací týdně v 8. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách.

Cílem výuky je umožnit žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomit si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

A) Charakteristika výuky:

Ve vyučovacím předmětu zeměpis si žáci osvojují určitý systém vybraných poznatků z různých geografických oborů. Výuka zeměpisu obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, sociálních, a do hospodářských podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a v dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci:

- získali základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a o jejích hlavních složkách a aby se uvědomovali význam přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti
- získali představu o jedinečnosti některých geografických objektů, jevů a procesů v krajinné sféře i o jejich určitých pravidelnostech, zákonitostech a vzájemných podmíněnostech a souvislostech
- byli schopni orientovat se v zeměpise světadílů, ve zvláštích jejich obyvatelstva a aby získali informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu
- získali ucelený obraz přírodních, hospodářských a sociálních poměrů v naší vlasti a jednotlivých jejích oblastech a v souvislosti s tím si uvědomovali postavení naší země v Evropě a ve světě
- dovedli samostatně pracovat s různými druhy map, s grafy, se statistickými materiály, vysvětlovat údaje v nich obsažené, spojovat poznatky z výuky s dalšími informacemi získanými v tisku, rozhlasových a televizních relacích, v populárně naučných časopisech a zároveň i používat získané vědomosti v praktických situacích
- dovedli posuzovat a srovnávat sociální a hospodářské jevy ve vlastní zemi s obdobnými či odlišnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku, chápat kulturní i mentální zvláštnosti různých lidských ras, národů a kultur, vážit si jejich přínosu pro všelidský myšlenkový, mravní i hospodářský rozvoj lidské společnosti
- získali smysl pro jedinečnost a krásu přírodních objektů a jevů i lidských výtvorů, trvalý zájem o poznávání různých zemí a regionů, života, tradic, zvyků jejich obyvatel

Stálou součástí výuky geografie by měl být, tak jako u ostatních přírodovědných předmětů, soustavný nácvik správného používání pojmů, hledání příčinných souvislostí a řešení problémů souvisejících s poznáváním přírody a s praktickým životem.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II.stupeň

ZEMĚPIS

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE				
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	vysvětlí jednotlivé pojmy, dokáže použít zeměpisnou síť při určování místa na zemi	geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice	
Z-9-1-03	přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	změří vzdálenost na mapě a vypočítá podle měřítka vzdálenost ve skutečnosti, načrtne jednoduchý plán svého okolí, pomocí GPS souřadnic určí místo, pomocí buzoly dokáže absolvovat vytýčenou trasu	komunikační geografický a kartografický jazyk – plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky geografická kartografie a topografie - určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ				
Z-9-2-01	zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	popíše vznik vesmíru, vysvětlí pojem velký třesk, seřadí a charakterizuje jednotlivé planety sluneční soustavy	Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země	
Z-9-2-02	Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	dokáže na konkrétních příkladech vysvětlit tvar planety Země. Vysvětlí příčiny střídání dne a noci. Uvede důsledky pohybů Země pro život lidí. Vysvětlí příčiny střídání 4 ročních období. Orientuje se v časových jednotkách. Objasní pojem kalendář a přestupný rok. Vysvětlí rozdíl mezi místním a pásmovým časem.	Země v pohybu. Oběh Země kolem Slunce. Čas na Zemi.	

ČESKÁ REPUBLIKA					
Z-9-6-03	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	určí geografickou polohu ČR, porovná rozlohu ČR s ostatními evropskými státy	Poloha ČR v Evropě		
		popíše vývoj státního území od dob Velkomoravské říše po dnešek	Vývoj státního území		
Z-9-6-05	uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	charakterizuje politické postavení ČR, uvede příklady působnosti ČR v mezinárodních organizacích	ČR v Evropě		
Z-9-6-03	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	vymezi na mapě základní geomorfologické jednotky (Česká vysočina a Západní Karpaty), vyhledá významná pohoří a nížiny	Povrch ČR		
		vymezi podnebné oblasti na území ČR, zhodnotí oceánské a kontinentální vlivy na podnebí ČR	Podnebí		
		zařadí území ČR k úmořím, pojmenuje hlavní vodní toky, vyhledá je v mapách	Vodstvo ČR		
		vysvětlí rozdíl mezi přírodními a umělými vodními nádržemi, objasní původ jezer v ČR			
		rozlišuje půdní druhy a půdní typy, analyzuje půdní typy a půdní druhy s ohledem na úrodnost	Půdy ČR		
		popíše skladbu a rozšíření lesů, pojmenuje výškové vegetační stupně, uvede příklady zástupců rostlin a živočichů	Biota		
		vysvětlí proč musí být příroda chráněna a uvede příklady chráněných území v republice	Ochrana přírody		
		vysvětlí vývoj počtu obyvatelstva, objasní příčiny migrace	Obyvatelstvo		graf - strom života
		uvede změny ve struktuře obyvatelstva podle národnosti, náboženství,			

		vyhodnotí informace z grafů, diagramů, kartogramů a dalších statistických výstupů			
		uvede rozdíly mezi venkovským a městským osídlením, popíše základní funkce sídel, hodnotí proces urbanizace	sídla		
		zhodnotí zemědělství v závislosti na nadmořské výšce a kvalitě půd, popíše zemědělské výrobní oblasti	zemědělství		
		doloží na příkladech návaznost zemědělství a potravinářského průmyslu			
		zhodnotí zásoby nerostných surovin, lokalizuje oblasti těžby paliv			
		objasní pojmy obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje, vyjmenuje typy elektráren			
		objasní rozmístění hutních závodů a zdrojů surovin a energie			
		pojmenuje klíčové obory strojírenství, uvede lokalizační faktory strojírenského průmyslu	průmysl		
		popíše význam chemického průmyslu s důrazem na petrochemii, uvede příklady využití ropy a uvede lokalizační faktory chemického průmyslu			
		vyhledá v mapách hlavní oblasti sklářského, keramického, textilního a dřevozpracujícího průmyslu			
		označí služby jako třetí sektor hospodářství, dělí služby na komerční a veřejné	služby		
		vymezí hlavní oblasti cestovního ruchu, popíše proč turistická střediska přitahují návštěvníky			
		vyhledá v mapách hlavní trasy pozemní, vodní a letecké dopravy, vyhodnotí jednotlivé druhy dopravy z hlediska výkonnosti, rychlosti a vlivu na životní prostředí	doprava		

Z-9-6-04	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR, charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti a kulturní zajímavosti	kraje ČR		
		porovná hospodářský význam krajů a vymezí jejich jádrové a periferní oblasti			
		hodnotí na příkladech pohraničních oblastí příklady spolupráce v euroregionech			
Z-9-6-01	vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	lokalizuje na mapách místní region	moje město		
Z-9-6-02	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	charakterizuje přírodní podmínky místního regionu, vysvětlí hospodářské a kulturní vazby regionu ve vazbě k ČR			
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE					
Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	pojmenuje části kompasu a buzoly, umí používat mapu a buzolu, popíše další pomůcky pro orientaci, interpretuje systém GPS	cvičení a pozorování v terénu - orientační body, pomůcky a přístroje		
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	pomocí azimutu a mapy absolvuje trasu, načrtne jednoduchý plán svého okolí a plán pochodu	cvičení a pozorování v terénu - pohyb podle mapy azimutu, odhad vzdáleností a výšek v terénu, jednoduché panoramatické náčrtky, schématické náčrtky pochodové osy		
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	popíše nebezpečné situace, umí interpretovat jednotlivé výstražné signály, analyzuje situaci a rozhodne o dalším řešení	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích		

II.stupeň

ZEMĚPIS

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE					
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	reprodukuje informace na základě čtení grafů, tabulek, interpretuje statistické údaje z tištěných a webových zdrojů	statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, základní informační geografická média a zdroje dat		
Z-9-1-04	vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	umí interpretovat údaje z regionální geografie pomocí myšlenkových map, popíše socioekonomické jevy v jednotlivých regionech	regiony světa - myšlenkové mapy, shrnutí jednotlivých jevů		
REGIONY SVĚTA					
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	ukáže na mapě světa kontinent Euroasie a světadíl Evropa, určí polohu světadílu, vyhledá významné poledníky a rovnoběžky procházející tím to světadílem, podle mapy popíše členitost pobřeží a povrchu, vyjmenuje a vyhledá významné přírodní celky Evropy, vysvětlí vliv nadmořské výšky a teploty na evropské podnebí	Evropa- poloha a členitost		
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	vyjmenuje a na mapě ukáže podnebné oblasti Evropy, určí důležité faktory ovlivňující podnebí světadílu	Evropa- podnebí		
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	ukáže na mapě významné evropské řeky a jezera, vysvětlí původ jezer, určí evropská úmoří a bezodtokové oblasti	Evropa- vodstvo		

Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	vysvětlí uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce, vyjmenuje základní znaky hospodářství Evropy, za pomoci mapy vyhledá významné zdroje nerostných surovin	Evropa- rostlinstvo, živočišstvo, hospodářství		
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světadily, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	dělí světadíl Evropa do šesti oblastí: východní Evropa, Severní Evropa, Jižní Evropa, jihovýchodní Evropa, západní Evropa a střední Evropa	Evropa		
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světadily, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	vyjmenuje a na mapě ukáže státy východní Evropy, přiřadí k nim hlavní měst, charakterizuje přírodní podmínky, obyvatelstvo a hospodářství, ukáže na mapě hranici mezi Evropou a Asií	státy východní Evropy		
Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál	vyjmenuje a na mapě ukáže státy severní Evropy, přiřadí k nim hlavní měst, charakterizuje přírodní podmínky, zhodnotí hospodářský význam států severní Evropy	státy severní Evropy		
Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál	vyjmenuje a na mapě ukáže státy jižní Evropy, přiřadí k nim hlavní měst, charakterizuje přírodní podmínky, obyvatelstvo, zhodnotí význam cestovního ruchu ve středomořské oblasti a uvede příklady letovisek	státy jižní Evropy		
Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	vyjmenuje a na mapě ukáže státy jihovýchodní Evropy, přiřadí k nim hlavní měst, charakterizuje přírodní podmínky, obyvatelstvo, uvede příčiny národnostních nepokojů v oblasti	státy jihovýchodní Evropy		
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světadily, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	vyjmenuje a na mapě ukáže státy západní Evropy, přiřadí k nim hlavní měst, charakterizuje přírodní podmínky, obyvatelstvo, označí oblast jako nejvyspělejší část Evropy a zdůvodní to	státy západní Evropy		

Z-9-3-03	porovnáva a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry	vyjmenuje a na mapě ukáže státy střední Evropy, přiřadí k nim hlavní měst, charakterizuje přírodní podmínky, obyvatelstvo, zhodnotí odlišnost v hospodářské vyspělosti východní a západní části střední Evropy, dokáže popsat společné znaky alpských zemí	státy střední Evropy		
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	ukáže na mapě světa a na glóbu kontinent Euroasie a světadíl Asie a Evropa, popíše členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny	Asie- přírodní podmínky		
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	pomocí mapy určí závislost rozmístění obyvatelstva na přírodních podmínkách, popíše základní znaky obyvatelstva Asie	Asie- obyvatelstvo		
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	vyjmenuje základní znaky hospodářství Asie, popíše zaměření zemědělství a průmyslu	Asie- hospodářství		
Z-9-3-03	porovnáva a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	vyjmenuje a na mapě ukáže státy jihozápadní Asie, na příkladu států Turecko a Izrael vysvětlí fyzickogeografické znaky států Blízkého východu	státy jihozápadní Asie		
Z-9-3-03	porovnáva a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál	objasní hlavní fyzickogeografické znaky oblasti Kavkaz, vyjmenuje a na mapě ukáže státy oblasti a jejich hlavní města	Kavkaz		
Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	na modelu státu Indie objasní hlavní znaky oblasti jižní Asie, vyjmenuje a na mapě ukáže další státy oblasti a jejich hlavní města	Jižní Asie		
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	na modelových státech Thajsko, Singapur a Indonésie objasní hlavní znaky oblasti jihovýchodní Asie, vyjmenuje a na mapě ukáže další státy této oblasti	Jihovýchodní Asie		

Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	vyhledá a na mapě ukáže státy Východní Asie a přiřadí k nim hlavní města, na státech Čína, Mongolsko a Japonsko vysvětlí hlavní znaky států Východní Asie	Východní Asie		
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	na příkladu států Kazachstán a Afganistán vysvětlí hlavní znaky států centrální Asie, další stát oblasti vyhledá na mapě a určí jejich hlavní města	Centrální Asie		
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	ukáže na mapě světa a na glóbu kontinent Austrálie, určí polohu kontinentu Austrálie na mapě světa, vyhledá významná poledníky a rovnoběžky procházející tímto kontinentem, podle mapy popíše členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo	Austrálie- přírodní podmínky		
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	pomocí mapy určí závislost rozmístění obyvatelstva na přírodních podmínkách	Austrálie- obyvatelstvo		
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	vyjmenuje základní znaky hospodářství Austrálie, popíše zaměření zemědělství a průmyslu	Austrálie- hospodářství		
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	dělí ostrovy Oceánie do tří skupin: Melanésie, Mikronésie a Polynésie	Oceánie		
Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry	objasní co jsou to polární oblasti, ukáže je na mapě světa a na glóbu, určí polohu Arktidy a Antarktidy, vymezí hlavní rozdíly mezi Arktidou a Antarktidou	Polární oblast		
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE					
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	popíše nebezpečné situace, umí interpretovat jednotlivé výstražné signály, analyzuje situaci a rozhodne o dalším řešení	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích		

II.stupeň

ZEMĚPIS

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE					
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	reprodukuje informace na základě čtení grafů, tabulek, interpretuje statistické údaje z tištěných a webových zdrojů	statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, základní informační geografická média a zdroje dat		
Z-9-1-04	vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	umí interpretovat údaje z regionální geografie pomocí myšlenkových map, popíše socioekonomické jevy v jednotlivých regionech	regiony světa - myšlenkové mapy, shrnutí jednotlivých jevů		
REGIONY SVĚTA					
Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	žák definuje rozdíl mezi světadílem a kontinentem, na mapě ukáže jednotlivé světadíly a kontinenty. Podle mapy vyjmenuje oceánů a určí, mezi kterými světadíly se nacházejí.	Světadíly, oceány, makroregiony světa		
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	žák používá s porozuměním důležité geografické pojmy a terminologii. Používá aktivně různé druhy map, mapové atlasy, grafy, statistické a informační zdroje	Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)		

Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	žák vyhledá na glóbu a v mapách Ameriku - porovná rozlohu Ameriky s ostatními světadíly - pojmenuje a vyhledá v mapách Ameriky významné celky z přírodních podmínek - charakterizuje obyvatelstvo, sídla, hospodářství, kulturní a náboženské tradice v Americe - lokalizuje na politické mapě Ameriky významné státy podle jednotlivých oblastí	Amerika- poloha, povrch, podnebí, vodstvo, vegetační pásy - obyvatelstvo a sídla Ameriky - oblasti Ameriky: Severní Amerika (USA, Kanada), Střední Amerika (Mexiko, Karibská oblast, Jižní Amerika (Brazílie, Guayanská oblast, Laplatská oblast, Andská oblast)		
Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	žák uvede základní problémy kontinentu Amerika v jeho jednotlivých oblastech a navrhne možnosti řešení	Amerika - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		
Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	žák určí geografickou polohu světadílu na mapě světa - porovná rozlohu světadílu s ostatními - pojmenuje a vyhledá vybrané celky z přírodních podmínek na mapě - porovná lidnatost světadílu s ostatními a vyhledá nejhustěji a nejméně zalidněné oblasti světadílu, posoudí příčiny nerovnoměrnosti osídlení - seznámí se s kulturními tradicemi, zvyky a náboženstvím obyvatel světadílu - vyhledá a pojmenuje na politické mapě Afriky vybrané státy a vybraná nejvýznamnější města	Afrika- poloha, rozloha, přírodní podmínky, obyvatelstvo a oblasti Afriky (severní Afrika, střední Afrika, jižní Afrika)		
Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	žák uvede základní problémy kontinentu Afrika v jeho jednotlivých oblastech a navrhne možnosti řešení	Afrika - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE					
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajíně, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	popíše nebezpečné situace, umí interpretovat jednotlivé výstražné signály, analyzuje situaci a rozhodne o dalším řešení	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích		

II.stupeň

ZEMĚPIS

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE				
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	reprodukuje informace na základě čtení grafů, tabulek, interpretuje statistické údaje z tištěných a webových zdrojů	statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, základní informační geografická média a zdroje dat	
Z-9-1-04	vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	umí interpretovat údaje z regionální geografie pomocí myšlenkových map, popíše socioekonomické jevy v jednotlivých regionech	regiony světa - myšlenkové mapy, shrnutí jednotlivých jevů	
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ				
Z-9-2-03	Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	žák vysvětlí s porozuměním pojem geografická (krajinná) sféra jako soubor všech krajinných jevů na zemském povrchu tvořených přírodou a lidskou společností a výsledky její činnosti.	Krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry	

Z-9-2-04	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	žák se orientuje v objektech, jevech a procesech v litosféře, v rozložení prvků litosféry: objasnit s porozuměním stavbu zemského tělesa, dna oceánů, proces zemětřesení a sopečné činnosti, vznik pohoří, proces zvětrávání, činnost větru a působení povrchové tekoucí vody, ledovců a ledu na utváření zemského povrchu	Litosféra - zemské těleso, Litosféra v pohybu, utváření a dotváření zemského povrchu, tvary zemského povrchu		
Z-9-2-04	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	žák se orientuje v objektech, jevech a procesech v atmosféře a v rozmístění prvků atmosféry, pracuje s porozuměním s pojmy: počasí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře, tlak vzduchu, proudění vzduch, podnebí, podnebné pásy na Zemi, vítr, pasáty, monzuny, ochrana ovzduší, určuje a vyhledává na mapách podnebné pásy na Zemi: tropický pás, subtropické pásy, mírné pásy, polární pásy,	Atmosféra -ochranný vliv atmosféry, počasí, vítr, podnebí země		
Z-9-2-04	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	žák se orientuje v objektech, jevech a procesech a rozložení prvků v hydrosféře, pracuje s porozuměním s pojmy: oceány a moře, pohyby mořské vody, voda na pevnině, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, prameny, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže, vyhledává na mapách světové oceány, nejvýznamnější světová moře, řeky, jezera a největší přehradní nádrže, nejrozsáhlejší pevninské ledovce a bezodtokové oblasti,	Hydrosféra - pohyb vody na zemi		

Z-9-2-04	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	žák se orientuje v objektech, jevech a procesech a v rozložení prvků v pedosféře, používá s porozuměním pojmy: složení půdy, půdní profil, humus, matečná hornina, typy a struktura půd, eroze a úbytek půd, význam a ochrana půd, lokalizovat na mapách přibližný rozsah nejvýznamnějších půdních typů a charakterizovat jejich hospodářské využití	Pedosféra - půdní druhy a typy		
Z-9-2-04	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	žák se orientuje v objektech, jevech a procesech a v rozložení prvků biosféry v geografických šířkových pásmech na Zemi, určuje a lokalizuje a s porozuměním charakterizuje tato pásma na mapách (tropické lesy, savany, pouště a polopouště, stepi, lesostepi, lesy mírného pásu, tundra a lesotundra)	Biosféra - šířkové pásy, život v oceánech		
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ					
Z-9-4-01	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	žák se orientuje v počtu a rozmístění lidí na Zemi, v údajích o růstu počtu obyvatel světa, o stěhování a ukazatelích společenského a hospodářského pohybu obyvatelstva, o existenci a rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství na Zemi, o charakteru, funkci a rozmístění lidských sídel, o rozmístění nejvýznamnějších městských aglomerací a velkoměst světa	Lidé na zemi - obyvatelstvo - přirozený přírůstek, migrace, národnost, náboženství, věková struktura obyvatelstva		

Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	žák popíše důvody nerovnoměrného osídlení Země, vyjmenuje faktory ovlivňující osídlení. Vlastními slovy popíše rozdíl mezi městským a venkovským osídlením. Vysvětlí pojem míra urbanizace, porovnává příčiny vysoké míry urbanizace vyspělých států a málo rozvinutých států. Objasní v čem spočívá smysl územních plánů. Uvede příklady funkce měst a příklady památek světového kulturního dědictví UNESCO, městských památkových rezervací a památek městské architektury ve světě.	Sídla- rozmístěná obyvatelstva, město a venkov		
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	žák charakterizuje úlohu a hlavní odvětví světového hospodářství podle sektorů, určuje a vyhledává na mapách hlavní oblasti světového hospodářství	Světové hospodářství - společnost a její vývoj		
Z-9-4-04	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	žák hodnotí hlavní charakter, funkci a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního a vodního hospodářství, konkretizuje význam, charakter a rozmístění světové průmyslové výroby podle odvětví, lokalizuje nejvýznamnější průmyslové oblasti světa	Světové zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství. Světový průmysl.		
Z-9-4-05	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	žák vlastními slovy objasní pojem stát a vyjmenuje základní znaky státu. Srovnává státy podle geografických kritérií. Vysvětlí pojem státní hranice a rozlišuje pevninský, mořský a vzdušný prostor. Rozlišuje rozdíly mezi základními formami státního zřízení a uvede příklady zemí.	Politický zeměpis- stát a jejich seskupení		

Z-9-4-06	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	žák pojmenuje a ukáže na mapě světa ohniska tradičních a aktuálních ozbrojených konfliktů. Zhodnotí význam mezinárodních organizací při řešení ozbrojených konfliktů.	Vývoj politické mapy světa. Politické a vojenské organizace.		
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ					
Z-9-5-01	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	Vysvětlí pojem krajinná sféra, vyjmenuje její složky a popíše vztahy mezi jednotlivými složkami.	Krajina a životní prostředí		
Z-9-5-02	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	objasní uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce v jednotlivých přírodních oblastech Země a vlivy člověka na přírodní prostředí.	Biosféra - šířkové pásy		
Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Ukáže na mapě světa území nejvíce užívaná a přetvářená lidskou činností. Zhodnotí vliv kvality životního prostředí na životní styl a zdraví a obyvatel. Popíše příčiny a podstatu globálních změn prostředí. Vysvětlí pojev udržitelný rozvoj a zásady ochrany přírody pro další generace. Pojmenuje příčiny přírodních katastrof a zná zásady, jak se v případě katastrofy zachovat.	Globální změny životního prostředí. Přírodní katastrofy.		
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE					
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	popíše nebezpečné situace, umí interpretovat jednotlivé výstražné signály, analyzuje situaci a rozhodne o dalším řešení	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast je v 6. – 9. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů umění a kultura, který v sobě integruje vzdělávací obsahy vzdělávacích oborů hudební výchova a výtvarná výchova s časovou dotací v 6., 8. - 9. ročníku tři hodiny týdně a v 7. ročníku dvě hodiny týdně. Vzdělávací oblast je posílená o jednu disponibilní hodinu.

A) Charakteristika výuky

Jako v každé době, tak i nyní se v oblasti kultury a umění odráží život a životní podmínky lidí. V současnosti je zřejmé, že svoboda lidského myšlení a počinání se odráží v odvážnější tvorbě. Zároveň nově dostupná technika a počítačová vybavenost umožňuje tvořit mnohem různoroději, zajímavěji.

Jednotlivé druhy umění do sebe prolínají, což umožňuje používání různorodých výrazových prostředků a vede k individuální tvorbě a nazírání na svět vůbec.

V našem městě můžeme vhodně využívat k rozvoji hudebního a výtvarného citění různých setkání Lužických Srbů, Němců a Čechů, které se zde již pravidelně konají. Také folklorní a pěvecké festivaly pořádané v našem městě a jeho okolí pod záštitou Euroregionu, či školy, jsou výbornou příležitostí k obohacování dětí o nové hudebně kulturní zážitky. Ať už se jedná o osobní účast na vystoupeních, nebo o poslech a sledování jinojazyčné kultury, či o pomoc při prezentaci akcí.

Tato vzdělávací oblast se skládá z hudební a výtvarné části. V části hudební je vzdělávací obsah členěn do 4 částí, které se vzájemně prolínají (pěvecká, poslechová, hudebně pohybová a teoretická). V části výtvarné je obsah členěn do 3 bloků (expresivní umění, tvar a prostor, komunikace).

Hudební i výtvarná výchova mají k dispozici speciální učebny a výuka tedy probíhá většinou v těchto prostorách. Zároveň je však vzhledem příhodné poloze školy (přílehlý park, centrum města) výuka VV realizována venku v terénu. S ohledem na profilaci školy jako škola s ekologickým programem jsou jednotlivé náměty oblasti umění a kultura velmi často cíleny tímto směrem. Náměty se zároveň variabilně mění podle projektových týdnů, které na škole pravidelně probíhají. Hudební výchova je vyučována 1 krát týdně 1 hodinu. Časová dotace ve VV byla navýšena o 2 hodiny, výuka tedy probíhá 1 krát týdně ve dvouhodinovém bloku a to ve všech ročnících.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

Oblast pěvecká

- naučit žáky výraznému, jistému a kreativnímu projevu v rozsahu g – d2 s důrazem na užívání již získaných návyků tj. správné bránicové dýchání, bez křiku, s užíváním dynamiky a citem pro metrum
- dokázat zazpívat cizojazyčnou píseň
- nadále se pokoušet o dvojhlasý zpěv, ať už lidový dvojhlas, tak i uměle vytvořený
- znát základní hygienické návyky potřebné pro zpěv a dokázat je dodržovat (větrání, čistý nos a dýchací cesty, rozezpívání...)

- zpívat různé hudební žánry a přizpůsobit jim podání
- zpívat při nejrůznějších příležitostech i na veřejnosti (festivaly, vystoupení, ...)
- dokázat rozdělit pozornost a pokoušet se zároveň o zpěv i o doprovod na různé hudební nástroje
- dokázat vnímat metrické dělení skladby a na tomto základě se pokoušet o vlastní textařskou tvorbu s následným zpěvem

Oblast poslechová

- učit rozlišovat sluchem a následně pohybově polku, valčík, latinsko-americké rytmy
- znát hudební nástroje podle jejich užití v různých souborech, orchestrech a jiných tělesech a poznat je bezpečně podle zvuku
- v rámci poslechu získávat poznatky o hudbě české, hudbě jiných národů a etnických skupin
- poznávat hudbu a skladatele naší oblasti (navštěvovat hudebně kulturní akce a hovořit o vlastních zážitcích z těchto akcí)
- v rámci poslechu hudby nonartificiální (tzv. nevážené) se pokoušet určit hudební směry podle charakteristických znaků (jazz, blues, rock and roll, punk, disko...) a pokoušet se o parafrázování v rámci svých možností
- v rámci poslechu hudby artificiální (tzv. vážné) dokázat pozorně vyslechnout, zhruba zařadit podle charakteru do konkrétního období hudebních dějin spadají
- znát v návaznosti na poslech z každého období hudebních dějin alespoň 1 výraznou osobnost a seznámit se s některými zajímavostmi z jejího života
- dokázat určit rozdíly mezi různými typy hudebních děl (koncert pro určitý hudební nástroj, pro orchestr a hudební nástroj, symfonie, symfonická báseň, melodram, opera, opereta, muzikál, balet, výrazový tanec...)
- seznámit se s formami hudby počítačově vytvořené, mixované...
- poznat atypické rytmické figury (synkopa, triola)
- dokázat hovořit o vlastním prožitku, pokusit se jej analyzovat a sdělit ostatním co a proč mne zaujalo (formou krátkých referátů, či pouhého hodnocení)
- seznámit se s hymnami různých národů.

Oblast hudebně pohybová

- zkoušet krokové variace polky, valčíku, v návaznosti na předtaneční výchovu i na lat.-amer. rytmy, country krokové variace, disko taneční kroky...
- pokoušet se zvládnout jednoduché taktovací techniky 2/4 , 3/4, 4/4 taktů při zpěvu se skupinou
- pokusit se vytvořit se skupinou tanečně pohybové kreace na školní akademii apod.

Oblast hudební teorie

- seznámit se s pojmy spojenými s novodobou tvorbou (nahrávací studio, mixážní pult, audio a videotéka, různé typy hudebních nosičů) a v rámci možností se s nimi seznámit i konkrétně (exkurze...)
- při hře na rytmické hudební nástroje dokázat přečíst jednoduchý notový záznam
- procvičovat znalosti o vlastnostech tónů (posuvky, rytmus, dynamika, harmonie...)
- poznat bezpečně tóniny Dur a moll a vědět, čím se liší stavba Dur a moll stupnic

- seznámit se s kvintovým a kvartovým kruhem, znát, jak jdou po sobě křížky a béčka
- umět poznat, pojmenovat a v rámci možností zazpívat základní hudební intervaly
- orientovat se zhruba v notových zápisech (předtaktí, předehra, rytmus, jednoduchá a dvojitá taktová čára
- znát důsledky nesprávného životního stylu a neekologického chování na schopnost tvorby
- v rámci různých festivalů apod. se seznamovat s hudebními osobnostmi, které pracují, nebo pracovali v našem regionu (Jistel, Říha, Gause, Princ, Stradal...)
- umožnit žákům učit se, či hrát na melodické hudební nástroje doprovázet ostatní při výuce
- ve skupině dokázat vytvořit jednoduché audio vysílání pro ostatní žáky školy s využitím znalostí a schopností technických i hudebních (u příležitosti st. svátků)

Výtvarná výchova

- vést k tvořivému přístupu k životu
- překonat ostych a tendenci ke stereotypům vlastní danému věku
- učit samostatnosti, podporovat osobitost projevu
- upevňovat znalost základních výtvarných technik- kresby, malby, grafiky, modelování-, zaměřit se na prohloubení zručnosti a zvládnutí obtížných námětů v celé šířce dané techniky
- podporovat u dětí schopnost pozorování, vnímání skutečnosti, okolí, světa
- neomezovat bezprostřednost žáků, podporovat ji co nejdéle
- nenásilně je získávat k chuti do vlastní tvorby
- vést děti k vytváření postojů ke svým dílům i dílům ostatních
- naučit je obhajovat svou volbu postupu, techniky, materiálu nebo nástroje
- vést k pochopení důležitosti umění pro člověka
- nacházet v tvorbě radost, uspokojení
- seznamovat s moderním výtvarným uměním a využívat nové techniky, které jsou pro žáky přitažlivé
- využívat možností umění v ostatních učebních předmětech a projektech
- seznámit žáky s novými výtvarnými materiály či netradičním využitím materiálů klasických
- naučit děti volit vhodný materiál jako výrazový prostředek tématu
- stejně tak ukázat různorodost a bohatost výtvarných nástrojů
- seznamovat s výtvarným uměním z hlediska historického vývoje i z pohledu jednotlivých osobností, výtvarných skupin a směrů
- v oboru kresby poznávat různé typy linií, stopy různých nástrojů
- řešit lineární, plošné i prostorové náměty
- zkoumat vztah detailu a celku, zjednodušení a abstrakce
- v malbě učit vnímat osobitost barev, jejich symboliku, dekorativnost
- soustředit se na míchání barev, bohatství tónů, čistotu projevu
- využívat specifické vlastnosti materiálů (voskové pastely, olejové bary, akryly, akvarel)
- v prostorové tvorbě se věnovat modelaci ploch a objemů pomocí tónování, kontrastů
- využívat barevného vidění v praxi (dekorace, plakáty, výzdoba školy)
- dle možností zkoušet náročnější grafické techniky, zvládat je v celé šíři (tisky- příprava, realizace, technická znalost, dokončení a úprava, paspartování, rámování)

- naučit používat náhodu a záměr, využívat zdánlivé chyby
- vytvářet znaky, písmo, značky- názornost a jednoduchost
- organizovat výtvarné akce, uchovávat jejich výsledky (snímky, archiv, videozáznamy)
- podporovat prostorové cítění a vidění, pracovat s rytmem, reliéfem a dekorem
- využívat přírodní prvky, zbytky průmyslových výrobků, odpadní materiál (dřevo, textil, papír, umělá hmota, kov)
- výtvarné experimenty v duchu fyzického prožívání a poznávání sebe sama (popart, fotografie, landart, koncepty, videoart, instalace)
- zdůraznit akční proces v inspirativním prostředí

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II.stupeň
**HUDEBNÍ
VÝCHOVA**

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
HUDEBNÍ VÝCHOVA					
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	dokáže čistě intonovat melodickou linku, dodržet rytmus slov a rozpoznat metrum	lidová píseň (vokální činnosti)		jihočeská lidová píseň (Žádnej neví)
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	dokáže čistě intonovat melodickou linku, dodržet rytmus slov a rozpoznat metrum	lidová píseň (vokální činnosti)		severní čechy
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	umí pojmenovat a popsat stavbu kytary, určí jména strun, opakuje jednoduché ostinátum	hudební nástroje -kytara		

HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	umí pojmenovat a popsat stavbu nástroje, orientuje se na klaviatuře, opakuje jednoduché ostinátum	hudební nástroje - klavír		
HV-9-1-05, HV-9-1-07	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	zopakuje charakteristické taneční prvky a následně aplikuje při znění písně, dokáže jednotlivé taneční figury přiřadit k písním různých regionů	druhy lidových tanců a rozvoj pohybové paměti		
HV-9-1-06	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	definuje a vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti tónu, sluchem rozpozná základní výrazové prostředky	vlastnosti tónu a hudebně výrazové prostředky		

II.stupeň
**HUDEBNÍ
VÝCHOVA**

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
HUDEBNÍ VÝCHOVA				
HV-9-1-02 HV-9-1-07 HV-9-1-08	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	dokáže dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně interpretovat písně různých žánrů, popíše na základě získaných vědomostí charakterové vlastnosti daných žánrů, uvede souvislosti s daným tipem písně a cílovou skupinou ve společnosti, která se danou hudbou vymezuje a realizuje	umělá píseň - country, pop, rock, čeští písničkáři, rap	
HV-9-1-01 HV-9-1-03	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	dokáže reprodukovat na základě svých individuálních schopností a dovedností různé hudební motivy a části skladeb	nástrojová hra jednoduchých melodií (použité nástroje- zvonkohry, boomwhackers, kytara, klavír)	

HV-9-1-05	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	rozpozná druhy tanců, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků, dokáže se spolužáky nacvičit choreografii k zvolenému tanci	taneční hudba 20. a 21. století		
HV-9-1-06	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	dokáže sluchem rozeznat dané formy a provést jejich rozbor	hudební formy - píseň, rondo, kánon (polyfonie), sonáta		

II.stupeň
**HUDEBNÍ
VÝCHOVA**

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
HUDEBNÍ VÝCHOVA					
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu, dokáže ocenit a ohodnotit vokální projev druhého	hlasová hygiena, mutace, poslech různých vokálních seskupení (dua, tria....) zpěv jednoduchých dvojhlasů		
HV-9-1-04	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	tvorba hudebních doprovodů a orientace v notovém zápisu		
HV-9-1-08	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	mezipředmětové vazby (dějepis a výtvarné umění)		

HV-9-1-05	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	rozpozná druhy tanců, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků, dokáže se spolužáky nacvičit choreografii k zvolenému tanci	taneční hudba v obdobích renesance a baroka		
HV-9-1-07	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	určí v rámci poslechových cvičení stylové zařazení jednotlivých skladeb	poslech nejznámějších skladeb období renesance a baroka		

II.stupeň
**HUDEBNÍ
VÝCHOVA**

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
HUDEBNÍ VÝCHOVA					
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu, dokáže ocenit a ohodnotit vokální projev druhého	práce s hlasem v populárních modech, poslech hlasových modů podle nahrávek, porovnávání různých pojetí		
HV-9-1-04	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	hra na nástroje podle notového zápisu, doprovázení písní T-D-S		
HV-9-1-08	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	mezipředmětové vazby (dějepis a výtvarné umění)		

HV-9-1-05	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	rozpozná druhy tanců, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků, dokáže se spolužáky nacvičit choreografii k zvolenému tanci	taneční hudba v obdobích klasicismu a romantismu		
HV-9-1-07	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	určí v rámci poslechových cvičení stylové zařazení jednotlivých skladeb	poslech nejznámějších skladeb období klasicismu a romantismu		

II.stupeň
**VÝTVARNÁ
VÝCHOVA**

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÁ VÝCHOVA					
VV- 9-1-01	vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	určí na příkladech VOV prvky, které jsou pro ně typické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary) a rozezná vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus), zvolí si samostatně námět na zadané téma a zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob zpracování	Přírodní tematika, Lineární kresba, Land art, Bauhaus		
VV- 9-1-02	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	vyjádří, které části výsledku jeho práce vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie, podle samostatně zvolených kritérií si zvolí zdroje podněcující jeho fantazii i vnímání	vlastní zpracování daných témat, návaznost na dějiny umění- pravěk, starověk, Abstraktní umění, Gestická kresba, koláž		

II.stupeň
**VÝTVARNÁ
VÝCHOVA**

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÁ VÝCHOVA					
VV- 9-1-05	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	najde obrazy nebo ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou	Expresionismus, Modelování, Abstraktní umění, Interpretace		
VV- 9-1-07	porovnáva na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	interpretuje výsledek vlastní tvorby, zaměří se na prostředky, které použil a které byly pro obsah díla podstatné, prezentuje výsledek vlastní tvorby, svoji interpretaci porovná s interpretacemi ostatních a sdělí, v čem se interpretace shodují a v čem odlišují	piktogram, kýč, řeč obrazů		

II.stupeň
**VÝTVARNÁ
VÝCHOVA**
Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílejší výstupy žák	učivo	tématické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÁ VÝCHOVA					
VV- 9-1-04	vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: barevnost, objemové nebo lineární vyjádření, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro téma za nejvhodnější, najde podobná díla jiných autorů a porovná je se svou prací	Akční malba a kresba, Happening, Objekty, Prožívání prostředí, Výtvarné instalace		
VV- 9-1-08	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření, určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření typické, představí výsledky své práce -zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní a diskutuje o tom	Lidové zvyky a obyčeje, diskuze o výtvarném umění		

II. stupeň

VÝTVARNÁ

VÝCHOVA

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÁ VÝCHOVA					
VV- 9-1-03	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	uvědomuje si různorodost VOV a možnosti zdrojů inspirace, tyto jednotliviny dokáže propojit v ucelenou práci s VOV, jednoduchým způsobem využívá technických prostředků k vytvoření um. díla	Surrealismus, Pop-art, Moderní umění, Asambláž, Comiks, Aktivní grafika		
VV- 9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla i architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy, využije své drobné nebo předchozí práce pro novou tvorbu	Různé umělecké směry v průběhu století, umění kolem nás a v místním okolí		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast je realizována v 6. – 9. ročníku prostřednictvím vyučovacího předmětu Tělesná výchova dvě hodiny týdně, v 6. a 7. ročníku prostřednictvím předmětu Výchova ke zdraví jedna hodina týdně.

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

A) Charakteristika výuky:

Vyučovací předmět *Výchova ke zdraví* se stává důležitou součástí základního vzdělávání. Žáci se seznamují s tím, jak ovlivnit své zdraví, jak se zdravě chovat, jak získané poznatky aplikovat ve svém životě.

Obsah tohoto předmětu navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni základní školy.

Obsah učiva je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám) 6. až 7. ročníku, je realizován v kmenové třídě jednou týdně. Žáci pracují na řešení jednotlivých problémů samostatně, za vedení učitele nebo ve skupinách.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby poznávali sebe samé, aby pochopili hodnotu zdraví a smysl jeho prevence. Seznamují se s nebezpečími, která zdraví ohrožují, učí se chránit zdraví své i zdraví ostatních. Osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Jde především o účinnou motivaci žít zdravě, které bude dosaženo zejména pomocí řešení konkrétních životních situací, praktickými příklady či aplikací v každodenním životě žáka a jeho okolí. Obsah prolíná i do ostatních vzdělávacích oblastí a do života školy (v rámci projektových týdnů).

Výchova ke zdraví přináší poznatky o člověku, zejména ve spojení s jeho zdravím a prevencí zdraví. Žáci se učí aktivně rozvíjet a chránit své zdraví, být za ně odpovědní. Žáci jsou vedeni k upevňování hygienických, stravovacích, pracovních a zdravotně preventivních návyků. Rozvíjejí dovednost odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům, čelit nebezpečí, která jim hrozí v každodenním životě i za mimořádných událostí. Rozšiřují a prohlubují své poznatky o rodině, o společenství vrstevníků, o člověku a jeho vztazích k ostatním lidem a k přírodě. Učí se hodnotit své chování z pohledu zdravého způsobu života vzhledem k individuálním potřebám.

B) VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

- vést k poznání, že zdraví je nejdůležitější hodnota v lidském životě
- pochopit zdraví jako rovnováhu tělesné, duševní a sociální pohody
- vnímat radostné prožitky
- orientovat se v názorech, co je zdravé, co zdraví prospívá, co naopak škodí a ohrožuje
- upevnit návyky, které vedou ke zdravému způsobu života
- využívat osvojené poznatky v praktickém každodenním životě
- jednat v souladu s prevencí zdraví, chápat důležitost vést zdravý život
- navazovat a upevňovat zdravé mezilidské vztahy

- vést k aktivnímu zapojování do těch činností, které podporují zdraví
propagovat pohybové činnosti v rodině, v obci, mimo školu

Tělesná výchova

A) Charakteristika výuky

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, tedy nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu ...).

Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním radostného pocitu z pohybu u dětí se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel.

Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Neustále věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti při výuce Tv, průběžně opakujeme bezpečnostní pravidla, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům.

Později přistupuje důraz na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím.

Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti. Zde musíme citlivě hodnotit každého žáka, vzhledem k jeho individuálním možnostem a předpokladům pro zvládnutí různých pohybových aktivit.

V hodinách Tv se nezaměříme jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také vštěpujeme důležité hygienické zásady s tím spojené.

Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v dalších předmětech jako např. vhodné rozcvičky, pohybové hry, taneční prvky.

Správně řízená výuka tělesné výchovy vyžaduje, aby učitel:

- kladl na žáky tělovýchovné požadavky, které jsou přiměřené jejich tělesné a pohybové vyspělosti
- dbal rozdílu mezi chlapci a děvčaty
- volil program s ohledem na roční období a materiálně technické vybavení školy
- dbal bezpečnosti žáků a vedl žáky k nacvičování vhodné a správné dopomoci a záchrany při cvičení
- účelně zaměstnával co nejvíce žáků vhodnými bezpečnými úkoly ke cvičení ve družstvech

Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina tělesné výchovy. Vyučovací hodiny tělesné výchovy se vzhledem k situaci ZŠ (tělocvična není v areálu ZŠ, je třeba docházet) spojují do „dvouhodinovky“. K výuce se využívá nedaleký sportovní areál (tělocvična, hala, hřiště) a zároveň vhodná místa v okolí ZŠ.

B) Výchovně vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků
- rozvoj smyslu pro účelný a krásný pohyb
- získat návyky správného držení těla, nacvičovat základní cviky k získání těchto návyků
- vést žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazovat cviky na koordinaci pohybů
- zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků
- upevňovat charakterové vlastnosti žáků, rozvíjet sociální vztahy
- získávat pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu
- vštípit dětem radostný pocit z pohybu
- pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podřídit kolektivu, spolupracovat...)
- neustále seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách v tělo- cvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním nebo na nářadí...)
- umět slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podněty – slovní , gestikulační ...)
- naučit žáky připravit se na sportovní výkony – zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení (sepnout vlasy, odložit hodinky a jiné cennosti ...)
- posilovat tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku
- z hlediska správné organizace a bezpečnosti je vhodné zvládnout s dětmi základy pořadových cvičení (nástupy, povely: pozor, pohov...)
- využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností žáků – to je zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlost, pohyblivost (za pomoci různého náčiní, využití různých druhů nářadí, přeskoky, odrazy, překonávání překážek, různé druhy běhů...)
- vnímat důležitost průpravných cvičení (rozcviček), jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života, nedostatku sportovních aktivit
- seznamovat žáky s důležitostí správného rozcvičení, využívat veškeré kompenzační prostředky (protahovací, uvolňovací cvičení , strečink, ...)
- učit žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem, snažit se rozvíjet rytmické cítění, začleňovat taneční prvky (lidové písničky)
- rozvíjet dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy (běhy, skoky, hody ...)
- zvládat průpravná cvičení pro míčové hry, správně zvládat techniky házení, chytání, přihrávání

- seznamovat žáky s nácvikem jednoduchých základů miniher
- vkládat dle možností cvičení v různém prostředí, seznamovat žáky s pohybem na hřišti, ve volné přírodě, v lese
- dle možnosti zařadit zimní sportování (bobování, sáňkování, lyžování, bruslení)
- vštípnit základy plaveckých dovedností
- nesoustředit se jen na hodiny Tv, ale začleňovat do vyučování další pohybové aktivity – vycházky, pohybové chvílky, cviky ve třídě na správné držení těla)

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II.stupeň

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílní výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ				
VZ-9-1-02 VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	dokáže popsat jednotlivé typy co je role jednotlivých členů v rodině ,dokáže popsat role jednotlivých členů komunity mimo rodinu, vysvětlit co jsou to sociální, ekonomické a psychické potřeby	rodina, funkce, typy rodin, život v rodině i mimo ní	

<p>VZ-9-1-03 VZ-9-1-04 VZ-9-1-05 VZ-9-1-06 VZ-9-1-07</p>	<p>vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<p>uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravin výrobků posoudí zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím režimu člověka z hlediska zdravé výživy orientuje se v potřebách výživy v období dospívání vysvětlí souvislosti mezi zdravou a nezdravou výživou</p>	<p>Péče o zdraví, režim dne a zdravá výživa</p>		
<p>VZ-9-1-08</p>	<p>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>	<p>vysvětlí souvislosti mezi zdravou a nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob, rozlišuje choroby běžné, infekční, civilizační, aktivně se proti nim brání vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdrav. problémy</p>	<p>Péče o zdraví, režim dne a zdravá výživa</p>		

VZ-9-1-09 VZ-9-1-10	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	vysvětlí základní vztah mezi zdravotní zdatností a zdravotními problémy umí sestavit osobní pohybový režim vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím	Péče o zdraví, režim dne a zdravá výživa		
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Žák uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví, používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky, vysvětlí rizika spojená se zneužíváním návykových látek, obhájí příklady pozitivních hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek	Zneužívání návykových látek		
VZ-9-1-15	projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	využívá z hlediska osobního bezpečí pravidla dopravní výchovy, využívá svých znalostí, jak se chovat v dopravě, chápe a dokáže vysvětlit co je šikana a na koho se v případě potřeby obrátit	Dopravní výchova pravidla silničního provozu chování v dopravě, šikana, osobní bezpečí		
VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	umí charakterizovat mimoř. situace zná zásady ochrany člověka za mimořádných situací zná zásady kolektivní ochrany obyvatelstva pozná potenciální nebezpečí zná zásady chování po vyhlášení mimoř. situace zná zásady chování po vyhlášení evakuace	Mimořádné situace - charakter mimořádné situace - tísňová volání - potenciální nebezpečí - varovný signál a chování po jeho vyhlášení - evakuace - havárie s únikem nebezpečné látky		

II.stupeň

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	díleční výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ				
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	<ul style="list-style-type: none">• chápe a vysvětlí, jak se chovat doma, na veřejnosti, ve škole• uvede příklady dobrého i špatného chování	etiketa	

<p>VZ-9-1-03 VZ-9-1-04 VZ-9-1-05 VZ-9-1-06 VZ-9-1-07</p>	<p>vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<p>porozumí hodnotě zdraví jako předpokladu smysluplného života vnímá rizika přetížení organismu vyjmenuje nejčastější cesty šíření nákazy a nemocí a možnosti prevence dodržuje zásady péče o zdraví na příkladech zdůvodní klady a zápory alternativních způsobů výživy zná rizika spojená s poruchami příjmu potravy porozumí vztahu mezi výživou a zdravím jedince</p>	<p>zdravá výživa a její vliv na tělesný růst a duševní vývoj dítěte výživová hodnota potravy alternativní výživa a poruchy příjmu potravy abeceda zdravé výživy</p>		
<p>VZ-9-1-11 VZ-9-1-12</p>	<p>respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<p>uvědomí si podobnosti a rozdílnosti mezi lidmi porozumí biologickým, psychickým a sociálním změnám v období dospívání respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<p>sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost tělesná, duševní a sociální zralost předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity antikoncepce pohlavní choroby</p>		

<p>VZ-9-1-13</p>	<p>uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>pochopí pojem droga a proces vzniku závislosti na drogách vnímá škodlivost a vedlejší účinky dopingových látek na zdraví jedince uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka dává do souvislosti distribuci drog a porušování zákonů uvědomuje si záludnost drog a jejich roli v životě člověka projevuje odpovědný přístup k trávení volného času s kamarády bez sociálně patologických jevů</p>	<p>léčiva, drogy nejčastěji užívané drogy (káva, alkohol, cigarety) drogy a jejich účinky, dělení drog násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost doping, účinky dopingových látek na lidský organismus drogy a legislativa vznik závislosti, volnočasové aktivity</p>		
------------------	--	---	--	--	--

II.stupeň

TĚLSNÁ VÝCHOVA

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ					
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	používá vybrané vyrovnávací a kompenzační cviky, seznamuje se s principem strečinku, pomocí testů zjišťuje stav své svalové soustavy, cvičí vhodná vyrovnávací cvičení	Vyrovňovací a kompenzační cvičení strečink svalové dysbalance		
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	dokáže souvisle běžet v terénu až 15 minut, při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli, využívá různá sportovní náčiní ke zlepšování fyzické zdatnosti, zaznamená výsledky kondiční činnosti spolužáka a porovná je s ostatním	Kondiční cvičení vytrvalostní běh cvičení se švihadly cvičení s lavičkami cvičení s plnými míči posilování břišního svalstva		
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	používá správné způsoby zahřátí organismu, zná cviky na rozcvičení jednotlivých partií těla, zná princip použití strečinku v rozcvičení, po zátěži umí zařadit relaxační cvičení, umí jednotlivé prvky běžecké abecedy	Průpravná cvičení způsoby zahřátí organismu rozcvičení - švihové cviky a jejich výběr strečink, relaxace Atletika běžecká abeceda průpravná běžecká cvičení (cílené rovinky)		
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	zná zásady bezpečného chování v tělocvičně, na hřišti a v terénu	Úvodní hodina bezpečnost příčiny úrazů		

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ					
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	zvládá jednoduché akrobatické cviky, cvičební prvky na hrazdě i kruzích dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond, poradí spolužákovi, jak odstranit chyby při cvičení, používá správnou techniku úpolů, zvládá techniku nové atletické disciplíny, i další náročnější techniky, získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy, uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků, zná zjednodušená pravidla osvojovaných sportovních her	Pohybové hry s různým zaměřením netradiční hry Gymnastika akrobacie – průprava, kotouly, stoje s dopomocí přeskok – roznožka, skrčka s můstkem hrazda – jednoduché tvary, průprava – výmyk kruhy – cviky ve visu a v houpání Úpoly úpolové hry a soutěže Atletika sprint, nízký start skok daleký hod míčkem skok vysoký – nůžky, flop nácvik Sportovní hry košíková – herní činnosti, herní kombinace		
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny				
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ					
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu				
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	dodržuje v průběhu hry pravidla hry, ve hře pomáhá a poradí slabšímu spoluhráči, uznává výkon soupeře, respektuje soupeře dokáže respektovat a dodržovat taktiku hry stanovenou vedoucím týmu nebo kapitánem, zvládá roli kapitána týmu, zaznamená výsledky hry a informace o průběhu hry, pomáhá s organizací turnajů, orientuje se ve výsledkové tabulce, zaznamenává výsledky měření a vyhledá nejlepší výkony	Sportovní hry florbal – hra kopaná, baseball (chlapci) vybíjená, softbal (dívky) Atletika atletické soutěže ve třídě mezi třídami		
TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže				
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci				

II.stupeň

TĚLSNÁ VÝCHOVA

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	používá vybraná vyrovnávací a kompenzační cvičení	Vyrovňovací a kompenzační cvičení strečink svalové dysbalance – vyrovnávání	
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	využívá různá sportovní náčiní ke zlepšování fyzické zdatnosti	cvičení s lavičkami cvičení s plnými míči posilování břišního svalstva	
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	vybere správný způsob zahřátí organismu, zná cviky na rozcvičení jednotlivých partií těla a umí je používat, používá samostatně strečink v rozcvičení, po zátěži zařadí vhodné relaxační cvičení, umí jednotlivé prvky běžecké abecedy, používá v rozcvičení běžecké rovinky	Průpravná cvičení zahřátí organismu, rozcvičení švihové cviky, strečink, relaxace, Atletika běžecká abeceda	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	dokáže uplatnit návyky z jednoduché průpravné hry ve složitější hře zvládá jednoduché akrobatické cviky, cvičební prvky na hrazdě i kruzích snaží se zvládnout obtížný prvek s dopomocí poradí spolužákovi, jak odstranit chyby při cvičení respektuje	Pohybové hry s různým zaměřením Gymnastika akrobacie – průprava, kotouly, stoje bez dopomoci	

TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	pravidla úpolových her používá správnou techniku úpolů zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky, získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy, uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků	přeskok – roznožka, skrčka hrazda – základní tvary, výmyk s dopomocí kruhy – cviky ve visu a v houpání Úpoly úpolové hry, technika úpolů, Atletika sprint, nízký start skok daleký hod míčkem a granátem skok vysoký – flop Sportovní hry košíková – kombinace, hra		
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ					
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	užívá správné názvosloví	tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta,		
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	dodržuje pravidla hry	Sportovní hry florbal, kopaná, basebal (chlapci) vybíjená, volejbal (dívky)olympijské hnutí – základní myšlenky Atletika atletické soutěže ve třídě, mezi třídami		
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	dokáže respektovat a dodržovat taktiku hry stanovenou vedoucím týmu nebo kapitánem zvládá roli kapitána týmu zaznamená výsledky hry a informace o průběhu hry			

II.stupeň

TĚLSNÁ VÝCHOVA

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ ZDRAVÍ				
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	podle absolvované pohybové aktivity používá vybraná vyrovnávací a kompenzační cvičení	Vyrovňovací a kompenzační cvičení	
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	běží souvisle v terénu až 20 minut využívá různá sportovní náčiní ke zlepšování fyzické zdatnosti	Kondiční cvičení vytrvalostní běh cvičení se švihadly cvičení s lavičkami cvičení s plnými míč	
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	používá správné způsoby zahřátí organismu používá cviky na rozcvičení jednotlivých partií těla zná princip použití strečinku v rozcvičení po zátěži zařadí relaxační cvičení	Průpravná cvičení způsoby zahřátí organismu rozcvičení - švihové cviky a jejich výběr strečink, relaxace, Atletika průpravná běžecká cvičení (cílené rovinky)	
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	používá zásady bezpečného chování v tělocvičně, na hřišti a v terénu rozšiřuje své znalosti v oblasti dopravní výchovy upevňuje jízdní dovednosti na dopravním hřišti	Úvodní hodina bezpečnost příčiny úrazů, Dopravní výchova	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	použije naučenou pohybovou dovednost v průpravné, zjednodušené či netradiční hře	Pohybové hry s různým zaměřením netradiční hry	

TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	zvládá jednoduché akrobatické cviky, cvičební prvky na hrazdě i kruzích zvládá obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond poradí spolužákovi, jak odstranit chyby při cvičení používá správnou techniku úpolů zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	Gymnastika akrobacie – průprava, kotouly, stoje s dopomocí i bez dopomoci přeskok – roznožka, skrčka s trampolínkou hrazda – jednoduché tvary, výmyk, vazby cviků kruhy – cviky ve visu a v houpání, Úpoly úpolové hry, technika pádů, Atletika sprint, nízký start skok daleký hod míčkem a granátem vrh koulí skok vysoký		
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ					
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech řídí sportovní utkání svých vrstevníků používá zjednodušená pravidla osvojovaných sportovních her užívá názvosloví sportovní hry koriguje své chování v roli sportovního diváka			
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	dodržuje v průběhu hry pravidla hry	Sportovní hry odbíjená – herní činnosti, zjednodušené soutěže, hra Plavání (dle podmínek) adaptace na vodu, základní techniky Sportovní hry florbal, košíková, kopaná, basebal (chlapci) vybíjená, košíková, softbal (dívký) Atletika atletické soutěže ve třídě, mezi třídami		
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	ve hře pomáhá a poradí slabšímu spoluhráči, uznává výkon soupeře, respektuje soupeře respektuje a dodržuje taktiku hry stanovenou vedoucím týmu nebo kapitánem zvládá roli kapitána týmu			
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	zaznamenává výsledky měření (časové, délkové) a vyhledá nejlepší výkony			

II.stupeň

TĚLSNÁ VÝCHOVA

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ ZDRAVÍ				
TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím	vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon		
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu;	používá zásady bezpečného chování v tělocvičně, na hřišti a v terénu	Úvodní hodina bezpečnost, příčiny úrazů	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	použije naučenou pohybovou dovednost v průpravné, zjednodušené či netradiční hře	Pohybové hry s různým zaměřením netradiční hry	
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	zvládá jednoduché akrobatické cviky, cvičební prvky na hrazdě i kruzích zvládá obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond poradí spolužákovi, jak odstranit chyby při cvičení používá správnou techniku úpolů zvládá techniku nové atletické disciplíny i další náročnější techniky získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	Gymnastika akrobacie – průprava, kotouly, stoje s dopomocí i bez dopomoci přeskok – roznožka, skrčka s trampolínkou hrazda – jednoduché tvary, výmyk, vazby cviků kruhy – cviky ve visu a v houpání, Úpoly úpolové hry, technika pádů, Atletika sprint, nízký start skok daleký hod míčkem a granátem vrh koulí skok vysoký	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ					
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče	Sportovní hry florbal, košíková, kopaná, baseball (chlapci) vybíjená, košíková, softbal (dívky)		
TV-9-3-05	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává	Atletika atletické soutěže ve třídě, mezi třídami		

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast je realizována v 6. až 9. ročníku prostřednictvím několika vyučovacích předmětů:

- praktické činnosti, který je určen všem žákům 8. ročníku s dotací jedna hodina týdně
- člověk a povolání, který je určen všem žákům 8. a 9. ročníku s dotací jedna hodina týdně.

Praktické činnosti

A) Charakteristika výuky:

Obsah učiva bude realizován v odborné učebně v bloku dvou hodina 1x za 14 dní., žáci budou pracovat ve skupině max. 15 žáků.

Jde především o seznámení se se základními pojmy z oblasti stravování, o zvládnutí přípravy jednodušších pokrmů, o pochopení důležitosti dodržování zásad zdravé výživy.

Žáci budou vedeni především k tomu, že práce je důležitou součástí jejich života, že je třeba, aby v praxi uplatnili své schopnosti a dovednosti.

Během výuky se budou žáci seznamovat s nejdůležitějšími poznatky v oblasti stravování, stolování a první pomoci při úrazu při přípravě pokrmů.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- uplatňovat vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů
- uplatňovat tvořivost a vlastní nápady při pracovní činnosti
- vynakládat potřebné úsilí k dosažení zadaného cíle
- vést k dovednosti pracovat v týmu
- vést k potřebné sebedůvěře, k novým postojům a hodnotám ve vztahu k práci člověka, k technice a k životnímu prostředí
- vést k pochopení důležitosti seberealizace v pracovním procesu
- seznámit se se základním kuchyňským inventářem, umět ho používat v dané situaci
- chápat nutnost dodržování pořádku a čistoty na pracovišti
- umět poskytnout první pomoc při úrazech způsobených v kuchyni

Člověk a povolání

A) Charakteristika výuky:

Vyučovací předmět Člověk a povolání je důležitou součástí výuky žáků, kteří se připravují na volbu povolání a další vzdělávání. Obsah učiva bude realizován v kmenové třídě jednu hodinu týdně, bude určen chlapcům i dívkám 8. a 9. ročníku.

Jde především o účinnou motivaci chtít pracovat, o orientaci ve světě práce, o uvědomění si vlastních možností dalšího vzdělávání a nutnosti celoživotního vzdělávání.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- vést k vytváření pozitivního vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- uplatňovat vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů
- uplatňovat tvořivost a vlastní nápady při pracovní činnosti
- vynakládat potřebné úsilí k dosažení zadaného cíle
- vést k dovednosti pracovat v týmu
- vést k potřebné sebedůvěře, k novým postojům a hodnotám ve vztahu k práci člověka, k technice a k životnímu prostředí
- vést k pochopení důležitosti seberealizace v pracovním procesu
- chápat práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- vést k orientaci v různých oborech lidské činnosti, k osvojení poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další profesní orientaci
- vést k sebezpoznání vlastních schopností a možností důležitých pro výběr povolání
- seznámit se s nabídkou jednotlivých středních škol
- posoudit své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání
- prezentovat svou osobu v modelových situacích při vstupu na trh práce

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II.stupeň

PRAKTICKÉ ČINNOSTI

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
PŘÍPRAVA POKRMŮ					
ČSP-9-5-01	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	pojmenuje jednotlivé kuchyňské náčiní, přístroje, rozliší jejich využití, použije je ve správné chvíli, dokáže odhadnout rizika při práci s nimi	vybavení pracoviště, popis jeho jednotlivých částí		
ČSP-9-5-02	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	dokáže vysvětlit principy zdravého stravování, specifikuje jednotlivé složky potravy, určí jejich důležitost, rozhodne, co je zdraví prospěšné a co zdraví škodí	zásady zdravé výživy, složky potravy		
ČSP-9-5-03	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	desatero při stolování, úprava stolu		
ČSP-9-5-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	první pomoc v kuchyni, zásady bezpečnosti		
ČSP-9-5-02	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	dokáže připravit podle pokynů jednotlivé pokrmy, zorganizuje si pracovní postup, posoudí výsledek své práce,	příprava jednotlivých pokrmů		

II. stupeň

ČLOVĚK A POVOLÁNÍ

Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
SVĚT PRÁCE					
ČSP-9-8-01	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	dokáže specifikovat odlišnosti vybraných profesí, posoudí vhodnost vybrané profese podle jejích znaků	znaky povolání a jejich popis, specifika jednotlivých povolání		
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	umí odhadnout své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	osobnost a její vlastnosti, schopnosti, zájmy a zdravotní stav - rozhodující faktory při volbě povolání		
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	vyjádří své vlastnosti, schopnosti a dovednosti, vybere ty znaky své osobnosti, které jsou důležité pro vybrané povolání	sebezpoznání - povaha, temperament, charakter		
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	načrtne své možnosti dalšího studia, vybere ty stránky své osobnosti, které rozhodují při volbě povolání	rozhodování - kritéria pro volbu dalšího vzdělávání		
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	rozhodne a pojmenuje své předpoklady pro zvolený obor, popíše svou osobnost, uvede klady a zápory své osoby	sebehodnocení - moje předpoklady, sebedůvěra, mé silné a slabé stránky		

II. stupeň

ČLOVĚK A POVOLÁNÍ

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
SVĚT PRÁCE					
ČSP-9-8-03	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	použije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	nabídka středních škol a oborů, výběr vhodného dalšího studia		
ČSP-9-8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	je schopný v modelových situacích prezentovat svou osobu při vstupu na trh práce	já a můj obor, pro co se hodím?, jaké mám plány		
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	dokáže posoudit své schopnosti a dovednosti a jejich vhodnost pro zvolený obor, umí načrtnout svou budoucnost, porovná a zhodnotí své možnosti	profesní a osobní cíle - moje priority, moje vzory, můj profil		
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	specifikuje jednotlivé možnosti, analyzuje jejich odlišnosti, rozliší klady a zápory jednotlivých možností	system školství v ČR - možnosti dalšího vzdělávání		
ČSP-9-8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	navrhne své možnosti uplatnění na trhu práce, rozliší jednotlivá povolání - specifikuje jejich znaky	trh práce - pracovní příležitosti, rozdíly mezi povoláními, kvalifikační požadavky		
ČSP-9-8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	napíše vlastní životopis, popíše přijímací pohovor, vysvětlí problém nezaměstnanosti	životopis, pohovor u zaměstnavatele, problém nezaměstnanosti		

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Etická výchova

Předmět Etická výchova je realizován v 6. až 9. ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně.

Etická výchova je založena na systematickém osvojování sociálních dovedností u žáků především na základě zážitkové metody.

A) Charakteristika výuky:

Výuka probíhá většinou ve třídách. Kombinujeme různé formy výuky, např. frontální vyučování, činnostní vyučování, skupinové vyučování,... Do výuky jsme zařadili průřezová témata: Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Jedná se o získání důvěry k ostatním. Dokázat se svěřit se svými problémy. Mělo by dojít ke zlepšení chování žáků při výuce (úbytek sporů a hádek, zvýšení disciplinovanosti žáků). Umět respektovat vzájemné odlišnosti. Naučit se vnímat příjemné prožitky strávené v kolektivu.

Jde o dovednosti velmi složité, předpokládající aktivní přístup ze strany žáků i učitelů. Dovednosti se soustavně a cílevědomě nacvičují.

Výuka je orientována na praktické dovednosti. Dovede žáka ke schopnosti komunikovat s vrstevníky i dospělými. Chce zaručit, aby nastupující generace měla společný jazyk – úctu a toleranci.

B) Výchovně vzdělávací cíle – 3. období:

- vytvořit výchovné společenství
- přiměřeně vybízet žáky k prosociálnímu chování
- umožnit žákům navazovat a rozvíjet uspokojivé vztahy
- vést žáky k rozpoznání problému a k jeho aktivnímu řešení
- rozvinout u žáků správné formy komunikace
- vést žáky k pochopení výhod spolupráce
- vést žáky k toleranci, vstřícnosti a pochopení potřeb a postojů druhých
- rozvinout u žáků schopnost pozorovat, experimentovat a výsledky kriticky posuzovat a vyhodnotit závěry pro využití v budoucnosti
- umožnit žákům kriticky hodnotit výsledky svého učení
- vést žáky k naslouchání promluvám druhých lidí, k snaze jim porozumět a vhodně na ně reagovat
- umožnit žákům utvořit si pozitivní představu o sobě samém

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II.stupeň

ETICKÁ VÝCHOVA

Ročník: šestý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ETICKÁ VÝCHOVA					
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	respektuje a používá pravidla verbální a neverbální komunikace ve třídě vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování	otevřená komunikace – úroveň komunikace, zásady verbální a neverbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání		
EV-9-1-02 EV-9-1-03	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí, analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	uznává důstojnost lidské osobnosti objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí pozitivně hodnotí druhé v různých situacích	úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích jedinečnost a identita člověka rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání		
EV-9-1-04	nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	neagresivním chováním obhajuje svá práva, spolupracuje v obtížných životních situacích, spolupracuje v běžných sociálních situacích, nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním	asertivní chování – přijatelný kompromis, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, realizace svých práv, řešení konfliktu, fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry		
EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	rozlišuje pozitiva a negativa, která přináší média	podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas		

<p>EV-9-1-06 EV-9-1-07</p>	<p>spolupracuje i v obtížných sociálních situacích, je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení</p>	<p>identifikuje pozitivní sociální vzory</p>	<p>pozitivní vzory versus pochybné idoly – vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů, smysl autority, vztah k autoritě já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života</p>		
<p>EV-9-1-08 EV-9-1-09 EV-9-1-10</p>	<p>analyzuje etické aspekty různých životních situací, se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů, aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy</p>	<p>vysvětlí základní pojmy týkajících se etických hodnot a norem chápe základní etické problémy</p>	<p>iniciativa ve ztížených podmínkách – pomoc anonymnímu člověku, etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, svědomí a jeho rozvoj</p>		

II. stupeň

ETICKÁ VÝCHOVA

Ročník: sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ETICKÁ VÝCHOVA					
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	žák rozvíjí základní komunikační dovednosti, uvědomuje si význam pravdivé komunikace, vnímá nebezpečí lži pro mezilidské vztahy	připomenutí základních komunikačních dovedností, význam pravdivé komunikace, autentičnost v komunikaci, souhlasnost verbální a neverbální komunikace, nebezpečí polopravd a lži, čest a dobré jméno, tajemství		
EV-9-1-03	analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	žák vnímá asertivitu ve vztahu ke zdravému sebeprosazení, nahrazuje agresivní, pasivní a další nevhodné chování chováním asertivním, neagresivně obhajuje svá práva	agresivní a pasivní styl chování, podstata asertivity, vysvětlení a nácvik asertivních technik, asertivní komunikační dovednosti, zdravé sebeprosazení		
EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	žák dokáže jednat prosociálně i ve ztížených podmínkách	limity prosociálnosti, vhodné chování k neoblíbeným, nesympatickým atd. lidem, rozhodování a chování ve vypjatých situacích		

II. stupeň
ETICKÁ VÝCHOVA
 Ročník: osmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ETICKÁ VÝCHOVA				
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	žák rozvíjí základní komunikační dovednosti, uvědomuje si význam pravdivé komunikace, vnímá nebezpečí lži pro mezilidské vztahy	připomenutí základních komunikačních dovedností, význam pravdivé komunikace, autentičnost v komunikaci, souhlasnost verbální a neverbální komunikace, nebezpečí polopravd a lži, čest a dobré jméno, tajemství	
EV-9-1-04	nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	neagresivním chováním obhajuje svá práva, spolupracuje v obtížných životních situacích, spolupracuje v běžných sociálních situacích, nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním	asertivní chování – přijatelný kompromis, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, realizace svých práv, řešení konfliktu, fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry	
EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	rozlišuje pozitiva a negativa, která přináší média	podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas	
EV-9-1-08 EV-9-1-09 EV-9-1-10	analyzuje etické aspekty různých životních situací, se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů, aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	vysvětlí základní pojmy týkajících se etických hodnot a norem chápe základní etické problémy	iniciativa ve ztížených podmínkách – pomoc anonymnímu člověku, etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, svědomí a jeho rozvoj	

II.stupeň

ETICKÁ VÝCHOVA

Ročník: devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ETICKÁ VÝCHOVA					
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	žák rozvíjí základní komunikační dovednosti, uvědomuje si význam pravdivé komunikace, vnímá nebezpečí lži pro mezilidské vztahy	připomenutí základních komunikačních dovedností, význam pravdivé komunikace, autentičnost v komunikaci, souhlasnost verbální a neverbální komunikace, nebezpečí polopravd a lži, čest a dobré jméno, tajemství		
EV-9-1-02 EV-9-1-03	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí, analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	uznává důstojnost lidské osobnosti objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí pozitivně hodnotí druhé v různých situacích	úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích jedinečnost a identita člověka rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebevládní		
EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	žák dokáže jednat prosociálně i ve ztížených podmínkách	limity prosociálnosti, vhodné chování k neoblíbeným, nesympatickým atd. lidem, rozhodování a chování ve vypjatých situacích		
EV-9-1-08 EV-9-1-09 EV-9-1-10	analyzuje etické aspekty různých životních situací, se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů, aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	vysvětlí základní pojmy týkající se etických hodnot a norem chápe základní etické problémy	iniciativa ve ztížených podmínkách – pomoc anonymnímu člověku, etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, svědomí a jeho rozvoj		

Výtvarné činnosti

A) Charakteristika výuky

Výtvarné činnosti jsou volitelným předmětem ve spojeném 6. a 7. ročníku a ve spojeném 8. a 9. ročníku. Jsou dotovány 1 hodinou týdně. Učivo vychází z učiva vyučovacího předmětu Výtvarná výchova každého ročníku. Zaměřuje se především na tvorbu a realizaci organizačně a technicky náročnějších prací, které je obtížné realizovat ve vyučovacích hodinách Výtvarné výchovy. Součástí jsou práce v rámci výtvarných soutěží, výzdoba školy a propagace školních akcí.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

Výchovně vzdělávací cíle, charakter výuky a výstupy jsou v souladu se vzdělávací oblastí Umění a kultura. Učivo je zaměřeno na hlubší poznání a technické osvojení si široké škály výtvarných technik a postupů, použití alternativních materiálů a schopnosti využít je v konkrétních zadáních.

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

VÝTVARNÉ ČINNOSTI

Ročník: šestý a sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY					
VVČ-9-1-01	vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	navazuje na další formy linie a tvarů, rozvíjí orientaci v jednotlivých základních technikách a seznamuje se s dalšími zajímavými výt. technikami	Linie, tvar, objemy, světlostní a barevné kvality, uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu		
VVČ-9-1-02	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Užívá prostředky pro vyjádření emocí, pocitů a nálad, rozvíjí fantazii a uvědomuje si prostorové vztahy	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě		
VVČ-9-1-03	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Uvědomuje si různorodost VOV a možnosti zdrojů inspirace	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty, smyslové účinky VOV – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě		
VVČ-9-1-04	vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Poznává a užívá prostředky pro vyjádření fantazie, představ a osobních zkušeností, všimá si detailů, umí si práci pro sebe zjednodušit	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, výběr a záměr použití		

II. stupeň

VÝTVARNÉ ČINNOSTI

Ročník: osmý a devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
VÝTVARNÉ ČINNOSTI					
VVČ-9-1-05	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Snaží se zdokonalit interpretaci vlastní práce, debatuje nad klady a zápory práce a porovnává své a cizí názory	Přístupy k VOV – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání), reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech		
VVČ-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Zaujímá osobní postoj v komunikaci o VOV	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací VOV (samostatně vytvořených i přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování		
VVČ-9-1-07	porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Nalézá a do komunikace zapojuje obsah výtvarného díla	Komunikační obsah VOV – utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace		
VVČ-9-1-08	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Vědomě se zaměřuje na VOV, která mají komunikační účinky v sociálních vztazích – chápe umění jako způsob poznání a komunikace	Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměn obsahu VOV vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti		

Logické hry

A) Charakteristika výuky:

Vyučovací předmět Logické hry bude vyučován v 6. a 7. ročníku jako předmět volitelný. Předmět bude vyučován v časové dotaci jedné vyučovací hodiny týdně. Z organizačních důvodů bude výuka probíhat jedenkrát za čtrnáct dní, vždy po dvou vyučovacích hodinách. Výuka je realizována v klasické učebně, kdy vždy před hodinou žáci s vyučujícím připraví prostředí. Žáci využijí dataprojektor, pracovní listy a konkrétní herní pomůcky. Výuka logických her vyžaduje menší skupinu žáků, maximálně šestnáct. V charakteru výuky zcela převažuje činnostní vyučování. Během výuky je žákům umožněno dosáhnout znalosti klasických her - šachy, dáma, go a další. Netradiční a numerické hry pomáhají rozvoji matematických dovedností. Žáci poznávají výherní strategie, dodržují zásady fair-play a rozvíjí své logické uvažování. Veškeré, nově nabyté dovednosti žáci aplikují ve svém další rozvoji ve škole i osobním životě.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- osvojit si pravidla známých i netradičních logických a strategických her
- poznávat úlohu her ve společnosti
- orientovat se v typech her, herních algoritmech
- posilovat schopnost řešit problémy, posilovat schopnost spolupráce
- osvojit si algoritmické myšlení na základně nabytých dovedností
- porovnávat a vyhodnotit informace
- rozvíjet své logické myšlení
- využít získané schopnosti k učení, zejména ke zvýšení efektivnosti učení a k prezentaci výsledků práce
- zdůraznit respektování fair-play
- získat návyky pro šetrné zacházení se svěřenou věcí

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II.stupeň

LOGICKÉ HRY

Ročník: šestý a sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
LOGICKÉ HRY				
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	vybírám obsah, vyhodnocuje jej a třídím obsah	teorie her, výherní strategie, využití dosud získaných znalostí	
M-9-2-02	porovnává soubory dat	třídím obsah, rozčleňuji jej a specifikuji údaje	odhad hodnoty herních kamenů, význam, specifikace řešení problému	
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	reálné situace popisuje vlastními slovy, matematizuje je a vyvozuje z nich obecné závěry	hrací kostky a hry s nimi, hledání algoritmů ve hře a vítězných strategií	
M-9-4-01	užívám logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézám různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	určím zadané problémy a popíšu úlohy, logickou úvahou a kombinačním úsudkem řeším, aplikuji řešení v konkrétních situacích	hra Nim, číselné řady, Hanojské věže	
M-9-4-02	řeším úlohy na prostorovou představivost, aplikuji a kombinuji poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	provádím rozbor úloh na prostorovou představivost, aplikuji a kombinuji poznatky a dovednosti, což vede k nalezení optimálního řešení	skládačky, tangramy, hra Ubongo, IQ Fit	
EV-9-1-01	komunikuji otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	dokážu otevřeně argumentovat, uvádět klady a zápory, vyvodit závěry	výklad pravidel her, referát	
EV-9-1-09	se rozhoduji uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbám se řešení osobních problémů	dokážu posoudit a porovnat různá řešení situace, komunikovat, shrnout fakta a napsat sdělení k problému	společenské deskové hry, budovatelské, strategické	

ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	dokáže analyzovat text, následně formuluje své poznatky, interpretuje je před spolužáky a diskutuje	popis pravidel her, výklad spolužákům, pochopení textu		
------------	---	---	--	--	--

Sportovní hry

A) Charakteristika výuky:

Sportovní hry se vyučují jako volitelný předmět v 6. až 7. ročníku a je dotován jednou hodinou týdně. Je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro rekreační i sportovní využití pohybu ve škole i mimo ni. Svým pojetím, obsahem úzce navazuje na Tělesnou výchovu a je její nadstavbou. Zaměřuje se na všestranný tělesný a pohybový rozvoj žáků, na zvyšování jejich pohybové výkonnosti, na širší rozvoj herních dovedností. Vede žáky od neřízené aktivity k řízené pohybové činnosti a zpět, k vlastní seberealizaci v oblíbeném sportu. Každý žák má příležitost dosáhnout vyšší úrovně herních dovedností, specializaci v herních činnostech a rozvíjet tvořivost a soutěživost.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

Cílem je i příprava reprezentačních družstev školy ve sportovních hrách, příprava na role rozhodčích a organizátorů školních sportovních soutěží.

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

SPORTOVNÍ HRY

Ročník: šestý a sedmý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	pohybové činnosti začleňuje pravidelně a s konkrétním účelem	příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži	
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	plánuje zlepšení své tělesné zdatnosti	pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	samostatně si vybírá cviky před pohybovou činností	napínací a protahovací cvičení	
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	odhadne možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	bezpečná příprava a ukládání náradí	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ				
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	vybírá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je přizpůsobuje ve hře	netradiční pohybové hry a aktivity	

TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny Minimální doporučená úroveň pro úpravy	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti	průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí		
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ					
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	vybírá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího	základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností		
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	realizuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky	fair play, olympijské ideály a symboly		
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	dokáže uplatnit práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího	měření výkonů		
TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	ohodnotí osvojované hry a soutěže	základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí		

Konverzace v cizím jazyce

A) Charakteristika výuky:

Vyučovací předmět jako volitelný má časovou dotaci jednu hodinu týdně v 8. a 9. ročníku. Vyučovací předmět je určen pro skupinu „středně pokročilí“. Výuka probíhá většinou ve třídách nebo jazykových učebnách.

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Konverzace v cizím jazyce umožňuje žákům dokonalejší osvojení již studovaného cizího jazyka, a to zejména při poslechu s porozuměním a při samostatném ústním vyjadřování. Žáci mají získat větší samostatnost a jistotu v užívání již známého jazykového materiálu v tematicky širších a obsahově náročnějších projevech. Při rozvíjení poslechu je kladen důraz především na zdokonalování schopnosti porozumět projevu rodilého mluvčího proneseného v přirozeném tempu a s přirozenou intonací. Současně se žáci pravidelně cvičí v odhadování neznámého slovního materiálu. Při rozvíjení ústního vyjadřování se zdokonaluje dovednost dorozumět se v běžných každodenních situacích. Současně se cvičí schopnost vyjadřovat myšlenky jednoduchou formou za pomoci známého jazykového materiálu. V rámci poslechu i ústního vyjadřování se věnuje pozornost nácviku prvků tlumočení v rozsahu probraných jazykových prostředků. V návaznosti na povinnou výuku a poznatky z ostatních předmětů žáci získávají další informace z oblasti reálií příslušných jazykových oblastí, průběžně se uplatňují výchovné složky cizojazyčného vyučování.

Ve výuce se uplatňují prostředky aktivující činnost žáků – hry, dramatizace, recitace, zpěv, párové a skupinové formy práce, problémové úkoly.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- na základě získaných informací z jazykových hodin dále motivovat žáky k zájmu o cizí jazyk, napodobovat melodii a rytmus cizího jazyka
- učit žáky komunikovat prostřednictvím běžných úloh, které vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech
- jazykové vzdělávání na tomto stupni vede žáka k:
 - zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
 - získávání informací o životě, zvycích a tradicích cizí země, a tím žáky vést k toleranci mezi národy
 - získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
 - postupně začít chápat význam znalosti cizího jazyka pro život
 - aktivní účastí žáka na výuce cizího jazyka, vést ho ke schopnosti komunikovat
 - hledání a používání vhodných slovních obrátů
 - jazykové orientaci v běžných, každodenních situacích

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

KONVERZACE V CIZÍM JAZYCE

Ročník: osmý a devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM					
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	rozlíší informace v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	využití CD k textům, audio nahrávky		
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	diskutuje o obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	náslechy rozhovorů - audio, video		
MLUVENÍ					
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	rozlíší vhodné jazykové prostředky pro jednoduchý příběh či událost	každodenní události, běžná konverzační témata		
CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	diskutuje za použití jednoduchých otázek	nácvik komunikačních situací		
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	shrne obecné závěry z průběžně probíraných témat	rozdíly mezi českým a anglickým - vzděláváním, státním zřízením, stravováním ...		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM					
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	provádí rozbor jednoduchých každodenních autentických materiálů	čtení s porozuměním, práce s rozšiřujícími texty		

CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	interpretuje požadované informace z jednoduchých textů	využití úvodních textů v učebnici a časopisech		
PSANÍ					
CJ-9-4-02	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	uspořádá jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	jednoduché vypravování, roztřídění zdvojeného textu		
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	přeloží písemná sdělení	informační tabule, jídelníček, pokyny k orientaci		
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	doplní osobní údaje ve formuláři	vyplňování dotazníků		

Sborový zpěv

A) Charakteristika výuky

Sbor je skupina zpěváků určená k provádění jedno- nebo vícehlasé vokální hudby. Podle obsazení se dělí sbory na mužský, ženský, smíšený a dětský. Právě dětský sborový zpěv má v naší škole dlouholetou tradici. Volitelný předmět sborový zpěv navazuje na hudební výchovu a dovednosti a návyky zde získané dále rozvíjí a uplatňuje ve sborové práci. Pěvecké a folklorní festivaly pořádané v našem městě jsou výbornou příležitostí k obohacování dětí o nové hudebně kulturní zážitky a též poskytují žákům naší školy možnost uplatnit dovednosti získané v rámci předmětu sborový zpěv.

Volitelný předmět sborový zpěv je dotován jednou vyučovací hodinou týdně.

B) Výchovně vzdělávací cíle

Úkolem pěvecké výchovy ve sboru je systematické budování zásad pěvecké techniky, obsahující soustavu pěveckých dovedností a návyků se zřetelem na specifiku pěveckého projevu kolektivu.

Výchova sborového zpěváka se při zkouškách pěveckého kolektivu zaměřuje na tři základní oblasti:

- rozvíjení pěvecko-technických dovedností (správné držení těla, výslovnost - artikulace, pěvecké dýchání, správné posazení hlasu
- v rezonanci, práce s hlasem apod.)
- intonační schopnosti (čisté intonování, zpěv a capella, zpěv ve vícehlasu, čtení z not apod.)
- rytmické citění (schopnost přesné deklamace rytmu skladby, zvládnutí i náročnějších rytmických vazeb apod.)

Během výuky se zpěvák seznamuje a interpretuje skladby autorů převážně vážné, ale také populární hudby.

Sborový zpěv je výukou kolektivní. Děti se učí spolupráci a zodpovědnosti vůči skupině, jejíž jsou součástí.

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

SBOROVÝ ZPĚV

Ročník: osmý a devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
SBOROVÝ ZPĚV					
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	umí pojmenovat a popsat stavbu kytary, určí jména strun, opakuje jednoduché ostinátum	hudební nástroje -kytara		
HV-9-1-05	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	rozpozná druhy tanců, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků, dokáže se spolužáky nacvičit choreografii k zvolenému tanci	taneční hudba 20.a 21.století		
HV-9-1-08	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	mezipředmětové vazby (dějepis a výtvarné umění)		
HV-9-1-04	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	tvorba hudebních doprovodů a orientace v notovém zápisu		

Praktické činnosti

A) Charakteristika výuky:

Vyučování předmětu je směřováno k tomu, aby vedlo žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky v dalším životě a ve společnosti, především pro práci v domácnosti, v dílně a na zahradě, ale také rozvíjí představivost a kreativitu.

Předmět je rozdělen do několika oblastí: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Využití digitálních technologií.

Předmět je určen všem žákům 8. a 9. ročníku (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu) jako volitelný. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

PRAKTICKÉ ČINNOSTI 2

Ročník: osmý a devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY				
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	dokáže vykonávat jednoduché práce s technickým materiálem a dodržovat technologickou kázeň	řezání, obrábění, broušení, povrchová úprava dřeva, kovu, plastu	
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	organizuje svou práci, plánuje postup	tvorba plánu práce, zvolení vhodných pracovních nástrojů	
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	uvědomuje si obecné zásady bezpečnosti práce a hygieny a vhodně se tomu přizpůsobuje	ochranné pracovní pomůcky, čistota pracovního místa, ohleduplnost vůči ostatním	poskytne první pomoc při drobném poranění sebe i ostatních
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ				
ČSP-9-2-02	navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	vhodně použije náčrtu, plánu k sestavení drobných modelů	čtení v plánu, tvorba vlastního náčrtu	
ČSP-9-2-03	provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	svépomocí provádí montáž a demontáž dle plánu konstrukce	sestavování výrobků dle přiloženého plánu	
ČSP-9-2-04	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	uvědomuje si obecné zásady bezpečnosti práce a hygieny a vhodně se tomu přizpůsobuje	ochranné pracovní pomůcky, čistota pracovního místa, ohleduplnost vůči ostatním	poskytne první pomoc při drobném poranění sebe i ostatních

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ					
ČSP-9-3-01	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	dokáže navrhnout postup při pěstování vybraných rostlin	příprava půdy, sadba, závlaha, hnojení, odplevelení, případná sklizeň		
ČSP-9-3-03	používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	dokáže si k práci zvolit vhodné pracovní nářadí, umí ho pojmenovat, udržuje nářadí funkční	pracovní nářadí		
ČSP-9-3-05	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	uvědomuje si obecné zásady bezpečnosti práce a hygieny a vhodně se tomu přizpůsobuje	ochranné pracovní pomůcky, čistota pracovního místa, ohleduplnost vůči ostatním		poskytne první pomoc při drobném poranění sebe i ostatních
VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ					
ČSP-9-7-01	ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	používá základní funkce digitální techniky, navrhuje vhodná odstranění problémů s DT	digitální fotoaparát, DVD přehrávač, e-knihy - zapojení, užívání		
ČSP-9-7-02	propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	aktivně propojuje jednotlivá digitální zařízení	digitální fotoaparát, DVD přehrávač, e-knihy - vzájemné propojení		
ČSP-9-7-04	ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	navrhuje postupy ošetření digitálních zařízení	běžná údržba zařízení (dobíjení, uskladnění, bezpečné zapojování) a drobné opravy		
ČSP-9-7-05	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	uvědomuje si obecné zásady bezpečnosti práce a hygieny a vhodně se tomu přizpůsobuje	ochranné pracovní pomůcky, čistota pracovního místa, ohleduplnost vůči ostatním		poskytne první pomoc při drobném poranění sebe i ostatních

Domácnost a podnikání

A) Charakteristika výuky:

Předmět Domácnost a podnikání je určen žákům 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Jedná se především o seznámená se se základnímu pojmy z oblasti provozu domácnosti, o zvládnutí jednoduchých domácích prací, o pochopení důležitosti udržovat pořádek v domácnosti, o orientaci v odborných textech, především v návodech k jednotlivým přístrojům.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- Vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společenských výsledků práce
- Vést žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- Vést žáky k organizovanosti a plánování práce
- Vést k používání vhodných nástrojů a pomůcek při práci v běžném životě
- Vést k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- Vést k dovednosti pracovat v týmu, řešit problémové úkoly
- Orientovat se v různých oborech lidské činnosti, v návodech k různým přístrojům
- Seznámit se s reálnými podmínkami v jednotlivých provozech
- Naučit se zacházet s předměty běžné denní potřeby, hlavně v oblasti elektroniky
- Orientovat se v jednoduchých opravách v domácnosti

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

DOMÁCNOST A PODNIKÁNÍ

Ročník: osmý a devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
DOMÁCNOST A PODNIKÁNÍ				
ČSP-9-4-01	provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	rozlišuje příjmy, výdaje, platby a úspory, sestaví rozpočet domácnosti, provádí hotovostní a bezhotovostní platby	provoz domácnosti, domácí účetnictví	
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	rozumí významu rozpočtu pro fungování hospodaření v rodině, definuje hlavní a rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, dokáže zvážit nezbytnost výdajů	majetek, vlastnictví a rozpočet	
VO-9-3-08	rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	dokáže definovat formy podnikání a jeho výhody a nevýhody, rozumí pojmům marketing a podnikatelský záměr	podnikání	
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	sumarizuje úrok z dané jistiny a úrok z úroku, převádí různé měny - zná cenné papíry, úvěry, pojištění, spoření, hypotéky, leasing, dluhopisy, umí použít debetní a kreditní platební kartu, určí reálnou cenu zboží včetně DPH a dalších poplatků, orientuje se v účtence z obchodu, výpisu z účtu - vypočítá daň z nemovitosti	Jednoduché úrokování, finanční produkty, finanční doklady	

ICT-9-1-01	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	komunikuje pomocí internetu s bankou, provádí bezhotovostní úhrady přes internet	vývojové trendy informačních technologií		
ICT-9-2-05	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	zpracovává rozpočtové údaje formou textu, vytváří grafy a tabulky příjmů a výdajů, dokáže sestavit prezentaci výsledků své práce	textový a tabulkový editor - počítačová grafika		
		na příkladech charakterizuje průběh výrobní činnosti, na příkladu ukáže význam řízení jakosti v moderním podniku, v typovém příkladu vypočítá úspory z rozsahu, posoudí ekologické souvislosti výrobní činnosti;	Výrobní činnost podniku - výroba, jakost, úspory z rozsah, ekologie, výrobní činnosti podniků v daném, zaměření		

Informatika

A) Charakteristika výuky:

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Předmět směřuje především k rychlému vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- porozumění toku informací, jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek při interakci s počítačem
- porovnávání a ověřování informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti
- využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaruzískat návyky pro šetrnou práci s výpočetní technikou

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

II. stupeň

INFORMATIKA 2

Ročník: osmý a devátý

očekávané výstupy z RVP ZV	dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky	
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE					
ICT-9-1-01	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	ověřuje důvěryhodnost vyhledaných informací na int., aplikuje vhodné postupy	ověřování inf. různými metodami, hlavní rysy důvěryhodných serverů		
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ					
ICT-9-2-01	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	skombinuje znalosti o grafickém a textovém editoru k tvorbě výsledného dokumentu	aktivní využívání graf. a text. editorů Malování, MS Word, Open Office Writer, MS Excel		formátování, tabulky, import obrázků, práce s grafy
ICT-9-2-02	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	aplikuje základní typografická pravidla pro práci s textem, obrázky a grafy	typografická pravidla - řez písma, mezery, odstavce, závorky, tvrdé mezery, číslovky, datum apod.		využití typ. pravidel při tvorbě materiálů pro jiné předměty
ICT-9-2-03	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	aktivně využívá souborů na základě duševního vlastnictví, cituje autora	odkaz na knihu či internetovou stránku zdroje, vlastní podpis díla		citace knih pomocí internetových generátorů
ICT-9-2-05	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	vytvoří a následně obhájí informace v grafické, textové a multimediální formě	MS Word (Writer), MS Excel (Sešit), MS Powerpoint (Prezentace), W. Movie Maker		zpracování audio a video výstupu

NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY

Ekoškola

Nepovinný předmět Ekoškola ve škole je nabízen žákům od 3. - 9. ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně.

A) Charakteristika výuky

Tento předmět umožňuje propojení otázek, týkajících se teoretické problematiky, která je součástí environmentální výchovy s praxí a je součástí každého školního dne. Žáci se tak učí nejen o environmentálních tématech, ale zároveň si osvojují ekologicky příznivé návyky, jako je třídění odpadu, úspora energie a vody, zlepšení životního prostředí v jejich okolí, apod. Tento předmět se snaží, aby děti porozuměly přírodě a vytvořily si k ní vztah a nadále se pak aktivně účastnily dlouhodobé ochrany životního prostředí. Předpokládá rozvíjení znalostí, postojů a dovedností spojených s environmentálním chováním. Vybraní žáci různého věku jsou součástí celoškolského pracovního Ekotýmu (popřípadě s ním mohou spolupracovat), ve kterém si sami mohou navrhovat a předkládat vlastní nápady na zlepšení současné situace či určitého problému, to je vede k samostatnosti a odpovědnosti ke svému okolí.

B) Výchovně vzdělávací cíle:

- rozšiřuje a prohlubuje vzdělávací obor Člověk a příroda
- pomáhá naplňovat průřezové téma Environmentální výchova
- učí chápat souvislost mezi činnostmi člověka a stavem životního prostředí
- rozvíjí pozitivní vztah k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje
- vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a k pochopení osobní zodpovědnosti každého jedince za osud planety
- učí žáky zpracovávat informace a provádět jejich analýzu
- podporuje kritické myšlení a logické uvažování

C) Očekávané výstupy a obsah učiva

I. a II.stupeň

Ekoškola

Ročník: třetí až devátý

očekávané výstupy z RVP ZV		dílčí výstupy žák	učivo	tematické okruhy průřezového tématu	přesahy, vazby, rozšiřující učivo, poznámky
ČJL-9-1-07	Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Dovede prakticky naslouchat, ví co empatie, umí si připravit projev, dokáže komunikovat na základě poznámek nebo i bez nich, dokáže diskutovat o daném problému	Mluvené projev, naslouchání		
ČJL-9-2-05	Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Zná zásady zvukové podoby jazyka, správně intonuje při souvislém projevu	Zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)		
ČJL-9-3-09	Základní formy scénářistické přípravy a prezentace námětu. Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti v různých typech literárních zdrojů	Vyhledávání informací v literárních zdrojích		
M-5-2-01	Vyhledává, sbírá a třídí data	Dokáže vyhledat a získat data z různých zdrojů a umí s nimi nadále pracovat	Matematické závislosti a jejich vlastnosti		
M-5-2-02	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Třídí získané informace a umí vytvořit jednoduché tabulky a grafy	Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády		
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Pracuje se získanými daty a prezentuje své výsledky pomocí různých editorů	Závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákrety, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr		

ICT-5-2-03	Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Pracuje s různými komunikačními zařízeními.	základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)		
ICT-5-2-02	vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	Orientuje se v oblasti vyhledávání informací na internetu. Zná různé internetové prohlížeče.	formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy		
ICT-9-2-05	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	Interpretuje své získané výsledky pomocí různých textových nebo grafických editorů	tabulkový a textový editor, prezentace informací		
ČJS-5-2-02	rozdílí základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	Uvědomuje si rozdíly mezi lidmi, dokáže komunikovat s ostatními a navrhuje různá řešení problémů	soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům		
ČJS-5-2-05	poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	Vysvětlí základní globální problémy, objasní změny a navrhuje řešení	základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí		
VO-9-1-07	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Zvládá řešit konflikty nenásilným způsobem. Objasní rizika spojená se špatným řešením konfliktů. Umí se aktivně zapojit do samosprávy školy	naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy		
VO-9-1-10	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	Zná rizika spojená se špatnou spoluprací v kolektivu.	naše škola - společná pravidla a normy		

P-9-7-04	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Vysvětlí základní fakta spojená s ochranou přírody a prostředí a uvádí vhodné příklady	ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území		
Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Interpretuje rizika spojená s narušováním životního prostředí, uvědomuje si důležitost ochrany prostředí	vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva		
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Zná základní nastavená pravidla a dodržuje je. Učí své spolužáky dodržovat nastavená pravidla.	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – škola, vrstevnická skupina, obec, spolek		
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	Dokáže samostatně připravit jednoduché pokrmy	výběr, nákup a skladování potravin		
ČSP-5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Zná základní potřeby pěstovaných rostlin, orientuje se v péči o pokojové i venkovní rostliny	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)		
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	Pracuje s jednoduchými nástroji, uplatňuje základní pracovní postupy a bezpečnost práce	pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy		
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Umí si naplánovat a rozvrhnout svoji práci	organizace práce		
FAV-9-1-05	pracuje samostatně s jednoduchou kamerou (fotoaparát) a ovládá její (jeho) základní funkce pro svůj tvůrčí záměr	Orientuje se v práci s kamerou či fotoaparátem, dokáže pořídit snímky a jednoduché video	série jednoduchých fotografií dle vlastních námětů, ovládání základních funkcí snímací techniky		
FAV-9-1-07	uplatňuje jednoduché skladebné postupy a jednoduchý stříhový program pro jednoduché filmové vyprávění, využívá při tom materiál vlastní i zprostředkovaný	Dokáže zpracovat získané audio/ video materiály a vhodně je prezentuje	základní formy scénaristické přípravy a prezentace námětu		

6.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Pravidelné hodnocení je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a upravuje ho vyhláška č. 48/2005 Sb.

Termín hodnocení se vztahuje ke každé činnosti, která slouží k rozvoji vědomostí, dovedností a postojů žáků. Aby žáci mohli rozvíjet své motivační strategie, potřebují vedení, zpětnou vazbu, jak se jim v jejich učení daří.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je

- **jednoznačné**
- **srozumitelné**
- **věcné**
- **individuální**
- **konkrétní**
- **z předem stanovených kritérií.**

Cílem a základem hodnocení je poskytovat žákům zpětnou vazbu o jejich pokroku.

Žák může porovnat svůj výkon s očekávaným standardem, zjistí, co se naučil, zvládl, v čem se zlepšil, v čem chybí a umožňuje mu odstranit nedostatky a zlepšit svou školní práci. Cílem a základem hodnocení je poskytovat učitelům zpětnou vazbu o vědomostech žáků.

Umožňuje posoudit, jak úspěšně se nám učitelům podařilo dosáhnout zamýšlených výsledků a plánovat budoucí činnosti. Hodnocení má žáky motivovat. Hodnotící aktivity pobízejí naše žáky, aby si dobře zorganizovali svou práci, aby se naučili, co se po nich žádá. Pobídka může být založena na vnější, vnitřní motivaci nebo na vyvážené kombinaci obou.

Klademe důraz na pozitivní hodnocení (vyjádření), což je účinný zdroj žákovy motivace.

Při hodnocení uplatňujeme pedagogický takt a přiměřenou náročnost. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka bez srovnávání výkonů s ostatními spolužáky. Hodnotíme jen probrané a důkladně procvičené učivo, žáci mají dostatek času k procvičení a zažití učební látky.

Hodnotící činnosti zahrnují různé typy a formy hodnocení tak, aby do hodnocení byl zahrnut celý rozsah výukových cílů, které sledujeme, a aby tyto cíle byly hodnoceny rozdílnými způsoby.

Žáci jsou informováni o povaze a účelu hodnotících činností a také o kritériích, které charakterizují výkon jako úspěšný.

Hodnotící činnosti pečlivě navrhujeme, aby se zajistilo, že zadání není víceznačné a že žákům bude jasný typ a povaha výkonu, který se od nich očekává.

Žákům dáváme i možnost zapojit se jako partneři do procesu hodnocení a tím je vedeme k sebehodnocení, které je nedílnou součástí procesu hodnocení a je považováno za významnou kompetenci, kterou chceme žáky naučit.

ZPŮSOB HODNOCENÍ, ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ

➤ Formativní hodnocení

Ve výchovně-vzdělávacím procesu klademe důraz na **f o r m a t i v n í h o d n o c e n í**, které je zaměřeno na podporu efektivního učení, poskytuje užitečnou zpětnou vazbu učiteli i žákovi. Hodnotí dílčí výsledky a projevy našich žáků, poskytuje informace o hodnotící činnosti, která právě probíhá, o učebních úspěších, ale i o obtížích žáků. Navrhuje řešení, jak si žáci mohou výsledky svého učení zlepšit a učitel, jak má postupovat v další výuce.

➤ Finální hodnocení

Stanovuje úroveň dosažených znalostí v určitém časovém období. Na konci 1. pololetí a 2. pololetí způsob hodnocení výsledků vzdělávání žáka je dán **k l a s i f i k a č n í m ř á d e m**.

Pro klasifikaci používáme:

- Diagnostické pozorování
- Sledování výkonů žáka a jeho připravenost na výuku
- Různé druhy úkolů – písemné, ústní, grafické, pohybové, praktické
- Ústní, písemné procvičování cvičení – vzájemná oprava, oprava žákem.
- Práce s chybou (návyk zpětné kontroly vlastní práce, vzájemná kontrola, označení typu chyby, vysvětlení, náprava).
- Testy, prověrky připravované učitelem – sestavené tak, aby byly přínosem pro žáka i učitele
Tematické písemné práce – archivovat 1 rok, hodnocení dle tabulek kritérií – bodové, procentuální
- Slohové práce – archivovat 1 rok, hodnocení komplexně jednou známkou
- Laboratorní práce – hodnocení klasifikačním stupněm.
- Různé činnosti žáků:
 - ✓ Kvízy, křížovky, doplňovačky apod.
 - ✓ Práce s textem, tabulkami, dokumenty a informačními technologiemi
 - ✓ Práce s přírodninami a fyzikálními tělesy, mapou, slepou mapou.
 - ✓ Hodnocení práce ve dvojicích, skupinách.
 - ✓ Referáty, zapojování v diskusi.
 - ✓ Prezentace své práce před spolužáky ve třídě, v ročníku, ve škole.
 - ✓ Zapojení do soutěží, práce a aktivity pro školu.
 - ✓ Shromažďování a vyhodnocování žakovského portfolia.
 - ✓ Sebehodnocení, využití komunitního kruhu, dotazníku, tabulky.
 - ✓ Standardizované testy (Cermat, Scio).

KRITÉRIA HODNOCENÍ

Vedeme žáky k tomu, aby pochopili, že se učí pro sebe – vzdělání je jejich bohatství.

Hodnocení vychází ze zvolených strategických přístupů – metod a forem práce, které směřují k vytváření klíčových kompetencí.

Hodnotíme zvládnutí výstupu jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dětí.

Kritéria hodnocení budeme v průběhu realizace našeho vzdělávacího programu průběžně dopracovávat.

Kritéria hodnocení ve vztahu ke strategickým postojům

Ústní projev

1. **Monolog** – týká se všech ústních projevů žáka. Může jít o prezentaci práce, referát, aktualitu, o shrnutí textu vlastními slovy atd.

Sledované oblasti	Zaměřujeme se na	Hodnotíme
Zvuková stránka projevu	1. Výslovnost, srozumitelnost	Kultivované srozumitelné vyjadřování
	2. Spisovnost mluvy	
	3. Hlasitost, melodie, intonace	
	4. Tempo	
Kontakt s posluchači	1. Udržování kontaktu	Přiměřenost kontaktu s posluchači, jak posluchače promluva zaujala
	2. Přizpůsobení se publiku	
	3. Přiměřená gestikulace	
	4. Odpovědi na dotazy	
Obsahová stránka projevu	1. Výběr informací	Smysl, srozumitelnost, logičnost promluvy
	2. Uspořádání informací	
	3. Dodržení času a rozsahu	

2. **Dialog** (rozhovor, interview) – žáci se ho učí postupně, jde o střídání projevů.

Zaměřujeme se na	Hodnotíme
1. Střídání rolí	Jeden hovoří, druhý naslouchá
2. Reakci na obsah sdělení	Mluví na stejné téma
3. Hledání společného významu	Snahu porozumět si a dohodnout se
4. Aktivní naslouchání	Sledování partnera očima Přítakání, mimika, gesta – nonverbální komunikace Parafrázování – zopakování vlastními slovy Vyjadřování pochopení pocitu mluvčího Vhodné otázky na doplnění informace

3. **Diskuse** – komunikace učitelů a žáků, výměna názorů na dané téma na základě svých znalostí

Zaměřujeme se na	Hodnotíme
1. Příprava na diskusi	Seznámení se s problematikou, promyšlení argumentů
2. Postup podle jednacního řádu	Vymezení tématu, neodbíhání od problematiky
3. Zvládnutí řečnické techniky	Výslovnost, srozumitelnost, spisovnost mluvy, hlasitost, melodie, intonace, tempo
4. Aktivní zapojení	Sledování diskuse, vhodné reakce
5. Argumentaci	Zdůvodňování tvrzení
6. Aktivní naslouchání	Sledování partnera očima Přítakání, mimika, gesta – nonverbální komunikace Parafrázování – zopakování vlastními slovy Vyjadřování pochopení pocitu mluvčího Vhodné otázky na doplnění informace
7. Dodržování základů diskuse	Respektování názoru jiných, čas i pro ostatní
8. Shrnutí výsledků diskuse	Formulace závěru

Kritéria pro hodnocení ústní prezentace

- Žákovi se daří vzbudit a udržet pozornost posluchačů
- Žák hovoří v celých větách, používá bohatých jazykových prostředků
- Žákův projev není monotónní (vhodně užívá zvukových prostředků)
- Žák je schopen reagovat na dotazy a připomínky posluchačů
- Žák je schopen hovořit z patra s oporou textu
- Na žákovi nejsou patrné známky trémy

Skupinová práce

Za skupinovou práci žáky nehodnotíme známkou. Kritéria hodnocení vyjadřují požadavky na práci skupiny, vytváříme je společně se žáky, v průběhu roku se k nim vracíme a doplňujeme je.

Sledujeme tyto aspekty:

A. Podíl na práci skupiny

- Bez zaváhání se účastnil diskuse ve skupině
- Na práci skupiny se podílel odpovídající měrou
- Svou snahu ve skupině stále dominovat narušoval činnost ostatních, spolupráci ve skupině, účastnil se skupinových aktivit

B. Držení se tématu

- Dával pozor, poslouchal, co bylo řečeno a uděláno
- Svými poznámkami se snažil vracet členy skupiny zpět k tématu
- Utíkal od tématu nebo měnil téma
- Držel se tématu

C. Navrhování užitečných nápadů a myšlenek

- Přicházel s myšlenkami a nápady, které pomáhaly skupině v její práci
- Přicházel s užitečnou kritikou a komentáři
- Ovlivnil rozhodnutí skupiny a jejich plány
- Přišel s užitečnými nápady

D. Uznání

- Vyjadřoval se pozitivním a povzbuzujícím způsobem o členech skupiny a jejich nápadech
- Vyjadřoval ostatním uznání a pochvalu za jejich nápady
- Vyjadřoval se znevažujícím nebo nepřátelským způsobem o členech skupiny
- Vyjadřoval druhým uznání

E. Zapojování druhých

- Snažil se zapojit ostatní členy skupiny kladením otázek, dotazováním se na jejich názor a vybízením je ke spolupráci
- Snažil se docílit, aby skupina spolupracovala a dosáhla konsensu
- Vážně se zabývá nápady, se kterými přišli ostatní

- Snažil se zapojit ostatní

F. Komunikace

- Mluvil jasně a srozumitelně
- Vyjadřoval své myšlenky jasně a efektivně
- Komunikoval jasně a srozumitelně

G. Celkový dojem

- Tato pracovní skupina mi pomohla zlepšit porozumění problému a způsobu jeho řešení lépe, než kdybych pracoval sám
- Práce v této skupině byla velmi příjemnou zkušeností

Exkurze

- Aktivní účast na přípravě na exkurze
- Zájem o téma exkurze a její obsah
- Získané dovednosti a vědomosti
- Zpracované materiály, prezentace, článek

Hodnotíme slovně

Laboratorní práce

- Teoretická a materiální příprava
- Dodržení pracovního postupu
- Zápis výsledků (tabulky, grafy, výpočty, rovnice)
- Odpovídající náčrt (schéma) s popisem
- Vyhodnocení a zpracování výsledků
- Pracovní dovednosti a dodržování pravidel bezpečnosti práce
- Přehlednost a členění zápisu

Tolerujeme žáky se specifickými poruchami učení.

Hodnotíme klasifikačním stupněm

Slohové práce

- Stylistická úroveň, originalita
- Grafická úroveň
- Pravopis
- Dodržení osnovy, struktura práce

Hodnocení klasifikačním stupněm.

Kratší samostatné práce

- Úroveň vědomostí
- Informační zdroje
- Aplikace teoretických vědomostí při řešení konkrétního problému
- Úroveň vyjádření

- Věcná správnost
- Hodnocení klasifikačním stupněm, body, procenty.

Referáty

- Práce s informačními zdroji
- Obsahová stránka
- Ústní prezentace
- Vlastní myšlenky
- Motivace pro využití

SEBEHODNOCENÍ

Žáci jsou k sebehodnocení vedeni od prvního ročníku. Žáci dle svých schopností provádí krátké sebehodnocení své práce – co se jim podařilo, v čem musí přidat, co se jim líbilo, nelíbilo atd.

Na druhém stupni ve všech ročních probíhá sebehodnocení v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů průběžně ústně a písemně po ukončení tématického celku nebo po ukončení projektu.

Sebehodnocením vedeme žáky, k posouzení úrovně kompetencí:

- Schopnost aplikovat získané kompetence v praxi
- Schopnost orientovat se v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností
- Schopnost prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu
- Schopnost samostatné prezentace svých znalostí

Hodnotíme slovně.

- Schopnost pracovat s informacemi
- Schopnost využívat mezipředmětové vazby
- Schopnost změnit své sociální role v kolektivu vrstevníků
- Schopnost aplikovat etické principy v praxi
- Schopnost pochopit rovnováhu práv a povinností

6. 2 HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Hodnocení se řídí Vyhláškou č.73/2005 Sb. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným, mentálním nebo s vývojovými poruchami učení a chování. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci integrovaní na základě Doporučení PPP nebo jiného SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění Individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

6.3 PRAVIDLA SLOVNÍHO HODNOCENÍ

Ve třídě s inovativními prvky výuky je slovní hodnocení. Slovní hodnocení je formou kvalitativního hodnocení. Umožňuje vyzdvihnout přednosti žáka a zároveň přesně popsat nedostatky, na jejichž odstranění musí žák pracovat. Má vyšší informační hodnotu a může žáky lépe motivovat.

Slovní hodnocení může být použito i u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (viz kapitola 6. 2) Výhodou slovního hodnocení je, že se obrací na žáka jako na partnera v hovoru, nestresuje žáka v momentálním neúspěchu, ale reguluje jeho učební činnost; ukazuje mu, kterých dílčích úspěchů již dosáhl a navrhuje cesty ke zlepšení výkonu. Snižuje zároveň riziko diskriminace slabších žáků a zároveň obrací pozornost na samotný proces získávání vědomostí.

Při přechodu na jinou základní školu nebo nižší stupeň gymnázia je slovní hodnocení převedeno do známkové formy. V průběhu vzdělávání jsou žáci vedeni k sebehodnocení, které je vede k zodpovědnosti.

Sebehodnocení

Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení. Žáci jsou navykáni na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nimiž bude vnější hodnocení konfrontováno.

Se žáky individuálně i s celou třídou vyhodnocuje rozvoj ve sledovaných klíčových kompetencích třídní učitel. Pro vyhodnocování rozvíjení klíčových kompetencí pomáhají žákovi sebehodnotící výroky.

Zapojování žáků do procesu hodnocení ve škole:

žáky aktivizuje a vede ke k přijímání zodpovědnosti za své vzdělání, pomáhá jim rozvíjet schopnosti hodnotit sebe, své výkony i práci a hledat cesty k rozvoji svých kompetencí.

Předpokladem sebehodnocení žáků je předcházející pedagogická práce s formativním hodnocením, na jehož základě si žáci utvářejí hodnotící a sebehodnotící dovednosti.

Pedagog vede žáky k tomu, aby se při sebehodnocení učili používat odpovídajících kritérií pro hodnocení, všímali si toho, co je významné a podstatné.

Sebehodnocení žáků ve smyslu sebereflexe se děje různými aktivitami žáků, ve kterých mohou zejména:

- skupiny žáků hodnotit celoskupinové činnosti,
- členové skupiny hodnotit jeden druhého,
- jednotlivci hodnotit sami sebe.

Při sebehodnocení se žák například usiluje popsat:

- co se mu daří,
- co mu ještě nejde,
- jak bude pokračovat dál,
- proč tomu tak je.

Možnosti sebehodnotících výroků pro celkové hodnocení

I.	Vždy, zcela samostatně, automaticky
II.	Většinou samostatně, s občasnou dopomocí, téměř vždy, skoro samostatně, s mírnou dopomocí
III.	Někdy samostatně, někdy s dopomocí potřebuji pomoc, pak se mi daří i samostatně
IV.	Zřídka, potřebuji téměř vždy vedení a pomoc
V.	Zatím se mi to nedaří

Jak mi jde učení?	Jak umím komunikovat?	Jak spolupracuji?
<p>Učím se soustředěně a samostatně.</p> <p>Plánuji si a organizuji vlastní učení.</p> <p>Vyhledávám a třídím informace potřebné k učení.</p> <p>Vyhodnocuji výsledky své práce.</p> <p>Hledám různé možnosti řešení problému.</p>	<p>Dodržuji daná komunikační pravidla.</p> <p>Naslouchám druhým.</p> <p>Aktivně diskutuji a argumentuji.</p> <p>Účinně používám možné druhy neverbální komunikace.</p> <p>Aktivně využívám různé komunikační prostředky.</p>	<p>Aktivně pracuji ve skupině.</p> <p>Pomáhám a oceňuji druhé.</p> <p>Dokáži požádat o pomoc.</p> <p>Respektuji osobnost druhého.</p> <p>Práci ve skupině směřuji k dokončení úkolu.</p>

Srovnávací tabulka pro slovní hodnocení

Klasifikace	Ovládnutí předepsaného učiva	Úroveň myšlení	Úroveň vyjadřování	Celková aplikace vědomostí a dovedností při řešení praktických úloh	Píle a zájem o učení
1 – výborný	ovládá bezpečně	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti	výstižné a poměrně přesné	uvědoměle využívá vědomostí a dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	ovládá	uvažuje celkem samostatně	celkem výstižné s menšími nepřesnostmi	dovede používat vědomostí a dovedností při řešení úloh, dopouští se jen menších, nepodstatných chyb	učí se svědomitě
3 – dobrý	v podstatě ovládá	menší samostatnost myšlení	nepřesné	s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby jejichž se dopouští	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami	nesamostatné myšlení	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi	dopouští se podstatných chyb, nepadno je překonává	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 – nedostatečný	neovládá	odpovídá nesprávně i na návodné otázky	i na návodné otázky odpovídá nesprávně	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele	pomoc a podněty k učení jsou neúčinné